

Sisukord

I Seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2023/1230, 14. juuni 2023, mis käsitleb masinaid ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/42/EÜ ja nõukogu direktiiv 73/361/EMÜ ⁽¹⁾ 1
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2023/1231, 14. juuni 2023, milles käsitletakse erinorme seoses jaekauba, istutamiseks ettenähtud taimede, seemnekartuli, põllumajanduses või metsanduses kasutatud seadmete ja sõidukite teatavate saadetiste sisenemisega Põhja-Iiri- maale Ühendkuningriigi muudest osadest ning teatavate lemmikloomade mittekaubandusliku liikumisega Põhja-Iiri- maale ⁽¹⁾ 103

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2023/1230,

14. juuni 2023,

mis käsitleb masinaid ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/42/EÜ ja nõukogu direktiiv 73/361/EMÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/42/EÜ ⁽³⁾ võeti vastu seoses siseturu loomisega, et ühtlustada masinaid käsitlevad tervishoiu- ja ohutusnõuded kõigis liikmesriikides ning kõrvaldada masinakaubanduse tõkked liikmesriikide vahel.
- (2) Masinaehitus on masinatööstuse olulise osana liidu majanduses üks tööstuse alustalasid. Vahetult masinate kasutamisest tulenevate arvukate õnnetuste sotsiaalset maksumust saab vähendada olemuselt ohutute masinate projekteerimise ja valmistamisega ning nõuetekohase paigaldamise ja hooldamisega.
- (3) Direktiivi 2006/42/EÜ rakendamisel saadud kogemused on näidanud, et hõlmatud toodete ja vastavushindamise valdkonnas esinevad puudujäägid ja vastuolud. Seepärast tuleks kõnealuse direktiivi sätteid täiustada, lihtsustada ja kohandada turu vajadustega ning sätestada selged õigusnormid käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete turul kättesaadavaks tegemise raamistiku kohta.
- (4) Õigusnormid, milles sätestatakse käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvatele toodetele esitatavad nõuded (eelkõige olulised tervisekaitse- ja ohutusnõuded) ning vastavushindamismenetlused, peavad kogu liidus olema kõigi operaatorite suhtes ühetaoliselt kohaldatavad ega tohi jätta liikmesriikidele võimalust neid erinevalt rakendada, mistõttu tuleks direktiiv 2006/42/EÜ asendada määrusega.
- (5) Liikmesriigid vastutavad oma territooriumil inimeste, eelkõige töötajate ja tarbijate tervise ja ohutuse, ning kui see on asjakohane, koduloomade ja vara ning keskkonna kaitsmise eest, eriti seoses masinate või nendega seotud toodete ettenähtud kasutamisest või mõistlikult eeldatavast väärkasutamisest tulenevate riskidega. Kahtluste ärahoidmiseks tuleks koduloomade hulka arvata ka põllumajandusloomad.

⁽¹⁾ ELT C 517, 22.12.2021, lk 67.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 18. aprilli 2023. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 22. mai 2023. aasta otsus.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta direktiiv 2006/42/EÜ, mis käsitleb masinaid ja millega muudetakse direktiivi 95/16/EÜ (ELT L 157, 9.6.2006, lk 24).

- (6) Vastavushindamisasutuste akrediteerimise nõuded ja CE-märgise üldpõhimõtted on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 765/2008⁽⁴⁾. Kõnealust määrust tuleks käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete suhtes, tagamaks et tooted, mille suhtes kohaldatakse liidus kaupade vaba liikumist, vastaksid nõuetele, mis tagavad selliste avalike huvide kõrgetasemelise kaitse nagu inimeste tervise kaitse ja ohutus, ning kui see on asjakohane, koduloomade ja vara ning keskkonna kaitse.
- (7) Liidu turule tulevate toodete turujärelevalve ja kontrollimise õigusnormid on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2019/1020⁽⁵⁾. Kuna direktiiv 2006/42/EÜ on loetletud määruse (EL) 2019/1020 I lisas, on kõnealune määrus käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete suhtes juba kohalduv. Määrust (EL) 2019/1020 kohaldatakse aga käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete suhtes niivõrd, kui võrd puuduvad sama eesmärgiga erisätted, mis reguleeriksid turujärelevalve ja selle täitmise tagamise konkreetseid aspekte täpsemalt.
- (8) Määruses (EL) 2019/1020 on sätestatud ettevõtjate ülesanded seoses toodetega, mille suhtes kohaldatakse teatavaid liidu ühtlustamisõigusakte. Samuti on selles sätestatud, et selliseid tooteid tohib turule lasta üksnes juhul, kui nende ülesannete eest vastutab liidus asuv ettevõtja. Nende liidu ühtlustamisõigusaktide hulgas on ka direktiiv 2006/42/EÜ. Seepärast tohib käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvaid tooteid turule lasta üksnes juhul, kui on olemas liidus asuv ettevõtja, kes vastutab nende toodetega seoses määruses (EL) 2019/1020 sätestatud ülesannete täitmise eest.
- (9) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuses nr 768/2008/EÜ⁽⁶⁾ on sätestatud ühised põhimõtted ja erisätted, mida on kavas kohaldada kõigi valdkondlike õigusaktide suhtes. Et tagada ühtsus muude tooteid käsitlevate valdkondlike õigusaktidega, on asjakohane viia käesoleva määruse teatavad sätted nimetatud otsusega vastavusse, kui valdkonna vajadused ei nõua teistsugust lahendust. Seepärast tuleks teatavaid määratlusi, ettevõtjate üldisi kohustusi, õigusnorme vastavuse eelduse, ELi vastavusdeklaratsiooni ja CE-märgise kohta, vastavushindamisasutustele esitatavaid nõudeid, õigusnorme teada andmise korra ja vastavushindamise kohta ning õigusnorme riski põhjustavate masinate ja nendega seotud toodete ning, kui see on kohaldatav, osaliselt komplekteeritud masinate kohta kohandada kõnealuse otsuse erisätetega.
- (10) Käesolev määrus peaks hõlmama tooteid, mis on turule laskmise ajal liidu turu jaoks uued ning on kas liidus asuva tootja valmistatud uued tooted või kolmandast riigist imporditud uued või kasutatud tooted.
- (11) Kui on võimalus, et masinaid ja nendega seotud tooteid hakkab kasutama tarbija, s.t muu kui kutsealasel eesmärgil kasutaja, peaks tootja toodete projekteerimisel ja valmistamisel võtma arvesse, et kasutajal ei ole masinate ja nendega seotud toodete kasutamise kohta samasuguseid teadmisi ja kogemusi kui kutsetöö tegijal. Sama kehtib ka tavakasutuse korral, kui masinat või sellega seotud toodet kasutatakse tarbijale teenuse osutamiseks.
- (12) Viimasel ajal on turule toodud üha täiuslikumaid masinaid, mis sõltuvad inimestest vähem. Sellised masinad töötavad kindlaksmääratud ülesannete täitmisel struktureeritud keskkonnas, kuid suudavad selle raames õppida uusi tegevusi ja muutuda autonoomsemaks. Masinate edasine täiustamine, mida juba tehakse või mis on tulemas, hõlmab info töötlemist reaajas, probleemide lahendamist, liikuvust, andurisüsteeme, õppimist, kohandatavust ja võimet töötada struktureerimata keskkonnas (näiteks ehitusplatsidel). Komisjoni 19. veebruari 2020. aasta aruandes tehisintellekti, asjade interneti ja robotika mõju kohta ohutusele ja vastutusele märgitakse, et selliste uute digitehnoloogiate esilekerkimine nagu tehisintellekt, asjade internet ja robotika tekitab uusi katsumusi seoses tooteohutusega. Aruandes jõuti järeldusele, et praegustes tooteohutust käsitlevates õigusaktides, sealhulgas direktiivis 2006/42/EÜ, on selles osas palju lünki, millega tuleb tegeleda. Seega peaks käesolev määrus hõlmama uutest digitehnoloogiatest tulenevaid ohutusriske.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise nõuded ja tunnustatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1020 turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta ning millega muudetakse direktiivi 2004/42/EÜ ning määruseid (EÜ) nr 765/2008 ja (EL) nr 305/2011 (ELT L 169, 25.6.2019, lk 1).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta otsus nr 768/2008/EÜ toodete turustamise ühise raamistiku kohta ja millega tunnustatakse kehtetuks nõukogu otsus 93/465/EMÜ (ELT L 218, 13.8.2008, lk 82).

- (13) Inimeste tervise kaitse ja ohutuse, ning kui see on asjakohane, koduloomade ja vara ning keskkonna kaitse tagamiseks tuleks käesolevat määrust kohaldada käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete kõigi tarneviiside suhtes, sealhulgas määruises (EL) 2019/1020 osutatud kaugmüügi suhtes.
- (14) Et tagada õiguskindlus, tuleks käesoleva määruse kohaldamisala esitada selgelt ning määruse kohaldamisega seotud mõisted määratleda võimalikult täpselt.
- (15) Et tagada käesoleva määruse kohaldamisala piisav selgus, tuleks eristada masinaid, nendega seotud tooteid ja osaliselt komplekteeritud masinaid. Masinatega seotud toodetena tuleks käsitada vahetatavaid seadmeid, ohutus-seadiseid, tõstmise abiseadiseid, kette, trosse ja linte ning eemaldatavaid jõuülekandemehhanisme, mis kõik kuuluvad käesoleva määruse kohaldamisalasse.
- (16) Vältimaks olukorda, kus sama toodet reguleeritakse kahe õigusaktiga, on asjakohane jätta käesoleva määruse kohaldamisalast välja relvad, sealhulgas tulirelvad, mille suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2021/555 (?).
- (17) Käesoleva määruse eesmärk on käsitleda masina töötamisest tulenevaid riske, mitte aga kaupade, inimeste või loomade veost tulenevaid riske. Seetõttu ei tuleks käesolevat määrust kohaldada transpordivahendite suhtes, mis on ette nähtud kasutamiseks õhus, vees ja raudteel, küll aga tuleks seda kohaldada kõnealustele transpordivahenditele paigaldatud masinate suhtes. Maanteetranspordivahendeid, mis ei ole veel hõlmatud liidu eriõigusaktiga, tuleks reguleerida käesoleva määrusega, välja arvatud üldkasutatavatel teedel liiklemisest tuleneda võivad riskid. See tähendab, et käesolevat määrust kohaldatakse sõidukitele, sealhulgas elektrijalgratastele, elektritõukeratastele ja muudele isiklikele liikumisvahenditele, mille suhtes ei kohaldata ELi tüübikinnitust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 167/2013 ⁽⁸⁾ või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 168/2013 ⁽⁹⁾ alusel või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/858 ⁽¹⁰⁾ kohast tüübikinnitust.
- (18) Kodumajapidamisseadmed, mis ei ole elektriajamiga mööbliesemed, audio- ja videoseadmed, infotehnoloogiaseadmed, kontoriseadmed, madalpinge jaotus- ja juhtimisseadised ning elektrimootorid, kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/35/EL ⁽¹¹⁾ kohaldamisalasse ning tuleks seetõttu käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta. Mõnedel nendest toodetest, näiteks pesumasinatele, on üha enam olemas WiFi funktsioon, mistõttu need kuuluvad raadioseadmetena Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/53/EL ⁽¹²⁾ kohaldamisalasse. Ka need tooted tuleks käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta.
- (19) Masinaehituse areng on toonud kaasa digitaalsete vahendite järjest suurema kasutamise ning tarkvara mõjutab masinate projekteerimist üha enam. Seetõttu tuleks masina määratlust kohandada. Sellised masinad, millel on puudu üksnes tootja poolt ette nähtud konkreetse otstarbe täitmiseks laaditav tarkvara ning mille suhtes kohaldatakse masinate vastavushindamist, peaksid kuuluma masina määratluse alla, mitte aga masinaga seotud toote ega osaliselt komplekteeritud masina määratluse alla. Samuti peaks ohutusseadiste määratlus hõlmama lisaks füüsilistele seadmetele ka digitaalseid seadmeid. Võttes arvesse, et üha enam kasutatakse ohutusseadisenä tarkvara, peaks ohutusseadiste hulka kuuluma ka selline tarkvara, mis täidab ohutusfunktsiooni ja mis lastakse turule eraldi.

(?) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta direktiiv (EL) 2021/555 relvade omandamise ja valduse kontrolli kohta (ELT L 115, 6.4.2021, lk 1).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. veebruari 2013. aasta määrus (EL) nr 167/2013 põllu- ja metsamajanduses kasutatavate sõidukite kinnituse ja turujärelevalve kohta (ELT L 60, 2.3.2013, lk 1).

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2013. aasta määrus (EL) nr 168/2013 kahe-, kolme- ja neljarattaliste sõidukite kinnituse ja turujärelevalve kohta (ELT L 60, 2.3.2013, lk 52).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/858 mootorsõidukite ja mootorsõidukite haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmetiste tüübikinnituse ja turujärelevalve kohta, ning millega muudetakse määruseid (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2007/46/EÜ (ELT L 151, 14.6.2018, lk 1).

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/35/EL teatavates pingevahemikes kasutatavate elektriseadmete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT L 96, 29.3.2014, lk 357).

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/53/EL raadioseadmete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/5/EÜ (ELT L 153, 22.5.2014, lk 62).

- (20) Kuna mõnedel seadistel II lisas esitatud ohutusseadiste näidisloetelus on kriitilise tähtsusega kaitsefunktsioon, tuleks nende suhtes samuti kohaldada spetsiaalset vastavushindamist ja need tuleks lisada I lissasse.
- (21) Osaliselt komplekteeritud masin on käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluv toode, mida on vaja täiendada, et see saaks täita oma konkreetset otstarvet, see tähendab täpselt kindlaksmääratud toiminguid, mille jaoks toode on projekteeritud. Käesoleva määruse kõiki nõudeid ei ole vaja osaliselt komplekteeritud masinate suhtes kohaldada, kuid toote kui terviku ohutuse tagamiseks on siiski oluline tagada selliste osaliselt komplekteeritud masinate vaba liikumine, kasutades spetsiaalset menetlust.
- (22) Kui käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluv toode põhjustab riske, mida käsitletakse käesolevas määruses sätestatud oluliste tervisekaitse- ja ohutusnõuetega, kuid mis on täielikult või osaliselt hõlmatud spetsiifilistele liidu ühtlustamisõigusaktidega kui käesolev määrus, ei tohiks käesolevat määrust kõnealuste riskide suhtes kohaldada ulatuses, milles nende suhtes kohaldatakse muid liidu õigusakte. Käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad tooted võivad põhjustada ka selliseid riske, mis ei ole käesolevas määruses sätestatud oluliste tervisekaitse- ja ohutusnõuetega hõlmatud. Näiteks võivad WiFi funktsiooniga tooted põhjustada riske, mis jäävad käesolevas määruses sätestatud olulistest tervisekaitse- ja ohutusnõuetest välja, sest käesolevas määruses ei käsitleta WiFi funktsioonile spetsiifilisi riske.
- (23) Messidel, näitustel ja esitlustel või samalaadsetel üritustel peaks olema võimalik välja panna käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvaid tooteid, mis ei vasta käesoleva määruse nõuetele, sest see ei põhjusta mingit ohutusrisiki. Läbipaistvuse tagamiseks tuleks huvitatud isikutele siiski asjakohasel viisil teada anda, et konkreetsed käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad tooted ei vasta käesoleva määruse nõuetele ja neid ei saa osta.
- (24) Masinate ja I lisas loetletud nendega seotud toodete kategooriate klassifitseerimist mõjutab tehnika taseme areng masinaehituses. Et selliste masinate ja nendega seotud toodete kategooriate loetellu, mille suhtes kohaldatakse rangemat vastavushindamist, oleks kantud kõik suurema riskiteguriga masinate ja nendega seotud toodete kategooriad, tuleks kehtestada kriteeriumid, mille alusel toodete kategooriaid hinnata.
- (25) Muud uute digitehnoloogiatega seotud riskid on need, mida põhjustavad kolmandad isikud, kelle pahatahtliku tegevuse tagajärjel väheneb käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete ohutus. Seetõttu tuleks nõuda, et tootjad võtaksid proportsionaalseid meetmeid, mis piirduvad käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete ohutuse tagamisega. See ei välista spetsiaalselt küberturvalisuse aspekte käsitlevate muude liidu õigusaktide kohaldamist käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete suhtes.
- (26) Tagamaks, et turule lastavad ja kasutuselevõetavad masinad ja nendega seotud tooted ei too kaasa inimeste tervise ja ohutuse riske, ei kahjusta koduloomi ega vara ning keskkonda, tuleks kehtestada olulised tervisekaitse- ja ohutusnõuded, mis peavad olema täidetud, et masinaid ja nendega seotud tooteid saaks turule lasta. Masinad ja nendega seotud tooted peaksid turule laskmisel või kasutuselevõtul vastama olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele. Kui selliseid tooteid muudetakse hiljem füüsiliste või digitaalsete vahenditega viisil, mida tootja ei ole ette näinud ega kavandanud ja mis mõjutab toote ohutust, tekitades uue ohu või suurendades olemasolevat riski, tuleks seda pidada oluliseks muutmiseks juhul, kui see nõuab uusi olulisi kaitsemeetmeid. Remondi- ja hooldustoiminguid, mis ei mõjuta masina või sellega seotud toote vastavust olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele, ei tuleks pidada oluliseks muutmiseks. Et tagada sellise toote vastavus asjakohastele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele, tuleks toodet oluliselt muutvalt isikult nõuda enne muudetud toote turulelaskmist või kasutuselevõttu uue vastavushindamise tegemist. Et vältida tarbetut ja ebaproportsionaalset koormust, ei tohiks toodet oluliselt muutvalt isikult nõuda katsete kordamist ega uue dokumentatsiooni koostamist masina või sellega seotud toote kohta, mis on masinakoost ja mida muudatus ei mõjuta.
- (27) Masinaehitussektoris on umbes 98 % ettevõtjatest väikesed või keskmise suurusega ettevõtjad (VKEed). Et vähendada VKEde regulatiivset koormust, on oluline, et teada antud asutused kaaluksid vastavushindamise tasude kohandamist ja nende vähendamist proportsionaalselt, võttes arvesse VKEde spetsiifilisi huvisid ja vajadusi.

- (28) Ettevõtjad peaksid vastutama käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete vastavuse eest käesoleva määruse nõuetele vastavalt oma osale tarneahelas, et tagada avalike huvide kõrgetasemeline kaitse, nagu inimeste, eelkõige tarbijate ja kutsealasel eesmärgil kasutajate tervise kaitse ja ohutus, ning kui see on asjakohane, koduloomade ja vara ning keskkonna kaitse, samuti aus konkurents liidu turul.
- (29) Kõik tarne- ja turustusahelas osalevad ettevõtjad peaksid võtma vajalikke meetmeid tagamaks, et nad teeksid turul kättesaadavaks üksnes sellised käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad tooted, mis vastavad käesolevale määrusele. Käesoleva määrusega tuleks ette näha kohustuste selge ja proportsionaalne jagunemine, mis vastab iga ettevõtja osale tarne- ja turustusahelas.
- (30) Et lihtsustada teabevahetust ettevõtjate, turujärelevalveasutuste ja kasutajate vahel, peaksid tootjad ja importijad lisaks postiaadressile märkima ka veebisaidi aadressi, e-posti aadressi või muu digitaalse kontakti.
- (31) Kõige sobivam vastavushindamise korraldaja on tootja, sest ta tunneb hästi toote projekteerimis- ja tootmisprotsessi. Seega peaks vastavushindamine jääma üksnes tootja kohustuseks.
- (32) Samuti peaks tootja tagama, et korraldatakse selle käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote riskihindamine, mida tootja soovib turule lasta või kasutusele võtta. Sellega seoses peaks tootja kindlaks määrama, millised olulised tervisekaitse- ja ohutusnõuded konkreetse käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote kohta kehtivad ja milliseid meetmeid tuleb võtta, et vältida tootest tuleneda võivaid ohte. Riskihindamisel tuleks käsitleda ka masinasse või sellega seotud tootesse installitud tarkvara tulevase uuendusi või arendusi, mis on masina või sellega seotud toote turule laskmisel või kasutuselevõtmisel juba ette nähtud. Riskihindamise käigus tuvastatavad riskid peaksid hõlmama ka neid riske, mis võivad tekkida toote olelusringi jooksul kavandatud edasiarendamise korral, et see töötaks eri tasemel autonoomiaga.
- (33) Kogu masina või sellega seotud toote ohutus sõltub selle komponentide, sealhulgas osaliselt komplekteeritud masinate, ja kui see on asjakohane, masinasüsteemi koordineeritud koostu teiste masinate või nendega seotud toodete, millest võib samuti moodustuda koost, vahelisest sõltuvusest ja vastastoimest. Seepärast tuleks tootjatelt nõuda, et nad hindaksid riskihindamise käigus kõiki neid vastastoimeid.
- (34) On oluline, et enne ELi vastavusdeklaratsiooni või ELi ühendamisdeklaratsiooni vormistamist koostaks tootja tehnilise dokumentatsiooni. Tootja peaks taotluse korral esitama kõnealuse tehnilise dokumentatsiooni riigi ametiasutusele või asjaomase vastavushindamisega seoses teada antud asutusele. Käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote valmistamiseks kasutatavate alamkoostude üksikasjalikke skeeme tuleks nõuda vaid tehnilise dokumentatsiooni osana, kui neid skeeme on vaja käesolevas määruses sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele vastavuse hindamiseks.
- (35) Isikut, kes valmistab masinaid või nendega seotud tooteid oma tarbeks, käsitatakse tootjana ja ta peaks täitma kõik sellega seotud kohustused. Sellisel juhul masinat või sellega seotud toodet turule ei lasta, kuna tootja ei tee seda kättesaadavaks teisele isikule, vaid kasutab seda ise. Sellised masinad peavad enne kasutuselevõttu siiski vastama käesoleva määruse nõuetele.
- (36) On vaja tagada, et kolmandatest riikidest liidu turule tulevad käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad tooted vastaksid käesoleva määruse nõuetele ega põhjustaks riske inimeste, eelkõige tarbijate ja kutsealasel eesmärgil kasutajate tervisele ja ohutusele, ning kui see on asjakohane, koduloomadele ja varale ning keskkonnale. Eriti tähtis on tagada, et tootjad oleksid teinud nende toodete kohta asjakohase vastavushindamise. Seepärast tuleks sätestada, et importijad peavad tagama, et nende poolt turule lastavad käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad tooted vastavad käesoleva määruse nõuetele ega põhjusta riske inimeste tervisele ja ohutusele, ning kui see on asjakohane, koduloomadele ja varale ning keskkonnale. Samal põhjusel tuleks sätestada, et importijad peavad tagama, et vastavushindamine on tehtud ning et masinatele ja nendega seotud toodetele on kinnitatud CE-märgis ja on olemas tootja koostatud tehniline dokumentatsioon, mille saab kontrollimiseks esitada liikmesriigi pädevatele asutustele.

- (37) Kui käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluv toode lastakse turule, peaks importija märkima kõnealusele tootele oma nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi, veebisaidi aadressi, e-posti aadressi või muu digitaalse kontakti, mille kaudu temaga saab ühendust võtta. Juhtudeks, kui toote suurus või laad seda ei võimalda, tuleks ette näha erandid. Siia kuuluvad ka juhud, kui importija peab tootele oma nime ja aadressi märkimiseks avama pakendi.
- (38) Kuna turustaja teeb käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote turule kättesaadavaks pärast seda, kui tootja või importija on toote turule lasknud, peaks turustaja hoolikalt jälgima, et ta ei käsitseks käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvat toodet viisil, mis kahjustaks toote vastavust käesolevas määruses sätestatud nõuetele.
- (39) Et tagada käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote kasutajate tervis ja ohutus, peaksid ettevõtjad tagama, et kõik asjakohased dokumendid, näiteks kasutusjuhendid, sisaldavad täpset ja põhjalikku teavet, on kergesti arusaadavad ja lõppkasutajale kättesaadavad lihtsasti mõistetavas keeles, mille asjaomane liikmesriik on kindlaks määranud, võtavad arvesse tehnoloogia arengut ja muutusi kasutajate käitumises ning on võimalikult ajakohased. Kui käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad tooted tehakse turul kättesaadavaks mitut toodet sisaldavates pakendites, peaks juhend ja teave olema kaasas igal kõige väiksemal turustataval üksusel.
- (40) Juhendi ja muud asjakohased dokumendid võib esitada prinditavas digivormingus. Tootja peaks siiski tagama, et turustaja saaks esitada tasuta kasutusjuhendi paberil, kui kasutaja seda ostu ajal nõuab. Tootja peaks kaaluma ka kontaktandmete esitamist, mille kaudu kasutaja saab taotleda juhendi saatmist posti teel.
- (41) Kuna turustajad ja importijad on turuga lähedalt seotud, tuleks nad kaasata liikmesriikide pädevate asutuste tehtavasse turujärelevusse ning nad peaksid olema valmis selles aktiivselt osalema, andes kõnealustele asutustele asjaomaste käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodetega seotud kogu vajaliku teabe.
- (42) Iga ettevõtjat, kes laseb käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote turule oma nime või kaubamärgi all või muudab käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvat toodet viisil, mis võib mõjutada toote vastavust käesoleva määruse nõuetele, tuleks käsitada tootjana ja ta peaks täitma tootja kohustusi.
- (43) Käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete jälgitavuse tagamine kogu tarneahelas aitab lihtsustada ja tõhustada turujärelevat. Seepärast tuleks ettevõtjatel nõuda, et nad hoiaksid andmed käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodetega tehtud tehingute kohta teatava aja jooksul alles. See kohustus peaks siiski olema proportsionaalne iga ettevõtja osaga tarneahelas ning ettevõtjatel ei tohiks nõuda, et nad ajakohastaksid andmeid, mida nad ei ole ise esitanud.
- (44) Käesolevas määruses tuleks sätestada ainult olulised tervisekaitse- ja ohutusnõuded, mida täiendavad spetsiifilised nõuded masinate ja nendega seotud toodete teatavate kategooriate kohta. Et lihtsustada tervisekaitse- ja ohutusnõuete järgimise hindamist, on vaja ette näha vastavuse eeldus käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete puhul, mis vastavad väljatöötatud harmoneeritud standarditele, kus on esitatud kõnealuste nõuete üksikasjalikud tehnilised kirjeldused ja mille kohta on avaldatud viited *Euroopa Liidu Teatajas* kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1025/2012 ⁽¹³⁾.

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 1025/2012, mis käsitleb Euroopa standardimist, millega muudetakse nõukogu direktiive 89/686/EMÜ ja 93/15/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/9/EÜ, 94/25/EÜ, 95/16/EÜ, 97/23/EÜ, 98/34/EÜ, 2004/22/EÜ, 2007/23/EÜ, 2009/23/EÜ ja 2009/105/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 87/95/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1673/2006/EÜ (ELT L 316, 14.11.2012, lk 12).

- (45) Praegune ELi standardimisraamistik, mis põhineb uue lähenemisviisi põhimõtetel, mis on kindlaks määratud nõukogu 7. mai 1985. aasta resolutsioonis uue lähenemisviisi kohta tehnilisele ühtlustamisele ja standarditele, ⁽¹⁴⁾ ning määrusel (EL) nr 1025/2012, kujutab endast vaikumisi raamistikku selliste standardite väljatöötamiseks, mille puhul eeldatakse vastavust käesoleva määruse olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele. Euroopa standardid peaksid olema turupõhised, võtma arvesse avalikku huvi ja poliitilisi eesmärke, mis on selgelt väljendatud komisjoni taotluses ühele või mitmele Euroopa standardiorganisatsioonile koostada harmoneeritud standardid kindlaksmääratud tähtaja jooksul, ning põhinema konsensusel. Kui asjakohaseid harmoneeritud standardeid ei ole, peaks komisjonil olema võimalik võtta vastu rakendusaktid, et kehtestada käesoleva määruse oluliste tervisekaitse- ja ohutusnõuete ühtsed kirjeldused, tingimused et ta võtab seda tehes igakülgset arvesse standardiorganisatsioonide rolli ja ülesandeid ning et seda kasutatakse erakorralise varulahendusena, et tootjal oleks kergem täita oma kohustust järgida tervise- ja ohutusnõudeid, kui standardimisprotsess on takistatud või kui vajaliku harmoneeritud standardi kehtestamisel esineb viivitusi. Kui selline viivitus on tingitud asjaomase standardi tehnilisest keerukusest, peaks komisjon seda enne ühtsete kirjelduste kehtestamist arvesse võtma.
- (46) Et kehtestada kõige mõjusamalt ühtsed kirjeldused, mis hõlmavad käesoleva määruse olulisi tervisekaitse- ja ohutusnõudeid, peaks komisjon kaasama sellesse protsessi asjassepuutuvad sidusrühmad.
- (47) Mõistlik ajavahemik peaks seoses harmoneeritud standardite viidete avaldamisega *Euroopa Liidu Teatajas* vastavalt määrusele (EL) nr 1025/2012 tähendama eeldatavat ajavahemikku, mille jooksul standardi, selle paranduse või muudatuse viide avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*, ning see ei tohiks olla pikem kui üks aasta pärast Euroopa standardi koostamise tähtaega, mis on kehtestatud vastavalt määrusele (EL) nr 1025/2012.
- (48) Vastavus harmoneeritud standarditele ja komisjoni kehtestatud ühtsetele kirjeldustele peaks olema vabatahtlik. Seega peaksid olema lubatud alternatiivsed tehnilised lahendused, kui käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote vastavus asjakohastele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele on tehnilises dokumentatsioonis tõendatud.
- (49) Olulised tervisekaitse- ja ohutusnõuded peaksid olema täidetud, et tagada käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote ohutus. Neid nõudeid tuleks rakendada arukalt, võttes arvesse tehnika taset konstrueerimise ajal ning tehnilisi ja majanduslikke nõudeid.
- (50) Määrusega (EL) nr 1025/2012 on ette nähtud harmoneeritud standarditele vastuväidete esitamise kord, kui need standardid ei vasta käesoleva määruse nõuetele või ei vasta nendele täielikult.
- (51) Et käsitleda riske, mis tulenevad kolmanda isiku pahatahtlikust tegevusest, mis mõjutab käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete ohutust, peaks käesolev määrus sisaldama olulisi tervisekaitse- ja ohutusnõudeid, mille puhul võib asjakohasel määral vastavust eeldada sertifikaadi või vastavusdeklaratsiooni alusel, mis on väljastatud asjakohase küberturvalisuse kava alusel, mis on vastu võetud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/881 ⁽¹⁵⁾.
- (52) Tootjad peaksid koostama ELi vastavusdeklaratsiooni, et esitada andmed, mis tõendavad masinate või nendega seotud toodete vastavust käesolevale määrusele. Tootjatelt võidakse nõuda ELi vastavusdeklaratsiooni koostamist ka muude liidu õigusaktidega. Et turujärelevalve eesmärgil saaks tagada teabe hea kättesaadavuse, tuleks kõigi liidu õigusaktide jaoks koostada ühtne ELi vastavusdeklaratsioon. Ettevõtjate halduskoormuse vähendamiseks peaks olema võimalik, et ELi ühtse vastavusdeklaratsiooni moodustab üksikute asjakohastest vastavusdeklaratsioonidest koosnev toimik.

⁽¹⁴⁾ EÜT C 136, 4.6.1985, lk 1.

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/881, mis käsitleb ENISAt (Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet) ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia küberturvalisuse sertifitseerimist ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 526/2013 (küberturvalisuse määrus) (ELT L 151, 7.6.2019, lk 15).

- (53) Käesoleva määruse seisukohast asjakohaste harmoneeritud standardite puhul tuleks arvesse võtta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/882⁽¹⁶⁾ ning ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni⁽¹⁷⁾ nõudeid.
- (54) Direktiivi 2006/42/EÜ IV lisas esitatud toodete loetelu on siiani põhinenud riskil, mis tuleneb nende toodete või nende kriitilise tähtsusega kaitsefunktsiooni ettenähtud kasutamisest või mõistlikult eeldatavast väärkasutamisest. Kuid masinaehitussektor kasutab masinate ja nendega seotud toodete projekteerimisel ja valmistamisel uusi viise, mis võivad põhjustada suuremat riski, olenemata ettenähtud kasutamisest või mõistlikult eeldatavast väärkasutamisest. Näiteks tuleks I lisasse lisada iseareneva käitumisega süsteemid, mis tagavad ohutusfunktsioone, kuna nende omadused, nagu andmesõltuvus, läbipaistmatus, autonoomsus ja ühenduvus, võivad oluliselt suurendada kahju tõenäosust ja suurust ning masina või sellega seotud toote ohutust tõsiselt mõjutada. Seepärast peaks ohutusfunktsioone tagava ohutusseadise või iseareneva käitumisega süsteemi vastavushindamise läbi viima kolmas isik, olenemata sellest, kas ohutusseadis on turule lastud sõltumatult või on see turule lastud masinasse integreeritud süsteemi osa. Kui aga masinasse on integreeritud süsteem, mille ohutusseadise vastavushindamise on kolmas isik juba teinud, kui see turule lasti, ei peaks kolmas isik seda masinat üksnes selle süsteemi integreerimise alusel uuesti sertifitseerima.
- (55) Käesoleva määruse sätteid, mis on seotud ohutusfunktsioone tagava tarkvara vastavushindamisega kolmanda isiku poolt, tuleks kohaldada üksnes süsteemide suhtes, mille käitumine on täielikult või osaliselt isearenev ja kus ohutusfunktsioonide tagamiseks kasutatakse masinõppe meetodeid. Ja vastupidi, neid sätteid ei tuleks kohaldada tavatarkvara suhtes, mis ei ole võimeline õppima või arenema ja mis on programmeeritud üksnes masinate või nendega seotud toodete teatavate automatiseeritud funktsioonide täitmiseks.
- (56) CE-märgis näitab toote vastavust ja on üldisemas mõttes kogu vastavushindamismenetluse nähtav tulem. CE-märgise kasutamist reguleerivad üldpõhimõtted on sätestatud määruses (EÜ) nr 765/2008. Käesolevas määruses tuleks esitada CE-märgise masinatele ja nendega seotud toodetele kinnitamise õigusnormid.
- (57) CE-märgis peaks olema ainus märgis, mis osutab, et masinad ja nendega seotud tooted vastavad käesoleva määruse nõuetele. Seetõttu peaksid liikmesriigid võtma vajalikke meetmeid, et ei kasutataks muid märgiseid, mis võivad kolmandaid isikuid CE-märgise tähenduse või vormiga seoses eksitada.
- (58) Selleks et ettevõtjad saaksid tõendada ja pädevad asutused tagada turul kättesaadavaks tehtud masinate ja nendega seotud toodete vastavust olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele, on vaja ette näha vastavushindamismenetlused. Otsuses nr 768/2008/EÜ on sätestatud vastavushindamise moodulid, mis näevad ette erineva rangusastmega menetlusi vastavalt riskitasemele ja ettenähtud ohutustasemele. Valdkondadevahelise ühtsuse huvides ja erakorraliste lahenduste vältimiseks tuleks vastavushindamismenetlused valida nende moodulite hulgast.
- (59) Tootjatel peaks olema kohustus tagada, et nende masinate või nendega seotud toodete suhtes viiakse läbi vastavushindamine kooskõlas käesoleva määrusega. Teatavate suurema riskiteguriga masinate ja nendega seotud toodete kategooriate korral tuleks siiski nõuda rangemat vastavushindamist, milles osaleb teada antud asutus.
- (60) Oluline on, et kõik teada antud asutused täidaksid oma ülesandeid samal tasemel ja ausa konkurentsi tingimustes. Selleks on vaja, et vastavushindamisasutustele, kes soovivad, et nendest oleks vastavushindamise teenuste osutamiseks teada antud, kehtestataks kohustuslikud nõuded.
- (61) Kui vastavushindamisasutus tõendab vastavust harmoneeritud standardites ette nähtud kriteeriumidele, tuleks eeldada, et ta vastab käesolevas määruses sätestatud asjaomastele nõuetele.

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/882 toodete ja teenuste ligipääsetavusnõuete kohta (ELT L 151, 7.6.2019, lk 70).

⁽¹⁷⁾ ELT L 23, 27.1.2010, lk 35.

- (62) Et tagada masinate ja nendega seotud toodete vastavushindamise kvaliteedi ühtlane tase, on vaja kehtestada nõuded ka teavitavatele asutustele ja muudele asutustele, mis on kaasatud teada antud asutuste hindamisse, nendest teada andmisse ja nende üle seire tegemisse.
- (63) Käesolevas määruses esitatud süsteemi peaks täiendama määrusega (EÜ) nr 765/2008 ette nähtud akrediteerimissüsteem. Akrediteerimine on vastavushindamisasutuste pädevuse kontrollimise põhiline vahend, mida tuleks kasutada ka teadaandmise eesmärgil.
- (64) Määrusega (EÜ) nr 765/2008 ette nähtud läbipaistev akrediteerimine, mis tagab vastavussertifikaatide usaldusväärsuse vajaliku taseme, peaks kogu liidus kujunema riikide ametiasutuste jaoks eelistatud vahendiks, millega tõendada vastavushindamisasutuste tehnilist pädevust. Riikide ametiasutused võivad siiski olla seisukohal, et neil on olemas asjakohased vahendid, et kõnealust hindamist ise teha. Sellisel juhul peaksid nad teiste ametiasutuste tehtud hindamiste piisava usaldusväärsuse tagamiseks esitama komisjonile ja teistele liikmesriikidele dokumendid, mis tõendavad, et hinnatud vastavushindamisasutused täidavad asjaomaste õigusaktidega kehtestatud nõudeid.
- (65) Mõnede vastavushindamisega seotud toimingute jaoks kasutavad vastavushindamisasutused sageli alltöövõtjaid või tütarettevõtjaid. Turule lastavate masinate või nendega seotud toodete ettenähtud kaitsetaseme tagamiseks on oluline, et vastavushindamisse kaasatud alltöövõtjad ja tütarettevõtjad vastaksid vastavushindamise ülesannete täitmisel samadele nõuetele kui teada antud asutused. Seepärast on oluline, et teada antud asutuste pädevuse ja tegevuse hindamine ning juba teada antud asutuste seire hõlmaks ka alltöövõtjate ja tütarettevõtjate tehtavaid toiminguid.
- (66) Kuna teada antud asutused võivad oma teenuseid osutada kogu liidus, peaksid teised liikmesriigid ja komisjon saama võimaluse esitada teada antud asutuse kohta vastuväiteid. Seega on oluline ette näha tähtaeg, mille jooksul saaks selgitada kõik vastavushindamisasutuse pädevusega seotud kahtlused ja probleemid, enne kui ta alustab tegevust teada antud asutusena.
- (67) Konkurentsivõime tagamiseks on oluline, et teada antud asutused viiksid vastavushindamise läbi ilma ettevõtjaid liigselt koormamata. Samal põhjusel ja ettevõtjate võrdse kohtlemise tagamiseks tuleb vastavushindamise tehnilisel läbiviimisel olla järjekindel. Seda on kõige paremini võimalik saavutada otstarbeka koordineerimise ja koostööga teada antud asutuste vahel.
- (68) Üks oluline vahend liidu õiguse asjakohase ja ühetaolise kohaldamise tagamiseks on turujärelevalve. Seepärast on vaja kehtestada õigusraamistik, mida järgides saab asjakohasel viisil käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete suhtes turujärelevalvet teha.
- (69) Liikmesriigid peaksid võtma kõik vajalikud meetmed selle tagamiseks, et masinaid ja nendega seotud tooteid võib turule lasta ja kasutusele võtta üksnes siis, kui need nõuetekohase paigaldamise ja hooldamise korral ning ettenähtud kasutamise või mõistlikult ootuspärastes tingimustes kasutamise korral ei sea ohtu inimeste, eelkõige tarbijate ja kutsealasel eesmärgil kasutajate tervist ega ohutust, ning kui see on asjakohane, koduloomi, vara ega keskkonda. Vastavuse tagamiseks kohaldatavatele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele on eelkõige tähtis see, et tõstemasinad paigaldataks nõuetekohaselt. Masinaid ja nendega seotud tooteid võib pidada käesolevas määruses sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele mittevastavaks üksnes selliste kasutustingimuste korral, mis võivad tuleneda inimeste õiguspärasest ja kergesti ennustatavast käitumisest.
- (70) Turujärelevalve kontekstis tuleks teha selget vahet käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete vastavuse eeldamist võimaldava harmoneeritud standardi või ühtsete kirjelduste vaidlustamisel ja käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvaid tooteid käsitleval kaitseklauslil.
- (71) Juba direktiiviga 2006/42/EÜ ette nähtud kaitsemeetmete menetlust on vaja, et käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete vastavust saaks vaidlustada. Läbipaistvuse suurendamiseks ja menetlusaja lühendamiseks on vaja olemasolevat kaitsemeetmete menetlust täiustada, et muuta see tõhusamaks ja tugineda liikmesriikides olemasolevale oskusteabele.

- (72) Olemasolevat kaitsemeetmete menetlust tuleks täiendada menetlusega, mille alusel huvitatud isikuid teavitatakse meetmetest, mida kavatakse võtta selliste käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete suhtes, mis põhjustavad riske inimeste tervisele ja ohutusele, ning kui see on asjakohane, koduloomadele ja varale ning keskkonnale. See peaks võimaldama ka turujärelevalveasutustel koostöös asjaomaste ettevõtjatega selliste toodete suhtes varakult meetmeid võtta.
- (73) Kui liikmesriigid ja komisjon nõustuvad liikmesriigi võetud meetmete põhjendustega, ei peaks komisjonil enam olema vaja sekkuda, välja arvatud juhul, kui mittevastavus võib olla tingitud harmoneeritud standardi või ühtsete kirjelduste puudustest.
- (74) Et võtta arvesse tehnika arengut ja teadmisi ning uusi teaduslikke tõendeid ning tagada andmete piisav kättesaadavus, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, et muuta masinate ja nendega seotud toodete kategooriate loetelu I lisas ja ohutusseadiste näidisloetelu II lisas ning täiendada vajaduse korral liikmesriikide kohustusi esitada andmeid ja teavet nende masinate ja nendega seotud toodete kategooriate kohta, mille suhtes kohaldatakse vastavushindamise erimenetlust, kehtestades ühise metoodika. Kui I lisa loetellu lisatakse uus masinate ja nendega seotud toodete kategooria, peaks komisjon tagama, et ettevõtjatele antakse piisavalt aega käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmiseks. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas asjaomaste sidusrühmadega, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁽¹⁸⁾ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koostuletele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (75) Et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et kehtestada ühtne vorm andmete ja teabe kogumiseks; lisada I lissasse masinate ja nendega seotud toodete kategooria või arvata masinate ja nendega seotud toodete kategooria I lisast välja; kehtestada III lisas sätestatud tervisekaitse- ja ohutusnõuete ühtsed kirjeldused; nõuda teadaandvalt liikmesriigilt vajalike parandusmeetmete võtmist, kui teada antud asutus ei vasta teadaandmise aluseks olevatele nõuetele, ning et teha kindlaks, kas liikmesriigi võetud meede käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate nõuetele vastavate toodete suhtes on põhjendatud, kui liikmesriik leiab, et nõuetele vastav toode põhjustab riske inimeste, eelkõige tarbijate ja kutsealasel eesmärgil kasutajate tervisele või ohutusele või asjakohasel juhul koduloomadele, varale või keskkonnale. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽¹⁹⁾.
- (76) Et hõlbustada käesoleva määruse nõuetekohast rakendamist, peaks komisjon, kui ta võtab vastu rakendusakte, millega kehtestatakse liikmesriikide poolt masinate või nendega seotud toodete põhjustatud õnnetuste või tervisekahjustuste kohta andmete ja teabe kogumise vormi ja seda vormi ajakohastatakse, andma välja suunised võrreldavate ja kvaliteetsete andmete ja teabe kogumise ning edastamise kohta.
- (77) Eriti kiireloomulistel põhjendatud juhtudel, mis on seotud inimeste tervise kaitse või ohutusega, peaks komisjon vastu võtma viivitamata kohaldatavad rakendusaktid, millega määratakse kindlaks, kas käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate nõuetele vastavate toodete suhtes, mis põhjustavad riski, liikmesriigi võetud meede on põhjendatud või mitte.
- (78) Kooskõlas väljakujunenud tavaga võib käesoleva määruse alusel moodustatud komitee olla kasulik selliste käesoleva määruse kohaldamisega seotud küsimuste läbivaatamisel, mille on töökorra kohaselt tõstatanud komitee esistuja või liikmesriigi esindaja.

⁽¹⁸⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

⁽¹⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (79) Kui komisjoni eksperdirühm vaatab käesoleva määrusega seoses läbi küsimusi, mis ei ole seotud määruse rakendamise või rikkumisega, tuleks väljakujunenud tava kohaselt Euroopa Parlamendile selle kohta esitada täielik teave ja dokumentatsioon ning asjakohasel juhul kutse osaleda sellistel kohtumistel.
- (80) Komisjon peaks tegema rakendusaktidega ja nende eripära arvesse võttes ilma määrust (EL) nr 182/2011 kohaldamata kindlaks, kas liikmesriikide poolt nõuetele mittevastavate käesoleva määruse kohaldamisalase kuuluvate toodete suhtes võetud meetmed on põhjendatud või mitte.
- (81) Tehnilise dokumentatsiooni ja turujärelevalve jaoks vajalike masinaandmete jälgitavus peaks vastama konfidentsiaalsusnõuetele, et kaitsta tootjaid.
- (82) Liikmesriigid peaksid kehtestama karistusnormid, mida kohaldatakse käesoleva määruse rikkumise korral, ja tagama nende normide rakendamise. Kehtestatavad karistused peaksid olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (83) Kuna käesoleva määruse eesmärki, milleks on tagada nii turule lastavate käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete vastavus nõuetele, millega nähakse ette inimeste tervise kaitse ja ohutus, ning kui see on asjakohane, koduloomade ja vara ning keskkonna kõrgetasemeline kaitse, kui ka siseturu toimimine, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda ühtlustamisvajaduse tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (84) Kuna direktiivi 2006/42/EÜ kohaldamisala hõlmab masinaid ja töstmise abiseadiseid ning kette ja trosse, asendab see täielikult nõukogu direktiivi 73/361/EMÜ⁽²⁰⁾. Seepärast tuleks direktiiv 73/361/EMÜ kehtetuks tunnistada.
- (85) Direktiivi 2006/42/EÜ on mitu korda muudetud. Kuna on vaja teha veel olulisi muudatusi ja tagada käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvaid tooteid käsitlevate õigusnormide ühetaoline rakendamine kogu liidus, tuleks direktiiv 2006/42/EÜ kehtetuks tunnistada.
- (86) Ettevõtjatele on vaja anda piisavalt aega käesoleva määruse kohaste kohustuste rakendamiseks ja liikmesriikidele käesoleva määruse kohaldamise jaoks vajaliku haldustaristu loomiseks. Seetõttu tuleks käesoleva määruse kohaldamine edasi lükata,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesoleva määrusega kehtestatakse masinate, nendega seotud toodete ja osaliselt komplekteeritud masinate projekteerimise ja valmistamise tervisekaitse- ja ohutusnõuded, et võimaldada nende turul kättesaadavaks tegemist ning kasutuselevõtmist, tagades samal ajal inimeste, eelkõige tarbijate ja kutsealasel eesmärgil kasutajate tervise kaitse ja ohutus, ning kui see on asjakohane, koduloomade ja vara ning keskkonna kõrgetasemelise kaitse. Sellega nähakse ka ette liidus käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete vaba liikumise kord.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse masinate ja järgmiste nendega seotud toodete suhtes:

a) vahetatavad seadmed;

⁽²⁰⁾ Nõukogu 19. novembri 1973. aasta direktiiv 73/361/EMÜ terastrosside, kettide ja konksude sertifitseerimist ja märgistamist käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (EÜT L 335, 5.12.1973, lk 51).

- b) ohutusseadised;
- c) tõstmise abiseadised;
- d) ketid, trossid ja linnid;
- e) eemaldatavad jõuülekandemehhanismid.

Käesolevat määrust kohaldatakse ka osaliselt komplekteeritud masinate suhtes.

Käesolevas määruses osutatakse masinatele, nendega seotud toodetele, mis on loetletud esimeses lõigus, ja osaliselt komplekteeritud masinatele ühiselt kui „käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvatele toodetele“.

2. Käesolevat määrust ei kohaldata järgmise suhtes:

- a) ohutusseadised, mis on ette nähtud kasutamiseks varuosana samasuguse osa asendamiseks ja mida tarnib originaalmasinate, nendega seotud originaaltoodete või osaliselt komplekteeritud originaalmasinate tootja;
- b) eriseadmed laadaplatsidel ja lõbustusparkides kasutamiseks;
- c) masinad ja nendega seotud tooted, mis on spetsiaalselt projekteeritud kasutamiseks või mida kasutatakse tuumara-jatises ning mille vastavus käesolevale määrusele võib kahjustada niisuguse rajatise tuumaohutust;
- d) relvad, sealhulgas tulirelvad;
- e) transpordivahendid, mis on ette nähtud kasutamiseks õhus, vees ja raudteel, välja arvatud nendele transpordivahenditele paigaldatud masinad;
- f) lennundustooted ning nende osad ja seadmed, mis kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1139 ⁽²¹⁾ kohaldamisalasse ning käesolevas määruses esitatud masina määratluse alla, kuivõrd määrus (EL) 2018/1139 hõlmab käesolevas määruses sätestatud asjakohaseid olulisi tervisekaitse- ja ohutusnõudeid;
- g) mootorsõidukid ja mootorsõidukite haagised ning niisuguste sõidukite jaoks projekteeritud ja valmistatud süsteemid, osad, eraldi seadmestikud ning tarvikud ja lisaseadmed, mis kuuluvad määruse (EL) 2018/858 kohaldamisalasse, välja arvatud nendele sõidukitele paigaldatud masinad;
- h) kahe-, kolme- ja neljarattalised sõidukid ning niisuguste sõidukite jaoks projekteeritud ja valmistatud süsteemid, osised, eraldi seadmestikud, osad ja lisaseadmed, mis kuuluvad määruse (EL) nr 168/2013 kohaldamisalasse, välja arvatud nendele sõidukitele paigaldatud masinad;
- i) põllu- ja metsamajanduses kasutatavad traktorid ning niisuguste traktorite jaoks projekteeritud ja valmistatud süsteemid, osised ja eraldi seadmestikud, osad ja lisaseadmed, mis kuuluvad määruse (EL) nr 167/2013 kohaldamisalasse, välja arvatud nendele traktoritele paigaldatud masinad;
- j) mootorsõidukid, mis on ette nähtud üksnes võistlustel kasutamiseks;
- k) merelaevad, avamere ujuvrajatised ja nendesse laevadesse või rajatistesse paigaldatud masinad;
- l) spetsiaalselt sõjalisel otstarbel kasutamiseks ning politsei ülesannete täitmiseks projekteeritud ja valmistatud masinad ja nendega seotud tooted;
- m) laboratooriumides ajutiselt kasutatavad spetsiaalselt teaduslikeks uurimistöõdeks projekteeritud ja valmistatud masinad ja nendega seotud tooted;
- n) kaevanduse tõstevintsid;
- o) masinad ja nendega seotud tooted, mis on ette nähtud esinejate liigutamiseks etenduste ajal;

⁽²¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2018. aasta määrus (EL) 2018/1139, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühisnorme ja millega luuakse Euroopa Liidu Lennundusohutusamet ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 2111/2005, (EÜ) nr 1008/2008, (EL) nr 996/2010, (EL) nr 376/2014 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2014/30/EL ning 2014/53/EL ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 552/2004 ja (EÜ) nr 216/2008 ning nõukogu määrus (EMÜ) nr 3922/91 (ELT L 212, 22.8.2018, lk 1).

- p) järgmised elektri- ja elektroonikatooted, kui need kuuluvad direktiivi 2014/35/EL või 2014/53/EL kohaldamisalasse:
- i) kodumajapidamisseadmed, mis ei ole elektriajamiga mööbliesemed;
 - ii) audio- ja videoseadmed;
 - iii) infotehnoloogiaseadmed;
 - iv) tavalised kontoriseadmed, välja arvatud kihtlisandusprinterid kolmemõõtmeliste toodete tootmiseks;
 - v) madalpingelised lülitus- ja juhtimisaparaadid;
 - vi) elektrimootorid;
- q) järgmised kõrgepinge elektriseadmed:
- i) lülitus- ja juhtimisaparaadid;
 - ii) trafod.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „masin“ –
 - a) konkreetsel otstarbel omavahel ühendatud osade või komponentide koost, kus vähemalt üks osa või komponent on liikuv ning mis on varustatud või ette nähtud varustada ajamisüsteemiga, milleks ei ole vahetult rakendatav inim- või loomajõud;
 - b) punktis a osutatud koost, millel on puudu üksnes komponendid selle ühendamiseks kohapeal või toite- ja liikumisallikaga;
 - c) punktides a ja b osutatud koost, mis on paigaldusvalmis ja alles siis töövalmis, kui see on paigaldatud transpordivahendisse, hoonesse või rajatisse;
 - d) punktides a, b ja c osutatud masinakoostud või osaliselt komplekteeritud masinate koostud, millel on ühine otstarve ning mille paigutus ja juhtimine tagab ühtse tervikuna töötamise;
 - e) ühendatud osade või komponentide koost, kus vähemalt üks osa või komponent on liikuv ja mis on omavahel ühendatud raskuste tõstmiseks ning mille ainsaks jõuallikaks on sellele vahetult rakendatav inimjõud;
 - f) punktides a–e osutatud koost, millel on puudu üksnes tootja poolt ette nähtud konkreetse otstarbe täitmiseks laaditav tarkvara;
- 2) „vahetatav seade“ – seade, mille käitaja pärast masina või põllu- või metsamajanduses kasutatava traktoriga kasutuselevõtmist masinaga või põllu- või metsamajanduses kasutatava traktoriga kokku monteerib, et muuta selle funktsiooni või anda sellele uus funktsioon, kui see seade ei ole tööriist;
- 3) „ohutusseadis“ – käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote füüsiline või digitaalne komponent, sealhulgas tarkvara, mis on projekteeritud või ette nähtud selleks, et täita ohutusfunktsiooni ja mis lastakse turule eraldi ning mille rike või tõrge seab ohtu inimeste ohutuse, kuid mida ei ole vaja asjaomase toote töötamiseks või mille võib asjaomase toote töötamiseks asendada tavakomponentidega;
- 4) „ohutusfunktsioon“ – kaitsemeetme funktsioon, mille eesmärk on kõrvaldada või, kui see ei ole võimalik, siis vähendada ohtu, mis võib mittetoimimise korral riski suurendada;
- 5) „tõstmise abiseadis“ – komponent või varustus, mis ei ole kinnitatud tõstemasina külge ja mis võimaldab lasti kinni hoida ning mis pannakse masina ja lasti vahele või lasti külge või mis on ette nähtud lasti lahutamatu osana ning mis lastakse turule eraldi, sealhulgas tropid ja nende komponendid;

- 6) „ketid“ – tõstmiseks projekteeritud ja valmistatud ketid, mis on tõstemasinate või tõstmise abiseadiste osad;
- 7) „trossid“ – tõstmiseks projekteeritud ja valmistatud trossid, mis on tõstemasinate või tõstmise abiseadiste osad;
- 8) „lindid“ – tõstmiseks projekteeritud ja valmistatud lindid, mis on tõstemasinate või tõstmise abiseadiste osad;
- 9) „eemaldatav jõuülekandemehhanism“ – masina eemaldatav komponent, mis on ette nähtud jõuülekandeks iseliikuva masina või veduki ja teise masina või sellega seotud toote vahel, ühendades need esimese fikseeritud laagri juures; kui see lastakse turule koos kaitsepiirdega, käsitatakse seda mehhanismi ja kaitsepiiret ühe tootena;
- 10) „osaliselt komplekteeritud masin“ – koost, mis ei ole veel masin, kuna see ei täida iseseisvalt konkreetset otstarvet, ja mis on ette nähtud üksnes masinasse või muusse osaliselt komplekteeritud masinasse või varustusse ühendamiseks või sellega kokkumonteerimiseks, et moodustada masin;
- 11) „turul kättesaadavaks tegemine“ – kaubandustegevuse käigus käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote tasu eest või tasuta tarnimine liidu turule kas turustamiseks või kasutamiseks;
- 12) „turule laskmine“ – käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote esmakordne kättesaadavaks tegemine liidu turul;
- 13) „kasutuselevõtmine“ – masinate ja nendega seotud toodete esmakordne ettenähtud otstarbel kasutamine liidus;
- 14) „olulised tervisekaitse- ja ohutusnõuded“ – käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete projekteerimise ja valmistamisega seotud kohustuslikud sätted, mis on esitatud III lisas ning mille eesmärk on tagada inimeste tervise kaitse ja ohutus, ning kui see on asjakohane, koduloomade ja vara ning keskkonna kõrgetasemeline kaitse;
- 15) „liidu ühtlustamisõigusaktid“ – liidu õigusaktid, millega ühtlustatakse toodete turustamise tingimusi;
- 16) „oluline muutmine“ – pärast masina või sellega seotud toote turule laskmist või kasutuselevõtmist selle füüsiline või digitaalne muutmine, mida tootja ei ole ette näinud või plaaninud ning mis mõjutab selle masina või sellega seotud toote ohutust, luues uue ohu või suurendades olemasolevat riski, millega seoses tuleb
 - a) lisada sellele masinale või sellega seotud tootele kaitsepiirded või kaitseseadised, milleks tuleb muuta olemasolevat ohutusjuhtimissüsteemi, või
 - b) võtta täiendavaid kaitsemeetmeid, et tagada masina või sellega seotud toote stabiilsus või mehaaniline tugevus;
- 17) „kasutusjuhend“ – teave, mille tootja esitab masina või sellega seotud toote turule laskmise või kasutuselevõtmise korral, et anda masina või sellega seotud toote kasutajale teada, missugune on masina või sellega seotud toote ettenähtud ja õige kasutamine ning missuguseid ettevaatusmeetmeid tuleb masina või sellega seotud toote kasutamisel või paigaldamisel järgida, sealhulgas teave ohutusaspektide kohta ning kuidas hoida seda masinat või sellega seotud toodet ohutuna ning tagada selle sobivus ettenähtud otstarbeks kogu selle kasutusea vältel;
- 18) „tootja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes
 - a) toodab käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvaid tooteid või kes laseb need tooted projekteerida või toota ja turustab neid oma nime või kaubamärgi all või
 - b) toodab käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvaid tooteid ning võtab need tooted kasutusele enda tarbeks;
- 19) „volitatud esindaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kelle elu- või asukoht on liidus ja kes on saanud tootjalt kirjaliku volituse tema nimel täita kindlaksmääratud ülesandeid;

- 20) „importija“ – füüsiline või juriidiline isik, kelle elu- või asukoht on liidus ja kes laseb kolmandast riigist pärit käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote liidu turule;
- 21) „turustaja“ – iga tarneahelas osalev füüsiline või juriidiline isik (välja arvatud tootja või importija), kes teeb käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote turul kättesaadavaks;
- 22) „ettevõtja“ – tootja, volitatud esindaja, importija või turustaja;
- 23) „tehniline kirjeldus“ – dokument, milles nähakse ette tehnilised nõuded, millele käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad tooted peavad vastama;
- 24) „harmoneeritud standard“ – määruse (EL) nr 1025/2012 artikli 2 punkti 1 alapunktis c määratletud harmoneeritud standard;
- 25) „CE-märgis“ – märgis, millega tootja kinnitab, et masin või sellega seotud toode vastab märgise kinnitamist ette nägevates liidu ühtlustamisõigusaktides kehtestatud kohaldatavatele nõuetele;
- 26) „akrediteerimine“ – määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 2 punktis 10 määratletud akrediteerimine;
- 27) „riiklik akrediteerimisasutus“ – määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 2 punktis 11 määratletud riiklik akrediteerimisasutus;
- 28) „vastavushindamine“ – protsess, mille käigus tõendatakse, kas käesolevas määruses masinatele või nendega seotud toodetele kehtestatud kohaldatavad olulised tervisekaitse- ja ohutusnõuded on täidetud;
- 29) „vastavushindamisasutus“ – asutus, mis teeb vastavushindamistoiminguid, sealhulgas kalibreerimist, katsetamist, sertifitseerimist ja kontrollimist;
- 30) „teada antud asutus“ – vastavushindamisasutus, millest on teada antud käesoleva määruse kohaselt;
- 31) „turujärelevalveasutus“ – määruse (EL) 2019/1020 artikli 3 punktis 4 määratletud turujärelevalveasutus;
- 32) „tagasikutsumine“ – meede, mille eesmärk on võtta turult tagasi käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluv toode, mis on kasutajale juba kättesaadavaks tehtud;
- 33) „turult kõrvaldamine“ – toote puhul meede, mille eesmärk on vältida tarneahelas oleva, käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote turul kättesaadavaks tegemist;
- 34) „kasutusiga“ – ajavahemik alates masina või sellega seotud toote turule laskmisest või kasutuselevõtmisest kuni selle kasutuselt kõrvaldamiseni, sealhulgas tegelik aeg, mille jooksul masinat või sellega seotud toodet on võimalik kasutada, ning transportimise, kokkumonteerimise, lahtimonteerimise, kasutuselt kõrvaldamise ja utiliseerimise või muude tootja ette nähtud füüsiliste või digitaalsete muudatuste etapid;
- 35) „lähtekood“ – käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote tarkvara asjaomasel hetkel installitud versioon, mis on programmeerimiskeeles niimoodi kirjutatud, et see on inimeste jaoks üheselt mõistetav ja arusaadav;
- 36) „kutsealasel eesmärgil kasutaja“ – füüsiline isik, kes kasutab või käitab masinat või sellega seotud toodet oma kutsetegevuse või töö käigus.

Artikkel 4

Vaba liikumine

1. Liikmesriigid ei takista käesolevas määruses käsitletud aspektidega seotud põhjustel käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete turul kättesaadavaks tegemist ega masinate ja nendega seotud toodete kasutuselevõtmist, kui need vastavad käesolevale määrusele.
2. Liikmesriigid ei takista käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate, kuid käesolevale määrusele mittevastavate toodete näitamist messidel, näitustel ja esitlustel ega muudel samalaadsetel üritustel, tingimusel et nähtaval sildil on selgelt esile toodud, et toode ei vasta käesolevale määrusele ega tehta turul kättesaadavaks enne, kui see on viidud nõuetega vastavusse.

Esitluste ajal võetakse inimeste kaitse tagamiseks asjakohaseid meetmeid.

*Artikkel 5***Inimeste kaitsmine masinate ja nendega seotud toodete paigaldamise ja kasutamise ajal**

Liikmesriigid võivad kehtestada nõudeid inimeste, sealhulgas töötajate kaitsmiseks masinate ja nendega seotud toodete paigaldamise ja kasutamise ajal, tingimusel et niisuguste reeglitega ei võimaldata masinat ja nendega seotud toodet muuta viisil, mis ei ole kooskõlas käesoleva määrusega.

*Artikkel 6***I lisa loetletud masinate ja nendega seotud toodete kategooriad, mille suhtes kohaldatakse asjakohaseid vastavushindamismenetlusi**

1. I lisa A osas loetletud kategooriatesse kuuluvate masinate ja nendega seotud toodete suhtes kohaldatakse artikli 25 lõikes 2 osutatud spetsiaalseid vastavushindamismenetlusi ning I lisa B osas loetletud kategooriatesse kuuluvate masinate ja nendega seotud toodete suhtes kohaldatakse artikli 25 lõikes 3 osutatud spetsiaalseid vastavushindamismenetlusi.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 47 vastu delegeeritud õigusakte, et pärast asjaomaste sidusrühmadega konsulteerimist muuta I lisa, et võtta arvesse tehnika ja teadmiste arengut või uusi teaduslikke tõendeid, lisades käesoleva artikli lõigetes 4, 5 ja 7 esitatud kriteeriumide ja menetluste alusel I lisa esitatud masinate ja nendega seotud toodete kategooriate loetellu uue masinate või nendega seotud toodete kategooria, arvates sellest loetelust välja mõne olemasoleva masinate või nendega seotud toodete kategooria või viies mõne masinate ja nendega seotud toodete kategooria I lisa ühest osast teise.

3. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas artikli 47 lõikega 4 asjaomase eksperdirühma ekspertidega.

4. Komisjon hindab, kui tõsine on masinate ja nendega seotud toodete kategooria põhjustatav olemuslik potentsiaalne risk, et teha kindlaks, kas lisada see masinate ja nendega seotud toodete kategooria I lissasse või arvata see masinate ja nendega seotud toodete kategooria I lisast välja. Hindamine tehakse kahju tekkimise tõenäosust ja kahju raskusastet kombineerides.

Kahju tõenäosuse ja raskusastme kindlaksmääramisel võetakse asjakohasel juhul arvesse järgmisi kriteeriume:

- a) asjaomasesse kategooriasse kuuluvate masinate ja nendega seotud toodete töötamisele omase ohu laad, võttes arvesse ettenähtud kasutamist ja mõistlikult eeldatavat väärkasutamist;
- b) isikule tekitatava kahju raskusaste, sealhulgas selle kahju pöörduvuse määr;
- c) kui suur võib olla kahjust mõjutatud isikute arv;
- d) niisuguse ohuga kokkupuute sagedus ja kestus, millega isik puutuks kokku asjaomasesse kategooriasse kuuluvate masinate ja nendega seotud toodete ettenähtud kasutamise või mõistlikult eeldatava väärkasutamise korral;
- e) kahju vältimise või piiramise võimalused;
- f) ohutusseadiste puhul see, kui suure tõenäosusega tekivad nende rikke korral kahjuga kokkupuutuvate inimeste ohutusele tõsised tagajärjed.

5. Lõikes 4 osutatud hindamise tegemisel võtab komisjon arvesse järgmisi elemente:

- a) viited kahju kohta, mille on masinad ja nendega seotud tooted nende ettenähtud kasutamise või mõistlikult eeldatava väärkasutamise korral varem põhjustanud;
- b) teave turujärelevalve tegemisel avastatud ohutusvigade kohta ja teave, mis võib olla kättesaadav komisjoni hallatavates infosüsteemides;

- c) teave teadaolevate õnnetuste ja tõsiste piiripealsete juhtumite kohta, sealhulgas nende õnnetuste või piiripealsete juhtumite tunnusjooned;
- d) masinate ja nendega seotud toodete põhjustatud õnnetusi või tervisekahjustusi käsitlevad andmed vähemalt eelneva nelja aasta kohta. See hõlmab eelkõige teavet, mis on saadud muu hulgas turujärelevalve info- ja teavitussüsteemist (ICSMS), kaitseklaasildest, Safety Gate kiire teavevahetuse süsteemist, Euroopa vigastuste andmebaasist (EU-IDB), Eurostati Euroopa tööõnnetuste statistikast (ESAW) ja masinate halduskoostöörühmalt (AdCo).

Lisaks käesoleva lõike punktidele a–d võtab komisjon arvesse muud kättesaadavat teavet, mis on lõikes 4 osutatud hindamise seisukohast asjakohane.

6. Liikmesriigid esitavad lõike 5 punktides a–d osutatud andmed ja teabe kooskõlas lõikega 9.

7. Masinate ja nendega seotud toodete kategooria kantakse I lisa A osasse, kui see vastavalt lõikes 4 osutatud hindamisele ja kättesaadavat teavet, sealhulgas lõikes 5 osutatud andmeid arvesse võttes põhjustab tõsist olemuslikku potentsiaalset riski ja kui on täidetud üks või rohkem järgmistest tingimustest:

- a) puuduvad harmoneeritud standardid või ühtsed kirjeldused, mis hõlmaksid asjakohaseid olulisi tervisekaitse- ja ohutusnõudeid;
- b) esineb jääkriske, sealhulgas neid, mida tootja sõnul saaks vähendada eriettevalmistuse või isikukaitsevahenditega, ning lõikes 5 osutatud andmed ja teave näitavad kõnealuste jääkriiskidega seoses sarnaste tõsiste või surmaga lõppevate õnnetuste või tervisekahjustuste kordumist;
- c) olemas on andmed ja teave, mis komisjoni sõnul tõendavad asjakohaste harmoneeritud standardite või ühtsete kirjelduste korduvat väärat kohaldamist ning mille puhul tehtud turujärelevalve toimingud ei ole mõistliku aja jooksul turuolukorda oluliselt parandanud;
- d) esineb teatav ebakindlus kehtivates riskihindamismeetodites, mis on seotud masinate ja tehnoloogiate uute kategooriatega.

Kõik ülejäänud masinate ja nendega seotud toodete kategooriad, mis kõnealuse hinnangu kohaselt põhjustavad tõsist olemuslikku potentsiaalset riski, kuid ei vasta ühele või mitmele punktides a–d sätestatud tingimusele, lisatakse I lisa B osasse.

8. Liikmesriik, kellel on kahtlusi, kas masinate ja nendega seotud toodete kategooria kuulub I lisa esitatud loetellu või ei kuulu, teatab nendest kahtlustest viivitamata komisjonile ja põhjendab seda.

Komisjon teeb lõikes 4 osutatud hindamise kohe pärast seda, kui liikmesriik on teda teavitanud.

Pärast hindamise tegemist võib komisjon algatada lõikes 2 sätestatud menetluse.

9. Hiljemalt 14. juuliks 2025 ja seejärel iga viie aasta tagant esitavad liikmesriigid lõikes 5 osutatud andmed ja teabe, sealhulgas teabe selle kohta, et ühtegi lõikes 5 osutatud olukorda ei ole esinenud, iga masina ja sellega seotud toote kategooria kohta, mis on kantud I lissasse või mis ei ole kantud I lissasse, kui liikmesriigil on kõnealuse lissasse kandmata jätmise osas kahtlusi.

10. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles esitatakse vorm, mille alusel saavad liikmesriigid koguda lõike 5 punktides a–d osutatud andmeid ja teavet ning mida ajakohastatakse vajaduse korral vastavalt tehnoloogia ja turu arengule.

Kõnealuste rakendusaktide vastuvõtmisel annab komisjon liikmesriikidele suuniseid võrreldavate ja kvaliteetsete andmete ja teabe kogumise ning edastamise kohta.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Esimene selline rakendusakt võetakse vastu hiljemalt 14. juuliks 2024.

11. Kui see on vajalik pärast artikli 53 lõikes 3 osutatud komisjoni aruande esitamist, võtab komisjon kooskõlas artikliga 47 vastu delegeeritud õigusaktid, et täiendada käesoleva artikli lõiget 5, täpsustades liikmesriikide kohustusi esitada käesoleva artikli kohaselt nõutavaid andmeid ja teavet, kehtestades ühise metoodika kogutavate andmete ja teabe, sealhulgas nende kogumise ja koostamise meetodite ning nende edastamise korra ja asjakohaste määratluste kohta, et tagada piisavate ja võrreldavate andmete kättesaadavus komisjonile lõikes 4 osutatud hindamise tegemiseks.

Artikkel 7

Ohutusseadised

1. Ohutusseadiste näidisloetelu on esitatud II lisas.
2. Vastavalt artiklile 47 on komisjonil õigus võtta II lisa muutmiseks vastu delegeeritud õigusakte, et võtta arvesse tehnika arengut ja teadmisi või uusi teaduslikke tõendeid, lisades ohutusseadiste näidisloetellu uue ohutusseadise või arvates sellest loetelust välja mõne ohutusseadise.
3. Liikmesriik, kellel on kahtlusi, kas ohutusseadis peaks kuuluma või mitte kuuluma II lisas esitatud loetellu, teatab kahtlustest viivitamata komisjonile ja põhjendab seda.

Artikkel 8

Käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete olulised tervisekaitse- ja ohutusnõuded

Masinad ja nendega seotud tooted tehakse turul kättesaadavaks ja võetakse kasutusele üksnes siis, kui need nõuetekohase paigaldamise ja hooldamise korral ning ettenähtud kasutamise või mõistlikult ootuspärastes tingimustes kasutamise korral vastavad III lisas sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele.

Osaliselt komplekteeritud masin tehakse turul kättesaadavaks üksnes siis, kui see vastab III lisas sätestatud asjakohastele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele.

Artikkel 9

Liidu spetsiifilised ühtlustamisõigusaktid

Kui teatava, käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote korral on III lisa olulistes tervisekaitse- ja ohutusnõuetes käsitletud riskid täielikult või osaliselt reguleeritud spetsiifilisemate liidu ühtlustamisõigusaktidega kui käesolev määrus, kohaldatakse selle toote suhtes muude spetsiifilisemate liidu õigusaktidega hõlmatud riskide osas käesoleva määruse asemel nimetatud õigusakte.

II PEATÜKK

ETTEVÕTJATE KOHUSTUSED

Artikkel 10

Masinate ja nendega seotud toodete tootjate kohustused

1. Masina või sellega seotud toote turule laskmisel ja kasutuselevõtmisel tagab tootja, et selle projekteerimisel ja valmistamisel on järgitud III lisas sätestatud olulisi tervisekaitse- ja ohutusnõudeid.
2. Enne masina või sellega seotud toote turule laskmist või kasutuselevõtmist koostab tootja IV lisa A osas sätestatud tehnilise dokumentatsiooni ja viib läbi või laseb läbi viia artiklis 25 osutatud asjakohase vastavushindamismenetluse.

Kui vastavushindamismenetluse käigus tõendatakse, et masin või sellega seotud toode vastab III lisas sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele, koostab tootja artikli 21 kohase ELi vastavusdeklaratsiooni ja kinnitab masinale või sellega seotud tootele artikli 24 kohaselt CE-märgise.

3. Tootja hoiab tehnilist dokumentatsiooni ja ELi vastavusdeklaratsiooni turujärelevalveasutustele esitamiseks alles vähemalt kümme aastat alates masina või sellega seotud toote turule laskmisest või kasutuselevõtmisest. Asjakohasel juhul tehakse liikmesriigi pädevale asutusele põhjendatud taotluse korral kättesaadavaks tehnilises dokumentatsioonis sisalduv lähtekood või programmeerimise loogika, tingimusel et sellist lähtekoodi või programmeerimise loogikat on vaja, et ta saaks kontrollida vastavust III lisas sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele.

4. Tootja tagab, et on kehtestatud kord, mille eesmärk on tagada, et seeriatoodanguna toodetavad masinad ja nendega seotud tooted jäävad ka edaspidi käesolevale määrusele vastavaks. Adegvaatselt võetakse arvesse muudatusi tootmisprotsessis või masina või sellega seotud toote konstruktsioonis või omadustes ning muudatusi harmoneeritud standardites, muudes tehnilistes kirjeldustes või ühistes kirjeldustes, millele on osutatud artiklis 20 ning mille alusel masina või sellega seotud toote vastavust deklareeritakse.

Kui seda peetakse kasutajate tervise kaitsmiseks ja ohutuse tagamiseks masinate ja nendega seotud toodete põhjustatavate riskide tõttu vajalikuks, teevad tootjad turul kättesaadavaks tehtud masinate ja nendega seotud toodete pistelist kontrolli ja analüüsid selle tulemusi. Vajaduse korral registreerivad tootjad kaebused, nõutele mittevastavad masinad ja nendega seotud tooted ning masinate ja nendega seotud toodete tagasikutsumised ning teavitavad turustajaid sellisest seisest.

5. Tootja tagab, et tema poolt turule lastavatele ja kasutusele võetavatele masinatele ja nendega seotud toodetele on märgitud vähemalt masina ja sellega seotud toote, seeria või tüübi nimetus, valmistamisaasta, s.o tootmisprotsessi lõppemisaasta, ning partii- või seerianumber või muu märge, mis võimaldab neid identifitseerida; kui see aga masina ja sellega seotud toote suuruse või laadi tõttu ei ole võimalik, tagab tootja, et nõutav teave on esitatud masina ja sellega seotud toote pakendil või nendega kaasas olevas dokumendis.

6. Tootja märgib oma nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi ning postiaadressi ja veebisaidi, e-posti aadressi või muu digitaalse kontakti, mille kaudu temaga saab ühendust võtta, masinale ja sellega seotud tootele, ja kui see ei ole võimalik, masina ja sellega seotud toote pakendile või nendega kaasas olevasse dokumenti. Tootjaga ühenduse võtmiseks antakse ainult üks aadress. Kontaktandmed esitatakse keeles, mis on kasutajatele ja turujärelevalveasutustele kergesti arusaadav.

7. Tootja tagab, et masina ja sellega seotud tootega on kaasas III lisa ette nähtud kasutusjuhend ja teave. Juhendi võib esitada digivormingus. Nii juhendis kui ka teabes nimetatakse selgelt, millisele tootemudelile need vastavad.

Kui kasutusjuhend esitatakse digivormingus, peab tootja:

- a) märkima masinale ja sellega seotud tootele, või kui see ei ole võimalik, nende pakendile või nendega kaasas olevasse dokumenti digijuhendile juurdepääsu juhised;
- b) esitama selle vormingus, mis võimaldab kasutajal kasutusjuhendi välja trükkida, alla laadida ja elektroonilises seadmes salvestada, nii et tal on sellele juurdepääs igal ajal, eelkõige masina ja sellega seotud toote rikke ajal; seda nõuet kohaldatakse ka juhul, kui kasutusjuhend on integreeritud masina ja sellega seotud toote tarkvarasse;
- c) tegema selle internetis kättesaadavaks masina ja sellega seotud toote eeldatava kasutusea vältel ja vähemalt kümneks aastaks pärast masina ja sellega seotud toote turule laskmist.

Kui aga kasutaja taotleb ostmise ajal paberil kasutusjuhendit, peab tootja esitama selle tasuta ühe kuu jooksul.

Kui masin ja sellega seotud toode on ette nähtud muudele kui kutsealasel eesmärgil kasutajatele või neid saavad mõistlikult ootuspärastes tingimustes kasutada muud kui kutsealasel eesmärgil kasutajad, isegi kui need ei ole neile ette nähtud, esitab tootja paberil ohutusteabe, mis on masina ja sellega seotud toote kasutuselevõtmiseks ja ohutuks kasutamiseks oluline.

Kasutusjuhend ja ohutusteave ning III lisa sätestatud teave esitatakse kasutajate jaoks kergesti arusaadavas ja asjaomase liikmesriigi poolt kindlaks määratud keeles ning need peavad olema selged, arusaadavad ja loetavad.

8. Tootja tagab, et masina ja sellega seotud tootega on kaasas V lisa A osas sätestatud ELi vastavusdeklaratsioon, või ta lisab teise võimalusena III lisa sätestatud kasutusjuhendisse ja teabele internetiaadressi või masinloetava koodi, mis annab juurdepääsu ELi vastavusdeklaratsioonile.

Digitaalsed ELi vastavusdeklaratsioonid tehakse internetis kättesaadavaks masina ja sellega seotud toote eeldatava kasutusea vältel ja igal juhul vähemalt kümneks aastaks pärast masina ja sellega seotud toote turule laskmist või kasutuselevõtmist.

9. Tootja, kes arvab või kellel on põhjust arvata, et masin või sellega seotud toode, mille ta on turule lasknud või mis on kasutusele võetud, ei vasta käesolevale määrusele, võtab masina või sellega seotud toote vastavusse viimiseks viivitamata vajalikke parandusmeetmeid, kõrvaldab selle turult või kutsub selle tagasi. Kui masin või sellega seotud toode põhjustab riski inimeste tervisele või ohutusele, või kui see on asjakohane, koduloomadele, varale või keskkonnale, teatab tootja sellest viivitamata nende liikmesriikide pädevatele asutustele, kus ta masina või sellega seotud toote turul kättesaadavaks tegi või kus see kasutusele võeti, esitades eelkõige andmed mittevastavuse ja võetud parandusmeetmete kohta.

10. Riigi pädeva asutuse põhjendatud taotluse korral esitab tootja kõnealusele asutusele talle kergesti arusaadavas keeles kas paberil või digivormingus masinate ja nendega seotud toodete kohta kogu teabe ja dokumentatsiooni, mida on vaja käesolevale määrusele vastavuse tõendamiseks. Kui kõnealune asutus seda taotleb, teeb tootja temaga koostööd seonduvalt meetmega, mis võetakse selliste riskide kõrvaldamiseks, mida põhjustavad masinad või nendega seotud tooted, mille tootja on turule lasknud või mis on kasutusele võetud.

Artikkel 11

Osaliselt komplekteeritud masinate tootjate kohustused

1. Osaliselt komplekteeritud masina turule laskmisel tagab tootja, et selle projekteerimisel ja valmistamisel on järgitud III lisas sätestatud asjakohaseid olulisi tervisekaitse- ja ohutusnõudeid.

2. Enne osaliselt komplekteeritud masina turule laskmist koostab tootja IV lisa B osas sätestatud tehnilise dokumentatsiooni.

Kui IV lisa B osas sätestatud tehnilises dokumentatsioonis tõendatakse, et osaliselt komplekteeritud masin vastab III lisas sätestatud asjakohastele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele, koostab tootja artikli 22 kohase ELi ühendamisdeklaratsiooni.

3. Tootja hoiab tehnilist dokumentatsiooni ja ELi ühendamisdeklaratsiooni turujärelevalveasutustele esitamiseks alles vähemalt kümme aastat alates osaliselt komplekteeritud masina turule laskmisest. Asjakohasel juhul tehakse liikmesriigi pädevale asutusele põhjendatud taotluse korral kättesaadavaks tehnilises dokumentatsioonis sisalduv lähtekood või programmeerimise loogika, tingimusel et sellist lähtekoodi või programmeerimise loogikat on vaja, et ta saaks kontrollida vastavust III lisas sätestatud asjakohastele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele.

4. Tootja tagab, et on kehtestatud kord, millega tagatakse, et seeriatoodanguna toodetav osaliselt komplekteeritud masin jääb ka edaspidi käesolevale määrusele vastavaks. Piisavalt peab arvesse võtma muudatusi tootmisprotsessis või osaliselt komplekteeritud masina konstruktsioonis või omadustes ning muudatusi harmoneeritud standardites, muudes tehnilistes kirjeldustes või ühistes kirjeldustes, millele on osutatud artiklis 20 ning mille alusel osaliselt komplekteeritud masina vastavust deklareeritakse või kontrollitakse.

5. Tootja tagab, et tema poolt turule lastavale osaliselt komplekteeritud masinale on märgitud vähemalt osaliselt komplekteeritud masina nimetus, valmistamisaasta, s.o tootmisprotsessi lõppemisaasta, ning mudel ning seeria või tüüp ning partii- või seerianumber või muu märg, mis võimaldab seda identifitseerida; kui see aga osaliselt komplekteeritud masina suuruse või laadi tõttu ei ole võimalik, tagab tootja, et nõutav teave on esitatud osaliselt komplekteeritud masina pakendil või sellega kaasas olevas dokumendis.

6. Tootja märgib oma nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi ning postiaadressi ja veebisaidi, e-posti aadressi või muu digitaalse kontakti, mille kaudu temaga saab ühendust võtta, osaliselt komplekteeritud masinale, ja kui see ei ole võimalik, osaliselt komplekteeritud masina pakendile või sellega kaasas olevasse dokumenti. Tootjaga ühenduse võtmiseks antakse ainult üks aadress. Kontaktandmed esitatakse keeles, mis on isikule, kes ühendab osaliselt komplekteeritud masina masinasse, ja turujärelevalveasutustele kergesti arusaadav.

7. Tootja tagab, et osaliselt komplekteeritud masinaga on kaasas XI lisas sätestatud montaažijuhend.

Tootja võib esitada montaažijuhendi digivormingus.

Kui montaažijuhend esitatakse digivormingus, peab tootja:

a) märkima osaliselt komplekteeritud masinale, ja kui see ei ole võimalik, selle pakendile või sellega kaasas olevasse dokumenti digitaalsele montaažijuhendile juurdepääsu juhised;

- b) esitama selle vormingus, mis võimaldab osaliselt komplekteeritud masinat ühendaval isikul montaažijuhendi välja trükkida, alla laadida ja elektroonilises seadmes salvestada, nii et tal on sellele juurdepääs igal ajal, eelkõige osaliselt komplekteeritud masina rikke ajal; seda nõuet kohaldatakse ka juhul, kui montaažijuhend on integreeritud osaliselt komplekteeritud masina tarkvarasse;
- c) tegema selle internetis kättesaadavaks vähemalt kümneks aastaks pärast osaliselt komplekteeritud masina turule laskmist.

Kui aga ostmise ajal osaliselt komplekteeritud masinat ühendav isik taotleb paberil montaažijuhendit, peab tootja esitama selle tasuta ühe kuu jooksul.

Montaažijuhend esitatakse osaliselt komplekteeritud masinat ühendava isiku jaoks kergesti arusaadavas ja asjaomase liikmesriigi poolt kindlaks määratud keeles ning see peab olema selge, arusaadav ja loetav.

8. Tootja tagab, et osaliselt komplekteeritud masinaga on kaasas V lisa B osas sätestatud ELi ühendamisdeklaratsioon, või ta lisab teise võimalusena XI lisa sätestatud montaažijuhendisse internetiaadressi või masinloetava koodi, mis annab juurdepääsu ELi ühendamisdeklaratsioonile.

Digitaalsed ELi ühendamisdeklaratsioonid tehakse internetis kättesaadavaks vähemalt kümneks aastaks pärast osaliselt komplekteeritud masina turule laskmist.

9. Tootja, kes arvab või kellel on põhjust arvata, et osaliselt komplekteeritud masin, mille ta on turule lasknud, ei vasta käesolevale määrusele, võtab osaliselt komplekteeritud masina vastavusse viimiseks viivitamata vajalikke parandusmeetmeid, kõrvaldab selle turult või kutsub selle tagasi. Kui osaliselt komplekteeritud masin põhjustab asjakohaste oluliste tervisekaitse- ja ohutusnõuetega seotud riski, teatab tootja sellest viivitamata nende liikmesriikide pädevatele asutustele, kus ta osaliselt komplekteeritud masina turul kättesaadavaks tegi, esitades eelkõige andmed mittevastavuse ja võetud parandusmeetmete kohta.

10. Riigi pädeva asutuse põhjendatud taotluse korral esitab tootja kõnealusele asutusele talle kergesti arusaadavas keeles osaliselt komplekteeritud masina kohta kas paberil või digivormingus kogu teabe ja dokumentatsiooni, mida on vaja käesolevale määrusele vastavuse tõendamiseks. Kui kõnealune asutus seda taotleb, teeb tootja temaga koostööd seonduvalt meetmega, mis võetakse tootja poolt turule lastud osaliselt komplekteeritud masina põhjustatud asjakohaste oluliste tervisekaitse- ja ohutusnõuetega seotud riskide kõrvaldamiseks.

Artikkel 12

Volitatud esindajad

1. Käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote tootja võib kirjaliku volitusega määrata enda volitatud esindaja.

Volitatud esindaja ülesannete hulka ei kuulu artikli 10 lõikes 1 ja artikli 11 lõikes 1 sätestatud kohustused ega IV lisa sätestatud tehnilise dokumentatsiooni koostamise kohustus.

2. Volitatud esindaja täidab ülesandeid tootjalt saadud volituse piires. Volitus võimaldab volitatud esindajal teha vähemalt järgmist:

- a) hoida tehnilist dokumentatsiooni ning masinate ja nendega seotud toodete ELi vastavusdeklaratsiooni või osaliselt komplekteeritud masinate ELi ühendamisdeklaratsiooni riigi turujärelevalveasutustele esitamiseks alles vähemalt kümme aastat alates toote turule laskmisest;
- b) esitada riigi pädeva asutuse põhjendatud taotluse korral talle kas paberil või digivormingus kogu teabe ja dokumentatsiooni käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote vastavuse tõendamiseks;
- c) kui liikmesriigi pädevad asutused seda taotlevad, teha nendega koostööd seonduvalt meetmega, mis võetakse käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva sellise toote põhjustatud riskide kõrvaldamiseks, mida volitatud esindaja volitus hõlmab.

Artikkel 13

Masinate ja nendega seotud toodete importijate kohustused

1. Importija laseb turule üksnes nõuetele vastavaid masinaid ja nendega seotud tooteid.

2. Importija tagab, et tootjal on enne masina ja sellega seotud toote turule laskmist läbi viidud artiklis 25 osutatud asjakohased vastavushindamismenetlused. Ta tagab, et tootja on koostanud IV lisa A osas sätestatud tehnilise dokumentatsiooni, et masinal ja sellega seotud tootel on artiklis 23 osutatud CE-märgis ja nendega kaasas ettenähtud dokumendid ning et tootja on täitnud artikli 10 lõigetes 5, 6 ja 8 esitatud nõuded.

Kui importija arvab või tal on põhjust arvata, et masin või sellega seotud toode ei vasta käesolevale määrusele, ei lase importija seda turule enne, kui see on viidud nõuetega vastavusse. Kui masin või sellega seotud toode põhjustab riski inimeste tervisele või ohutusele, või kui see on asjakohane, koduloomadele, varale või keskkonnale, teatab importija sellest tootjale ja turujärelevalveasutustele.

3. Importija märgib oma nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi ning postiaadressi ja veebisaidi, e-posti aadressi või muu digitaalse kontakti, mille kaudu temaga saab ühendust võtta, masinale ja sellega seotud tootele, ja kui see ei ole võimalik, masina ja sellega seotud toote pakendile või nendega kaasas olevasse dokumenti. Kontaktandmed esitatakse keeles, mis on kasutajatele ja turujärelevalveasutustele kergesti arusaadav.

4. Importija tagab, et masinaga ja sellega seotud tootega on kaasas artikli 10 lõikes 7 osutatud kasutusjuhend ja teave.

5. Importija tagab, et sel ajal, kui masin või sellega seotud toode on tema vastutusel, ei ohusta ladustamis- ega transportimistingimused vastavust III lisa sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele.

6. Kui seda peetakse masina ja sellega seotud toote põhjustatud riskide tõttu vajalikuks, kontrollib importija inimeste tervise kaitsmiseks ja ohutuseks, ning kui see on asjakohane, koduloomade ja vara ning keskkonna kaitsmiseks pisteliselt turul kättesaadavaks tehtud masinaid ja nendega seotud tooteid, uurib ja vajaduse korral registreerib kaebused, nõuetele mittevastavad masinad ja nendega seotud tooted ning masinate ja nendega seotud toodete tagasikutsumised ning teavitab turustajaid sellisest seirest.

7. Importija, kes arvab või kellel on põhjust arvata, et masin või sellega seotud toode, mille ta on turule lasknud, ei vasta käesolevale määrusele, võtab masina või sellega seotud toote vastavusse viimiseks viivitamata vajalikke parandusmeetmeid, kõrvaldab selle turult või kutsub selle tagasi. Kui masin või sellega seotud toode põhjustab riski inimeste tervisele või ohutusele, või kui see on asjakohane, koduloomadele, varale või keskkonnale, teatavad importijad sellest viivitamata nende liikmesriikide pädevatele asutustele, kus nad masina või sellega seotud toote turul kättesaadavaks tegid, esitades eelkõige andmed mittevastavuse ja võetud parandusmeetmete kohta.

8. Importija hoiab ELi vastavusdeklaratsiooni koopiat turujärelevalveasutustele esitamiseks alles vähemalt kümme aastat alates masina ja sellega seotud toote turule laskmisest ja tagab, et IV lisa A osas sätestatud tehniline dokumentatsioon on kõnealustele asutustele taotluse alusel kättesaadav.

Asjakohasel juhul tehakse liikmesriigi pädevale asutusele põhjendatud taotluse korral kättesaadavaks tehnilises dokumentatsioonis sisalduv lähtekood või programmeerimise loogika, tingimusel et sellist lähtekoodi või programmeerimise loogikat on vaja, et ta saaks kontrollida vastavust III lisa sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele.

9. Riigi pädeva asutuse põhjendatud taotluse korral esitab importija kõnealusele asutusele talle kergesti arusaadavas keeles kas paberil või digivormingus masinate ja nendega seotud toodete kohta kogu teabe ja dokumentatsiooni, mida on vaja käesolevale määrusele vastavuse tõendamiseks. Kui kõnealune asutus seda taotleb, teeb importija temaga koostööd seonduvalt meetmega, mis võetakse selleks, et kõrvaldada riskid, mida importija poolt turule lastud masinad või nendega seotud tooted inimeste tervisele või ohutusele, või kui see on asjakohane, koduloomadele, varale või keskkonnale põhjustavad.

Artikkel 14

Osaliselt komplekteeritud masinate importijate kohustused

1. Importija laseb turule üksnes nõuetele vastavaid osaliselt komplekteeritud masinaid.

2. Enne osaliselt komplekteeritud masina turule laskmist tagab importija, et tootja on koostanud IV lisa B osas sätestatud tehnilise dokumentatsiooni, et osaliselt komplekteeritud masinaga on kaasas ettenähtud dokumendid ning et tootja on täitnud artikli 11 lõigetes 5, 6 ja 8 esitatud nõuded.

Kui importija arvab või tal on põhjust arvata, et osaliselt komplekteeritud masin ei vasta käesolevale määrusele, ei lase importija seda turule enne, kui see on viidud nõuetega vastavusse. Kui osaliselt komplekteeritud masin põhjustab asjakohaste oluliste tervisekaitse- ja ohutusnõuetega seotud riski, teatab importija sellest tootjale ja turujärelevalveasutustele.

3. Importija märgib oma nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi ning postiaadressi ja veebisaidi, e-posti aadressi või muu digitaalse kontakti, mille kaudu temaga saab ühendust võtta, osaliselt komplekteeritud masinale, ja kui see ei ole võimalik, osaliselt komplekteeritud masina pakendile või sellega kaasas olevasse dokumenti. Kontaktandmed esitatakse keeles, mis on isikule, kes ühendab osaliselt komplekteeritud masina masinasse, ja turujärelevalveasutustele kergesti arusaadav.

4. Importija tagab, et osaliselt komplekteeritud masinaga on kaasas artikli 11 lõikes 7 osutatud montaažijuhend.

5. Importija tagab, et sel ajal, kui osaliselt komplekteeritud masin on tema vastutusel, ei ohusta ladustamis- ega transportimistingimused vastavust III lisas sätestatud asjakohastele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele.

6. Importija, kes arvab või kellel on põhjust arvata, et osaliselt komplekteeritud masin, mille ta on turule lasknud, ei vasta käesolevale määrusele, võtab osaliselt komplekteeritud masina vastavusse viimiseks viivitamata vajalikke parandusmeetmeid, kõrvaldab selle turult või kutsub selle tagasi. Kui osaliselt komplekteeritud masin põhjustab asjakohaste oluliste tervisekaitse- ja ohutusnõuetega seotud riski, teatab importija sellest viivitamata nende liikmesriikide pädevatele asutustele, kus ta osaliselt komplekteeritud masina turul kättesaadavaks tegi, esitades eelkõige andmed mittevastavuse ja võetud parandusmeetmete kohta.

7. Importija hoiab ELi ühendamisdeklaratsiooni koopiat turujärelevalveasutustele esitamiseks alles vähemalt kümme aastat alates osaliselt komplekteeritud masina turule laskmisest ja tagab, et IV lisa B osas sätestatud tehniline dokumentatsioon on kõnealustele asutustele taotluse alusel kättesaadav.

8. Riigi pädeva asutuse põhjendatud taotluse korral esitab importija kõnealusele asutusele talle kergesti arusaadavas keeles osaliselt komplekteeritud masina kohta kas paberil või digivormingus kogu teabe ja dokumentatsiooni, mida on vaja käesolevale määrusele vastavuse tõendamiseks. Kui kõnealune asutus seda taotleb, teeb importija temaga koostööd seonduvalt meetmega, mis võetakse selliste riskide kõrvaldamiseks, mida importija poolt turule lastud osaliselt komplekteeritud masin inimeste tervisele või ohutusele põhjustab.

Artikkel 15

Masinate ja nendega seotud toodete turustajate kohustused

1. Masinat ja sellega seotud toodet turul kättesaadavaks tehes võtab turustaja igakülgsest arvesse käesoleva määruse nõudeid.

2. Enne masina ja sellega seotud toote turul kättesaadavaks tegemist veendub turustaja selles, et:

a) masinal ja sellega seotud tootel on CE-märgis;

b) masina ja sellega seotud tootega on kaasas artikli 10 lõikes 8 osutatud ELi vastavusdeklaratsioon;

c) masina ja sellega seotud tootega on kaasas kasutusjuhend ja artikli 10 lõikes 7 osutatud teave ning need on koostatud kasutajale kergesti arusaadavas keeles, mille määrab kindlaks liikmesriik, kus masin või sellega seotud toode on kavas turul kättesaadavaks teha;

d) tootja on täitnud artikli 10 lõigetes 5 ja 6 osutatud nõuded ning importija artikli 13 lõikes 3 osutatud nõuded.

3. Kui turustaja arvab või tal on põhjust arvata, et masin või sellega seotud toode ei vasta käesolevale määrusele, ei tee turustaja masinat ega sellega seotud toodet turul kättesaadavaks enne, kui see on viidud nõuetega vastavusse. Kui masin või sellega seotud toode põhjustab riski inimeste tervisele või ohutusele, või kui see on asjakohane, koduloomadele, varale või keskkonnale, teatab turustaja sellest tootjale või importijale ja turujärelevalveasutustele.

4. Turustaja tagab, et sel ajal, kui masin või sellega seotud toode on tema vastutusel, ei ole III lisas sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele vastavus ladustamis- ega transportimistingimuste tõttu ohus.

5. Turustaja, kes arvab või kellel on põhjust arvata, et masin või sellega seotud toode, mille ta on turul kättesaadavaks teinud, ei vasta käesolevale määrusele, tagab selliste parandusmeetmete võtmise, mida on vaja masina või sellega seotud toote vastavusse viimiseks, turult kõrvaldamiseks või tagasikutsumiseks. Kui masin või sellega seotud toode põhjustab inimeste tervisele või ohutusele, või kui see on asjakohane, koduloomadele, varale või keskkonnale riski, teatab turustaja sellest viivitamata nende liikmesriikide pädevatele asutustele, kus ta masina või sellega seotud toote turul kättesaadavaks on teinud, esitades eelkõige andmed mittevastavuse ja võetud parandusmeetmete kohta.

6. Riigi pädeva asutuse põhjendatud taotluse korral esitab turustaja kõnealusele asutusele talle kergesti arusaadavas keeles masina ja sellega seotud toote kohta kas paberil või digivormingus kogu teabe ja dokumentatsiooni, mida on vaja käesolevale määrusele vastavuse tõendamiseks. Kui kõnealune asutus seda taotleb, teeb turustaja temaga koostööd seonduvalt meetmega, mis võetakse selleks, et kõrvaldada riskid, mida turustaja poolt turul kättesaadavaks tehtud masin või sellega seotud toode inimeste tervisele või ohutusele, või kui see on asjakohane, koduloomadele, varale või keskkonnale põhjustab.

Artikkel 16

Osaliselt komplekteeritud masinate turustajate kohustused

1. Osaliselt komplekteeritud masinat turul kättesaadavaks tehes võtab turustaja igakülgset arvesse käesoleva määruse nõudeid.
2. Enne osaliselt komplekteeritud masina turul kättesaadavaks tegemist veendub turustaja selles, et:
 - a) osaliselt komplekteeritud masinaga on kaasas artikli 11 lõikes 8 osutatud ELi ühendamisdeklaratsioon;
 - b) osaliselt komplekteeritud masinaga on kaasas artikli 11 lõikes 7 osutatud montaažijuhend ning see on keeles, mis on isikule, kes ühendab osaliselt komplekteeritud masina, kergesti arusaadav, nagu on kindlaks määratud liikmesriik, kus osaliselt komplekteeritud masin on kavas turul kättesaadavaks teha;
 - c) tootja on täitnud artikli 11 lõigetes 5 ja 6 osutatud nõuded ning importija artikli 14 lõikes 3 osutatud nõuded.
3. Kui turustaja arvab või tal on põhjust arvata, et osaliselt komplekteeritud masin ei vasta käesolevale määrusele, ei tee turustaja osaliselt komplekteeritud masinat turul kättesaadavaks enne, kui see on viidud nõuetega vastavusse. Kui osaliselt komplekteeritud masin põhjustab asjakohaste oluliste tervisekaitse- ja ohutusnõuetega seoses riski, teavitab turustaja sellest tootjat või importijat ning turujärelevalveasutusi.
4. Turustaja tagab, et sel ajal, kui osaliselt komplekteeritud masin on tema vastutusel, ei ole III lisas sätestatud asjakohastele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele vastavus ladustamis- ega transportimistingimuste tõttu ohus.
5. Turustaja, kes arvab või kellel on põhjust arvata, et osaliselt komplekteeritud masin, mille ta on turul kättesaadavaks teinud, ei vasta käesolevale määrusele, tagab selliste parandusmeetmete võtmise, mida on vaja osaliselt komplekteeritud masina vastavusse viimiseks, turult kõrvaldamiseks või tagasikutsumiseks. Kui osaliselt komplekteeritud masin põhjustab asjakohaste oluliste tervisekaitse- ja ohutusnõuetega seotud riski, teatab turustaja sellest viivitamata nende liikmesriikide pädevatele asutustele, kus ta on osaliselt komplekteeritud masina turul kättesaadavaks teinud, esitades eelkõige andmed mittevastavuse ja võetud parandusmeetmete kohta.
6. Riigi pädeva asutuse põhjendatud taotluse korral esitavad turustajad kõnealusele asutusele paberil või digivormingus kogu teabe ja dokumentatsiooni, mida on vaja tõendamaks, et osaliselt komplekteeritud masin vastab käesolevale määrusele. Kui kõnealune asutus seda taotleb, teevad turustajad temaga koostööd seonduvalt meetmega, mis võetakse selleks, et kõrvaldada riskid, mida turustajate poolt turule turul kättesaadavaks tehtud osaliselt komplekteeritud masin seoses oluliste tervisekaitse- ja ohutusnõuetega põhjustab.

Artikkel 17

Tootjate kohustuste kohaldamine importijate ja turustajate suhtes

Importijat ja turustajat, kes laseb käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote turule oma nime või kaubamärgi all või muudab juba turule lastud toodet nii, et see võib mõjutada kohaldatavatele nõuetele vastavust, käsitatakse käesoleva määruse kohaldamisel tootjana ning tema suhtes kohaldatakse artiklites 10 ja 11 sätestatud tootjate kohustusi.

*Artikkel 18***Tootjate kohustuste kohaldamine muude juhtudel**

Füüsilist ja juriidilist isikut, kes masinat või sellega seotud toodet oluliselt muudab, käsitatakse käesoleva määruse kohaldamisel tootjana ja tema suhtes kohaldatakse artiklis 10 sätestatud tootjate kohustusi kõnealuse masina või sellega seotud toote puhul, ja kui oluline muudatus mõjutab ainult masinakoostuks oleva masina või sellega seotud toote ohutust, siis asjaomase mõjutatud masina või sellega seotud toote puhul, nagu riskihinnangus on näidatud.

Olulist muudatust tegev isik kohaldab eelkõige, kuid ilma et see piiraks artiklis 10 sätestatud muude kohustuste täitmist, asjakohast, käesoleva määruse artikli 25 lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud vastavushindamismenetlust, tagab, et asjaomane masin ja sellega seotud toode vastavad käesoleva määruse kohaldatavatele nõuetele, ning kinnitab oma ainuvastutusel, et see on nii.

Muud kui kutsealasel eesmärgil kasutajat, kes oma masinat või sellega seotud toodet oluliselt muudab iseenda tarbeks, käesoleva määruse kohaldamisel tootjana ei käsitata ning tema suhtes artiklis 10 sätestatud tootjate kohustusi ei kohaldata.

*Artikkel 19***Ettevõtjate identifitseerimine**

1. Kui turujärelevalveasutus seda taotleb, esitab ettevõtja talle järgmiste isikute andmed:
 - a) ettevõtjad, kes on asjaomasele ettevõtjale tarninud käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvaid tooteid;
 - b) ettevõtjad, kellele asjaomane ettevõtja on tarninud käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvaid tooteid.
2. Et lõikes 1 sätestatud kohustust oleks võimalik täita, peab ettevõtja säilitama kõnealuses lõikes osutatud teavet vähemalt kümme aastat pärast seda, kui ta käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvaid tooteid ise tarnis või neid talle tarniti.

III PEATÜKK

KÄESOLEVA MÄÄRUSE KOHALDAMISALASSE KUULUVATE TOODETE VASTAVUS*Artikkel 20***Käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete vastavuse eeldus**

1. Kui käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluv toode vastab harmoneeritud standarditele või nende osadele, mille viited on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, peetakse seda toodet vastavaks III lisas sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele, mida need standardid või nende osad käsitlevad.
2. Vastavalt määruse (EL) nr 1025/2012 artikli 10 lõikele 1 esitab komisjon ühele või mitmele Euroopa standardi-organisatsioonile taotluse koostada III lisas sätestatud oluliste tervisekaitse- ja ohutusnõuete kohta harmoneeritud standardid.
3. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse ühtsed kirjeldused, mis hõlmavad tehnilisi nõudeid ja mille abil on võimalik tagada käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete vastavus III lisas sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu üksnes juhul, kui järgmised tingimused on täidetud:

- a) komisjon on määruse (EL) nr 1025/2012 artikli 10 lõike 1 kohaselt esitanud ühele või mitmele Euroopa standardi-organisatsioonile taotluse koostada III lisas sätestatud oluliste tervisekaitse- ja ohutusnõuete kohta harmoneeritud standardi, kuid
 - i) komisjoni taotlust ei võetud vastu või
 - ii) komisjoni taotlust käsitlevaid harmoneeritud standardeid ei esitatud määruse (EL) nr 1025/2012 artikli 10 lõikes 1 sätestatud tähtaja jooksul või
 - iii) Euroopa standardimisdokumendid ei vasta taotlusele ja

- b) *Euroopa Liidu Teatajas* ei ole avaldatud ühtegi määruse (EL) nr 1025/2012 kohast viidet harmoneeritud standarditele, mis hõlmaks asjakohaseid, III lisas sätestatud olulisi tervisekaitse- ja ohutusnõudeid, ning mõistliku aja jooksul ei ole sellist viidet kavas avaldada.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

4. Enne lõikes 3 osutatud rakendusakti eelnõu koostamist teavitab komisjon määruse (EL) nr 1025/2012 artiklis 22 osutatud komiteed sellest, et tema hinnangul on lõikes 3 osutatud tingimused on täidetud.

5. Lõikes 3 osutatud rakendusakti eelnõu koostamisel võtab komisjon arvesse asjaomaste asutuste ja eksperdirühma seisukohti ning konsulteerib igakülselt kõigi sidusrühmadega.

6. Kui käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluv toode vastab lõikes 3 osutatud rakendusaktidega kehtestatud ühtsetele kirjeldustele või nende osadele, peetakse seda toodet vastavaks III lisas sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele, mida nimetatud ühtsed kirjeldused või nende osad hõlmavad.

7. Kui Euroopa standardiorganisatsioon võtab harmoneeritud standardi vastu ja esitab selle komisjonile, et avaldada selle viide *Euroopa Liidu Teatajas*, annab komisjon harmoneeritud standardile kooskõlas määrusega (EL) nr 1025/2012 hinnangu. Kui viide harmoneeritud standardile on *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud, tunnistab komisjon kehtetuks lõikes 3 osutatud rakendusaktid või nende osad, mis hõlmavad samu, olulisi tervisekaitse- ja ohutusnõudeid kui need, mis on hõlmatud kõnealuse harmoneeritud standardiga.

8. Kui liikmesriik on seisukohal, et ühtne kirjeldus ei vasta täielikult III lisas sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele, teatab ta sellest komisjonile ning esitab üksikasjaliku selgituse. Komisjon annab üksikasjalikule selgitusele hinnangu ja ta võib rakendusakti, millega kõnealune ühtne kirjeldus kehtestatakse, asjakohasel juhul muuta.

9. Masinaid ja nendega seotud tooteid, mis on kooskõlas määrusega (EL) 2019/881 vastu võetud küberturvalisuse sertifitseerimise kava alusel sertifitseeritud või mille kohta on nimetatud kava alusel koostatud vastavusdeklaratsioon, mille viide on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, peetakse rikkumise eest kaitsmise ning juhtsüsteemide ohutuse ja töökindluse poolest III lisa punktides 1.1.9 ja 1.2.1 esitatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele vastavaks niivõrd, kui need nõuded on küberturvalisuse sertifikaadi või vastavusdeklaratsiooni või selle osadega hõlmatud.

Artikkel 21

Masinate ja nendega seotud toodete ELi vastavusdeklaratsioon

1. ELi vastavusdeklaratsiooniga kinnitatakse, et kohaldatavad III lisas sätestatud olulised tervisekaitse- ja ohutusnõuded on täidetud.
2. ELi vastavusdeklaratsiooni koostamisel järgitakse V lisa A osas esitatud näidist ning see peab sisaldama VI, VIII, IX ja X lisas sätestatud asjakohastes moodulites kindlaksmääratud elemente. Vastavusdeklaratsiooni ajakohastatakse pidevalt ja see tõlgitakse keelde või keeltesse, mida nõutakse liikmesriigis, kus masin või sellega seotud toode turule lastakse, turul kättesaadavaks tehakse või kasutusele võetakse.
3. Kui masina või sellega seotud toote suhtes kohaldatakse rohkem kui üht liidu õigusakti, mille kohaselt ELi vastavusdeklaratsiooni nõutakse, koostatakse kõigi selliste õigusaktide nõuete täitmiseks üksainus ELi vastavusdeklaratsioon. Kõnealuses deklaratsioonis nimetatakse asjaomased liidu õigusaktid, sealhulgas avaldamisviited.
4. ELi vastavusdeklaratsiooni koostamisega võtab tootja endale vastutuse selle eest, et masin ja sellega seotud toode vastavad käesoleva määruse nõuetele.

Artikkel 22

Osaliselt komplekteeritud masinate ELi ühendamisdeklaratsioon

1. ELi ühendamisdeklaratsiooniga kinnitatakse, et asjakohased III lisas sätestatud olulised tervisekaitse- ja ohutusnõuded on täidetud.

2. ELi ühendamisdeklaratsiooni näidis on esitatud V lisa B osas. Seda ajakohastatakse pidevalt ja see tõlgitakse keelde või keeltesse, mida nõutakse liikmesriigis, kus osaliselt komplekteeritud masin turule lastakse või turul kättesaadavaks tehakse.

3. Kui osaliselt komplekteeritud masina suhtes kohaldatakse rohkem kui üht liidu õigusakti, mille kohaselt ELi vastavusdeklaratsiooni nõutakse, peab ELi ühendamisdeklaratsioon sisaldama lauset, millega kinnitatakse nimetatud õigusaktidele vastavust. Kõnealuses deklaratsioonis nimetatakse asjaomased liidu õigusaktid, sealhulgas avaldamisviited.

4. ELi ühendamisdeklaratsiooni koostamisega võtab tootja endale vastutuse selle eest, et osaliselt komplekteeritud masin vastab käesolevas määruses sätestatud nõuetele.

Artikkel 23

CE-märgise üldpõhimõtted

CE-märgise suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) nr 765/2008 artiklis 30 sätestatud üldpõhimõtteid.

Artikkel 24

Masinatele ja nendega seotud toodetele CE-märgise kinnitamise reeglid

1. CE-märgis kinnitatakse masinale ja sellega seotud tootele nii, et märgis on nähtav, loetav ja kustumatu. Kui masina või sellega seotud toote laadi tõttu ei ole märgist niimoodi võimalik või otstarbekas kinnitada, pannakse see masina või sellega seotud toote pakendile ja kaasasolevatele dokumentidele.

2. CE-märgis kinnitatakse masinale ja sellega seotud tootele enne selle turule laskmist või kasutuselevõttu.

3. Kui masina või sellega seotud toote vastavust on hinnatud artikli 25 lõike 2 punktides a, b ja c ning artikli 25 lõike 3 punktides b, c ja d osutatud vastavushindamismenetluse kohaselt, tuleb CE-märgise järel esitada kõnealuses menetluses osalenud teada antud asutuse identifitseerimisnumber.

Teada antud asutuse identifitseerimisnumbri kinnitab kas asutus ise või tema juhiste järgi tootja või tootja volitatud esindaja.

4. CE-märgise, ja kui see on kohaldatav, teada antud asutuse identifitseerimisnumbri järel võib esitada piktogrammi või muu märgise, millega osutatakse kindlale riskile või kasutusviisile.

5. Liikmesriigid tagavad olemasolevate mehhanismide abil, et CE-märgise kasutamise korda kohaldatakse korrektselt, ja võtavad märgise vale kasutamise korral vajalikke meetmeid.

IV PEATÜKK

VASTAVUSHINDAMINE

Artikkel 25

Masinate ja nendega seotud toodete vastavushindamismenetlused

1. Tootja või artiklis 18 osutatud füüsiline või juriidiline isik kohaldab üht lõigetes 2, 3 ja 4 osutatud vastavushindamismenetlustest.

2. Kui masina või sellega seotud toote kategooria on loetletud I lisa A osas, kohaldab tootja või artiklis 18 osutatud füüsiline või juriidiline isik üht järgmistest menetlustest:

- a) VII lisas sätestatud ELi tüübihindamine (moodul B), millele järgneb VIII lisas sätestatud tootmise sisekontrollil põhinev tüübivastavuse hindamine (moodul C);
- b) vastavus, mis põhineb IX lisas sätestatud täielikul kvaliteedi tagamisel (moodul H);
- c) vastavus, mis põhineb X lisas sätestatud üksiktoote vastavustõendamisel (moodul G).

3. Kui masin või sellega seotud toode on loetletud I lisa B osas, kohaldab tootja või artiklis 18 osutatud füüsiline või juriidiline isik üht järgmistest menetlustest:

- a) vastavus, mis põhineb VI lisas sätestatud tootmise sisekontrollil (moodul A);
- b) VII lisas sätestatud ELi tüübihindamine (moodul B), millele järgneb VIII lisas sätestatud tootmise sisekontrollil põhinev tüübivastavuse hindamine (moodul C);

c) vastavus, mis põhineb IX lisas sätestatud täielikul kvaliteedi tagamisel (moodul H);

d) vastavus, mis põhineb X lisas sätestatud üksiktoote vastavustõendamisel (moodul G).

Kui tootja kohaldab punktis a osutatud tootmise sisekontrolli menetlust, peab ta masina ja sellega seotud toote projekteerima ja valmistama kooskõlas harmoneeritud standarditega või selle masina või sellega seotud toote kategooria kohta kehtestatud ühtsete kirjeldustega, mis hõlmavad kõiki asjakohaseid olulisi tervisekaitse- ja ohutusnõudeid.

Kui masina või sellega seotud toote kategooria on loetletud I lisa B osas ja masin või sellega seotud toode ei ole valmistatud kooskõlas harmoneeritud standardite ega ühtsete kirjeldustega, mis hõlmavad kõiki selle masina või sellega seotud toote kategooriale seatud asjakohaseid olulisi tervisekaitse- ja ohutusnõudeid, kohaldab tootja, sealhulgas artiklis 18 osutatud füüsiline või juriidiline isik, üht käesoleva lõike punktides b, c ja d osutatud menetlustest.

4. Kui masina ega sellega seotud toote kategooria ei ole I lisas loetletud toode, kasutab tootja, sealhulgas artiklis 18 osutatud füüsiline või juriidiline isik, VI lisas sätestatud tootmise sisekontrolli menetlust (moodul A).

5. Vastavushindamise tasude kehtestamisel võtavad teada antud asutused arvesse väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate huve ja vajadusi.

V PEATÜKK

VASTAVUSHINDAMISASUTUSTEST TEADAANDMINE

Artikkel 26

Teadaandmine

Liikmesriik annab komisjonile ja teistele liikmesriikidele teada, millised asutused on volitatud kolmanda isikuna kooskõlas käesoleva määrusega vastavushindamisülesandeid täitma.

Artikkel 27

Teavitavad asutused

1. Liikmesriigid määravad teavitava asutuse, kes vastutab selliste menetluste kehtestamise ja rakendamise eest, mille alusel vastavushindamisasutusi hinnatakse ja nendest teada antakse, ning teada antud asutuste seire, sealhulgas artikli 32 täitmise seire eest.

2. Liikmesriik võib otsustada, et lõikes 1 osutatud hindamist ja seiret teeb kooskõlas määruse (EÜ) nr 765/2008 sätetega selles määruses määratletud riiklik akrediteerimisasutus.

3. Kui teavitav asutus delegeerib või teeb lõikes 1 osutatud hindamise, teavitamise või seire muul viisil ülesandeks asutusele, mis ei ole valitsusasutus, peab see asutus olema juriidiline isik ja täitma *mutatis mutandis* artiklis 28 esitatud nõudeid. Peale selle peab kõnealusel asutusel olema oma tegevusest tuleneva vastutusega seotud kulude katmiseks kehtestatud kord.

4. Teavitav asutus vastutab täielikult lõikes 3 osutatud asutuse täidetavate ülesannete eest.

Artikkel 28

Teavitavate asutuste suhtes kohaldatavad nõuded

1. Teavitav asutus luuakse nii, et ei tekiks huvide konflikti vastavushindamisasutustega.

2. Teavitava asutuse töö korraldamisel ja juhtimisel tagatakse asutuse tegevuse objektiivsus ja erapooletus.

3. Teavitava asutuse töö korraldatakse nii, et kõiki vastavushindamisasutustest teavitamisega seotud otsuseid teevad sellised pädevad isikud, kes ei tee hindamist.

4. Teavitav asutus ei tohi pakkuda ega osutada teenuseid, mida osutavad vastavushindamisasutused, ega äriotstarbelisi või konkureerivaid nõustamisteenuseid.
5. Teavitav asutus tagab saadud teabe konfidentsiaalsuse.
6. Teavitaval asutusel peab ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks olema piisav arv pädevaid töötajaid.

Artikkel 29

Teavitavate asutuste teabekohustus

Liikmesriik teavitab komisjoni menetlustest, mille alusel vastavushindamisasutusi hinnatakse ja nendest teada antakse ning teada antud asutuste üle seiret tehakse, ning nendes menetlustes tehtud muudatustest.

Komisjon teeb selle teabe üldsusele kättesaadavaks.

Artikkel 30

Teada antud asutuste suhtes kohaldatavad nõuded

1. Et vastavushindamisasutusest oleks võimalik teada anda, peab see vastama lõigetes 2–11 sätestatud nõuetele.
2. Vastavushindamisasutus peab olema asutatud liikmesriigi õiguse kohaselt ning olema juriidiline isik.
3. Vastavushindamisasutus peab olema kolmandast isikust asutus, mis on sõltumatu organisatsioonist ning masinast ja sellega seotud tootest, mida ta hindab.

Asutust, mis kuulub ettevõtjate ühendusse või kutseliitu, mis esindab ettevõtjaid, kes on seotud hinnatavate masinate või nendega seotud toodete projekteerimise, tootmise, tarnimise, kokkumonteerimise, kasutamise või hooldamisega, võib selliseks vastavushindamisasutuseks pidada tingimusel, et selle sõltumatus ja huvide konflikti puudumine on tõendatud.

4. Vastavushindamisasutus, selle kõrgem juhtkond ja vastavushindamisülesannete täitmise eest vastutavad töötajad ei tohi olla hinnatava masina ega sellega seotud toote projekteerijad, tootjad, tarnijad, importijad, turustajad, paigaldajad, ostjad, omanikud, kasutajad, hooldajad ega täita ühtegi nimetatud rolli seoses hinnatud tootesse ühendatud osaliselt komplekteeritud masinaga ega olla ühegi nimetatud isiku esindaja. See ei tähenda, et hinnatavaid masinaid ega nendega seotud tooteid, mida on vaja vastavushindamisasutuse tööks, ei tohi kasutada või et masinaid või nendega seotud tooteid ei tohi kasutada isiklikul otstarbel.

Vastavushindamisasutus, selle kõrgem juhtkond ega vastavushindamisülesannete täitmise eest vastutavad töötajad ei tohi olla masina ega sellega seotud toote projekteerimise, impordi, turustamise, tootmise, turundamise, paigaldamise, kasutamise ega hooldamisega vahetult seotud ega esindada neid, kes nimetatud toimingutes osalevad. Nad ei tohi osaleda üheski tegevuses, mis võib tehtavate otsuste sõltumatusega või vastavushindamistoimingute usaldusväärusega vastuolus olla. See kehtib eelkõige nõustamisteenuste kohta.

Vastavushindamisasutus tagab, et tema tüarettevõtjate ega alltöövõtjate tegevuse tõttu ei vähene vastavushindamistoimingute konfidentsiaalsus, objektiivsus ega erapooletus.

5. Vastavushindamisasutus ja selle töötajad teevad vastavushindamistoiminguid suurima erialase kohusetunde ja asjaomases valdkonnas nõutava tehnilise pädevusega, laskmata end mõjutada surveavaldustest ja hüvedest, eelkõige rahalistest hüvedest, mis võiksid nende otsuseid või vastavushindamise tulemusi mõjutada, eriti kui survet avaldavad või hüvesid pakuvad isikud või isikute rühm, kes on nimetatud toimingute tulemustest huvitatud.
6. Vastavushindamisasutus peab olema võimeline täitma kõiki talle VII, IX ja X lisa kohaselt määratud vastavushindamisülesandeid, millega seoses on temast teada antud, olenemata sellest, kas vastavushindamisasutus täidab neid ülesandeid ise või täidetakse neid tema nimel ja tema vastutusel.

Vastavushindamisasutusel peavad iga vastavushindamismenetluse ja iga masina ja sellega seotud toode tüübi jaoks, millega seoses temast on teada antud, alati olema olemas:

- a) tehniliste teadmistega töötajad, kellel on vastavushindamisülesannete täitmiseks piisavad ja asjakohased kogemused;
- b) menetluste kirjeldused, mille kohaselt vastavushindamist tehakse ning mis tagavad läbipaistvuse ja võimaluse viia neid menetlusi läbi korduvalt;
- c) teada antud asutusena täidetavate ja muude ülesannete vahel vahe tegemise põhimõtted ja kord;
- d) menetlused selliste vastavushindamistoimingute tegemiseks, mille korral võetakse asjakohaselt arvesse ettevõtja suurust, tegevusvaldkonda, organisatsioonistruktuuri, käsitletava masina või sellega seotud toote tehnoloogia keerukust ning seda, kas tegemist on mass- või seeriatootmisega.

Vastavushindamisasutusel peavad olema olemas vahendid, mida on vaja vastavushindamistoimingutega seotud tehniliste ja haldusülesannete korrektseks täitmiseks, ning tal peab olema võimalik kasutada kogu vajalikku varustust ja pääseda kõikidesse ruumidesse.

7. Vastavushindamisülesannete täitmise eest vastutavad töötajad peavad:

- a) omama kõigi selliste vastavushindamistoimingute tegemiseks, millega seoses on asjaomasest vastavushindamisasutusest teavitatud, head tehnilist ja kutsealast väljaõpet;
- b) omama tehtavatele hindamistele seatud nõuete kohta piisavaid teadmisi ja hindamiste tegemiseks vajalikke volitusi;
- c) tundma III lisas sätestatud olulisi tervisekaitse- ja ohutusnõuneid, artiklis 20 osutatud kohaldatavaid harmoneeritud standardeid ja ühtseid kirjeldusi ning liidu ühtlustamisõigusaktide ja riigisiseste õigusaktide asjakohaseid sätteid piisavalt hästi ja neist aru saama;
- d) oskama koostada sertifikaate, protokolle ja aruandeid, mis tõendavad vastavushindamise tegemist.

8. Tagada tuleb vastavushindamisasutuse, selle kõrgema juhtkonna ja vastavushindamisülesannete täitmise eest vastutavate töötajate erapooletus.

Kõrgema juhtkonna ja vastavushindamisülesannete täitmise eest vastutavate töötajate tasu suurus ei tohi sõltuda tehtud vastavushindamiste hulgast ega nende hindamiste tulemustest.

9. Vastavushindamisasutus sõlmib vastutuskindlustuslepingu, välja arvatud juhul, kui vastutust kannab riigisisese õiguse alusel liikmesriik või kui liikmesriik on vastavushindamise eest ise otse vastutav.

10. Vastavushindamisasutuse töötajad hoiavad ametisaladust kogu teabe kohta, mis on saadud kooskõlas VII, IX ja X lisaga täidetud vastavushindamisülesannete käigus, välja arvatud teabevahetus selle liikmesriigi pädevate asutustega, kus ülesandeid täidetakse. Omandiõigust, intellektuaalomandi õigust ja ärisaladusi tuleb kaitsta.

11. Vastavushindamisasutus osaleb asjakohases standardimistegevuses ja artikli 42 alusel moodustatud teada antud asutuste koordineerimisrühma töös või tagab, et tema vastavushindamisülesannete täitmise eest vastutavad töötajad on nendest tegevusest ja sellest tööst teadlikud, ning kohaldab selle rühma töö tulemusena koostatud haldusotsuseid ja -dokumente üldiste suunistena.

*Artikkel 31***Teada antud asutuste vastavuse eeldamine**

Kui vastavushindamisasutus tõendab, et ta vastab sellistes asjakohastes harmoneeritud standardites või nende osades sätestatud kriteeriumidele, mille viited on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, peetakse teda vastavaks artikli 30 nõuetele, kuivõrd kohaldatavad harmoneeritud standardid neid nõudeid hõlmavad.

*Artikkel 32***Teada antud asutuste poolt alltöövõtjate ja tütarettvõtjate kasutamine**

1. Kui teada antud asutus kasutab vastavushindamisega seotud ülesannete täitmiseks alltöövõtjat või tütarettvõtjat, tagab ta, et alltöövõtja ja tütarettvõtja vastavad artiklis 30 sätestatud nõuetele, ning teavitab sellest teavitavat asutust.
2. Teada antud asutus vastutab täielikult oma alltöövõtjate ja tütarettvõtjate täidetud ülesannete eest, olenemata nende asukohast.
3. Alltöövõtjat ja tütarettvõtjat võib kasutada ainult kliendi nõusolekul.
4. Teada antud asutus hoiab teavitavale asutusele esitamiseks alles dokumendid alltöövõtja ja tütarettvõtja kvalifikatsiooni hindamise kohta ning nende poolt VII, IX ja X lisa kohaselt tehtud töö kohta.

*Artikkel 33***Tedaandmistaotlus**

1. Vastavushindamisasutus esitab oma asukohaliikmesriigi teavitavale asutusele teadaandmistaotluse.
2. Teadaandmistaotlusega koos esitatakse vastavushindamistoimingute, VII, IX ja X lisa sätestatud vastavushindamismenetluste ning selliste masinate ja nendega seotud toodete tüüpide ja kategooriate kirjeldus, mille puhul peab vastavushindamisasutus end pädevaks, ning riikliku akrediteerimisasutuse väljastatud akrediteerimistunnistus (kui see on olemas), mis tõendab, et vastavushindamisasutus vastab artikli 30 nõuetele.
3. Kui asjaomasel vastavushindamisasutusel ei ole võimalik lõikes 2 osutatud akrediteerimistunnistust esitada, esitab ta teavitavale asutusele kõik dokumentaalsed tõendid, mida on vaja, et kontrollida, kinnitada ja korrapäraselt jälgida, kas vastavushindamisasutus vastab artiklis 30 esitatud nõuetele.

*Artikkel 34***Tedaandmise kord**

1. Teavitav asutus annab teada ainult nendest vastavushindamisasutustest, mis vastavad artiklis 30 esitatud nõuetele.
2. Teavitav asutus esitab komisjonile ja teistele liikmesriikidele teatise, kasutades elektroonilist teadaandmisvahendit, mille on välja töötanud ja mida haldab komisjon.
3. Lõikes 2 osutatud teatis sisaldab järgmist:
 - a) kõik andmed tehtavate vastavushindamistoimingute kohta;
 - b) märke vastavushindamismooduli või -moodulite ning asjaomaste masinate ja nendega seotud toodete kategooriate tüüpide kohta;
 - c) asjakohane pädevustunnistus.
4. Kui teatis ei põhine artikli 33 lõikes 2 osutatud akrediteerimistunnistusel, esitab teavitav asutus komisjonile ja teistele liikmesriikidele dokumentaalsed tõendid, mis kinnitavad vastavushindamisasutuse pädevust ja kehtivat korda, millega tagatakse, et asutuse tegevuse üle tehakse korrapäraselt seiret ja asutus vastab kogu aeg artikli 30 nõuetele.

5. Asjaomane vastavushindamisasutus võib teada antud asutuse toiminguid teha üksnes juhul, kui komisjon ega teised liikmesriigid ei esita vastuväidet kahe nädala jooksul alates teatise kinnitamisest, kui see sisaldab artikli 33 lõikes 2 osutatud akrediteerimistunnistust, ja kahe kuu jooksul, kui see sisaldab käesoleva artikli lõikes 4 osutatud dokumentaalseid tõendeid.

Käesoleva määruse kohaldamisel peetakse teada antud asutuseks ainult sellist asutust.

6. Teavitav asutus annab komisjonile ja teistele liikmesriikidele teada kõigist lõikes 2 osutatud teatist puudutavatest olulistest muudatustest.

Artikkel 35

Teada antud asutuste identifitseerimisnumbrid ja nimekiri

1. Komisjon määrab teada antud asutusele identifitseerimisnumbri.

Ka asutustele, millest antakse teada mitme liidu õigusakti kohaselt, määrab komisjon üheainsa identifitseerimisnumbri.

2. Komisjon teeb üldsusele kättesaadavaks käesoleva määruse kohaselt teada antud asutuste nimekirja, milles on toodud igale asutusele määratud identifitseerimisnumber ja vastavushindamistoimingud, millega seoses on asjaomasest asutusest teada antud.

Komisjon tagab, et nimekirja hoitakse ajakohasena.

Artikkel 36

Teatise puudutavad muudatused

1. Kui teavitav asutus on kindlaks teinud või talle on teatatud, et teada antud asutus artiklis 30 sätestatud nõuetele enam ei vasta või et ta on jätnud artiklis 38 sätestatud kohustused täitmata, kohaldab teavitav asutus teatise suhtes kitsendust, peatab teatise kehtivuse või tunnistab teatise kehtetuks, olenevalt sellest, kui suures ulatuses on nõuded või kohustused täitmata jäetud. Ta teatab sellest viivitamata komisjonile ja teistele liikmesriikidele.

2. Kui teatise suhtes kohaldatakse kitsendust, teatise kehtivus peatatakse või teatis tunnistatakse kehtetuks või kui teada antud asutus on tegevuse lõpetanud, peab teavitav asutus tagama, et teada antud asutuse dokumente menetleb mõni teine teada antud asutus või et need oleksid vastutavatele teavitavatele ja turujärelevalveasutustele soovi korral kättesaadavad.

Artikkel 37

Teada antud asutuste pädevuse vaidlustamine

1. Komisjon uurib iga juhtumit, mille puhul tal on tekkinud kahtlus või tema tähelepanu on juhitud kahtlusele, et teada antud asutus ei ole pädev või ei ole tema suhtes kohaldatavaid nõudeid ja kohustusi kogu aeg täitnud.

2. Teada andev liikmesriik esitab komisjonile selle nõudmisel kogu teabe teatise aluse või asjaomase teada antud asutuse pädevuse säilimise kohta.

3. Komisjon tagab, et kogu tundlikku teavet, mis uurimise käigus on saadud, käsitatakse konfidentsiaalsena.

4. Kui komisjon on veendunud, et teada antud asutus on teatise aluseks olevad nõuded täitmata jätnud või enam ei täida neid, võtab ta vastu rakendusakti, milles nõutakse, et teada andev liikmesriik võtaks vajalikke parandusmeetmed, sealhulgas tunnistaks teatise vajaduse korral kehtetuks.

Kõnealune rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Artikkel 38

Teada antud asutuste põhitegevusega seotud kohustused

1. Teada antud asutus teeb kooskõlas VII, IX ja X lisa sätestatud vastavushindamismenetlustega vastavushindamist.

2. Teada antud asutus tagab oma tegevuses proportsionaalsuse, vältides ettevõtjate tarbetut koormamist ning võttes asjakohaselt arvesse ettevõtja suurust, tegevusvaldkonda, organisatsioonistruktuuri, käsitletava tehnoloogia keerukusastet ning seda, kas tegemist on mass- või seeriatootmisega.

Seejuures peab teada antud asutus silmas, millist rangust ja kaitse taset on vaja veendumaks, et masin ja sellega seotud toode vastaks käesoleva määruse nõuetele.

3. Kui teada antud asutus teeb kindlaks, et tootja ei täida III lisa sätestatud olulisi tervisekaitse- ja ohutusnõudeid või artiklis 20 osutatud asjaomaseid harmoneeritud standardeid või ühtseid kirjeldusi, nõuab ta tootjalt asjakohaste parandusmeetmete võtmist ning ei anna ELi tüübihindamissertifikaati, ei tee kvaliteedisüsteemi heakskiitvat otsust ega anna üksiktoote vastavustõendamissertifikaati.

4. Kui teada antud asutus teeb pärast IX lisa kohase heakskiitva otsuse tegemist vastavusjärelvalve käigus kindlaks, et masin või sellega seotud toode nõuetele enam ei vasta, nõuab ta tootjalt asjakohaste parandusmeetmete võtmist ning vajaduse korral peatab heakskiitva otsuse kehtivuse või tunnistab selle otsuse kehtetuks.

Kui parandusmeetmeid ei võeta või neil ei ole soovitud mõju, peab teada antud asutus vastavalt vajadusele kohaldama heakskiitva otsuse suhtes kitsendust, otsuse kehtivuse peatama või otsuse kehtetuks tunnistama.

Artikkel 39

Teada antud asutuste otsuste vaidlustamine

Teada antud asutus tagab, et tema otsuste vaidlustamiseks on olemas läbipaistev ja praktikas kasutatav kord.

Artikkel 40

Teada antud asutuste teabekohustus

1. Teada antud asutus teavitab teavitavat asutust järgmisest:

a) ELi tüübihindamissertifikaadi väljastamisest, kvaliteedisüsteemi heakskiitva otsuse tegemisest või üksiktoote vastavustõendamissertifikaadi väljastamisest keeldumine, nende suhtes kitsenduse kohaldamine, nende kehtivuse peatamine või nende kehtetuks tunnistamine;

b) teda puudutava teadaandega hõlmatud tegutsemisala ja teatise tingimusi mõjutavad asjaolud;

c) kõik teabetaotlused, mille ta on turujärelevalveasutustelt oma vastavushindamistoimingute kohta saanud;

d) taotluse korral vastavushindamistoimingud, mille teada antud asutus on teatisega hõlmatud tegutsemisalal teinud, ja muu tegevus, sealhulgas piiriülene tegevus ja alltöövõtt.

2. Teada antud asutus esitab teistele käesoleva määruse kohaselt teada antud, samasuguseid masinaid või nendega seotud tooteid käsitlevate samalaadsete vastavushindamistoimingutega tegelevatele asutustele asjakohase teabe, mis puudutab negatiivsete ja taotluse korral ka positiivsete vastavushindamistulemustega seotud asjaolusid.

Artikkel 41

Kogemuste vahetamine

Komisjon korraldab kogemuste vahetuse liikmesriikide teavitamispoliitika eest vastutavate riiklike asutuste vahel.

*Artikkel 42***Teada antud asutuste tegevuse koordineerimine**

Komisjon tagab, et käesoleva määruse alusel teada antud asutuste vahel seatakse sisse toimiv asjakohane kooskõlastustegevus ja koostöö, mida tehakse teada antud asutustest moodustatud valdkondliku rühma vormis.

Teada antud asutused osalevad selle rühma töös otse või määratud esindajate kaudu.

VI PEATÜKK

LIIDU TURUJÄRELEVALVE JA LIIDU KAITSEMEETMETE MENETLUSED*Artikkel 43***Käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate riski põhjustavate toodete riigisisene menetlus**

1. Kui ühe liikmesriigi turujärelevalveasutustel on piisavalt põhjust arvata, et käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluv toode põhjustab inimeste tervisele või ohutusele, või kui see on asjakohane, koduloomadele, varale või keskkonnale riski, korraldavad nad asjaomase toote hindamise, mis hõlmab kõiki käesolevas määruses sätestatud asjakohaseid nõudeid. Vajaduse korral teevad asjaomased ettevõtjad selleks turujärelevalveasutustega koostööd.

Kui turujärelevalveasutused teevad esimeses lõigus osutatud hindamise käigus kindlaks, et käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluv toode käesolevas määruses sätestatud nõuetele ei vasta, nõuavad nad viivitamata, et asjaomane ettevõtja võtaks asjakohased ja proportsionaalsed parandusmeetmed, nagu on sätestatud määruse (EL) 2019/1020 artikli 16 lõikes 3, et esimeses lõigus osutatud riski laadile vastava mõistliku aja jooksul mittevastavus lõpetada, ohud kõrvaldada, või kui see ei ole võimalik, turujärelevalveasutuste kindlaks tehtud riski võimalikult palju vähendada.

Turujärelevalveasutused teavitavad sellest asjaomast teada antud asutust.

2. Kui turujärelevalveasutused on seisukohal, et mittevastavus ei piirdu üksnes nende liikmesriigi territooriumiga, teavitavad nad komisjoni ja teisi liikmesriike hindamise tulemustest ja meetmetest, mille võtmist nad on ettevõtjalt nõudnud.

3. Ettevõtja tagab, et kõigi asjaomaste, käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete korral, mille ta on turul kättesaadavaks teinud, võetakse kogu liidus kõik vajalikud parandusmeetmed.

4. Kui asjaomane ettevõtja kindlaksmääratud aja jooksul lõike 1 teises lõigus osutatud parandusmeetmeid ei võta või kui lõike 1 teises lõigus osutatud mittevastavus või lõike 1 esimeses lõigus osutatud risk püsib, tagavad turujärelevalveasutused, et asjaomane toode kõrvaldatakse turult või kutsutakse tagasi või et selle turul kättesaadavaks tegemine keelatakse või seda piiratakse. Sellisel juhul tagavad turujärelevalveasutused, et sellest teavitatakse viivitamata üldsust, komisjoni ja teisi liikmesriike.

5. Lõikes 4 osutatud teave hõlmab kõiki kättesaadavaid andmeid, eelkõige nõuetele mittevastava, käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote kindlakstegemiseks vajalikke andmeid, asjaomase toote päritolu, väidetava mittevastavuse ja kaasneva riski laadi, liikmesriigi võetud meetmete laadi ja kestust, samuti asjaomase ettevõtja esitatud seisukohti. Turujärelevalveasutused toovad eelkõige esile, kas mittevastavus on seotud mõnega järgmistest põhjustest:

a) asjaomane toode ei vasta III lisas sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;

b) puudused artikli 20 lõikes 1 osutatud harmoneeritud standardites;

c) puudused artikli 20 lõikes 6 osutatud ühtsetes kirjeldustes.

6. Liikmesriigid, kes ei ole käesoleva artikli kohase menetluse algatajad, teavitavad viivitamata komisjoni ja teisi liikmesriike võimalikest võetud meetmetest ja muust nende käsutuses olevast lisateabest, mis on asjaomase, käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote nõuetele mittevastavusega seotud, ja kui nad ei ole liikmesriigi võetud meetmega nõus, esitavad vastuväite.

7. Kui ükski liikmesriik ega komisjon kolme kuu jooksul lõikes 4 osutatud teabe esitamisest liikmesriigi võetud ajutise meetme kohta vastuväidet ei esita, loetakse meede põhjendatuks.
8. Liikmesriigid tagavad, et asjaomase, käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote suhtes võetakse viivitamata vajalikke piiravaid meetmeid, nagu asjaomase toote turult kõrvaldamine.

Artikkel 44

Liidu kaitsemeetmete menetlus

1. Kui artikli 43 lõikes 4, 6 või 7 sätestatud menetluse lõppedes esitatakse liikmesriigi võetud meetme kohta vastuväide või kui komisjon on seisukohal, et liikmesriigi võetud meede on liidu õigusaktidega vastuolus, alustab komisjon liikmesriikidega ja asjaomas(t)e ettevõtja(te)ga viivitamata konsultatsioone ning annab liikmesriigi võetud meetmele hinnangu.

Hindamistulemuste põhjal võtab komisjon otsuse vormis vastu rakendusakti, milles on kindlaks tehtud, kas liikmesriigi võetud meede on põhjendatud või ei ole.

Komisjon adresseerib oma otsuse kõikidele liikmesriikidele ning teeb selle neile ja asjaomas(t)ele ettevõtja(te)le viivitamata teatavaks.

2. Kui liikmesriigi võetud meede loetakse põhjendatuks, tagavad kõik liikmesriigid, et nõuetele mittevastava, käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote suhtes võetakse asjakohased piiravad meetmed, näiteks turult kõrvaldamine, ja teavitavad sellest komisjoni.

Kui liikmesriigi võetud meedet peetakse põhjendamatuks, tunnistab asjaomane liikmesriik selle kehtetuks.

3. Kui liikmesriigi võetud meedet peetakse põhjendatuks ja käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote mittevastavust põhjendatakse puudustega käesoleva määruse artikli 43 lõike 5 punktis b osutatud harmoneeritud standardites või käesoleva määruse artikli 43 lõike 5 punktis c osutatud ühtsetes kirjeldustes, kohaldab komisjon esimesel juhul määruse (EL) nr 1025/2012 artiklis 11 sätestatud menetlust ja teisel juhul käesoleva määruse artikli 20 lõikes 8 sätestatud menetlust.

Artikkel 45

Käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad nõuetele vastavad tooted, mis põhjustavad riski

1. Kui liikmesriik teeb artikli 43 lõike 1 kohase hindamise tulemusel kindlaks, et kuigi käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluv toode vastab III lisas sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele, põhjustab see inimeste tervisele või ohutusele, või kui see on asjakohane, koduloomadele, varale või keskkonnale riski, siis nõuab ta, et riski laadi arvesse võttes mõistliku aja jooksul võtaks asjaomane ettevõtja kõik vajalikud meetmed selle tagamiseks, et asjaomane toode turule laskmisel asjaomast riski enam ei põhjusta, või kõrvaldaks asjaomase toote turult või kutsuks selle tagasi.

2. Ettevõtja tagab, et kõigi asjaomaste, käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete korral, mille ta on turul kättesaadavaks teinud, võetakse kogu liidus parandusmeetmeid.

3. Liikmesriik teavitab lõikes 1 osutatud, riski põhjustavast tootest viivitamata komisjoni ja teisi liikmesriike. Kõnealune teave sisaldab kõiki üksikasju, eelkõige asjaomase toote kindlakstegemiseks vajalikke andmeid ning teavet asjaomase toote päritolu ja tarneahela, kaasneva riski laadi ning liikmesriigi võetud meetmete laadi ja kestuse kohta.

4. Komisjon alustab liikmesriikidega ja asjaomas(t)e ettevõtja(te)ga viivitamata konsultatsioone ja annab liikmesriigi võetud meetmele hinnangu.

Hindamistulemuste põhjal võtab komisjon otsuse vormis vastu rakendusakti, milles on kindlaks tehtud, kas liikmesriigi võetud meede on põhjendatud või mitte, ning vajaduse korral kehtestab vajalikud meetmed.

Kõnealune rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Igakülselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, mis on seotud inimeste tervise kaitse ja ohutusega, võtab komisjon kooskõlas artikli 48 lõikes 4 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatava rakendusakti.

5. Komisjon adresseerib oma otsuse kõikidele liikmesriikidele ning teeb selle neile ja asjaomas(t)ele ettevõtja(te)le viivitamata teatavaks.

Artikkel 46

Vormiline mittevastavus

1. Ilma et see piiraks artikli 43 kohaldamist, nõuab liikmesriik asjaomaselt ettevõtjalt mittevastavuse kõrvaldamist, kui ta on teinud masina või sellega seotud toote puhul kindlaks ühe järgmistest asjaoludest:

- a) CE-märgise kinnitamisel on rikutud määruse (EÜ) nr 765/2008 artiklit 30 või käesoleva määruse artiklit 24;
- b) CE-märgis on jäetud kinnitamata;
- c) tootmise kontrollimise etappi kaasatud teada antud asutuse identifitseerimisnumbri kinnitamisel on rikutud artikli 24 lõiget 3 või see number on jäetud kinnitamata;
- d) ELi vastavusdeklaratsiooni ei ole koostatud või see ei ole koostatud õigesti;
- e) tehniline dokumentatsioon ei ole kättesaadav või see on puudulik;
- f) artikli 10 lõikes 6 või artikli 13 lõikes 3 osutatud teave puudub, on vale või puudulik;
- g) muud artiklis 10 või 13 sätestatud haldusnõuded on jäetud täitmata.

2. Ilma et see piiraks artikli 43 kohaldamist, nõuab liikmesriik asjaomaselt ettevõtjalt mittevastavuse kõrvaldamist, kui liikmesriik on teinud osaliselt komplekteeritud masina puhul kindlaks ühe järgmistest asjaoludest:

- a) ELi ühendamisdeklaratsiooni ei ole koostatud või see ei ole koostatud õigesti;
- b) tehniline dokumentatsioon ei ole kättesaadav või see on puudulik;
- c) artikli 11 lõikes 5 või artikli 14 lõikes 3 osutatud teave puudub, on vale või puudulik;
- d) muud artiklis 11 või 14 sätestatud haldusnõuded on jäetud täitmata.

3. Kui lõigetes 1 ja 2 osutatud mittevastavust ei kõrvaldata, võtab asjaomane liikmesriik kõik asjakohased meetmed, et asjaomase, käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote turul kättesaadavaks tegemist piirata või see keelata, või tagab, et toode kutsutakse tagasi või kõrvaldatakse turult.

VII PEATÜKK

DELEGEERITUD VOLITUSED JA KOMITEEMENETLUS

Artikkel 47

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 6 lõigetes 2 ja 11 ning artikli 7 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 13. juulist 2023. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 6 lõigetes 2 ja 11 ning artikli 7 lõikes 2 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 6 lõigete 2 ja 11 või artikli 7 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 48

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee artikli 20 lõikes 3 osutatud rakendusakti eelnõu kohta arvamust ei esita, kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

4. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8, koostoimes artikliga 5.
5. Komisjon konsulteerib komiteega kõigis küsimustes, mille puhul nõutakse määruse (EL) nr 1025/2012 või muude liidu õigusaktide kohaselt valdkonnaekspertidega konsulteerimist.

Peale selle võib komitee käsitleda kõiki muid käesoleva määruse kohaldamisega seotud küsimusi, mille komitee eesistuja või liikmesriigi esindaja on töökorra kohaselt tõstatanud.

VIII PEATÜKK

KONFIDENTSIAALSUS JA KARISTUSED

Artikkel 49

Konfidentsiaalsus

1. Kõik osalised tagavad käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmisel saadud järgmise teabe ja järgmiste andmete konfidentsiaalsuse:
 - a) isikuandmed;
 - b) füüsiliste ja juriidiliste isikute konfidentsiaalne äriteave ja ärisaladused, sealhulgas intellektuaalomandi õigused, välja arvatud juhul, kui avalikustamine on avalikes huvides.
2. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, ei avaldata liikmesriigi pädevate asutuste vahel ning liikmesriigi pädevate asutuste ja komisjoni vahel konfidentsiaalsena vahetatud teavet enne, kui selleks on andnud nõusoleku riigi pädev asutus, kes teabe esimesena esitas.
3. Lõiked 1 ja 2 ei mõjuta komisjoni, liikmesriikide ja teada antud asutuste õigust ja kohustust vahetada teavet ja edastada hoiatusi ega asjaomaste isikute kohustust anda teavet kriminaalõiguse alusel.
4. Komisjon ja liikmesriigid võivad konfidentsiaalset teavet vahetada nende kolmandate riikide reguleerivate asutustega, kellega nad on konfidentsiaalsuse kohta sõlminud kahe- või mitmepoolse lepingu või kokkuleppe, kui lepingu või kokkuleppega on tagatud, et igasugune teabevahetus on kohaldatava liidu õigusega kooskõlas.

*Artikkel 50***Karistused**

1. Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid, mida kohaldatakse ettevõtjate suhtes, kes käesolevat määrust rikuvad, ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kehtestatavad karistused peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad ning võivad raskete rikkumiste korral hõlmata kriminaalkaristusi.
2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni hiljemalt 14. oktoobriks 2026 nimetatud normidest ja meetmetest ning teavitavad teda viivitamata nende hilisematest muudatustest.

IX PEATÜKK

ÜLEMINEKU- JA LÖPPSÄTTED*Artikkel 51***Kehtetuks tunnistamine**

1. Direktiiv 73/361/EMÜ tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile 73/361/EMÜ käsitatakse viidetena käesolevale määrusele.

2. Direktiiv 2006/42/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates 14. jaanuarist 2027.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile 2006/42/EÜ käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ning neid loetakse vastavalt XII lisas esitatud vastavustabelile.

*Artikkel 52***Üleminekusätted**

1. Liikmesriigid ei takista selliste toodete turul kättesaadavaks tegemist, mis kooskõlas direktiiviga 2006/42/EÜ lasti turule enne 14. jaanuari 2027. Kõnealuste toodete suhtes, sealhulgas selliste toodete suhtes, mille kohta on direktiivi 2006/42/EÜ artikli 11 alusel juba algatatud menetlus, kohaldatakse nimetatud direktiivi artikli 11 asemel alates 13. juulist 2023 *mutatis mutandis* käesoleva määruse VI peatükki.

2. Direktiivi 2006/42/EÜ artikli 12 kohaselt väljastatud EÜ tüübihindamissertifikaadid ja heakskiitvad otsused kehtivad kuni nende aegumiseni.

*Artikkel 53***Hindamine ja läbivaatamine**

1. Hiljemalt 14. juuliks 2028 ja seejärel iga nelja aasta tagant esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva määruse hindamise ja läbivaatamise kohta aruande. Aruanne avalikustatakse.

2. Võttes arvesse tehnika arengut ja liikmesriikides saadud praktilisi kogemusi, nagu on osutatud artiklis 6, annab komisjon oma aruandes hinnangu käesoleva määruse järgmiste aspektide kohta:

- a) III lisas sätestatud olulised tervisekaitse- ja ohutusnõuded;
- b) I lisas loetletud masinate ja nendega seotud toodete suhtes kohaldatav vastavushindamismenetlus.

Kui see on asjakohane, lisatakse aruandele seadusandlik ettepanek käesoleva määruse asjakohaste sätete muutmiseks.

3. Hiljemalt 14. juuliks 2026 ja seejärel iga viie aasta tagant esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva määruse artikli 6 lõigete 4 ja 5 kohast hindamist käsitleva aruande. Aruanne avalikustatakse.

Komisjon esitab oma aruandes järgmise:

- a) kokkuvõtte andmetest ja teabest, mille liikmesriigid on aruandeperioodil kooskõlas artikli 6 lõikega 5 esitanud;

- b) I lisas sätestatud masinate ja nendega seotud toodete kategooriate loetelu kohta artikli 6 lõikes 4 sätestatud kriteeriumide alusel koostatud hinnang.

Komisjon hindab aruandes liikmesriikide esitatud andmete ja teabe asjakohasust ja kättesaadavust, sealhulgas seda, kas need on võrdlemiseks piisavad ja sobivad, tehes kindlaks puudused, mille kõrvaldamine on vajalik artikli 6 tõhusa toimimise ja täitmise tagamiseks.

Artikkel 54

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates 14. jaanuarist 2027.

Järgmisi artikleid kohaldatakse alates järgmistest kuupäevadest:

- a) artikleid 26–42 alates 14. jaanuarist 2024;
- b) artikli 50 lõiget 1 alates 14. oktoobrist 2023;
- c) artikli 6 lõiget 7 ning artikleid 48 ja 52 alates 13. juulist 2023;
- d) artikli 6 lõikeid 2–6 ning lõikeid 8 ja 11, artiklit 47 ja artikli 53 lõiget 3 alates 14. juulist 2024.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 14. juuni 2023

Euroopa Parlamendi nimel
president
R. METSOLA

Nõukogu nimel
eesistuja
J. ROSWALL

I LISA

**MASINATE JA NENDEGA SEOTUD TOODETE KATEGOORIAD, MILLE SUHTES KOHALDATAKSE ÜHT
ARTIKLI 25 LÕIGETES 2 ja 3 OSUTATUD MENETLUSTEST**

A OSA

Masinate ja nendega seotud toodete kategooriad, mille suhtes kohaldatakse üht artikli 25 lõikes 2 osutatud menetlustest

1. Eemaldatavad jõuülekandemehhanismid, sealhulgas nende kaitsepiirded.
2. Eemaldatavate jõuülekandemehhanismide kaitsepiirded.
3. Autohoolduse tõstukid.
4. Kantavad padruniga kinnitus- ja muud lööktoimelised masinad.
5. Ohutusseadised täielikult või osaliselt iseareneva käitumisega, mis põhineb ohutusfunktsioone tagaval masinõppel.
6. Masinad, millesse integreeritud süsteemid on täielikult või osaliselt iseareneva käitumisega, mis põhineb ohutusfunktsioone tagaval masinõppel, ning mida ei ole turule lastud sõltumatult, ainult nende süsteemide osas.

B OSA

Masinate ja nendega seotud toodete kategooriad, mille suhtes kohaldatakse üht artikli 25 lõikes 3 osutatud menetlustest

1. Järgmist tüüpi ketassaed (ühe- või mitmekettalised) puidu ja samalaadsete füüsiliste omadustega materjalide töötlemiseks või liha ja samalaadsete füüsiliste omadustega materjalide töötlemiseks:
 - 1.1. saagimise ajal fikseeritud asendis tera(de)ga saagimismasinad, millel on fikseeritud töölaud või töödeldava detaili käsitsi etteandega tugi või eemaldatava ajamiga etteanne;
 - 1.2. saagimise ajal fikseeritud asendis tera(de)ga saagimismasinad, millel on käsitsi liigutatav edasi-tagasi liikuv töölaud või kelk;
 - 1.3. saagimise ajal fikseeritud asendis tera(de)ga saagimismasinad, millel on käsitsi laaditav ja/või tühjendatav töödeldavate detailide sisseehitatud mehhaaniline etteandeseadis;
 - 1.4. saagimise ajal mehhaaniliselt liigutatava(te) tera(de)ga saagimismasinad, mis on käsitsi laaditavad ja/või tühjendatavad.
2. Käsitsi etteandega rihthövelmasinad puidutöötluseks.
3. Sisseehitatud mehhaanilise etteandeseadisega käsitsi laaditavad ja/või tühjendatavad ühepoolsed paksuhövelmasinad puidutöötluseks.
4. Järgmist tüüpi käsitsi laaditavad ja/või tühjendatavad lintsaed puidu ja samalaadsete füüsiliste omadustega materjali või liha ja samalaadsete füüsiliste omadustega materjali töötlemiseks:
 - 4.1. saagimise ajal fikseeritud asendis tera(de)ga saagimismasinad, millel on fikseeritud või edasi-tagasi liikuv töölaud või töödeldava detaili tugi;
 - 4.2. saagimismasinad, mille tera(d) on paigaldatud edasi-tagasi liikuvale kelgule.

5. Punktides 1–4 ja 7 nimetatud tüüpi masinatest koosnevad ühendmasinad puidu ja samalaadsete füüsiliste omadustega materjali töötlemiseks.
 6. Käsitsi etteandega mitme tööriistakinnitiga tapimasinad puidutöötluks.
 7. Käsitsi etteandega vertikaalfreespingid puidu ja samalaadsete füüsiliste omadustega materjali töötlemiseks.
 8. Kantavad kettsaad puidutöötluks.
 9. Käsitsi laaditavad ja/või tühjendatavad pressid, sealhulgas profiilide painutuspressid metallide külmöötluseks, mille liikuvate osade töökiik võib ületada 6 mm ja kiirus võib ületada 30 mm/s.
 10. Käsitsi laaditavad või tühjendatavad plasti survevalu- või vormpressimismasinad.
 11. Käsitsi laaditavad või tühjendatavad kummi survevalu- või vormpressimismasinad.
 12. Järgmist tüüpi allmaatöömasinad:
 - 12.1. vedurid ja pidurdusseadmetega vagunid,
 - 12.2. hüdraulilised laetoestikud.
 13. Käsitsi laaditavad kokkusurumismehhanismiga veokid kodumajapidamisjäätmete kogumiseks.
 14. Sellised seadmed inimeste või inimeste ja kaupade tõstmiseks, millega on seotud oht kukkuda rohkem kui kolme meetri kõrguselt.
 15. Inimeste kohalolu kindlakstegemiseks mõeldud kaitseadised.
 16. Avatavad mehaanilise ajamiga blokeerivad kaitsepiirded käesoleva osa punktides 9, 10 ja 11 nimetatud masinate ohutuse tagamiseks.
 17. Loogikaseadised ohutusfunktsioonide tagamiseks.
 18. Ümbermineku kaitsekonstruktsioonid (ROPS).
 19. Langevate esemete eest kaitsvad konstruktsioonid (FOPS).
-

II LISA

OHUTUSSEADISTE NÄDISLOETELU

1. Eemaldatavate jõuülekandemehhanismide kaitsepiirded.
2. Inimeste kohalolu kindlakstegemiseks mõeldud kaitseeadised.
3. Avatavad mehaanilise ajamiga blokeerivad kaitsepiirded I lisa B osa punktides 9, 10 ja 11 nimetatud masinate ohutuse tagamiseks.
4. Loogikaseadised ohutusfunktsioonide tagamiseks.
5. Rikke avastamiseks mõeldud lisavahenditega ventiilid, mis on ette nähtud masinate ohtlike liikumiste juhtimiseks.
6. Masina heite äratõmbesüsteemid.
7. Kaitsepiirded ja kaitseeadised, mis on ette nähtud inimeste kaitsmiseks masina tööprotsessis liikuvate osade eest.
8. Tõstemasinate laadimise ja liikumise juhtimise seireeadised.
9. Inimeste istmetel hoidmise turvasüsteemid.
10. Hädaseiskamisseadised.
11. Lahendisüsteemid potentsiaalselt ohtlike elektrostaatiliste laengute kogunemise vältimiseks.
12. III lisa punktides 1.5.7, 3.4.7 ja 4.1.2.6 nimetatud energiapiirikud ja rõhulangetusseadmed.
13. Müra ja vibratsiooni vähendamise süsteemid ja seadmed.
14. Ümbermineku kaitsekonstruktsioonid (ROPS).
15. Langevate esemete eest kaitsvad konstruktsioonid (FOPS).
16. Kahekäejuhtseadised.

17. Eri platvormide vahel inimeste tõstmiseks ja/või langetamiseks ette nähtud masinate järgmised komponendid:

- a) šahtiuste lukustamise seadised;
- b) koormust kandvate üksuste kontrollimatut alla- või ülespoole liikumist tõkestavad seadised;
- c) liigkiirust piiravad seadised;
- d) energiat akumuleerivad amortisaatorid (mittelineaarsed või tagasiliikumist summutavad);
- e) energiat hajutavad amortisaatorid;
- f) hüdrokontuuriga tungraudadele paigaldatud ohutusseadised, mida kasutatakse kukkumise tõkestamiseks;
- g) elektroonilisi komponente sisaldavad ohutuslülitid.

18. Ohutusfunktsioone tagav tarkvara.

19. Ohutusseadised täielikult või osaliselt isereneva käitumisega, mis põhineb ohutusfunktsioone tagaval masinõppel.

20. Käitajat ja teisi isikuid ohtlike materjalide ja ainete, sealhulgas taimekaitsevahendite, eest kaitsvad masina kabiini integreeritud filtreerimissüsteemid ja nende filtrid.

III LISA

MASINATE JA NENDEGA SEOTUD TOODETE PROJEKTEERIMISE JA VALMISTAMISEGA SEOTUD OLULISED TERVISEKAITSE- JA OHUTUSNÕUDED

A OSA

Mõisted

Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „oht“ – vigastuse või tervisekahjustuse võimalik allikas;
- b) „ohuala“ – ala masinas või sellega seotud tootes ja/või selle ümbruses, kus esineb risk inimese tervisele või ohutusele;
- c) „ohustatud isik“ – iga isik, kes täielikult või osaliselt on ohualas;
- d) „käitaja“ – isik või isikud, kelle ülesandeks on masina või sellega seotud toote paigaldamine, käitamine, seadistamine, hooldamine, puhastamine, parandamine või teisealdamine;
- e) „risk“ – ohuolukorras tekkida võiva vigastuse või tervisekahjustuse tõenäosuse ja raskusastme kombinatsioon;
- f) „kaitsepiire“ – masina või sellega seotud toote osa, mis pakub füüsilise barjäärina kaitset;
- g) „kaitseeadis“ – seadis, mis ei ole kaitsepiire ja mis kas iseseisvalt või koos kaitsepiirdega vähendab riski;
- h) „ettenähtud kasutamine“ – masina või sellega seotud toote kasutamine kasutusjuhendis esitatud teabe kohaselt;
- i) „mõistlikult eeldatav väärkasutamine“ – masina või sellega seotud toote kasutamine viisil, mis ei ole kasutusjuhendis ette nähtud, kuid mis võib tuleneda inimeste kergesti ennustatavast käitumisest.

B OSA

Üldpõhimõtted

1. Masina või sellega seotud toote tootja tagab, et masinale või sellega seotud tootele kohaldatavate oluliste tervisekaitse- ja ohutusnõuete kindlaksmääramiseks tehakse riskihindamine. Seejärel projekteeritakse ja valmistatakse masin või sellega seotud toode riskihindamise tulemusi arvesse võttes nii, et kõrvaldatakse ohud, või kui see ei ole võimalik, minimeeritakse kõiki asjakohaseid riske.

Esimeses lõigus osutatud riskide hindamise ja vähendamise korduva protsessi käigus teeb tootja järgmist:

- a) määrab kindlaks masina või sellega seotud toote kasutuspiirangud, sealhulgas selle ettenähtud kasutamise ja mõistlikult eeldatava väärkasutamise;
- b) teeb kindlaks ohud, mida masin või sellega seotud toode võib tekitada, ning kaasnevad ohuolukorrad;
- c) hindab riske, võttes arvesse võimaliku vigastuse või tervisekahjustuse raskusastet ja selle esinemise tõenäosust;
- d) hindab riske, et teha kindlaks, kas riskide vähendamine on käesoleva määruse eesmärki arvesse võttes vajalik;
- e) kõrvaldab ohud või vähendab nende ohtudega seotud riske, rakendades selleks kaitsemeetmeid punkti 1.1.2. alapunktis b määratud tähtsuse järjekorras.

Riskide hindamine ja vähendamine peab hõlmama ohtusid, mis võivad tekkida masina või sellega seotud toote olelusringi kestel ning mis on masina või sellega seotud toote turule laskmise ajal nende täielikult või osaliselt isereneva käitumise või loogika kavandatud arengusuunda arvestades ootuspärased seetõttu, et masin või sellega seotud toode on projekteeritud eri määral autonoomselt töötama. Riskide hindamine ja vähendamine peab hõlmama koostoimest tingitud riske selliste masinate korral, mis on sama tulemuse saavutamiseks paigutatud ja juhitud nii, et toimivad ühtse tervikuna, moodustades artikli 3 punkti 1 alapunktis d määratletud masina.

2. Oluliste tervisekaitse- ja ohutusnõuetega kehtestatud kohustusi kohaldatakse üksnes siis, kui vastav oht on asjakohase masina või sellega seotud toote korral olemas, kui seda kasutatakse tootja ettenähtud tingimustel ootuspäraselt ebatavalistes olukordades. Kõikidel juhtudel kohaldatakse punktis 1.1.2 sätestatud ohutuse tagamise põhimõtteid ning punktis 1.7.3 osutatud masinate ja nendega seotud toodete märgistamise ning punktis 1.7.4 osutatud kasutusjuhenditega seotud kohustusi.
3. Käesolevas lisas sätestatud olulised tervisekaitse- ja ohutusnõuded on kohustuslikud, kuid tehnika taset arvesse võttes ei pruugi nende nõuetega seotud eesmärkide saavutamine olla siiski võimalik. Sellisel juhul tuleb masina või sellega seotud toote projekteerimisel ja valmistamisel nende eesmärkide saavutamiseks võimalikult palju arvestada.
4. Käesolev lisa on jaotatud kuueks peatükiks. Esimene peatükk käsitleb üldist kohaldamisala ja on kohaldatav kõikidele masinatele ja nendega seotud toodetele. Muudes peatükkides käsitletakse teatavaid spetsiifilisemaid ohtusid. Siiski on oluline arvestada kogu käesolevat lisa, et olla kindel kõikide asjakohaste oluliste tervisekaitse- ja ohutusnõuete täitmises. Masina või sellega seotud toote projekteerimisel võetakse arvesse esimese peatüki nõudeid ja ühe või mitme muu peatüki nõudeid olenevalt käesolevate üldpõhimõtete punkti 1 kohaselt tehtud riskihindamise tulemustest. Keskkonnakaitsega seotud olulisi tervisekaitse- ja ohutusnõudeid kohaldatakse üksnes punktis 2.4 osutatud masinate ja nendega seotud toodete suhtes.
5. Käesolevaid üldpõhimõtteid kohaldatakse riskihindamisele, mille teeb osaliselt komplekteeritud masina tootja.

1. OLULISED TERVISEKAITSE- JA OHUTUSNÕUDED

1.1. Üldised märkused

1.1.1. Kohaldatavus

Oluliste tervisekaitse- ja ohutusnõuetega kehtestatud kohustusi kohaldatakse osaliselt komplekteeritud masinatele niivõrd, kui need nõuded on asjakohased.

Osaliselt komplekteeritud masinatega seotud asjakohased nõuded ei hõlma niisuguseid nõudeid, mida saab täita ainult osaliselt komplekteeritud masina ühendamise hetkel. Kõikidel juhtudel kohaldatakse sellegipoolest punktis 1.1.2 sätestatud ohutuse tagamise põhimõtteid.

1.1.2. Ohutuse tagamise põhimõtted

a) Masinad ja nendega seotud tooted peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et nad täidavad oma funktsiooni, ning neid saab käitada, seadistada ja hooldada inimesi ohustamata, kui neid toiminguid tehakse ettenähtud tingimuste kohaselt, võttes arvesse ka nende mõistlikult eeldatavat väärkasutamist. Kaitsemeetmete eesmärk on kõrvaldada kõik riskid masina või sellega seotud toote eeldatava kasutusea vältel, sealhulgas transportimise, kokkumonteerimise, lahtimonteerimise, kasutuselt kõrvaldamise ja utiliseerimise ajal.

b) Kõige sobivamate meetodite valimisel järgib tootja järgmisi põhimõtteid alltoodud järjekorras:

i) ohtude kõrvaldamine, või kui see ei ole võimalik, riskide minimeerimine (olemuselt ohutu masina või sellega seotud toote projekteerimine ja valmistamine);

ii) vajalike kaitsemeetmete võtmine riskide korral, mida ei ole võimalik kõrvaldada;

- iii) kasutajate teavitamine võetud kaitsemeetmete puudustest tingitud jääkriskist ning eriettevalmistuse vajadusest, samuti isikukaitsevahendite vajaduse täpsustamine.
- c) Masina või sellega seotud toote projekteerimisel ja valmistamisel ning kasutusjuhendi koostamisel võtab tootja arvesse masina või sellega seotud toote ettenähtud kasutamist ja ka mõistlikult eeldatavat väärkasutamist. Masin või sellega seotud toode peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et välditakse selle väärkasutamist, kui selline kasutamine tekitaks riski. Vajaduse korral tuleb kasutusjuhendis suunata kasutaja tähelepanu masina või sellega seotud toote valedele kasutusviisidele, mida kogemuste põhjal on täheldatud.
- d) Masin või sellega seotud toode peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et on arvesse võetud käitajale tekkivaid piiranguid, mida põhjustab vajalik või eeldatav isikukaitsevahendite kasutamine.
- e) Masin või sellega seotud toode peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et kasutajal, kui see on kohaldatav, on võimalik katsetada ohutusfunktsioone. Masin või sellega seotud toode peab olema varustatud kogu erivarustuse ja abiseadistega, ning kui see on asjakohane, selliste toimivuskatse erimenetluste kirjeldusega, mis on olulised, et seda saaks ohutult katsetada, seadistada, hooldada ja kasutada.

1.1.3. *Materjalid ja tooted*

Masinate ja nendega seotud toodete valmistamiseks kasutatud materjalid või nende kasutamise käigus kasutatud või valmistatud tooted ei tohi ohtu seada inimeste tervist ega ohutust. Eriti vedelike kasutamise korral peavad masinad ja nendega seotud tooted olema projekteeritud ja valmistatud nii, et ära hoida täitmisest, kasutamisest, taaskasutamisest või tühjendamisest tulenev risk.

1.1.4. *Valgustus*

Masinad ja nendega seotud tooted peavad olema varustatud asjaomase töö tegemiseks sobiva sisseehitatud valgustiga, kui selle puudumine võib hoolimata tavapärase valgustugevusega üldvalgustusest põhjustada riski.

Masinad ja nendega seotud tooted peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et valgustus ei tekita häirivat varjuala, ei pimesta ega tekita liikuvatel osadel ohtlikku stroboskoopilist efekti.

Sisemised osad, mis vajavad sagedast kontrollimist ja seadistamist, ning hooldusalad peavad olema asjakohaselt valgustatud.

1.1.5. *Masinate ja nendega seotud toodete konstruktsioon seoses käsitsemise lihtsustamisega*

Masin, sellega seotud toode ja nende iga komponent peab olema:

- a) ohutult käsitsetav ja transporditav;
- b) pakendatud või projekteeritud nii, et seda saab ohutult ja kahjustamata ladustada.

Kui masinat, sellega seotud toodet või selle komponente käsitsetakse juhendi kohaselt, ei tohi masin, sellega seotud toode või selle komponendid transportimisel ootamatult liikuma hakata ja nende ebastabiilsus ei tohi tekitada ohtu.

Kui masina, sellega seotud toote või mõne selle osa kaal, suurus või kuju välistab käsitsi liigutamise, peab masin, sellega seotud toode või iga selle komponent olema:

- a) varustatud kinnitusvahenditega tõsteseadme külge kinnitamiseks või
- b) projekteeritud nii, et neid saab varustada selliste kinnitusvahenditega või
- c) sellise kujuga, et nende külge saab lihtsasti kinnitada tavapärase tõsteseadme.

Kui masinat, sellega seotud toodet või mõnda selle komponenti tuleb liigutada käsitsi, peab see olema:

- a) kergesti liigutatav või
- b) ohutut tõstmist ja liigutamist võimaldava varustusega.

Selliste tööriistade ja/või masina või sellega seotud toote osade käsitlemisel, mis kergest kaalust olenemata võivad olla ohtlikud, tuleb võtta spetsiaalsed ettevaatusmeetmed.

1.1.6. Ergonoomilisus

Ettenähtud kasutustingimustes peavad käitaja ebamugavustunne, väsimus ning füüsiline ja vaimne pingelema kõrvaldatud või võimalikult väike, võttes arvesse vähemalt järgmisi ergonoomika põhimõtteid:

- a) võimalus kohandada vastavalt käitaja kehasuurusele, tugevusele ja vastupidavusele;
- b) pingutustõudva tööasendi või pingutustõudvate liigutuste ja käitaja võimekust ületava füüsilise jõu kasutamise vajaduse vältimine;
- c) piisav ruum käitajale enda liigutamiseks;
- d) masina poolt määratud töötamiskiiruse vältimine;
- e) pikaajalist keskendumist nõudva jälgimise vältimine;
- f) inimene-masin kasutajaliidese kohandamine käitajate etteantavate parameetritega, sealhulgas täielikult või osaliselt iserenevana kavandatud käitumise või loogikaga masina või sellega seotud toote korral, mis on projekteeritud eri määral autonoomselt töötama;
- g) asjakohasel juhul täielikult või osaliselt iserenevana kavandatud käitumise või loogikaga ning eri määral autonoomselt töötama projekteeritud masina või sellega seotud toote kohandamine, et reageerida inimesele adekvaatselt ja asjakohaselt (näiteks verbaalselt sõnadega või mitteverbaalselt žestide, näoilme või kehaliikumisega) ning teatama oma planeeritud tegevusest (näiteks mida ja miks teeb) käitajale arusaadaval viisil.

1.1.7. Töötamiskohad

Töötamiskoht peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et välditakse heitgaasist või hapnikupuudusest tulenevat riski.

Kui masin või sellega seotud toode on ette nähtud kasutamiseks ohtlikus keskkonnas, mis ohustab käitaja tervist või ohutust, või kui masin või sellega seotud toode tekitab ise ohtliku keskkonna, tuleb tagada piisavad vahendid, et tagada käitajale head töötingimused ja kaitse ettenähtavate ohtude eest.

Vajaduse korral peab töötamiskohal olema asjakohane kabiin, mis on projekteeritud, valmistatud või varustatud eespool nimetatud nõuete kohaselt. Väljapääs peab võimaldama kiiret väljumist. Peale selle peab kabiinil võimaluse korral olema avariiväljapääs, mis avaneb teise suunda kui tavaväljapääs.

1.1.8. Istmed

Kui see on asjakohane ja kui töötingimused seda võimaldavad, tuleb masina või sellega seotud toote lahutamatuks osaks olevad töötamiskohad projekteerida nii, et sinna on võimalik paigaldada istmeid.

Kui on ette nähtud, et käitaja töötamise ajal istub ning tema töötamiskoht on masina või sellega seotud toote lahutamatu osa, tuleb iste tarnida koos masina või sellega seotud tootega.

Käitaja iste peab võimaldama tal püsida stabiilses asendis. Peale selle peab istet ja selle kaugust juhtseadistest olema võimalik käitaja järgi kohandada.

Kui masin või sellega seotud toode vibreerib, peab iste olema projekteeritud ja valmistatud nii, et käitajale ülekantav vibratsioon on madalaimal tasemel, mida on mõistlikult võimalik saavutada. Istme kinnitusedetailid peavad vastu pidama kõigile neile mõjuda võivatele pingetele. Kui käitaja jalgade all ei ole põrandat, tuleb iste varustada libisemiskindla materjaliga kaetud jalatoega.

1.1.9. Kaitse rikkumise eest

Masin või sellega seotud toode peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et selle ühendamine muu seadmega ei põhjusta ühendatud seadme funktsiooni tõttu ega masina või sellega seotud tootega sidet pidava kaugseadme tõttu ohuolukorda.

Masina või sellega seotud toote asjakohaste oluliste tervisekaitse- ja ohutusnõuete täitmise seisukohast olulise tarkvaraga ühendamiseks või sellele juurdepääsu saamiseks olulist signaali või andmeid edastav riistvarakomponent peab olema projekteeritud nii, et see on piisavalt kaitstud juhusliku või tahtliku rikkumise eest. Masin või sellega seotud toode peab koguma tõendeid eespool nimetatud riistvarakomponenti seadusliku või ebaseadusliku sekkumise kohta, kui see on vajalik masina või sellega seotud toote nõuete täitmise seisukohast olulise tarkvaraga ühendamiseks või sellele juurdepääsu saamiseks.

Asjakohaste oluliste tervisekaitse- ja ohutusnõuete täitmiseks oluline masina või sellega seotud toote tarkvara ja andmed tuleb sellisena kindlaks määrata ja neid tuleb piisavalt kaitsta juhusliku või tahtliku rikkumise eest.

Masin või sellega seotud toode peab suutma kindlaks teha masinasse või sellega seotud tootesse selle ohutuks töötamiseks installitud tarkvara ja seda teavet igal ajal lihtsasti kättesaadaval kujul esitada.

Masin või sellega seotud toode peab koguma tõendeid tarkvarasse seadusliku või ebaseadusliku sekkumise kohta või masinasse või sellega seotud tootesse installitud tarkvara või selle konfiguratsiooni muutmise kohta.

1.2. Juhtsüsteemid

1.2.1. Juhtsüsteemide ohutus ja töökindlus

Juhtsüsteemid peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et välditakse ohuolukordade teket.

Juhtsüsteemid peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et:

- a) need peavad vastu (kui see on asjaolusid ja riske arvestades asjakohane) ettenähtud käitamiskoomusele ning kavandatud ja kavandamata välismõjudele, sealhulgas kolmanda isiku mõistlikult ettenähtavatele pahatahtlikele katsetele, mis tekitavad ohuolukorra;
- b) riistvara tõrge või juhtsüsteemi loogika ei põhjusta ohuolukorda;
- c) juhtsüsteemi loogika viga ei põhjusta ohuolukorda;
- d) ohutusfunktsioonide piirid määratakse kindlaks tootja tehtava riskihindamise raames ning masina või sellega seotud toote või käitaja koostatud seadistustes või reeglites ei tohi teha muudatusi, sealhulgas masina või sellega seotud toote õpietapis, kui sellised muudatused võivad tekitada ohuolukorra;
- e) mõistlikult eeldatavad inimlikud eksimused töötamise ajal ei põhjusta ohuolukorda;
- f) sekkumisega seoses loodud andmete ja pärast masina või sellega seotud toote turule laskmist või kasutuselevõttu üles laaditud ohutustarkvara versioonide jälgimislogi on aktiveeritud viie aasta vältel pärast üleslaadimist ja seda on võimalik kasutada üksnes selleks, et riigi pädeva asutuse põhjendatud taotluse korral tõendada masina või sellega seotud toote vastavust käesolevale lisale;

Täielikult või osaliselt isarenevana kavandatud käitumise või loogikaga masinatel ja nendega seotud toodetel, mis on projekteeritud eri määral autonoomselt töötama, peavad juhtsüsteemid olema projekteeritud ja valmistatud nii, et:

- a) need ei põhjusta masina või sellega seotud toote tegevust, mis ületab selle jaoks kindlaksmääratud ülesande ja liikumisala piire;
- b) andmete salvestamine ohutusotsuste tegemise protsessi kohta on pärast masina või sellega seotud toote turule laskmist või kasutuselevõttu aktiveeritud ohutusfunktsioone tagavate tarkvaral põhinevate ohutusüsteemide, sealhulgas ohutusseadiste puhul ja neid andmeid säilitatakse ühe aasta jooksul nende kogumisest alates ainult selleks, et riigi pädeva asutuse põhjendatud taotluse korral tõendada masina või sellega seotud toote vastavust käesolevale lisale;
- c) masinat või sellega seotud toodet on alati võimalik korrigeerida, et tagada selle olemuslik ohutus.

Erilist tähelepanu tuleb pöörata järgmisele:

- a) masin või sellega seotud toode ei tohi ootamatult käivituda;
- b) masina või sellega seotud toote parameetrid ei tohi kontrollimatult muutuda, kui selline muudatus võib põhjustada ohuolukorra;
- c) masina või sellega seotud toote või käitaja koostatud seadistuste või reeglite muutmist, sealhulgas masina või sellega seotud toote õpietapis, tuleb vältida, kui selline muudatus võib põhjustada ohuolukorra;
- d) masina või sellega seotud toote seiskumist ei tohi tõkestada, kui seiskamiskäsk on juba antud;
- e) ükski masina või sellega seotud toote liikuv osa ega masina või sellega seotud tootega kinnihoitav ese ei tohi kukkuda ega eemale paiskuda;
- f) liikuva osa automaatne või käsitsi seiskamine peab toimuma takistusetä;
- g) kaitseseadised peavad püsima täielikult toimivana või andma seiskamiskäsu;
- h) juhtsüsteemi ohutusega seotud osad peavad ühtselt rakenduma kogu masina või sellega seotud toote või osaliselt komplekteeritud masina või nende kombinatsiooni koostule.

Traadita juhtimise korral ei tohi side või ühenduse rike või ühenduse tõrge põhjustada ohuolukorda.

1.2.2. Juhtseadised

Juhtseadised peavad:

- a) olema selgelt nähtavad ja äratuntavad ning vajaduse korral piktogrammidega varustatud;
- b) paiknema nii, et neid on võimalik kasutada ohutult, kõhklematult, kiiresti ja ühetähenduslikult;
- c) olema projekteeritud nii, et juhtseadise liikumine vastab selle toimele;
- d) paiknema väljaspool ohuala, välja arvatud vajaduse korral teatavad juhtseadised, nagu hädaseiskamisseadis või õpetamispuul;
- e) paiknema nii, et nende kasutamine ei saa põhjustada lisariski;
- f) olema projekteeritud või kaitstud nii, et soovitud toime, kui sellega kaasneb oht, ei saa tekkida ilma tahtliku tegevuseta;
- g) olema valmistatud vastupidavana ettenähtavate jõudude mõjule, pöörates erilist tähelepanu hädaseiskamis-seadistele, millele võivad mõjuda märkimisväärsed jõud.

Kui juhtseadis on projekteeritud ja valmistatud mitme eri toimingu jaoks, st puudub ühene vastavus toimingu-ga, peab tehtav toiming olema selgelt näidatud ja vajaduse korral nõudma kinnitust.

Juhtseadised peavad olema paigutatud nii, et nende asetus, töökäik ja vastumõju liigutamisele on vastavuses tehtava toiminguga, võttes arvesse ergonoomika põhimõtteid.

Masin või sellega seotud toode peab olema varustatud ohutuks kasutamiseks vajalike näidikutega. Käitaja peab saama nende näitusid juhtimiskohast lugeda.

Käitajal peab olema võimalik igast juhtimiskohast veenduda, et keegi ei viibi ohualas, või peab juhtsüsteem olema projekteeritud ja valmistatud nii, et käivitumine ei ole võimalik, kui keegi on ohualas.

Kui kumbagi neist võimalustest ei ole võimalik kasutada, antakse enne masina või sellega seotud toote käivitumist akustiline ja/või visuaalne hoiatusmärguanne. Ohustatud isikul peab jääma aega ohualast lahkumiseks või masina käivitumise tõkestamiseks.

Vajaduse korral tuleb ette näha vahendid, millega tagatakse, et masinat või sellega seotud toodet saab juhtida ainult juhtimiskohtadest, mis paiknevad ühes või mitmes eelnevalt kindlaksmääratud alas või kohas.

Kui juhtimiskohti on rohkem kui üks, peab juhtsüsteem olema projekteeritud nii, et ühe juhtimiskoha kasutamine välistab muude juhtimiskohtade kasutamise, välja arvatud seiskamis- ja hädaseiskamiseseadiste kasutamise.

Kui masinal või sellega seotud tootel on kaks või enam töötamiskohta, peavad kõik töötamiskohad olema varustatud kõigi nõutavate juhtseadistega, ilma et käitajad üksteist takistaksid või ohuolukorda seaksid.

1.2.3. Käivitamine

Masina või sellega seotud toote käivitamine peab olema võimalik üksnes selleks ettenähtud juhtseadise tahtliku liigutamiseks.

Sama nõuet kohaldatakse:

a) masina või sellega seotud toote taaskäivitamisel pärast mis tahes põhjusel seiskumist;

b) töötingimuste olulisel muutumisel.

Tingimusel, et see ei põhjusta ohuolukorda, võib masina või sellega seotud toote taaskäivitada või töötingimusi muuta ka muu seadise kui selleks ettenähtud juhtseadise tahtliku aktiveerimisega.

Tingimusel, et see ei põhjusta ohuolukorda, võib automaatrežiimil töötava masina või sellega seotud toote käivitada, pärast seiskumist taaskäivitada või töötingimusi muuta ka ilma sekkumiseta.

Kui masinal või sellega seotud tootel on mitu käivitamise juhtseadist ja käitajad võivad seetõttu üksteist ohtu seada, tuleb sellise riski vältimiseks varustada masin lisaseadistega. Kui ohutuse tagamiseks peab käivitamine ja/või seiskamine toimuma kindlas järjekorras, peavad olema paigaldatud seadmed, mis tagavad toimingute õige järjekorra.

1.2.4. Seiskamine

1.2.4.1. Tavaseiskamine

Masin või sellega seotud toode peab olema varustatud juhtseadise, mille abil saab masina ohutult ja täielikult seisata.

Iga töötamiskoht peab olema varustatud juhtseadise, mis olenevalt ohust seiskab masina või sellega seotud toote mõne või kõik funktsioonid, et masin või sellega seotud toode muutuks ohutuks.

Masina või sellega seotud toote seiskamise juhtseadis peab olema käivitamise juhtseadise suhtes ülimuslik.

Kui masin, sellega seotud toode või selle ohtlikud funktsioonid on seiskunud, peab asjakohaste ajamite energiavarustus olema katkestatud.

1.2.4.2. Tõõseiskamine

Kui töö tõttu on vaja, et seiskamise juhtseadis ei katkestaks ajamite energiavarustust, tuleb seiskamisseisundit jälgida ja säilitada.

1.2.4.3. Hädaseiskamine

Masin või sellega seotud toode peab tegeliku või võimaliku ohu vältimiseks olema varustatud ühe või mitme hädaseiskamiseseadise.

Kohaldatakse järgmisi erandeid:

a) masin või sellega seotud toode, mille korral hädaseiskamiseseadis ei vähenda riski, sest see ei lühenda seiskumisaega või ei võimalda riski kõrvaldamiseks võtta erimeetmeid;

b) kantavad käeshoitavad või käsijuhitavad masinad ja nendega seotud tooted.

Hädaseiskamisseadis peab:

a) olema selgelt äratuntavate, selgelt nähtavate ja kiiresti ligipääsetavate juhtseadistega;

b) seiskama ohtliku protsessi võimalikult kiiresti ja lisariski tekitamata;

c) vajaduse korral käivitama või võimaldama käivitada teatavad kaitsemeetmed.

Kui hädaseiskamisseadise aktiivne rakendamine on pärast seiskamiskäsku lõppenud, peab see käsk jääma hädaseiskamisseadise abil sisselülitatuks, kuni see spetsiaalselt välja lülitatakse; seadist peab olema võimalik rakendada üksnes nii, et see kutsub esile seiskamiskäsu; seadist peab olema võimalik välja lülitada ainult asjakohase toiminguga ning hädaseiskamisseadise väljalülitamine ei tohi masinat või sellega seotud toodet taaskäivitada, vaid peab taaskäivitamist üksnes võimaldama.

Hädaseiskamisfunktsioon peab olenemata töörežiimist olema alati kasutusvalmis.

Hädaseiskamisseadised peavad muid kaitsemeetmeid täiendama, mitte asendama.

1.2.4.4. Masinate ja nendega seotud toodete koost

Koostoimimiseks ette nähtud masinad või nendega seotud tooted või masinate või nendega seotud toodete osad peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et seiskamise juhtseadised, sealhulgas hädaseiskamisseadised, seiskavad peale masina või sellega seotud toote ka kogu sellega seotud varustuse, kui töö jätkumine võib olla ohtlik.

1.2.5. Juhtimis- või töörežiimi valik

Valitud juhtimis- või töörežiim peab olema ülimuslik kõigi muude juhtimis- või töörežiimide suhtes, välja arvatud hädaseiskamine.

Kui masin või sellega seotud toode on projekteeritud ja valmistatud nii, et seda on võimalik kasutada mitmel juhtimis- või töörežiimil, mis nõuavad eri kaitsemeetmeid ja/või töömenetlusi, peab see olema varustatud töörežiimide valikuseadisega, mida saab lukustada igasse asendisse. Valikuseadise iga asend peab olema selgelt äratuntav ja vastama ühele juhtimis- või töörežiimile.

Valikuseadise võib asendada muu valikumeetodiga, mis võimaldab masina või sellega seotud toote teatavaid funktsioone kasutada ainult teatava kategooria käitajatel.

Kui teatavate toimingute korral on vajalik, et masin või sellega seotud toode töötaks avatud või eemaldatud kaitsepiirdega ja/või väljalülitatud kaitseadisega, peab juhtimis- või töörežiimi valikuseadis samal ajal:

a) lülitama välja kõik muud juhtimis- või töörežiimid;

b) võimaldama ohtlike funktsioonide kasutamist ainult isetagastuvate juhtseadiste abil;

c) võimaldama ohtlike funktsioonide kasutamist üksnes vähendatud riski tingimustes, vältides seejuures üksteisega seotud tegevustest tulenevaid ohte;

d) vältima ohtlike funktsioonide käivitamist masina või sellega seotud toote andurite tahtliku või tahtmatu mõjutamise teel.

Kui neid nelja tingimust ei ole võimalik korraga täita, peab juhtimis- või töörežiimi valikuseadis sisse lülitama muud kaitsemeetmed, mis on projekteeritud ja valmistatud ohutu töötamisala tagamiseks.

Peale selle peab käitaja saama seadistamiskohast juhtida nende osade tööd, millega ta töötab.

1.2.6. *Toiteallika või sidevõrguühenduse rike*

Masina või sellega seotud toote toiteallika või sidevõrguühenduse katkestus, taastumine pärast katkestust ega mis tahes viisil kõikumine ei tohi põhjustada ohuolukorda.

Eristatava tuleb pöörata järgmisele:

- a) masin või sellega seotud toode ei tohi ootamatult käivituda;
- b) masina parameetrid ei tohi kontrollimatult muutuda, kui selline muudatus võib põhjustada ohuolukorra;
- c) masina või sellega seotud toote seiskumist ei tohi tõkestada, kui seiskamiskäsk on juba antud;
- d) ükski masina või sellega seotud toote liikuv osa ega masina või sellega seotud tootega kinnihoitav ese ei tohi kukkuda ega eemale paiskuda;
- e) liikuva osa automaatne või käsitsi seiskamine peab toimuma takistuseti;
- f) kaitseadised peavad püsima täielikult toimivana või andma seiskamiskäsu.

1.3. **Kaitse mehaaniliste riskide eest**

1.3.1. *Stabiilsuse kadumise risk*

Masin, sellega seotud toode, selle komponendid ja varustus peavad olema piisavalt stabiilsed, et vältida ümberminekut, kukkumist või kontrollimatut liikumist transportimise, kokkumonteerimise, lahtimonteerimise ja masina või sellega seotud tootega seotud muu tegevuse ajal.

Kui masina või sellega seotud toote kuju või selle kavandatud paigaldusviis ei taga piisavat stabiilsust, peavad masinal või sellega seotud tootel olema asjakohased kinnitusvahendid ja sellele tuleb osutada kasutusjuhendis.

1.3.2. *Töötamise ajal purunemise risk*

Masina või sellega seotud toote eri osad ja nende ühendused peavad vastu pidama neile kasutamise ajal mõjuvatele pingetele.

Kasutatavad materjalid peavad olema tootja ettenähtud tööolude jaoks piisavalt vastupidavad, võttes eelkõige arvesse väsimist, vananemist, korrosiooni ja hõõrdumist.

Kasutusjuhendis peab olema märgitud ohutusnõuetest tuleneva kontrollimise ning hoolduse laad ja sagedus. Vajaduse korral tuleb seal osutada kulumisosadele ja nende väljavahetamise kriteeriumitele.

Kui purunemis- või laialipaiskumisoht püsib võetud meetmetest hoolimata, tuleb asjaomased osad monteerida, paigutada või kaitsepiiretega varustada nii, et välditakse kildude eemalepaiskumist masinast ja ohuolukorra tekkimist.

Vedelikku sisaldavad, eriti kõrgsurvestatud torud ja voolikud peavad vastu pidama ettenähtud sise- ja välispingetele ning olema kindlalt kinnitatud või kaitstud, et vältida purunemisest põhjustatud riski.

Kui töödeldava materjali etteanne tööriistale toimub automaatselt, peavad inimestele riski tekkimise vältimiseks olema täidetud järgmised tingimused:

- a) tööriist peab olema jõudnud oma tavalisse tööseisundisse enne, kui puutub kokku töödeldava detailiga;
- b) kui tööriist käivitub ja/või seiskub (tahtlikult või juhuslikult), peab etteandeliikumine vastama tööriista liikumisele.

1.3.3. *Kukkuvast või eemalepaiskuvast esemest tulenev risk*

Kukkuvast või eemalepaiskuvast esemest tuleneva riski vältimiseks tuleb võtta ettevaatusmeetmed.

1.3.4. *Pindadest, servadest või nurkadest tulenev risk*

Kui kasutusotstarve võimaldab, ei tohi masina või sellega seotud toote ligipääsetavatel osadel olla teravaid servi, teravaid nurki ega karedaid pindu, mis võiksid põhjustada vigastusi.

1.3.5. *Ühendmasinatest ja nendega seotud toodetest tulenev risk*

Kui masin või sellega seotud toode on ette nähtud mitme eri toimingu jaoks ja iga toimingu järel eemaldatakse töödeldav detail käsitsi (ühendmasin või sellega seotud toode), peab see olema projekteeritud ja valmistatud nii, et iga osa on võimalik kasutada eraldi, ilma et muud osad põhjustaksid riski ohustatud isikule.

Selleks peab olema võimalik iga kaitsmata osa eraldi käivitada ja seisata.

1.3.6. *Töötingimuste muutumisest tulenev risk*

Kui masin või sellega seotud toode töötab eri kasutustingimustes, peab see olema projekteeritud ja valmistatud nii, et neid tingimusi saab valida ning seadistada ohutult ja töökindlalt.

1.3.7. *Liikuvate osadega seotud risk*

Masina või sellega seotud toote liikuvad osad peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et on välditud kokkupuutest tulenev risk, mis võib põhjustada õnnetuse, või riski püsimise korral peavad need osad olema varustatud kaitsepiirete või kaitseadistitega.

Liikuvate osade juhusliku blokeerumise vältimiseks tuleb võtta kõik vajalikud meetmed. Kui võetud ettevaatusmeetmetest hoolimata on blokeerumine tõenäoline, tuleb vajaduse korral kasutada vajalikke spetsiaalseid kaitseadiseid ja tööriistu, mis võimaldavad varustuse ohutult blokeeringust vabastada.

Kasutusjuhendis ja võimaluse korral ka masinale või sellega seotud tootele paigaldatud sildil peavad olema näidatud need spetsiaalsed kaitseadised ja esitatud nende kasutamise juhised.

Ohuolukorda põhjustava kokkupuutest tuleneva riski ja masinaga suhtlemisest tuleneda võiva vaimse pinget vältimiseks tuleb tähelepanu pöörata järgmistele aspektidele:

a) inimese ja masina koos viibimine jagatud alal ilma otsese koostöota;

b) inimese ja masina suhtlus.

1.3.8. *Liikuvatest osadest tuleneva riski eest kaitsvate seadiste valimine*

Liikuvatest osadest tuleneva riski eest kaitsvad kaitsepiirded või kaitseadised tuleb valida riski liigi põhjal. Valiku tegemisel kasutatakse alltoodud suuniseid.

1.3.8.1. *Jõuülekande liikuvad osad*

Kaitsepiirded, mis on ette nähtud inimeste kaitsmiseks jõuülekande liikuvatest osadest tulenevate ohtude eest, peavad olema:

a) punktis 1.4.2.1 osutatud kinnitatud kaitsepiirded või

b) punktis 1.4.2.2 osutatud avatavad blokeerivad kaitsepiirded.

Kui kavandatakse sagedast ligipääsu, tuleb kasutada avatavaid blokeerivaid kaitsepiirdeid.

1.3.8.2. Liikuvad osad tööprotsessis

Kaitsepiirded või kaitseeadised, mis on ette nähtud inimeste kaitsmiseks tööprotsessi kaasatud liikuvatest osadest tulenevate ohtude eest, peavad olema:

- a) punktis 1.4.2.1 osutatud kinnitatud kaitsepiirded või
- b) punktis 1.4.2.2 osutatud avatavad blokeerivad kaitsepiirded või
- c) punktis 1.4.3 osutatud kaitseeadised või
- d) eespool nimetatute kombinatsioon.

Kui teatavaid vahetult tööprotsessi kaasatud liikuvaid osi ei saa töö ajaks täielikult ligipääsmatuks muuta toimingute tõttu, mis nõuavad käitaja sekkumist, peavad sellised osad olema varustatud:

- a) kinnitatud kaitsepiiretega või avatavate blokeerivate kaitsepiiretega, mis väldivad juurdepääsu liikuvate masinaosade nende kohtadele, mida töös ei kasutata, ja
- b) punktis 1.4.2.3 osutatud reguleeritavate kaitsepiiretega, mis võimaldavad juurdepääsu üksnes liikuvate masinaosade nende kohtadele, millele juurdepääs on vajalik.

1.3.9. Kontrollimatust liikumisest tulenev risk

Kui masina või sellega seotud toote osa on seisatud, peab igasugune liikumine seiskamisasendist muul põhjusel kui juhtseadise rakendamise tõttu olema tõkestatud või toimuma nii, et see ei põhjusta riski.

1.4. **Kaitsepiiretele ja kaitseeadistele esitatavad nõuded**

1.4.1. Üldnõuded

Kaitsepiirded ja kaitseeadised:

- a) peavad olema tugeva konstruktsiooniga;
- b) peavad kindlalt oma kohal püsima;
- c) ei tohi põhjustada lisaohtu;
- d) ei tohi olla kergesti möödapääsetavad ega mittetoimivaks muudetavad;
- e) peavad paiknema ohualast piisaval kaugusel;
- f) peavad tootmisprotsessi jälgimist võimalikult vähe takistama ja
- g) peavad võimaldama teha hädavajalikke tööriistade paigaldamise ja/või väljavahetamise ning hooldustoiminguid nii, et juurde on võimalik pääseda üksnes nimetatud toiminguteks vajalikule alale, võimaluse korral kaitsepiiret eemaldamata või kaitseeadist välja lülitamata.

Peale selle peavad kaitsepiirded võimaluse korral kaitsma masinast või sellega seotud tootest materjali või esemete eemalepaiskumise või kukkumise ning masina või sellega seotud toote tekitatud heite eest.

1.4.2. Erinõuded kaitsepiirete kohta

1.4.2.1. Kinnitatud kaitsepiirded

Kinnitatud kaitsepiirded peavad olema kinnitatud süsteemide abil, mida on võimalik avada või eemaldada ainult tööriistadega.

Need kinnitussüsteemid peavad kaitsepiirde eemaldamise korral jääma kaitsepiirde või masina või sellega seotud toote külge.

Võimaluse korral ei tohi kaitsepiire ilma nende kinnitusteta oma kohal püsida.

1.4.2.2. Avatavad blokeerivad kaitsepiirded

Avatavad blokeerivad kaitsepiirded peavad:

- a) avatud olekus jääma masina või sellega seotud toote külge niivõrd, kui see on võimalik;
- b) olema projekteeritud ja valmistatud nii, et neid on võimalik reguleerida üksnes tahtliku tegevusega.

Avatavad blokeerivad kaitsepiirded peavad olema ühendatud blokeerimisseadisega, mis:

- a) väldib masina või sellega seotud toote ohtliku funktsiooni käivitumise enne kaitsepiirde sulgumist ja
- b) annab alati seiskamiskäsu, kui kaitsepiire ei ole enam suletud.

Kui käitajal on võimalik ulatuda ohualasse enne, kui masina või sellega seotud toote ohtlikust funktsioonist tulenev risk on lõppenud, peab avatav kaitsepiire olema ühendatud peale blokeerimisseadise ka kaitsepiirde lukustusseadisega, mis:

- a) väldib masina või sellega seotud toote ohtliku funktsiooni käivitumist enne kaitsepiirde sulgumist ja lukustumist ning
- b) hoiab kaitsepiirde suletud ja lukustatud, kuni masina või sellega seotud toote ohtlikust funktsioonist tulenev vigastuse risk on lõppenud.

Avatavad blokeerivad kaitsepiirded peavad olema projekteeritud nii, et nende ühe komponendi puudumine või rike väldib masina või sellega seotud toote ohtliku funktsiooni käivitumist või seiskab selle.

1.4.2.3. Juurdepääsu piiravad reguleeritavad kaitsepiirded

Reguleeritavad kaitsepiirded, mis võimaldavad juurdepääsu üksnes liikuvate osade nendele kohtadele, mis on tööks vajalikud, peavad olema:

- a) vastavalt tehtava töö liigile käsitsi või automaatselt reguleeritavad ja
- b) ilma tööriistadeta kergesti reguleeritavad.

1.4.3. Erinõuded kaitseadistele

Kaitseadised peavad olema projekteeritud ja juhtsüsteemiga ühendatud nii, et:

- a) liikuvad osad ei saa käivituda, kui käitaja nendeni ulatub;
- b) liikuvate osade liikumise ajal ei ulatu inimene nendeni ja
- c) kaitseadise ühe komponendi puudumine või rike väldib liikuva osa käivitumise või seiskab selle.

Kaitseadiseid peab olema võimalik reguleerida üksnes tahtliku tegevusega.

1.5. Muudest põhjustest tulenevad riskid

1.5.1. Elekritoide

Elektritoidega masinad ja nendega seotud tooted peavad olema projekteeritud, valmistatud ja varustatud nii, et kõik elektrist tulenevad ohud on välditud või neid saab vältida.

Masinate ja nendega seotud toodete suhtes kohaldatakse direktiivis 2014/35/EL sätestatud ohutuseesmärke. Masina või sellega seotud toote vastavushindamise ja turule laskmise või kasutuselevõtuga seotud kohustusi seoses elektrist tulenevate riskidega reguleeritakse üksnes käesoleva määrusega.

1.5.2. *Staatiline elekter*

Masinaid ja nendega seotud tooted peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et on välditud või piiratud potentsiaalselt ohtlike elektrostaatiliste laengute kogunemine, ja/või olema varustatud lahendusteemiga.

1.5.3. *Muu toide kui elektritoide*

Muu toitega kui elektritoitega masinaid ja nendega seotud tooted peavad olema projekteeritud, valmistatud ja varustatud nii, et on välditud kõik sellest toiteallikast tulenevad võimalikud riskid.

1.5.4. *Paigaldamisvead*

Kui vead, mida võidakse teha teatavate osade paigaldamisel või tagasipaigaldamisel, võivad põhjustada riski, tuleb nende vigade tegemine välistada selliste osade projekteerimise ja valmistamisega või, kui see ei ole võimalik, siis sellistele osadele või nende korpusele märgitud teabega. Sama teave esitatakse liikuvatel osadel või nende korpusel, kui riski vältimiseks on vaja teada liikumissuunda.

Vajaduse korral tuleb vajalik lisateave selliste riskide kohta esitada kasutusjuhendis.

Kui vale ühendus võib põhjustada riski, tuleb valesti ühendamine välistada projekteerimisega või, kui see ei ole võimalik, siis ühendatavatele osadele ja vajaduse korral ühendusvahenditele märgitud teabega.

1.5.5. *Äärmuslik temperatuur*

Tuleb võtta meetmed, et kõrvaldada vigastuste risk, mis tuleneb kõrge või väga madala temperatuuriga masina või sellega seotud toote osa või materjaliga kokkupuutest või lähedusest sellele.

Samuti tuleb võtta vajalikud meetmed, et vältida või kaitsta riski eest, mis tuleneb kuuma või väga külma materjali eemalepaiskumisest.

1.5.6. *Tuleoht*

Masinaid ja nendega seotud tooted peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et välditakse tulekahju või ülekuumenemise riski, mida põhjustab masin või sellega seotud toode ise või selles tekkiv või kasutatav gaas, vedelik, tolm, aur või muud ained.

1.5.7. *Plahvatus*

Masinaid ja nendega seotud tooted peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et välditakse plahvatusriski, mida põhjustab masin või sellega seotud toode ise või selles tekkiv või kasutatav gaas, vedelik, tolm, aur või muud ained.

Kui masina või sellega seotud toote kasutamisest potentsiaalselt plahvatusohtlikus keskkonnas tuleneb plahvatusrisk, peab masin või sellega seotud toode vastama spetsiifiliste liidu ühtlustamisõigusaktide sätetele.

1.5.8. *Müra*

Masinaid ja nendega seotud tooted peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et masina või sellega seotud toote õhumürast tulenev risk on vähendatud madalaimale tasemele eelkõige selle tekkekohas, võttes arvesse tehnika arengut ja müra vähendamise vahendite kättesaadavust.

Mürataset on võimalik hinnata teiste sarnaste masinate või nendega seotud toodete müraandmete põhjal.

1.5.9. *Vibratsioon*

Masinaid ja nendega seotud tooted peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et masina või sellega seotud toote põhjustatud vibratsioonist tulenev risk on vähendatud madalaimale tasemele eelkõige selle tekkekohas, võttes arvesse tehnika arengut ja vibratsiooni vähendamise vahendite kättesaadavust.

Vibratsioonitaset on võimalik hinnata teiste sarnaste masinate ja nendega seotud toodete vibratsioonandmete põhjal.

1.5.10. Kiirgus

Masinast või sellega seotud tootest pärinev soovimatu kiirgusheide tuleb välistada või vähendada inimese jaoks ohutule tasemele.

Ioniseeriva kiirguse heide peab jääma madalaimale tasemele, mis on piisav masina või sellega seotud toote nõuetekohaseks toimimiseks seadistamise, käitamise ja puhastamise ajal. Riski korral tuleb võtta vajalikud kaitsemeetmed.

Mitteioniseeriva kiirguse heide peab seadistamise, käitamise ja puhastamise ajal jääma inimese jaoks ohutule tasemele.

1.5.11. Väliskiirgus

Masinaid ja nendega seotud tooted peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et väliskiirgus ei mõjuta nende käitamist.

1.5.12. Laserikiirgus

Laserseadmete kasutamisel tuleb arvesse võtta järgmist:

- a) masina või sellega seotud toote laserseadmed peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et oleks välditud juhuslik kiirgus;
- b) masina või sellega seotud toote laserseadmed peavad olema kaitstud nii, et otsene, peegeldunud või hajukiirgus ja sekundaarne kiirgus ei kahjusta tervist;
- c) masina või sellega seotud toote laserseadmete jälgimise või seadistamise optiline varustus peab olema selline, et laserikiirgus ei põhjusta terviseriski.

1.5.13. Ohtlike materjalide ja ainete heide

Masinaid ja nendega seotud tooted peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et on võimalik vältida nende tekitatud ohtlike materjalide ja ainete sissehingamise, allaneelamise, naha, silmade ja limaskestadega kokkupuute ning läbi naha tungimise riski.

Kui ohtu ei ole võimalik kõrvaldada, peab masina või sellega seotud toote varustus võimaldama ohtlike materjalide ja ainete kogumist, kinnipüüdmist, eemalesuunamist, veepihuga sadestamist, filtreerimist või mõne samaväärse tõhusa meetodiga töötlemist.

Kui masin või sellega seotud toode ei ole tavakäitamise ajal täielikult suletud, peavad kogumise, kinnipüüdmise, filtreerimise, eraldamise või eemalesuunamise seadmed paiknema nii, et nende mõju on maksimaalne.

1.5.14. Masinasse kinnijäämise risk

Masinaid ja nendega seotud tooted peavad olema projekteeritud, valmistatud või varustatud vahendiga, mis väldib inimese kinnijäämise masinasse, või kui see ei ole võimalik, siis abi kutsumise vahendiga.

1.5.15. Libisemise, komistamise ja kukkumise risk

Masinate ja nendega seotud toodete osad, kus inimesed võivad liikuda või seista, peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et on välditud inimeste libisemine, komistamine või kukkumine nendel osadel või nendelt alla.

Kui see on asjakohane, peavad need osad olema varustatud käepidemetega, mis on kinnitatud kasutaja vajadusi arvestades ja võimaldavad neil stabiilset asendit säilitada.

1.5.16. Pikne

Masinaid ja nendega seotud tooted, mis vajavad kasutamise ajal kaitset pikselöögi eest, peavad olema varustatud elektrilaengu maandamissüsteemiga.

1.6. Hooldus**1.6.1. Masinate ja nendega seotud toodete hooldus**

Seadistamis- ja hoolduskohad peavad paiknema väljaspool ohualasid. Seadistamis-, hooldus-, remondi-, puhastus- ja korrashoutoiminguid peab olema võimalik teha ajal, mil masin või sellega seotud toode on seisatud.

Kui ühte või mitut eespool nimetatud tingimust ei ole võimalik tehnilistel põhjustel täita, tuleb võtta meetmeid, et neid toiminguid oleks võimalik teha ohutult (vt punkt 1.2.5).

Automaatmasinatel ja vajaduse korral ka muudel masinatel ja nendega seotud toodetel peab olema ühendusseade diagnostilise veaotsimisvarustusega ühendamiseks.

Automaatmasinate ja nendega seotud toodete neid komponente, mida on vaja tihti välja vahetada, peab olema võimalik kergesti ja ohutult eemaldada ja asendada. Ligipääs neile komponentidele peab võimaldama seda tööd teha vajalike tehniliste vahenditega ja ettenähtud tegevuskorra kohaselt.

1.6.2. *Ligipääs töötamiskohtadele ja hoolduspunktiidele*

Masinad ja nendega seotud tooted peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et on tagatud ohutu juurdepääs kõikidele aladele, millele on vaja masina või sellega seotud toote käitamise, seadistamise, hooldamise või puhastamise jaoks ligi pääseda.

Masinatel ja nendega seotud toodetel, millesse inimesed sisenevad käitamiseks, seadistamiseks, hooldamiseks või puhastamiseks, tuleb ligipääsu suurus projekteerida ja kohandada päästevarustuse kasutamiseks nii, et inimeste hädaolukorras päästmine on võimalik.

1.6.3. *Energiaallikatest eraldamine*

Masinal või sellega seotud tootel peavad olema vahendid selle eraldamiseks kõigist energiaallikatest. Sellised eraldamisvahendid peavad olema selgelt äratuntavad. Neid peab olema võimalik lukustada, kui energiaallikaga taasühendamine võib inimesi ohustada. Eraldamisvahendeid peab olema võimalik lukustada ka juhul, kui käitaja ei saa talle ligipääsetavast kohast kontrollida, kas energiavarustus on endiselt välja lülitatud.

Kui masin või sellega seotud toode ühendatakse elektritoitega pistiku abil, piisab pistiku pistikupesast eemaldamisest, kui käitaja saab talle ligipääsetavast kohast kontrollida, kas pistik on pistikupesast eemaldatud.

Pärast energiaallikast eraldamist peab olema võimalik tavalisel viisil hajutada masina või sellega seotud toote ahelates olevat jääk- või salvestunud energiat nii, et sellest ei tulene inimestele riski.

Erandina eelmistes lõikudes esitatud nõuetest võivad oma energiaallikaga jääda ühendatuks teatavad ahelad, mille eesmärk on näiteks osade kinnihoidmine, teabe kaitsmine, sisemuse valgustamine jne. Sel juhul tuleb käitaja ohutuse tagamiseks võtta erimeetmeid.

1.6.4. *Käitaja sekkumine*

Masin või sellega seotud toode peavad olema projekteeritud, valmistatud ja varustatud nii, et käitaja sekkumise vajadus on võimalikult väike. Kui käitaja sekkumist ei ole võimalik vältida, peab käitajal olema võimalik sekkuda lihtsalt ja ohutult.

1.6.5. *Siseosade puhastamine*

Masin ja sellega seotud toode peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et ohtlike aineid või segusid sisaldanud siseosi on võimalik puhastada nendesse sisenemata; vajalik ummistuse eemaldamine peab olema võimalik ka väljastpoolt. Kui masinasse või sellega seotud tootesse sisenemist ei ole võimalik vältida, peab see olema projekteeritud ja valmistatud nii, et puhastamine on ohutu.

1.7. **Teave**

1.7.1. *Teave ja hoiatused masinal või sellega seotud tootel*

Masinal või sellega seotud tootel olev teave ja hoiatused tuleb eelistatavalt esitada kergesti arusaadavate sümbolite või piktogrammidenä.

Kirjalik ja suuline teave ja hoiatused tuleb esitada kasutajate jaoks kergesti arusaadavas, asjaomase liikmesriigi poolt kindlaks määratud keeles.

1.7.1.1. Teave ja infoseadised

Masina või sellega seotud toote juhtimiseks vajalik teave peab olema esitatud üheselt mõistetaval ja kergesti arusaadaval kujul. Seda ei tohi olla liiga palju, et käitajat mitte üle koormata.

Kuvar või muu käitaja ja masina või sellega seotud toote interaktiivne suhtlusvahend peab olema kergesti arusaadav ja kergesti kasutatav.

1.7.1.2. Hoiatusseadised

Kui järelevalveta masina või sellega seotud toote töötõrge võib seada ohtu inimese tervise või ohutuse, peab masin või sellega seotud toode olema varustatud asjakohase hoiatava heli- või valgusmärguandega.

Kui masin või sellega seotud toode on varustatud hoiatusseadisega, peab see olema üheselt mõistetav ja kergesti märgatav. Käitajal peab olema võimalik igal ajal selliste hoiatusseadiste toimimist kontrollida.

Tuleb järgida värvusi ja ohumärguandeid käsitlevate spetsiifiliste liidu õigusaktide nõudeid.

1.7.2. Jääkriski eest hoiatamine

Kui risk püsib hoolimata olemuselt ohutu projekteerimise meetmete, kaitseabinõude ja täiendavate kaitsemeetmete võtmisest, tuleb ette näha vajalikud hoiatused, sealhulgas hoiatusseadised.

1.7.3. Masinate ja nendega seotud toodete märgistus

Lisaks artiklites 10 ja 24 sätestatud märgistusnõuetele tuleb masinad ja nendega seotud tooted märgistada nähtavalt, loetavalt ja kustutamatuks.

Käesoleva lisa peatükkidega 2–6 hõlmatud masinad ja nendega seotud tooted märgistatakse ka vastavalt neis peatükkides sätestatud lisanõuetele.

Kui masin või sellega seotud toode on projekteeritud ja valmistatud kasutamiseks potentsiaalselt plahvatusohtlikus keskkonnas, tuleb see teave ka masinale või sellega seotud tootele märkida.

Masinatele ja nendega seotud toodetele peab olema märgitud ka kogu tüübikohane ja ohutuks kasutamiseks oluline teave. See teave peab vastama punktis 1.7.1 esitatud nõuetele.

Kui masina või sellega seotud toote osa tuleb kasutamise ajal käsitseda tösteseadmega, peab selle mass olema esitatud loetavalt, kustutamatuks ja üheselt mõistetavalt.

1.7.4. Kasutusjuhend

Lisaks artikli 10 lõikes 7 sätestatud kohustustele koostatakse kasutusjuhend järgmiselt:

Erandina artikli 10 lõikest 7 võib hooldusjuhend, mis on ette nähtud kasutamiseks tootja või tema volitatud esindaja spetsialistidest töötajatele, olla koostatud ainult ühes Euroopa Liidu ametlikus keeles, millest spetsialistidest töötajad aru saavad.

1.7.4.1. Kasutusjuhendi koostamise üldpõhimõtted

- a) Kasutusjuhendi sisu peab hõlmama masina või sellega seotud toote ettenähtud kasutamist ja võtma arvesse ka iga mõistlikult eeldatavat väärkasutamist.
- b) Kui masin või sellega seotud toode on ette nähtud kasutamiseks muul kui kutsealasel eesmärgil käitajale, võetakse kasutusjuhendi sõnastuses ja kujunduses arvesse sellise käitaja mõistlikult eeldatavat üldhariduse ja arusaamisoskuse taset.

1.7.4.2. Kasutusjuhendi sisu

1. Kasutusjuhend peab, kui see on kohaldatav, sisaldama vähemalt järgmist:

- a) tootja, ning kui see on kohaldatav, tema volitatud esindaja ärinimi ja täielik aadress;
- b) masina või sellega seotud toote nimetus, nagu see on märgitud masinale või sellega seotud tootele, välja arvatud seerianumber (vt punkt 1.7.3);
- c) ELi vastavusdeklaratsioon või internetiaadress või masinloetav kood, mis annab juurdepääsu ELi vastavusdeklaratsioonile, vastavalt artikli 10 lõikele 8;
- d) masina või sellega seotud toote üldkirjeldus;
- e) masina või sellega seotud toote kasutamiseks, hooldamiseks, remontimiseks ja õige töötamise kontrollimiseks vajalikud joonised, skeemid, kirjeldused ja selgitused;
- f) käitaja tõenäolise töötamiskoha (tõenäoliste töötamiskohtade) kirjeldus;
- g) masina või sellega seotud toote ettenähtud kasutamise kirjeldus;
- h) hoiatused masina või sellega seotud toote valede kasutusviiside kohta, mida kogemuste põhjal on täheldatud;
- i) kokkumonteerimise, paigaldamise ja ühendamise juhised, sealhulgas joonised ja skeemid, ning teave kinnitusvahendite kohta ning selle raami või aluse kirjeldus, millele masin või sellega seotud toode paigaldatakse;
- j) paigaldamise ja kokkumonteerimise juhised müra või vibratsiooni vähendamiseks;
- k) masina või sellega seotud toote kasutuselevõtmise ja kasutamise juhised ning vajaduse korral käitajate koolitamise juhised;
- l) teave jääkriski kohta, mis püsib hoolimata olemuselt ohutu projekteerimise meetmete, kaitseabinõude ja täiendavate kaitsemeetmete võtmisest;
- m) juhised kaitsemeetmete kohta, mida peab võtma kasutaja, sealhulgas, kui see on asjakohane, isikukaitsevahendite kohta, millega kasutaja peab olema varustatud;
- n) nende tööriistade põhiomadused, millega masin või sellega seotud toode võidakse varustada;
- o) tingimused, mille korral masin või sellega seotud toode vastab stabiilsusnõudele kasutamise, transportimise, kokkumonteerimise, kasutuselt kõrvaldamiseks lahtimonteerimise, katsetamise või eeldatavate rikete ajal;
- p) ohutu transportimise, käsitemise ja ladustamise juhised, võttes arvesse masina või sellega seotud toote ja selle eri osade massi, kui neid tuleb regulaarselt eraldi transportida;
- q) tegevuskord, mida tuleb järgida õnnetuse või rikke korral; kui blokeerumine on tõenäoline, siis tegevuskord, mida tuleb järgida, et varustus ohutult blokeeringust vabastada;
- r) nende seadistus- ja hooldustoimingute kirjeldus, mida kasutaja peab tegema, ning ennetavate hooldusmeetmete kirjeldus, mida tuleb võtta masina või sellega seotud toote konstruktsiooni ja kasutamist arvestades;
- s) ohutu seadistamise ja hooldamise juhised, sealhulgas kaitsemeetmed, mida nende toimingute ajal tuleb võtta;
- t) käitaja tervist või ohutust mõjutavate varuosade tehniline kirjeldus;

u) järgmine teave õhumüra emissiooni kohta:

- i) A-korrigeeritud mürarõhutase töötamiskohtades, kui see ületab 70 dB (A); kui see tase ei ületa 70 dB (A), tuleb see ära märkida;
- ii) C-korrigeeritud mürarõhu hetkeline tippväärtus töötamiskohtades, kui see ületab 63 Pa (130 dB 20 µPa suhtes);
- iii) masina või sellega seotud toote A-korrigeeritud müravõimsustase, kui A-korrigeeritud mürarõhutase töötamiskohtades ületab 80 dB (A).

Need väärtused peavad olema kõnealusel masinal või sellega seotud tootel tegelikult mõõdetud väärtused või toodetava masina või sellega seotud toote suhtes representatiivsel ja tehniliselt võrreldaval masinal või sellega seotud tootel tehtud mõõtmiste põhjal määratud väärtused.

Väga suure masina või sellega seotud toote puhul võib A-korrigeeritud müravõimsustaseme asemel esitada A-korrigeeritud mürarõhutase kindlaksmääratud kohtades masina või sellega seotud toote ümber.

Kui harmoneeritud standardeid või komisjoni poolt artikli 20 lõike 3 kohaselt vastu võetud ühtseid kirjeldusi ei ole võimalik kohaldada, tuleb mürataseme määramiseks kasutada masina või sellega seotud toote jaoks kõige sobivamat meetodit.

Kui esitatakse müraemissiooni väärtused, tuleb täpsustada nende väärtuste mõõtemääramatus. Kirjeldada tuleb masina või sellega seotud toote töötingimusi määramise ajal ja kasutatud mõõtmismeetodeid.

Kui töötamiskoht (töötamiskohad) on kindlaks määramata või seda (neid) ei ole võimalik kindlaks määrata, mõõdetakse A-korrigeeritud mürarõhutaset 1 meetri kaugusel masina või sellega seotud toote pinnast ning 1,6 meetri kaugusel põrandast või juurdepääsuplatvormist. Tuleb esitada mürarõhu suurim väärtus ja esinemiskoht.

Kui see on müra vähendava masina või sellega seotud toote korral asjakohane, tuleb kasutusjuhendis täpsustada, kuidas seda varustust õigesti kokku monteerida ja paigaldada (vt ka punkti 1.7.4.2 lõike 1 alapunkti j).

Kui liidu spetsiifilistes õigusaktides sätestatakse mürarõhutase või müravõimsustase määramiseks muud nõuded, kohaldatakse neid õigusakte ja käesoleva punkti vastavaid sätteid ei kohaldata;

- v) teave inimeste viivitamatuks ja lihtsaks päästmiseks vajalike ettevaatusabinõude, varustuse ja vahendite kohta;
- w) kui on tõenäoline, et masin või sellega seotud toode tekitab mitteioniseerivat kiirgust, mis võib olla inimestele kahjulik, eriti kui inimesel on aktiivne või mitteaktiivne siirav meditsiiniseade, teave käitajat ja muid masina või sellega seotud toote mõjupiirkonnas olevaid isikuid mõjutava kiirguse kohta;
- x) kui masina või sellega seotud toote konstruktsioon võimaldab masinast või sellega seotud tootest ohtlike ainete heidet, siis teave selle kinnipüüdmise, filtreerimise või eemalviimise seadme omaduste kohta, kui selline seade ei kuulu masina või sellega seotud toote tarnekomplekti, ja järgmine teave:
 - i) masinast või sellega seotud tootest eralduvate ohtlike materjalide ja ainete vooluhulk,
 - ii) ohtlike materjalide või ainete kontsentratsioon masina või sellega seotud toote ümbruses, mis tuleneb masinast või sellega seotud tootest või masinas või sellega seotud tootes kasutatud materjalidest või ainetest,
 - iii) kinnipüüdmise või filtreerimise seadme tõhusus ja nõuded, mida tuleb järgida, et selle tõhusus aja jooksul säiliks.

Esimeses lõigus osutatud väärtused peavad olema kõnealusel masinal või sellega seotud tootel tegelikult mõõdetud väärtused või selle masina või sellega seotud toote suhtes representatiivse tehnika tasemega ja tehniliselt võrreldaval masinal või sellega seotud tootel tehtud mõõtmiste põhjal määratud väärtused.

1.7.5. Müügiprospektid

Masinat või sellega seotud toodet kirjeldavad müügiprospektid ei tohi tervise- ja ohutusteabe osas olla kasutusjuhendiga vastuolus. Masina või sellega seotud toote toimivusnäitajaid kirjeldavad müügiprospektid peavad heite kohta sisaldama sama teavet mis kasutusjuhend.

2. TÄIENDAVAD OLULISED TERVISEKAITSE- JA OHUTUSNÕUDED TEATAVATELE MASINATE JA NENDEGA SEOTUD TOODETE KATEGOORIALELE

Toiduaine-, kosmeetika- ja farmaatsiatööstuse masinad ja nendega seotud tooted, käeshoitavad või käsijuhtivad masinad ja nendega seotud tooted, kantavad kinnitus- ja muud lööktoimelised masinad ja nendega seotud tooted, puidu ja samalaadsete füüsikaliste omadustega materjali töötlemise masinad ja nendega seotud tooted ning taimekaitsevahenditega töötlemise masinad ja nendega seotud tooted peavad vastama kõigile käesolevas peatükis sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele (vt „Üldpõhimõtted“, punkt 4).

2.1. **Toiduaine-, kosmeetika- ja farmaatsiatööstuse masinad ja nendega seotud tooted**

2.1.1. Üldist

Toiduainete, kosmeetika- või farmaatsiatoodetega kasutamiseks ette nähtud masinad ja nendega seotud tooted peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et on välditud nakkus-, haigus- või saastumisrisk.

Tuleb järgida järgmisi nõudeid:

- a) materjalid, mis puutuvad kokku või on ette nähtud kokku puutama toiduainete, olmevee või kosmeetika- või farmaatsiatoodetega, peavad vastama asjakohastes liidu õigusaktides sätestatud tingimustele; masinad ja nendega seotud tooted peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et enne igat kasutamist on neid võimalik nendest ainetest puhastada ning kui see ei ole võimalik, tuleb kasutada ühekordseks kasutamiseks ettenähtud osi;
- b) kõik toiduainete, olmevee või kosmeetika- või farmaatsiatoodetega kokkupuutuvad pinnad, välja arvatud ühekordseks kasutamiseks ettenähtud osade pinnad, peavad olema:
 - i) siledad ning neil ei tohi olla rante ega pragusid, kuhu võib koguneda orgaanilisi aineid; see kehtib ka ühenduskohtade kohta;
 - ii) projekteeritud ja valmistatud nii, et koostude eendeid, servi ja süvendeid on võimalikult vähe;
 - iii) kergesti puhastatavad ja desinfitseeritavad, vajaduse korral pärast kergesti lahtimonteeritavate osade eemaldamist; sisepinna kõverusraadius peab olema piisav, et masinat või sellega seotud toodet saaks põhjalikult puhastada;
- c) masinat või sellega seotud toodet peab olema võimalik vedelikest, gaasidest ja aerosoolidest, mis on pärit toiduainetest, kosmeetika- ja farmaatsiatoodetest, ning puhastus-, deso- ja loputusvedelikest täielikult tühjendada (võimaluse korral „puhastusasendis“);
- d) masin või sellega seotud toode peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et on välistatud aine või elusolendi, eelkõige putukate ligipääs või orgaanilise aine akumulatsioon kohta, mida ei ole võimalik puhastada;
- e) masin või sellega seotud toode peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et on välistatud tervisele ohtliku abiaine, sealhulgas kasutatud määrdeaine kokkupuutumine toiduaine või olmevee, kosmeetika- või farmaatsiatootetega; vajaduse korral peab masin või sellega seotud toode olema projekteeritud ja valmistatud nii, et vastavust sellele nõudele on võimalik jätkuvalt kontrollida.

2.1.2. Kasutusjuhend

Toiduainete, kosmeetika- või farmaatsiatoodete jaoks ettenähtud masinate ja nendega seotud toodete kasutusjuhendis tuleb esitada soovitatavad puhastus-, deso- ja loputusvahendid ning -meetodid kergesti ligipääsetavate alade jaoks ja ka alade jaoks, millele ligipääs ei ole võimalik või soovitatav.

2.2. Kantavad käeshoitavad või käsijuhitavad masinad ja nendega seotud tooted

2.2.1. Üldist

Kantavad käeshoitavad või käsijuhitavad masinad ja nendega seotud tooted peavad:

- a) sõltuvalt masina või sellega seotud toote tüübist olema piisavalt suure toetuspinna, piisava arvu käepidemete ja sobiva suurusega tugeodega, mis paiknevad nii, et tootja ettenähtud töötingimustes on tagatud masina või sellega seotud toote stabiilsus;
- b) kui käepidemeid ei saa vabastada täiesti ohutult, olema varustatud käsitsi käivitamise ja seiskamise juhtseadistega, mis paiknevad nii, et käitaja saab neid kasutada käepidemeid vabastamata, välja arvatud juhul, kui see on tehniliselt võimatu või kui on olemas sõltumatu juhtseadis;
- c) välistama juhusliku käivitamise või edasitöötamise riski pärast seda, kui käitaja on käepidemed vabastanud; kui selle nõude täitmine ei ole tehniliselt võimalik, võetakse samaväärsed meetmed;
- d) vajaduse korral võimaldama visuaalselt jälgida ohuala ja tööriista mõju töödeldavale materjalile;
- e) olema varustatud seadmega või ühendatud äratõmbega heitgaasisüsteemiga või samaväärsse süsteemiga ohtlike ainete heite kinnipüüdmiseks või vähendamiseks; seda nõuet ei kohaldata, kui selle kohaldamine tooks kaasa uue ohu või kui masina või sellega seotud toote põhifunktsioon on ohtlike ainetega töötlemine, ning sise põlemismootori heite suhtes;
- f) olema projekteeritud ja valmistatud nii, et kantava masina või sellega seotud toote käepide muudab käivitamise ja seiskamise lihtsaks.

2.2.1.1. Kasutusjuhend

Kasutusjuhendis peab olema kantava käeshoitava või käsijuhitava masina või sellega seotud toote põhjustatud vibratsiooni kohta (väljendatakse kiirendusena, m/s^2) esitatud järgmine teave:

- a) kätele ja käsivartele mõjuva pideva vibratsiooni koguväärtus;
- b) kätele ja käsivartele mõjuvast korduvast löögivibratsioonist tingitud kiirenduse tippamplituudi keskvärtus;
- c) mõlema mõõtemääramatus.

Esimeses lõigus osutatud väärtused peavad olema kõnealusel masinal või sellega seotud tootel tegelikult mõõdetud väärtused või selle masina või sellega seotud toote suhtes representatiivse tehnika tasemega ja tehniliselt võrreldaval masinal või sellega seotud tootel tehtud mõõtmiste põhjal määratud väärtused.

Kui harmoneeritud standardeid või komisjoni poolt artikli 20 lõike 3 kohaselt vastu võetud ühtseid kirjeldusi ei ole võimalik kohaldada, tuleb vibratsiooni mõõtmiseks kasutada masina või sellega seotud toote jaoks kõige sobivamat meetodit.

Kirjeldada tuleb töötingimusi mõõtmise ajal ja kasutatud mõõtmismeetodeid või viidata kohaldatavale harmoneeritud standardile.

2.2.2. *Kantavad kinnitus- ja muud lööktoimelised masinad ja nendega seotud tooted*

2.2.2.1. Üldist

Kantav kinnitus- ja muu lööktoimeline masin või sellega seotud toode peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et:

- a) energia kantakse lööktoimelisele osale üle vahenduskomponendi kaudu, mis on seadisest eraldamatu;
- b) toimimist võimaldav seadis takistab lööki seni, kuni masin või sellega seotud toode on saavutanud õige tööasendi ja surve alusmaterjalile on piisav;
- c) tahtmatu rakendumine on välistatud; vajaduse korral peab rakendumise ja löögi toimumiseks olema vajalik toimimist võimaldava seadise ja juhtseadise asjakohane toimingute jada;
- d) on välistatud juhuslik rakendumine käsitsemise ajal või masinale või sellega seotud tootele mõjuva löögi tõttu;
- e) laadimine ja tühjendamine on lihtne ja ohutu.

Vajaduse korral peab olema võimalik seadisele paigaldada killukaitset (killukaitseid) ning asjakohase(d) killukaitse(d) peab tarnima masina või sellega seotud toote tootja.

2.2.2.2. Kasutusjuhend

Kasutusjuhendis peab olema vajalik teave järgmise kohta:

- a) abiseadised ja vahetatav varustus, mida saab koos masina või sellega seotud tootega kasutada;
- b) kinnitus- või muud lööktoimelised osad, mida saab koos masina või sellega seotud tootega kasutada;
- c) kui see on asjakohane, kasutamiseks sobivad padrunid.

2.3. **Puidu ja samalaadsete füüsiliste omadustega materjali töötlemise masinad ja nendega seotud tooted**

Puidu ja samalaadsete füüsiliste omadustega materjali töötlemise masinad ja nendega seotud tooted peavad vastama järgmistele nõuetele:

- a) masin või sellega seotud toode peab olema projekteeritud, valmistatud või varustatud nii, et töödeldavat detaili on võimalik ohutult paigutada ja juhtida; kui töödeldavat detaili hoitakse töölaual käsitsi, peab töölaud olema töötamise ajal piisavalt stabiilne ega tohi takistada töödeldava detaili liikumist;
- b) kui on tõenäoline, et masinat või sellega seotud toodet kasutatakse tingimustes, kus esineb töödeldava detaili või selle osa eemalepaiskumise risk, peab masin või sellega seotud toode olema projekteeritud, valmistatud või varustatud nii, et selline eemalepaiskumine on välistatud, või kui see ei ole võimalik, siis nii, et eemalepaiskumine ei tekita riski käitajale ja/või ohualas viibivatele inimestele;
- c) masin või sellega seotud toode peab olema varustatud automaatpiduriga, mis seiskab tööriista piisavalt kiiresti, kui tööriista seiskumise ajal on tööriistaga kokkupuutumise risk;
- d) kui tööriist on ühendatud mittetäisautomaatsesse masinasse või sellega seotud tootesse, peab kõnealune masin või sellega seotud toode olema projekteeritud ja valmistatud nii, et välistada juhusliku vigastuse risk või seda vähendada.

2.4. **Taimekaitsevahenditega töötlemise masinad ja nendega seotud tooted**

2.4.1. *Punkti 2.4 kohaldamiseks kasutatakse järgmist mõistet:*

„Taimekaitsevahenditega töötlemise masin või sellega seotud toode“ – masin või sellega seotud toode, mis on spetsiaalselt ette nähtud töötlemiseks taimekaitsevahenditega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1107/2009⁽¹⁾ artikli 2 lõike 1 tähenduses.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

2.4.2. Üldist

Taimekaitsevahenditega töötlemise masina või sellega seotud toote tootja tagab, et keskkonna tahtmatu taimekaitsevahenditega kokkupuute riske hinnatakse vastavalt üldpõhimõtete punktis 1 osutatud riskihindamise ja vähendamise protsessile.

Taimekaitsevahenditega töötlemise masina või sellega seotud toote projekteerimisel ja valmistamisel võetakse arvesse esimeses lõigus osutatud riskihindamise tulemusi, nii et masinat või sellega seotud toodet saab käitada, seadistada ja hooldada nii, et see ei põhjusta keskkonna tahtmatut kokkupuudet taimekaitsevahenditega.

Leket tuleb alati vältida.

2.4.3. Kontroll ja seire

Taimekaitsevahenditega töötlemist peab töötamiskohalt olema võimalik lihtsasti ja täpselt juhtida, jälgida ja viivitamata peatada.

2.4.4. Täitmine ja tühjendamine

Masin või sellega seotud toode peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et selle täpne täitmine vajaliku taimekaitsevahendi kogusega on lihtne ning on tagatud lihtne ja täielik tühjendamine, vältides taimekaitsevahendi mahaloksumist ja veekogu saastumist selle toimingu ajal.

2.4.5. Taimekaitsevahenditega töötlemine

2.4.5.1. Annustamine

Masin või sellega seotud toode peab olema varustatud vahenditega annustatava koguse lihtsaks, täpselt ja töökindlaks seadistamiseks.

2.4.5.2. Taimekaitsevahendi jaotumine, sadestumine ja levik pihustatuna

Masin või sellega seotud toode peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et on tagatud taimekaitsevahendi sadestumine sihtalale, et minimeerida kadusid muudele aladele ja vältida taimekaitsevahendi levikut keskkonda. Kui see on asjakohane, tuleb tagada ühtlane jaotumine ja homogeenne sadestumine.

2.4.5.3. Katsed

Selleks et kontrollida masina või sellega seotud toote asjaomaste osade vastavust punktides 2.4.5.1 ja 2.4.5.2 sätestatud nõuetele, peab tootja tegema või laskma teha asjakohased katsed iga asjaomase masina või sellega seotud toote tüübi kohta.

2.4.5.4. Kaod seisatud olekus

Masin või sellega seotud toode peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et on välditud kaod ajal, mil taimekaitsevahenditega töötlemise funktsioon on seisatud.

2.4.6. Hooldus

2.4.6.1. Puhastamine

Masin või sellega seotud toode peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et seda on võimalik keskkonda saastamata lihtsalt ja põhjalikult puhastada.

2.4.6.2. Hooldus

Masin või sellega seotud toode peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et kulunud osi on keskkonda saastamata lihtne välja vahetada.

2.4.7. *Kontrollimine*

Masina või sellega seotud toote nõuetekohase töö kontrollimiseks vajalikke mõõtevahendeid peab olema lihtne masina või sellega seotud tootega ühendada.

2.4.8. *Düüside, sõelade ja filtrite märgistus*

Düüsid, sõelad ja filtrid peavad olema märgistatud nii, et nende tüüp ja suurus on selgelt äratuntav.

2.4.9. *Kasutatava taimekaitsevahendi märkimine*

Kui see on asjakohane, peab masin või sellega seotud toode olema varustatud spetsiaalse alusega, millele käitaja saab paigutada kasutatava taimekaitsevahendi nime.

2.4.10. *Kasutusjuhend*

Kasutusjuhendis peab olema järgmine teave:

- a) ettevaatusmeetmed, mida tuleb segamisel, täitmisel, pihustamisel, tühjendamisel, puhastamisel, hooldamisel ja transportimisel keskkonna saastamise vältimiseks võtta;
- b) üksikasjalikud kasutamistingimused erinevate kavandatud töökeskkondade jaoks, sealhulgas neile vastavad ettevalmistused ja seadistused, mis on vajalikud, et tagada taimekaitsevahendi sadestumine sihtalale, mini-meerides kadu muudele aladele, vältida taimekaitsevahendi levikut keskkonda, ning kui see on asjakohane, tagada taimekaitsevahendi ühtlane jaotumine ja homogeenne sadestumine;
- c) selliste düüside, sõelade ja filtrite tüüpide ja suuruste vahemik, mida saab masinal või sellega seotud tootel kasutada;
- d) kontrollimise sagedus ning masina või sellega seotud toote nõuetekohast tööd mõjutavate kuluvosade, nagu düüside, sõelade ja filtrite väljavahetamise kriteeriumid ja meetod;
- e) üksikasjalik teave kalibreerimise, igapäevase hoolduse, talveks ettevalmistamise ja muude selliste kontrollimiste kohta, mis on vajalikud masina või sellega seotud toote nõuetekohase töö tagamiseks;
- f) taimekaitsevahendite tüübid, mis võivad põhjustada masina või sellega seotud toote ebaõiget toimimist;
- g) märge selle kohta, et käitaja peab alati paigutama punktis 2.4.9 osutatud spetsiaalsele alusele selle taimekaitsevahendi nime, mis on parajasti kasutusel;
- h) spetsiaalvarustuse või abiseadiste ühendamine ja kasutamine ning vajalikud ettevaatusmeetmed;
- i) märge selle kohta, et vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2009/128/EÜ ⁽²⁾ võib masina või sellega seotud toote suhtes kohaldada riigisisesid nõudeid määratud asutuste läbi viidava korrapärase ülevaatuse kohta;
- j) masina või sellega seotud toote omadused, mida tuleb kontrollida, et tagada selle nõuetekohane töö;
- k) juhised vajalike mõõteriistade ühendamiseks.

3. TÄIENDAVAD OLULISED TERVISEKAITSE- JA OHUTUSNÕUDED MASINATE JA NENDEGA SEOTUD TOODETE LIIKUMISEST TULENEVATE RISKIDE VÄLTIMISEKS

Masinaid ja nendega seotud tooteid, mille liikumisest tuleneb risk, peavad vastama kõigile käesolevas peatükis sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele (vt „Üldpõhimõtted“, punkt 4).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/128/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse tegevusraamistik pestitsiidide säästva kasutamise saavutamiseks (ELT L 309, 24.11.2009, lk 71).

3.1. Üldist

3.1.1. Punkti 3.1 kohaldamiseks kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „masin või sellega seotud toode, mille liikumisest tuleneb risk“ –
 - i) masin või sellega seotud toode, mille käitamine nõuab töötamise ajal liikumist või pidevat või vaheaegadega liikumist järjestikuste statsionaarsete töötamiskohtade vahel, või
 - ii) masin või sellega seotud toode, mida käitamise ajal ei liigutata, kuid mis võib olla varustatud nii, et seda saab kergesti ühest kohast teise liigutada;
- b) „juht“ – masina või sellega seotud toote liikumise eest vastutav käitaja, kes võib sõita masinal või liikuda koos masinaga jalgsi või juhtida masinat kaugjuhtimise teel;
- c) „autonoomne liikurmasin“ – liikurmasin, millel on autonoomne režiim, mille rakendamise korral on liikurmasina liikumis- ja töötamisalal tagatud kõik liikurmasina olulised ohutusfunktsioonid, ilma et toimuks pidev suhtlemine käitajaga;
- d) „järelevaataja“ – isik, kes vastutab autonoomse liikurmasina töötamise eest;
- e) „järelevalvefunktsioon“ – autonoomse liikurmasina mitteamaline kaugseire seadme abil, mis võimaldab saada teavet või hoiatusi ning anda masinale piiratud käsk.

3.2. Töötamiskohad

3.2.1. Juhtimiskoht

Juhtimiskohalt peab olema selline nähtavus, et juht saab masinat või sellega seotud toodet ja selle tööriistu kasutada mõistlikult eeldatavates kasutustingimustes endale ja ohustatud isikutele täiesti ohutult. Vajaduse korral tuleb tagada sobivate seadmete olemasolu ebapiisavast vahetust nähtavusest tulenevate riskide kõrvaldamiseks.

Masin või sellega seotud toode, millel juht sõidab, peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et juhtimiskohas ei ole riski juhi tahtmatuks kokkupuuteks ratta või roomikuga.

Juhtimiskoht peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et paigaldada saab juhikabiini, kui see ei suurenda riski ja selleks on ruumi. Kabiinis peab olema koht juhile vajalike kasutusjuhendite hoidmiseks.

3.2.2. Istmed

Kui esineb risk, et käitaja või teine masinal sõitev isik muljutakse masina ümberminekul või ümberkaldumisel masina osade ja ümbruse vahele, eelkõige punktis 3.4.3 või 3.4.4 osutatud kaitsekonstruktsiooniga varustatud masina korral:

- a) peab masin olema projekteeritud või varustatud turvasüsteemiga, mis hoiab inimesi nende istmetel või kaitsekonstruktsiooni sees, piiramata käitamiseks vajalikke liigutusi ega vedrustuse põhjustatud liikumist;

kui on olemas märkimisväärne ümbermineku või ümberkaldumise oht ja masina turvasüsteemi ei kasutata, ei tohi masinal olla võimalik liikuda;

selliste turvasüsteemide või varustuse puhul võetakse arvesse ergonoomika põhimõtteid ja neid ei tohi paigaldada, kui need riski suurendavad;

- b) juhtimiskohas peab olema visuaalne ja helimärguanne, mis hoiatab juhti, kui juht on juhtimiskohal ja turvasüsteemi ei kasuta.

3.2.3. *Teiste inimeste kohad*

Kui kasutustingimused näevad ette, et masinal võivad aeg-ajalt või regulaarselt sõita või töötada ka teised isikud peale juhi, tuleb masin varustada sobivate kohtadega, mis võimaldavad neil sõita või töötada nii, et sellest ei tulene riski.

Punkti 3.2.1 teist ja kolmandat lõiku kohaldatakse ka kohtade suhtes, mis on ette nähtud teistele isikutele peale juhi.

3.2.4. *Järelevalvefunktsioon*

Kui see on asjakohane, peab autonoomsel liikurmasinal või sellega seotud tootel olema autonoomsele režiimile omane järelevalvefunktsioon. See funktsioon võimaldab järelevaatajasaada masinalt teavet kaugjuhtimise teel. Järelevalvefunktsioon võimaldab kaugjuhtimise teel ainult masina või sellega seotud toote seiskamist ja käivitamist või selle ohutusse asendisse ja olukorda viimist, et vältida muude riskide tekitamist. See peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et need toimingud on võimalikud ainult siis, kui järelevaataja otse või kaudselt näeb masina liikumist ja töötamisala ning kui kaitseseadised on töökorras.

Teave, mille järelevaataja saab masinalt sisselülitatud järelevalvefunktsiooni kaudu, peab andma järelevaatajale masina töötamisest, liikumisest ja ohutust paiknemisest selle liikumis- ja töötamisalal täieliku ja täpse ülevaate.

See teave hoiatab järelevaatajat tema sekkumist nõudvast ettenägematust või ohtlikust olukorrast või selle vahetu tekkimise võimalusest.

Kui järelevalvefunktsioon ei ole sisse lülitatud, ei tohi masin töötada.

3.3. **Juhtsüsteemid**

Vajaduse korral tuleb võtta meetmeid juhtseadiste volitamata kasutamise vältimiseks.

Iga kaugjuhtseadise puhul peab olema selgesti arusaadav, millist masinat või sellega seotud toodet sellega juhitakse.

Kaugjuhtimissüsteem peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et see mõjutab üksnes:

a) asjaomast masinat või sellega seotud toodet;

b) asjaomaseid funktsioone.

Kaugjuhitav masin või sellega seotud toode peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et see reageerib ainult ettenähtud juhtseadise signaalidele.

Autonoomse liikurmasina või sellega seotud toote juhtsüsteem peab olema projekteeritud selliselt, et see täidab ohutusfunktsioone nii, nagu on sätestatud käesolevas punktis, isegi kui tegevuse käsk antakse kaugjärelevalvefunktsiooni kasutades.

3.3.1. *Juhtseadised*

Juhil peab olema võimalik kasutada kõiki juhtseadised, mis on vajalikud masina või sellega seotud toote käitamiseks juhtimiskohast, välja arvatud funktsioonide puhul, mida saab ohutult rakendada ainult mujal paiknevate juhtseadiste abil. Need on eelkõige funktsioonid, mille eest vastutavad teised käitajad, mitte juht, või mille ohutuks juhtimiseks peab juht juhtimiskohalt lahkuma.

Pedaalide olemasolu korral peavad pedaalid olema projekteeritud, valmistatud ja paigaldatud nii, et juhil on võimalik neid ohutult kasutada ja vale kasutamise risk on minimaalne. Nende pind peab olema libisemiskindel ja kergesti puhastatav.

Kui juhtseadiste, välja arvatud eelseatud asenditega juhtseadiste käitamine võib põhjustada ohtu, eelkõige ohtlikku liikumist, peavad juhtseadised liikuma tagasi neutraalasendisse kohe, kui käitaja need vabastab.

Ratastega masina korral peab roolisüsteem olema projekteeritud ja valmistatud nii, et see vähendab rooli või juhthoova äkiliste liikumiste jõudu, mille põhjuseks on juhtratastele mõjuvad löögid.

Kõik juhtseadised, mis lukustavad diferentsiaali, peavad olema projekteeritud ja paigutatud nii, et diferentsiaalilukustust on võimalik masina liikumise ajal avada.

Punkti 1.2.2 kuuendat lõiku, mis käsitleb akustilisi ja/või visuaalseid hoiatusmärguandeid, kohaldatakse üksnes tagurdamise korral.

3.3.2. Käivitamine ja liikumine

Sellise liikurmasina liikumine, millel juht sõidab, tohib olla võimalik ainult siis, kui juht on juhtseadiste juures.

Kui masin on varustatud seadmetega, mis kasutamise ajal ulatuvad väljapoole selle tavalisest liikumisruumist (näiteks toed, kraananool jne), peavad juhil olema vahendid, mis võimaldavad enne masina kohalt liigutamist kergesti kontrollida, et need seadmed on kindlas asendis, mis võimaldab ohutut liikumist.

See kehtib ka kõigi muude osade kohta, mis peavad ohutu liikumise võimaldamiseks olema kindlas asendis ja vajaduse korral lukustatud.

Kui see ei tekita muid riske, peab masina liikumine sõltuma eespool nimetatud osade ohutust asendist.

Mootori käivitamisel ei tohi masin tahtmatult liikuma hakata.

Autonoomse liikurmasina liigutamisel tuleb arvesse võtta riske, mis on seotud alaga, kus see on ette nähtud liikuma ja töötama.

3.3.3. Sõitmisfunktsioon

Ilma et see piiraks liicluseeskirjade kohaldamist, peavad liikurmasinad ja nende haagised vastama aeglustamise, peatumise, pidurdamise ja liikumahakkamise tõkestamise nõuetele, et tagada ohutus kõigis lubatud kasutus-, koormus-, kiirus-, pinnase- ja kallakutingimustes.

Juhil peab põhiseadise abil olema võimalik liikurmasinat aeglustada ja peatada. Ohutuse tagamiseks peab masinal põhiseadise rikke või põhiseadise rakendamiseks vajaliku energiavarustuse puudumise juhuks olema aeglustamise ja seiskamise jaoks täielikult sõltumatu ja kergesti ligipääsetava juhtseadisega hädaseiskamispaadis.

Ohutuse tagamiseks peab masinal olema seisupidur paigalseisva masina liikumahakkamise tõkestamiseks. Seisupidur võib olla ühendatud mõne muu teises lõigus osutatud seadisega, kui see on täiesti mehaaniline.

Kaugjuhitav masin peab olema varustatud seadmetega töötamise automaatseks ja viivitamatuks seiskamiseks ning potentsiaalselt ohtliku käitamise vältimiseks järgmistes olukordades:

- a) juht kaotab masina üle kontrolli;
- b) masin saab peatumissignaali;
- c) süsteemi ohutusega seotud osas tuvastatakse tõrge;
- d) kindlaksmääratud aja jooksul ei ole saadud kinnitussignaali.

Punkti 1.2.4 ei kohaldata sõitmisfunktsiooni suhtes.

Autonoomsed liikurmasinad ja nendega seotud tooted peavad vastama ühele, või kui see on riskihinnangu kohaselt vajalik, mõlemale järgmistest tingimustest:

- i) nad liiguvad ja töötavad suletud alal, mille perimeetril on kaitsepiirdeid või kaitseadiseid sisaldav kaitse-süsteem;

- ii) nad on varustatud seadmetega, mis on ette nähtud läheduses oleva inimese, kodulooma või muu takistuse tuvastamiseks, kui see takistus võib ohustada inimese või kodulooma tervist või ohutust või masina või sellega seotud toote ohutut käitamist.

Ühe või mitme haagise või haakeriistaga ühendatud liikurmasina või sellega seotud toote liikumine, sealhulgas ühe või mitme haagise või haakeriistaga ühendatud autonoomse liikurmasina või sellega seotud toote liikumine, ei tohi põhjustada riski inimestele, koduloomadele ega muule takistusele sellise masina või sellega seotud toote, haagise või haakeriista ohualas.

3.3.4. Käies juhitava masina liikumine

Käies juhitava liikurmasina liikumine peab olema võimalik üksnes siis, kui juht rakendab asjaomast juhtseadist püsivalt. Eelkõige ei tohi masin mootori käivitamisel liikuma hakata. Käies juhitava masina juhtsüsteem peab olema projekteeritud nii, et on minimeeritud masina ootamatust juhi suunas liikumisest tulenev risk, eelkõige:

- a) muljumisrisk;
- b) pöörleva tööriista tekitatud vigastuse risk.

Masina liikumiskiirus peab olema vastavuses juhi käimiskiirusega.

Masinate puhul, millele saab paigaldada pöörleva tööriista, ei tohi olla võimalik seda tööriista käivitada, kui masina tagurduskäik on sisse lülitatud, välja arvatud juhul, kui masina liikumine tuleneb tööriista liikumisest. Viimasel juhul peab tagurdamiskiirus olema selline, et see ei ohusta juhti.

3.3.5. Juhtimisahela rike

Roolivõimendi (kui see on olemas) toiteallika rike ei tohi takistada masina juhtimist selle peatamiseks vajaliku aja jooksul.

Autonoomse liikurmasina roolisüsteemi rike ei tohi mõjutada masina ohutust.

3.4. Kaitse mehaaniliste riskide eest

3.4.1. Kontrollimatu liikumine

Masina ja nendega seotud tooted peavad olema projekteeritud, valmistatud ja vajaduse korral paigutatud liikuvale alusele nii, et masina või sellega seotud toote liigutamise korral on tagatud, et selle raskuskeskme kontrollimatu võnkumine ei mõjuta tema stabiilsust ega põhjusta konstruktsiooni ülekoormust.

3.4.2. Jõuülekande liikuvad osad

Erandina punkti 1.3.8.1 nõudest ei ole mootorite korral vaja, et mootoriruumis paiknevatele liikuvatele osadele juurdepääsu takistavad avatavad kaitsepiirded oleksid varustatud blokeerimiseseadistega, kui kaitsepiirde avamiseks on vaja kasutada tööriista või võtit või juhtimiskohas paiknevat juhtseadist, kui selleks juhtimiskohaks on kinnine lukustatav kabiin, mis välistab kõrvaliste isikute juurdepääsu.

3.4.3. Ümberminek ja ümberkaldumine

Kui liikurmasinal, millel sõidab juht, käitaja või teine isik, esineb ümbermineku või ümberkaldumise risk, peab masin olema varustatud asjakohase kaitsekonstruktsiooniga, kui see ei suurenda riski.

See konstruktsioon peab olema selline, et ümbermineku või ümberkaldumise korral jääb masinal sõitva(te)le inimes(t)ele piisav läbipainde eest kaitstud ala.

Selleks et kontrollida konstruktsiooni vastavust teises lõigus sätestatud nõuetele, peab tootja tegema või laskma teha asjakohased katsed iga asjaomase konstruktsioonitüübi kohta.

3.4.4. *Kukkuvad esemed*

Kui liikurmasinal, millel sõidab juht, käitaja või teine isik, esineb kukkuvatest esemetest või materjalidest tulenev risk, tuleb masina projekteerimisel ja valmistamisel seda riski arvesse võtta ning varustada masin asjakohase kaitsekonstruktsiooniga, kui suurus seda võimaldab.

See konstruktsioon peab olema selline, et kukkuvate esemete või materjali korral jääb masinal sõitva(te)le inimese(t)ele piisav läbipainde eest kaitstud ala.

Selleks et kontrollida konstruktsiooni vastavust teises lõigus sätestatud nõuetele, peab tootja tegema või laskma teha asjakohased katsed iga asjaomase konstruktsioonitüübi kohta.

3.4.5. *Ligipääsuvahendid*

Käepidemed ja astmed peavad olema projekteeritud, valmistatud ja paigutatud nii, et käitaja kasutab neid intuiitiivselt ega kasuta ligipääsu lihtsustamiseks juhtseadiseid.

3.4.6. *Pukseerimisseadised*

Kõik pukseerimiseks kasutatavad või pukseeritavad masinad peavad olema varustatud pukseerimis- või haakeseadisega, mis on projekteeritud, valmistatud ja paigutatud nii, et on tagatud lihtne ja ohutu külge- ja lahtihaakimine ning on välistatud juhuslik lahtihaakumine kasutamise ajal.

Kui tiisli kaal seda nõuab, peab selline masin olema varustatud tugijalaga, mille toetuspind on koormuse ja pinnase jaoks sobiv.

3.4.7. *Jõuülekanne liikurmasina (või traktori) ja käitatava masina vahel*

Eemaldatavad jõuülekandemehhanismid, mis ühendavad liikurmasinat (või traktorit) käitatava masina esimese fikseeritud laagriga, peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et kõik töötamise ajal liikuvad osad on kaitstud kogu pikkuses.

Liikurmasina (või traktori) poolel peab jõuvõtuvõll, millega eemaldatav jõuülekandemehhanism on ühendatud, olema kaitstud liikurmasina (või traktori) külge ühendatud fikseeritava kaitsepiirdega või muu samaväärset kaitset tagava seadmega.

Eemaldatavale jõuülekandemehhanismile ligipääsemiseks peab olema võimalik see kaitsepiire avada. Kui see on oma kohal, peab olema piisavalt ruumi, et masina (või traktori) liikumise ajal ei kahjustaks veovõll kaitsekate.

Käitatava masina poolel peab veetav võll olema kaitseümbrises, mis on masina külge kinnitatud.

Pöördemomendi piiriku või vabajooksusiduri võib kardaanvõlli külge kinnitada üksnes käitatava masina poolel. Eemaldatav jõuülekandemehhanism tuleb asjakohaselt märgistada.

Kõikidel käitatavatel masinatel, mille tööks on vaja eemaldatav jõuülekandemehhanism ühendada liikurmasinaga (või traktoriga), peab olema selline eemaldatava jõuülekandemehhanismi kinnitamise süsteem, et lahtiühendatud masina korral ei saa eemaldatav mehaaniline jõuülekandemehhanism ega selle kaitsepiire kokku puutel maapinna või masina osaga kahjustada.

Kaitsepiirde välimised osad peavad olema projekteeritud, valmistatud ja paigutatud nii, et need ei saa eemaldatava jõuülekandemehhanismiga koos pöörelda. Kaitsepiire peab katma jõuülekandemehhanismi lihtsa kardaanliigendi korral seesmiste harkide otsteni ja lainurk-kardaanliigendi korral vähemalt välimis(t)e liigendi(te) keskmeni.

Kui töötamiskohale ligipääsemise vahendid paiknevad eemaldatava jõuülekandemehhanismi läheduses, peavad need olema projekteeritud ja valmistatud nii, et võlli kaitsepiiret ei saa kasutada astmena, kui kaitsepiire ei ole selle jaoks projekteeritud ja valmistatud.

3.5. Kaitse muude riskide eest

3.5.1. Akud

Aku korpus peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et masina ümbermineku või ümberkaldumise korral on välditud elektrolüüdi sattumine käitaja peale ning aurude kogunemine kohta, kus on käitaja.

Masina ja nendega seotud tooted peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et aku saab selleks ettenähtud ja kergesti ligipääsetava seadmega lahti ühendada.

Liikurmasinate, sealhulgas autonoomsete liikurmasinate ja nendega seotud toodete automaatse laadimisega akud projekteeritakse nii, et välistatud on punktides 1.3.8.2 ja 1.5.1 osutatud ohud, sealhulgas masina või sellega seotud toote kokkupuutumise või kokkupõrke risk inimesega või muu masina või sellega seotud tootega, kui masin või sellega seotud toode liigub iseseisvalt laadimisjaama.

3.5.2. Tulekahju

Olenevalt sellest, milliseid ohte on tootja ette näinud, peab masinal olema, kui selle suurus võimaldab:

- a) kas võimalus kinnitada kergesti ligipääsetavaid tulekustuteid või
- b) sisseehitatud tulekustutussüsteem.

3.5.3. Ohtlike ainete heide

Punkti 1.5.13. teist ja kolmandat lõiku ei kohaldata siis, kui masina põhifunktsioon on ohtlike ainetega töötlemine. Käitaja peab olema kaitstud sellise ohtliku heitega kokkupuutumise riski eest.

Liikurmasinad, millel sõidab juht ja mille põhifunktsioon on ohtlike ainetega töötlemine, peavad olema varustatud kabiinifiltrite või samaväärsete ohutusmeetmetega.

3.5.4. Pingestatud õhuliiniga kokkupuutumise risk

Oma kõrgusest olenevalt peavad liikurmasinad ja nendega seotud tooted olema, kui see on asjakohane, projekteeritud, valmistatud ja varustatud nii, et on välditud pingestatud õhuliiniga kokkupuutumise risk või elektrikaare tekkimise risk pingestatud õhuliini ja masina osa või masinat juhtiva käitaja vahel.

Kui pingestatud õhuliiniga kokkupuutumisest tekkivat riski masinat käitavatele isikutele ei ole võimalik täielikult vältida, peab liikurmasin või sellega seotud toode olema projekteeritud, valmistatud ja varustatud nii, et igasugune elektrist tulenev oht oleks välditud.

3.6. Teave ja näidikud

3.6.1. Sildid, märguanded ja hoiatused

Kõikidel masinatel ja nendega seotud toodetel peavad olema sildid ja/või juhendsildid kasutamise, seadistamise ja hoolduse kohta, kui see on vajalik inimeste tervise ja ohutuse tagamiseks. Need peavad olema valitud, kujundatud ja valmistatud nii, et need on selgelt nähtavad ja kustutatamatud.

Ilma et see piiraks liikluseeskirjade kohaldamist, peab masinal või sellega seotud tootel, millel juht sõidab, olema järgmine varustus:

- a) inimesi hoiatava helimärguande edastamise seade;
- b) ettenähtud kasutustingimuste kohane valgusmärguannete süsteem; viimast nõuet ei kohaldata masinate ja nendega seotud toodete suhtes, mis on ette nähtud üksnes allmaatöödeks ja millel puudub elektrivarustus;
- c) vajaduse korral peab haagise ja masina või sellega seotud toote vahel olema asjakohane ühendus märguannete rakendamiseks.

Kaugjuhitav masin või sellega seotud toode, mis tavalistes kasutustingimustes põhjustab inimestele löögi- või muljumisrisi, peab olema varustatud asjakohaste vahenditega masina liikumisest märku andmiseks, või vahenditega, mis inimesi riski eest kaitsevad. Sama kehtib masinate ja nendega seotud toodete puhul, mis kasutamisel liiguvad pidevalt edasi-tagasi piki ühte telge ja mille juht ei näe vahetult masina taga olevat ala.

Masinaid ja nendega seotud tooted peavad olema valmistatud nii, et hoiatus- ja märguandeseadmeid ei saa tahtmatult välja lülitada. Kui see on ohutuse seisukohast oluline, peavad sellistel seadmetel olema vahendid nende töökorras oleku kontrollimiseks ning nende rike peab olema käitajale kergesti märgatav.

Kui masina või selle tööriista liikumine on eriti ohtlik, peavad masinal olema sildid, mis hoiatavad töötavale masinale lähenemise eest; sildid peavad olema loetavad võimalikult kaugelt, et tagada nende inimeste ohutus, kes peavad viibima masina lähedal.

3.6.2. Märgistus

1) Igal masinal ja sellega seotud tootel tuleb esitada loetavalt ja kustutamatu järgmine teave:

- a) nimivõimsus kilovattides (kW);
- b) kõige tavalisema konfiguratsiooni mass kilogrammides (kg);

2) Lisaks, kui see on asjakohane, tuleb igal masinal ja sellega seotud tootel esitada loetavalt ja kustutamatu järgmine teave:

- a) suurim ettenähtud haakekonksu veojõud njuutonites (N);
- b) suurim lubatud vertikaalkoormus haakekonksule njuutonites (N).

3.6.3. Kasutusjuhend

3.6.3.1. Vibratsioon

Kasutusjuhendis tuleb masina või sellega seotud toote põhjustatud vibratsiooni kohta (väljendatakse kiirendusena, m/s^2), mis mõjub kätele ja käsivartele või kogu kehale, esitada järgmine teave:

- a) kätele ja käsivartele mõjuva pideva vibratsiooni koguväärtus;
- b) kätele ja käsivartele mõjuvast korduvast löögivibratsioonist tingitud kiirenduse tippamplituudi keskvärtus;
- c) kehale mõjuv suurim korrigeeritud vibrokiirenduse ruutkeskmine väärtus, kui see ületab $0,5 m/s^2$; kui see on väiksem kui $0,5 m/s^2$, tuleb see ära märkida;
- d) mõõtemääramatus.

Need väärtused peavad olema kõnealusel masinal või sellega seotud tootel tegelikult mõõdetud väärtused või toodetava masina või sellega seotud toote suhtes representatiivsel ja tehniliselt võrreldaval masinal või sellega seotud tootel tehtud mõõtmiste põhjal määratud väärtused.

Kui harmoneeritud standardeid või komisjoni poolt artikli 20 lõike 3 kohaselt vastu võetud ühtseid kirjeldusi ei ole võimalik kohaldada, tuleb vibratsiooni mõõtmiseks kasutada masina või sellega seotud toote jaoks kõige sobivamat meetodit.

Kirjeldada tuleb töötingimusi mõõtmise ajal ja kasutatud mõõtmismeetodeid.

3.6.3.2. Mitu kasutusotstarvet

Kasutusjuhendid masinatele või nendega seotud toodetele, millel on varustusest olenevalt mitu kasutusotstarvet, ja vahetatava varustuse kasutusjuhendid peavad sisaldama teavet, mis on vajalik põhimasina või sellega seotud toote ja sellele paigaldatava vahetatava varustuse ohutuks monteerimiseks ja kasutamiseks.

3.6.3.3. Autonoomsed liikurmasinad ja nendega seotud tooted

Autonoomse liikurmasina või sellega seotud toote kasutusjuhendis tuleb esitada selle kavandatud liikumis-, töötamis- ja ohuala andmed.

4. TÄIENDAVALD OLULISED TERVISEKAITSE- JA OHUTUSNÕUDED TÕSTETOIMINGUTEST TULENEVATE RISKID VÄLTIMISEKS

Masinad ja nendega seotud tooted, mille tõstetoimingud põhjustavad riski, peavad vastama kõigile käesolevas peatükis sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele (vt „Üldpõhimõtted“, punkt 4).

4.1. Üldist

4.1.1. Punkti 4.1 kohaldamiseks kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „tõstetoiming“ – konkreetset hetkel paiknemistasandi muutmist vajavate kaupadest ja/või inimestest koosneva lastiüksuse liigutamine;
- b) „suunatav last“ – last, mille kogu liikumine toimub mööda jäiku või painduvaid juhtimiselemente, mille asendi määravad kindlad kohad ruumis;
- c) „koormusvarutegur“ – aritmeetiline suhe tootja tagatud suurima koormuse, mida komponent suudab kanda, ja komponendile märgitud suurima lubatud koormuse vahel;
- d) „katsetustegur“ – aritmeetiline suhe staatilise või dünaamilise koormuskatse käigus masinale või sellega seotud tootele või tõstmise abiseadisele rakendatud koormuse ja masinale või sellega seotud tootele või tõstmise abiseadisele märgitud suurima lubatud koormuse vahel;
- e) „staatiline koormuskatse“ – katse, mille käigus masinat või sellega seotud toodet või tõstmise abiseadist esmalt kontrollitakse ja seejärel koormatakse koormusega, mille väärtus võrdub suurima lubatud koormuse ja asjakohase staatilise katsetusteguri korrutisega, ning pärast kõnealuse koormuse eemaldamist kontrollitakse uuesti, veendumaks, et ei ole tekkinud kahjustusi;
- f) „dünaamiline koormuskatse“ – katse, mille käigus masinat või sellega seotud toodet käitatakse selle kõigis võimalikes konfiguratsioonides koormusega, mille väärtus võrdub suurima lubatud koormuse ja asjakohase dünaamilise katsetusteguri korrutisega, võttes arvesse tõstemasina dünaamilisi tööomadusi, et kontrollida selle nõuetekohast toimimist;
- g) „kandur“ – masina või sellega seotud toote osa, mille peal või sees tõstetav inimene ja/või kaup paikneb.

4.1.2. Kaitse mehaaniliste riskide eest

4.1.2.1. Ebastabiilsusest tulenev risk

Masinad ja nendega seotud tooted peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et punktis 1.3.1 nõutud stabiilsus säilib nii kasutamise ajal kui ka kasutamiste vahelisel ajal, sealhulgas kõikide transpordi-, kokkumonteerimis- ja lahtimonteerimisetappide, komponentide ettenähtavate rikete ning kasutusjuhendi kohaselt tehtavate katsete ajal. Selleks peab tootja kasutama asjakohaseid kontrollimeetodeid.

4.1.2.2. Masinad ja nendega seotud tooted, mis liiguvad juhtrööbastel ja rööbasteedel

Masinal ja sellega seotud tootel peavad olema seadmed, mis juhtrööbastele või rööbastele mõjudes väldivad rööbastelt mahasõitu.

Kui sellistele seadmetele vaatamata püsib rööbastelt mahasõidu või rööpa rikke või liikuva komponendi rikke risk, tuleb paigaldada seadmed, mis takistavad varustuse, komponendi või lasti kukkumist või masina ümberminekut.

4.1.2.3. Mehaaniline tugevus

Masinaid ja nendega seotud tooted, sealhulgas tõstmise abiseadised ja nende komponendid peavad ettenähtud paigaldus- ja töötingimustes ning kõigis asjakohastes konfiguratsioonides taluma pingeid, mis mõjuvad neile kasutusea vältel, kasutamise ajal, ning kui see on kohaldatav, ka kasutamiste vahelisel ajal, võttes vajaduse korral igakülgset arvesse keskkonnategurite ja inimese poolt avaldatava jõu mõju. See nõue peab olema täidetud ka transportimise, kokkumonteerimise ja lahtimonteerimise ajal.

Masinaid ja nendega seotud tooted, sealhulgas tõstmise abiseadised peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et ettenähtud kasutamise ja mõistlikult eeldatava väärkasutamise korral on välditud väsimusest või kulumisest tulenev rike.

Kasutatavad materjalid valitakse ettenähtud töökeskkonna järgi, võttes eelkõige arvesse korrosiooni, hõõrdkulumist, lööke, äärmuslikke temperatuure, väsimust, haprust, kiirgust ja vananemist.

Masinaid ja nendega seotud tooted, sealhulgas tõstmise abiseadised peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et peavad staatiliste koormuskatsete käigus vastu ülekoormusele nii, et ei teki püsivaid deformatsioone ega nähtavaid vigastusi. Tugevusarvutustes võetakse arvesse piisava ohutustaseme tagamiseks valitud staatilise katsetusteguri väärtus. Selle teguri väärtused on tavaliselt järgmised:

- a) käsitsi käitatavad masinaid ja nendega seotud tooted, sealhulgas tõstmise abiseadised: 1,5;
- b) muud masinaid ja nendega seotud tooted: 1,25.

Masinaid ja nendega seotud tooted peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et dünaamilised koormuskatsed, mis tehakse koormusega, mille väärtus võrdub suurima lubatud koormuse ja asjakohase dünaamilise katsetusteguri korrutisega, ei põhjusta riket. See dünaamiline katsetustegur valitakse nii, et on tagatud piisav ohutustase: tavaliselt on selle teguri väärtus 1,1. Tavaliselt tehakse katsed ettenähtud nimikiirusel. Kui masina või sellega seotud toote juhtimisahel võimaldab mitut samaaegset liikumist, tuleb katsed teha kõige ebasoodsamates tingimustes, kõnealused liikumised tavaliselt ühendatakse.

4.1.2.4. Tõsteplokkid, trumlid, rattad, trossid ja ketid

Tõsteplokkide, trumlite ja rataste läbimõõt peab vastama nendega koos kasutatavate trosside või kettide suurusele.

Trumlid ja rattad peavad olema projekteeritud, valmistatud ja paigaldatud nii, et nendega koos kasutatavad trossid või ketid saaksid ümber nende keerduda neilt maha tulemata.

Vahetult lasti tõstmiseks või hoidmiseks kasutatavatel trossidel ei tohi kasutada pleissimist mujal kui otstes. Pleissimine on lubatud paigaldistes, mille korral on ette nähtud konstruktsiooni regulaarne muutmine vastavalt kasutusotstarbele.

Terviklike trosside ja nende otste koormusvarutegur valitakse nii, et on tagatud piisav ohutustase. Tavaliselt on selle teguri väärtus 5.

Tõstekettide koormusvarutegur valitakse nii, et on tagatud piisav ohutustase. Tavaliselt on selle teguri väärtus 4.

Selleks et kontrollida, kas on saavutatud piisav koormusvarutegur, peab tootja tegema või laskma teha asjakohased katsed iga kõnealuse vahetult lasti tõstmiseks kasutatava keti- või trossitüübi ja trossiotste kohta.

4.1.2.5. Tõstmise abiseadised ja nende komponendid

Tõstmise abiseadiste ja nende komponentide suuruse määramisel tuleb igakülgset arvesse võtta väsimuse ja vananemise protsesse ning töösüklite arvu vastavalt konkreetse rakenduse töötingimustes eeldatavale kasutuseale.

Peale selle:

- a) terastrossi/trossiota kombinatsioonide koormusvarutegur valitakse nii, et on tagatud piisav ohutustase; tavaliselt on selle teguri väärtus 5. Trossidel ei tohi olla muid pleisse ega aasasid peale nende, mis on otstes;

- b) kui kasutatakse keevisühendustega lülidest ketti, peavad ketilülid olema lühikesed. Keti koormusvarutegur valitakse nii, et on tagatud piisav ohutustase; tavaliselt on selle teguri väärtus 4;
- c) tekstiilköite, -troppide või -lintide koormusvarutegur sõltub materjalist, tootmisviisist, mõõtmetest ja kasutamisest. See tegur valitakse nii, et on tagatud piisav ohutustase; tavaliselt on selle teguri väärtus 7, tingimusel et on tõendatud kasutatud materjalide väga hea kvaliteet ja tootmisviis on kooskõlas ettenähtud kasutusotstarbega. Muul juhul määratakse tegurile tavaliselt suurem väärtus, et tagada samaväärne ohutustase. Tekstiilköites, -troppides ega -lintides ei tohi olla sõlmi, ühenduskohti ega pleisse mujal kui otstes, välja arvatud omavahel ühendatud otstega tropi korral;
- d) kõikide tropi koosseisu kuuluvate või sellega koos kasutatavate metallkomponentide koormusvarutegur valitakse nii, et on tagatud piisav ohutustase; tavaliselt on selle teguri väärtus 4;
- e) mitmeharulise tropi suurim lubatud koormus määratakse kindlaks nõrgima haru koormusvaruteguri, harude arvu ja tropi kasutusvariandist sõltuva vähendusteguri põhjal;
- f) selleks et kontrollida, kas on saavutatud piisav koormusvarutegur, peab tootja tegema või laskma teha asjakohased katsed iga punktides a–d osutatud komponentide tüübi kohta.

4.1.2.6. Liikumise juhtimine

Liikumist juhtivad seadised peavad toimima nii, et masin või sellega seotud toode, millele need on paigaldatud, säilitab ohutu asendi.

- a) Masinad ja nendega seotud tooted peavad olema projekteeritud ja valmistatud või varustatud seadistega nii, et nende komponentide liikumise amplituud jääb kindlaksmääratud piiridesse. Selliste seadiste rakendumisele peab, kui see on asjakohane, eelnema hoiatus.
- b) Kui samas kohas saab korraga liigutada mitut paikset või rööbastele paigaldatud masinat või sellega seotud toodet ja sellega kaasneb kokkupõrkerisk, peavad need masinad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et neid saab varustada süsteemidega, mis võimaldavad seda riski vältida.
- c) Masinad ja nendega seotud tooted peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et last ei saa ohtlikult libiseda ega vabalt või ootamatult kukkuda isegi toiteallika osalise või täieliku rikke korral ega siis, kui käitaja lõpetab masina käitamise.
- d) Tavapärastes töötingimustes ei tohi olla võimalik lasta lasti alla üksnes hõõrdpiduri abil, välja arvatud masinate või nendega seotud toodete korral, mille funktsioon eeldab nende sellist käitamist.
- e) Haardevahendid peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et on välistatud lasti tahtmatu langemine.

4.1.2.7. Lasti liikumine käsitlemise ajal

Masina töötamiskoht peab paiknema nii, et on tagatud liikuvate osade liikumisteede parim võimalik nähtavus, et vältida võimalikku kokkupõrget inimese, varustuse või muu masinaga, mis võib samal ajal liikuda ja ohtu põhjustada.

Suunatava lastiga masin peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et on välditud lasti, kanduri või vastukaalu (kui see on olemas) liikumisest tulenevad vigastused inimestele.

4.1.2.8. Liikumatuid vastuvõtuplatvorme teenindavad masinad

4.1.2.8.1. Kanduri liikumine

Liikumatuid vastuvõtuplatvorme teenindavate masinate kandurite liikumine vastuvõtuplatvormi suunas ja juures peab olema järgalt suunatud. Käarsüsteeme käsitletakse samuti järgalt suunatud süsteemina.

4.1.2.8.2. Ligipääs kandurile

Kui inimestel on ligipääs kandurile, peab masin olema projekteeritud ja valmistatud nii, et on tagatud kanduri paigalpüsimine ligipääsu ajal, eelkõige laadimise või mahalaadimise ajal.

Masin peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et kanduri ja teenindatava vastuvõtuplatvormi tasandi kõrguserinevus ei põhjusta komistamise riski.

4.1.2.8.3. Liikuva kanduriga kokkupuutumisest tulenev risk

Kui see on vajalik punkti 4.1.2.7 teises lõigus esitatud nõude täitmiseks, tuleb tagada, et tavalise käitamise ajal ei ole liikumisalale ligipääsu.

Kui kontrollimise või hooldamise ajal on oht, et kanduri all või kohal paiknev inimene võidakse muljuda kanduri ja liikumatu osa vahele, tuleb tagada piisav vaba ruum füüsiliste varjumispaikade või kanduri liikumist tõkestavate mehaaniliste seadmete abil.

4.1.2.8.4. Kandurilt lasti allakukkumisest tulenev risk

Kui on risk, et last võib kandurilt alla kukkuda, peab masin olema projekteeritud ja valmistatud nii, et see risk on välistatud.

4.1.2.8.5. Vastuvõtuplatvormid

Vastuvõtuplatvormi juures peab olema välditud risk, mis tuleneb inimese kokkupuutumisest liikuva kanduri või muude liikuvate osadega.

Kui on risk, et inimene kukub liikumisalale, kui kandur ei ole vastuvõtuplatvormi juures, tuleb selle riski vältimiseks paigaldada kaitsepiirded. Sellised kaitsepiirded ei tohi avaneda liikumisala suunas. Need peavad olema varustatud lukustusseadisega blokeerimisega, mida juhib kanduri asend, ja mis väldib:

- a) kanduri ohtlikku liikumist, kui kaitsepiirded ei ole suletud ja lukustatud;
- b) kaitsepiirde ohtlikku avanemist enne kanduri peatumist vastuvõtuplatvormi juures.

4.1.3. Otstarbekohasus

Tõstemasina või sellega seotud toote, sealhulgas tõstmise abiseadise turule laskmisel või esmakordsel kasutuselevõtmisel peab tootja võtma või laskma võtta asjakohased meetmed, et tagada käsitsi või ajamiga käitatava kasutusvalmis masina või sellega seotud toote või tõstmise abiseadise ettenähtud funktsioonide ohutu täitmine.

Punktis 4.1.2.3 osutatud staatilised ja dünaamilised koormuskatsed tuleb teha kõigi kasutuselevõtmiseks valmis tõstemasinatega või nendega seotud toodetega.

Kui masinat või sellega seotud toodet ei ole võimalik kokku monteerida tootja valdustes, peab tootja võtma vajalikud meetmed kasutuskohas. Muul juhul võib meetmed võtta tootja valdustes või kasutuskohas.

4.2. Nõuded masinatele ja nendega seotud toodetele, mis ei ole käsitsi käitatavad

4.2.1. Liikumise juhtimine

Masinate või nendega seotud toodete või nende varustuse liikumise juhtimiseks tuleb kasutada isetagastavaid juhtseadiseid. Kui aga osalise või täieliku liikumise korral puudub masina või sellega seotud toote või lasti kokkupõrke risk, võib nimetatud seadised asendada juhtseadistega, mis võimaldavad automaatset peatamist eelnevalt valitud asendites, ilma et käitaja peaks isetagastuvat juhtseadist kinni hoidma.

4.2.2. Koormuse kontroll

Masin või sellega seotud toode, mille suurim lubatud töökoormus on vähemalt 1 000 kg või mille ümberminekumoment on vähemalt 40 000 Nm, peab olema varustatud seadistega juhi hoiatamiseks ja ohtliku liikumise vältimiseks järgmistel juhtudel:

- a) ülekoormamine kas suurima lubatud koormuse ületamise tagajärjel või koormuse ületamisest tuleneva jõumomendi tagajärjel või
- b) ümberminekumomendi ületamise tagajärjel.

4.2.3. Trossjuhikutega paigaldised

Kande-, tõmbe- ning kande- ja tõmbetrossid peavad olema varustatud vastukaaludega või seadisega, mis võimaldab trossi pingsust pidevalt reguleerida.

4.3. Teave ja märgistused

4.3.1. Ketid, trossid ja lindid

Igal üksikul tõsteketil, -trossil või -lindil, mis ei ole koostu osa, peab olema märgis, või kui see ei ole võimalik, siis plaat või eemaldamatu rõngas, millel on tootja nimi, aadress ja tunnusviide asjaomasele sertifikaadile.

Eespool nimetatud sertifikaat peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

- a) tootja nimi ja aadress;
- b) keti või trossi kirjeldus, mis sisaldab järgmist:
 - i) nimimõõtmed,
 - ii) konstruktsioon,
 - iii) valmistusmaterjal ja
 - iv) materjali metallurgiline eritõttus;
- c) kasutatud katsemeetod;
- d) keti või trossi kasutamisel lubatud suurim koormus. Esitada võib ka väärtuste vahemiku, võttes arvesse ettenähtud kasutusotstarbeid.

4.3.2. Tõstmise abiseadised

Tõstmise abiseadistel peavad olema järgmised andmed:

- a) materjali tunnusandmed, kui seda teavet on vaja ohutuks kasutamiseks;
- b) suurim lubatud töökoormus.

Tõstmise abiseadise korral, mille märgistamine ei ole füüsiliselt võimalik, tuleb esimeses lõigus osutatud andmed esitada tõstmise abiseadise külge kindlalt kinnitatud plaadil või muul samaväärsel vahendil.

Andmed peavad olema loetavad ja paiknema kohas, kus need ei kao kulumise tõttu ega kahjusta tõstmise abiseadise tugevust.

4.3.3. Tõstemasinad ja nendega seotud tooted

Suurim lubatud töökoormus peab olema tõstemasinal ja sellega seotud tootele märgitud nii, et see on hästi nähtav. Märgistus peab olema loetav, kustutamatu ja kodeerimata.

Kui suurim lubatud töökoormus sõltub tõstemasina või sellega seotud toote rakendusest, peab igal töötamiskohal olema koormussilt, millel on soovitatavalt diagrammi või tabeli kujul esitatud iga rakenduse korral lubatud koormus.

Ainult kaupade tõstmiseks ette nähtud masinal ja sellega seotud tootel, mis on varustatud kanduriga, kuhu inimestel on ligipääs, peab olema inimeste tõstmist keelav selge ja kustutamatu hoiatus. Hoiatus peab olema nähtav kõikjalt, kust ligipääs on võimalik.

4.4. **Kasutusjuhend**

4.4.1. *Tõstmise abiseadised*

Iga tõstmise abiseadisega või iga üksnes komplektina tarnitava tõstmise abiseadiste kogumiga peab kaasas olema juhend, mis sisaldab vähemalt järgmist:

- a) ettenähtud kasutamine;
- b) kasutuspiirangud (eriti selliste tõstmise abiseadiste korral nagu magnet- ja vaakumpadjad, mis ei vasta täielikult punkti 4.1.2.6 alapunkti e nõuetele);
- c) kokkumonteerimis-, kasutus- ja hooldusjuhised;
- d) kasutatud staatiline katsetustegur.

4.4.2. *Tõstemasinad ja nendega seotud tooted*

Tõstemasinaga ja sellega seotud tootega peab kaasas olema kasutusjuhend, mis sisaldab järgmist teavet:

- a) tõstemasina ja sellega seotud toote tehnilised omadused, eelkõige:
 - i) suurim lubatud koormus ja vajaduse korral punkti 4.3.3 teises lõigus kirjeldatud koormusplaadi või koormustabeli koopia,
 - ii) tugelele või ankrutele mõjuvad jõud, ning kui see on asjakohane, liikumisteede andmed,
 - iii) kui see on asjakohane, siis vastukaalu määratlus ja paigaldusvahendid;
- b) tõstemasina kasutus- ja hoolduspäeviku sisu, kui see ei ole masinaga kaasas;
- c) kasutusnõuanded, eriti juhul, kui last ei ole käitajale vahetult nähtaval;
- d) kui see on asjakohane, siis tootja tehtud või tootja nimel tehtud staatilisi ja dünaamilisi koormuskatseid üksikasjalikult kirjeldav katsearuanne;
- e) tõstemasinate ja nendega seotud toodete korral, mida ei ole tootja territooriumil kokku monteeritud sellisel kujul, nagu neid kavatakse kasutada, vajalikud juhised punktis 4.1.3 osutatud meetmete rakendamiseks enne nende esmakordset kasutuselevõttu.

5. TÄIENDAVAD OLULISED TERVISEKAITSE- JA OHUTUSNÕUDED ALLMAATÖÖDEKS ETTENÄHTUD MASINATELE JA NENDEGA SEOTUD TOODETELE

Allmaatöödeks ettenähtud masinad ja nendega seotud tooted peavad vastama kõigile käesolevas peatükis sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele (vt „Üldpõhimõtted“, punkt 4).

5.1. **Ebastabiilsusest tulenev risk**

Jõuajamiga laetoestikud peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et nende liikumisel säilib etteantud suund ning need ei libise enne koormamist, koormamise ajal ega pärast koormuse eemaldamist. Üksikud hüdraulilised toed peavad olema varustatud kinnituspunktidega ülalplaatide jaoks.

5.2. **Liikumine**

Jõuajamiga laetoestikud peavad võimaldama inimeste takistamatut liikumist.

5.3. **Juhtseadised**

Rööbastel liikuva masina kiirendus- ja pidurdusseadised peavad olema käsitsi käitavad. Toimimist võimaldavad seadised võivad olla ka jalaga käitavad.

Jõuajamiga laetostike juhtseadised peavad olema projekteeritud ja paigutatud nii, et teisaldustoimingute ajal on käitaja kaitstud paigalolevate tugegeda. Juhtseadised peavad olema kaitstud juhusliku vabanemise eest.

5.4. Peatamine

Rööbastel liikuv liikurmasin, mida kasutatakse allmaatöödel, peab olema varustatud toimimist võimaldava seadisega, mis mõjutab masina liikumist juhtivat ahelat või kontuuri nii, et liikumine peatub, kui juht liikumist enam ei juhi.

5.5. Tuleoht

Punkti 3.5.2 alapunkt b on kohustuslik masinate ja nendega seotud toodete korral, mis sisaldavad väga tuleohtlikke osi.

Allmaatöödeks ettenähtud masinate ja nendega seotud toodete pidurdussüsteem peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et see ei tekita sädemeid ega põhjusta tulekahju.

Sisepõlemismootoriga allmaatöömasinad ja nendega seotud tooted peavad olema varustatud ainult madala aurustumisrõhuga kütusel töötava mootoriga, mis välistab elektrisädemete tekke.

5.6. Heitgaasid

Sisepõlemismootori heitgaase ei tohi suunata ülespoole.

6. TÄIENDAVAD OLULISED TERVISEKAITSE- JA OHUTUSNÕUDED INIMESTE TÕSTMISEST TULENEVAT RISKI PÕHJUSTAVATELE MASINATELE JA NENDEGA SEOTUD TOODETELE

Masinad ja nendega seotud tooted, mis põhjustavad inimeste tõstmisest tulenevat riski, peavad vastama kõigile käesolevas peatükis sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele (vt „Üldpõhimõtted“, punkt 4).

6.1. Üldist

6.1.1. Mehaaniline tugevus

Kandur, sealhulgas selle põranda- või laeluuk, peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et seal on piisavalt ruumi ning selle tugevus vastab lubatud suurimale inimeste arvule kanduril ja suurimale lubatud koormusele.

Punktides 4.1.2.4 ja 4.1.2.5 sätestatud komponentide koormusvarutegurid ei ole inimeste tõstmiseks ette nähtud masinate ja nendega seotud toodete korral piisavad ja tavaliselt tuleb need kahekordistada. Inimeste või inimeste ja kaupade tõstmiseks ette nähtud masinad ja nendega seotud tooted peavad olema varustatud kanduri riputus- või toetussüsteemiga, mis on projekteeritud ja valmistatud nii, et on tagatud piisav üldine ohutustase ja välditud kanduri kukkumise risk.

Kanduri riputamisel trosside või kettidega on tavaliselt nõutav vähemalt kahe sõltumatu ja omaette kinnitusega keti või trossi kasutamine.

6.1.2. Koormuse kontroll muul kui inimjõul töötavate masinate ja nendega seotud toodete puhul

Punkti 4.2.2 nõudeid kohaldatakse suurima lubatud koormuse ja ümberminekumomendi väärtusest olenevate, välja arvatud siis, kui tootja suudab tõendada, et ülekoormuse või ümbermineku riski ei ole.

6.2. Juhtseadised

Kui ohutusnõuetega ei ole kehtestatud muid lahendusi, peab kandur olema tavaliselt projekteeritud ja valmistatud nii, et kanduris olevatel inimestel on vahendid selle üles-alla liikumise juhtimiseks, ning kui see on asjakohane, kanduri muu liikumise juhtimiseks.

Töötamise ajal peavad need juhtseadised olema ülimuslikud kõigi muude sama liikumist juhtivate seadiste suhtes, välja arvatud hädaseiskamisseadised.

Esimeses lõigus osutatud liikumiste juhtseadised peavad olema isetagastuvat tüüpi, välja arvatud juhul, kui kandur on täielikult suletud. Kui ei ole kanduril paikneva inimese või eseme kokkupõrke või kukkumise riski ega kanduri üles-alla liikumisest tulenevat muud riski, võib isetagastuvat tüüpi juhtseadiste asemel kasutada juhtseadiseid, mis võimaldavad automaatset peatamist eelnevalt valitud asendites.

6.3. Risk inimesele kanduri sees või peal

6.3.1. Kanduri liikumisest tulenev risk

Inimeste töstmiseks ette nähtud masinad ja nendega seotud tooted peavad olema projekteeritud, valmistatud või varustatud nii, et kanduri kiirendamisest või aeglustamisest ei tulene inimestele riski.

6.3.2. Inimese kandurist kukkumise risk

Kandur ei tohi kalduda sellisel määral, et kanduris olijail tekib kukkumise risk, sealhulgas masina või sellega seotud toote ja kanduri liikumise ajal.

Kui kandur on projekteeritud töötamiskohaks, tuleb võtta meetmeid selle stabiilsuse tagamiseks ja ohtliku liikumise vältimiseks.

Kui punktis 1.5.15 osutatud meetmed ei ole piisavad, peab kandur olema varustatud seda kasutatavate inimeste lubatud arvule vastava piisava arvu sobivate kinnituspunktidega. Kinnituspunktid peavad olema kõrgelt kukkumise eest kaitsvate isikukaitselahendite kinnitamiseks piisavalt tugevad.

Kõik pörand- või laeluugid või külguksed peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et on välditud tahtmatu avanemine, ja need peavad avanema suunas, mis väldib kukkumise riski nende ootamatu avanemise korral.

6.3.3. Kandurile kukkuvast esemest tulenev risk

Kui esineb risk, et kandurile võib kukkuda esemeid ja see võib inimesi ohustada, peab kandur olema varustatud kaitsekattusega.

6.4. Liikumatu vastuvõtuplatvormi teenindavad masinad ja nendega seotud tooted

6.4.1. Risk inimesele kanduri sees või peal

Kandur peab olema projekteeritud ja valmistatud nii, et on välditud risk, mis tuleneb kanduri sees või peal oleva inimese ja/või eseme kokkupuutest liikumatu või liikuva osaga. Kui see on nimetatud nõude täitmiseks vajalik, peab kandur olema täielikult suletud ja selle ukсед peavad olema varustatud blokeerimisega, mis hoiab ära kanduri ohtliku liikumise, kui ukсед ei ole suletud. Ukсед peavad jääma suletuks, kui kandur peatub vastuvõtuplatvormide vahel ja on kandurilt kukkumise risk.

Masin või sellega seotud toode peab olema projekteeritud, valmistatud ja vajaduse korral varustatud seadistega, mis takistavad kanduri kontrollimatut liikumist üles- või allapoole. Need seadised peavad suutma peatada ettenähtaval maksimaalsel kiirusel liikuva suurima lubatud koormusega kanduri.

Peatamine ei tohi koormustingimustest olenemata põhjustada sellist aeglustumist, mis kahjustab kanduril viibijate tervist.

6.4.2. Juhtseadised vastuvõtuplatvormi läheduses

Juhtseadised vastuvõtuplatvormi läheduses, välja arvatud hädaseiskamisega, ei tohi algatada kanduri liikumist, kui:

- a) käitatakse kanduril paiknevaid juhtseadiseid,
- b) kandur ei ole vastuvõtuplatvormi juures.

6.4.3. *Ligipääs kandurile*

Vastuvõtuplatvormi läheduses ja kanduril paiknevad kaitsepiirded peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et on tagatud ohutu teisaldamine kandurile ja kandurilt, võttes arvesse ettenähtavat tõstetavate kaupade kogust ja inimeste arvu.

6.5. **Märgistused**

Kanduril peab olema järgmine ohutust tagav teave:

- a) kandurile korraga lubatud inimeste arv,
 - b) suurim lubatud töökoormus.
-

IV LISA

Tehniline dokumentatsioon

A OSA

Masinate ja nendega seotud toodete tehniline dokumentatsioon

Tehnilises dokumentatsioonis määratakse kindlaks vahendid, mida tootja kasutab, et tagada masina või sellega seotud toote vastavus III lisas sätestatud kohaldatavatele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele.

Tehniline dokumentatsioon peab sisaldama vähemalt järgmist:

- a) masina või sellega seotud toote ja selle ettenähtud kasutamise täielik kirjeldus;
- b) riskihindamise dokumentatsioon, mis näitab, millist menetlust kasutati, sealhulgas:
 - i) loetelu olulistest tervisekaitse- ja ohutusnõuetest, mida masina või sellega seotud toote suhtes kohaldatakse,
 - ii) iga kohaldatava olulise tervisekaitse- ja ohutusnõude täitmiseks võetud kaitsemeetmete kirjeldus, ning kui see on asjakohane, näidatakse ka masina või sellega seotud tootega seotud jääkrisk;
- c) masina või sellega seotud toote ja selle komponentide, alakoostude ja ahelate või kontuuride konstruktsiooni- ja tootmisjoonised ja skeemid;
- d) punktis c osutatud joonistest ja skeemidest ning masina või sellega seotud toote tööpõhimõttest arusaamiseks vajalikud kirjeldused ja selgitused;
- e) viited artikli 20 lõikes 1 osutatud harmoneeritud standarditele või komisjoni poolt artikli 20 lõike 3 kohaselt vastu võetud ühtsetele kirjeldustele, mida on kohaldatud masina või sellega seotud toote projekteerimise ja tootmise suhtes. Harmoneeritud standardite või ühtsete kirjelduste osalise kohaldamise korral täpsustatakse dokumentatsioonis osad, mida on kohaldatud;
- f) kui harmoneeritud standardeid või ühtseid kirjeldusi ei ole kohaldatud või on kohaldatud ainult osaliselt, siis muude selliste tehniliste kirjelduste loetelu, mida on kohaldatud iga olulise tervisekaitse- ja ohutusnõude täitmiseks;
- g) selliste konstruktsiooniarvutuste, katsete, kontrollimiste ja hindamiste aruanded ja/või tulemused, mis on tehtud, et kontrollida masina või sellega seotud toote vastavust kohaldatavatele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- h) nende vahendite kirjeldus, mida tootja kasutas masina või sellega seotud toote tootmisel, et tagada toodetud masina või sellega seotud toote vastavus tehnilisele kirjeldusele;
- i) kasutusjuhendi koopia ja III lisa punktis 1.7.4 sätestatud teave;
- j) kui see on asjakohane, siis V lisa B osas sätestatud osaliselt komplekteeritud masina ELi ühendamisklaratsioon ja XI lisas sätestatud montaažijuhend;

- k) kui see on asjakohane, siis masina või sellega seotud toote ELi vastavusdeklaratsiooni koopia, samuti iga masinasse või sellega seotud tootesse ühendatud ja muude liidu ühtlustamisõigusaktidega hõlmatud toote ELi vastavusdeklaratsiooni koopia;
- l) masinate või nendega seotud toodete seeriatootmise korral sisemeetmed, mida võetakse, et tagada masina või sellega seotud toote vastavus käesoleva määruse nõuetele;
- m) ohutustarkvara lähtekood või programmeerimise loogika, et riigi pädeva asutuse põhjendatud taotluse korral tõendada masina või sellega seotud toote vastavust käesolevale määrusele, kui seda on kõnealusel asutusel vaja selleks, et kontrollida vastavust III lisas sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- n) andurjuhtimisega, kaugjuhtimisega või autonoomse masina või sellega seotud toote korral, kui ohutustoiminguid juhivad anduriandmed, süsteemi üldiste omaduste, võimaluste ja piirangute, kasutatud andmete, arendus-, katse- ja valideerimisprotsesside kirjeldused;
- o) selliste uuringute ja katsete tulemused, mida tootja tegi komponentide, varustuse või masina või sellega seotud tootega, et määrata kindlaks, kas need on projekteeritud ja valmistatud nii, et neid on võimalik ohutult kokku monteerida ja kasutusele võtta.

B OSA

Osaliselt komplekteeritud masinate tehniline dokumentatsioon

Tehnilises dokumentatsioonis määratakse kindlaks vahendid, mida tootja kasutab, et tagada osaliselt komplekteeritud masina vastavus III lisas sätestatud asjakohastele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele.

Tehniline dokumentatsioon peab sisaldama vähemalt järgmist:

- a) osaliselt komplekteeritud masina ja selle ettenähtud funktsiooni täielik kirjeldus, kui see on masinasse või muusse osaliselt komplekteeritud masinasse või varustusse ühendatud või sellega kokku monteeritud;
- b) riskihindamise dokumentatsioon, mis näitab, millist menetlust kasutati, sealhulgas:
 - i) loetelu olulistest tervisekaitse- ja ohutusnõuetest, mida osaliselt komplekteeritud masina suhtes kohaldatakse,
 - ii) tuvastatud ohtude kõrvaldamiseks või riski vähendamiseks võetud kaitsemeetmete kirjeldus, ning kui see on asjakohane, näidatakse ka jääkrisk;
- c) osaliselt komplekteeritud masina ja selle komponentide, alakoostude ja ahelate või kontuuride konstruktsiooni- ja tootmisjoonised ja skeemid;
- d) punktis c osutatud joonistest ja skeemidest ning osaliselt komplekteeritud masina tööpõhimõttest arusaamiseks vajalikud kirjeldused ja selgitused;

- e) viited artikli 20 lõikes 1 osutatud harmoneeritud standarditele või komisjoni poolt artikli 20 lõike 3 kohaselt vastu võetud ühtsetele kirjeldustele, mida on kohaldatud osaliselt komplekteeritud masina projekteerimise ja tootmise suhtes. Harmoneeritud standardite või ühtsete kirjelduste osalise kohaldamise korral täpsustatakse dokumentatsioonis osad, mida on kohaldatud;
 - f) kui harmoneeritud standardeid või ühtseid kirjeldusi ei ole kohaldatud või on kohaldatud ainult osaliselt, siis muude selliste tehniliste kirjelduste loetelu, mida on kohaldatud iga olulise tervisekaitse- ja ohutusnõude täitmiseks;
 - g) selliste konstruktsiooniarvutuste, katsete, kontrollimiste ja hindamiste aruanded ja/või tulemused, mis on tehtud, et kontrollida osaliselt komplekteeritud masina vastavust kohaldatavatele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
 - h) nende vahendite kirjeldus, mida tootja kasutas osaliselt komplekteeritud masina tootmisel, et tagada toodetud osaliselt komplekteeritud masina vastavus tehnilisele kirjeldusele;
 - i) XI lisas sätestatud osaliselt komplekteeritud masina montaažijuhendi koopia;
 - j) osaliselt komplekteeritud masinate seeriatootmise korral sisemeetmed, mida võetakse, et tagada osaliselt komplekteeritud masina vastavus kohaldatavatele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
 - k) ohutustarkvara lähtekood või programmeerimise loogika riigi pädeva asutuse põhjendatud taotluse korral, kui seda on kõnealusel asutusel vaja selleks, et kontrollida vastavust III lisas sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
 - l) andurjuhtimisega, kaugjuhtimisega või autonoomse osaliselt komplekteeritud masina korral, kui ohutustoiminguid juhivad anduriandmed, süsteemi üldiste omaduste, võimaluste ja piirangute, kasutatud andmete, arendus-, katse- ja valideerimisprotsesside kirjeldused;
 - m) selliste uuringute ja katsete tulemused, mida tootja tegi komponentide, varustuse või osaliselt komplekteeritud masinaga, et määrata kindlaks, kas need on projekteeritud ja valmistatud nii, et neid on võimalik ohutult kokku monteerida ja ühendada.
-

V LISA

ELI VASTAVUSDEKLARATSIOON JA ELI ÜHENDAMISDEKLARATSIOON

A OSA

Masinate ja nendega seotud toodete ELi vastavusdeklaratsioon nr ...⁽¹⁾

ELi vastavusdeklaratsioon peab sisaldama järgmisi andmeid:

1. Masin või sellega seotud toode (toode-, tüüp, mudel, partii või seerianumber) või oluliselt muudetud masin või sellega seotud toode;
2. Tootja, ning kui see on kohaldatav, tema volitatud esindaja nimi ja aadress;
3. Tõstemasina korral, mis on ette nähtud püsipaigaldamiseks hoonesse või konstruktsiooni ja mida ei ole võimalik kokku monteerida tootja territooriumil, vaid selle saab kokku monteerida üksnes kasutuskohas, selle koha aadress;
4. Käesolev vastavusdeklaratsioon on väljastatud tootja ainuvastutusel.
5. Deklareeritav toode (masina või sellega seotud toote tunnusandmed jälgitavuse tagamiseks; kui see on masina või sellega seotud toote identifitseerimiseks vajalik, võib lisada piisavalt selge värvipildi):
6. Punktis 5 osutatud deklareeritav toode on vastavuses järgmiste liidu ühtlustamisõigusaktidega:
7. Viited artikli 20 lõikes 1 osutatud harmoneeritud standarditele või komisjoni poolt artikli 20 lõike 3 kohaselt vastu võetud ühtsetele kirjeldustele, mida on kohaldatav, sealhulgas harmoneeritud standardite *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäev või ühtse kirjelduse kuupäev, või viited muudele tehnilistele kirjeldustele, millele vastavust deklareeritakse, sealhulgas nende kuupäev. Harmoneeritud standardite või ühtsete kirjelduste osalise kohaldamise korral täpsustatakse ELi vastavusdeklaratsioonis osad, mida kohaldati:
8. Kui see on kohaldatav: teada antud asutus ... (nimi, number) ... tegi ELi tüübihindamise (moodul B) ja andis välja ELi tüübihindamissertifikaadi ... (viide sellele sertifikaadile), millele järgnes tootmise sisekontrollil põhinev tüübivastavuse hindamine (moodul C) või üksiktoote vastavustõendamisel (moodul G) või täielikul kvaliteedi tagamisel (moodul H) põhinev vastavushindamine;
9. Kui see on kohaldatav: masina või sellega seotud toote suhtes kohaldatakse tootmise sisekontrollil põhinevat vastavushindamismenetlust (moodul A):
10. Lisateave:

Allkirjastanud (kes ja kelle nimel): ...

(väljastamise koht ja kuupäev):

(nimi, ametinimetus) (allkiri):

⁽¹⁾ Vastavusdeklaratsioonile numbri määramine on tootja jaoks vabatahtlik.

B OSA

Osaliselt komplekteeritud masinate ELi ühendamisdeklaratsioon nr ... ⁽²⁾

Ühendamisdeklaratsioon peab sisaldama järgmisi andmeid.

1. Osaliselt komplekteeritud masin (toote-, tüübi-, mudeli-, partii- või seerianumber):
2. Tootja, ning kui see on kohaldatav, tema volitatud esindaja nimi ja aadress:
3. Käesolev ühendamisdeklaratsioon on väljastatud tootja ainuvastutusel.
4. Deklareeritav toode (osaliselt komplekteeritud masina tunnusandmed jälgitavuse tagamiseks; kui see on osaliselt komplekteeritud masina identifitseerimiseks vajalik, võib lisada piisavalt selge värvipildi):
5. Lause, millega teatatakse, milliseid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1230 ⁽³⁾ III lisa sätestatud olulisi tervisekaitse- ja ohutusnõudeid kohaldatakse ja täidetakse ning et asjaomane tehniline dokumentatsioon on koostatud vastavalt IV lisa B osale, ning kui see on asjakohane, siis lause, millega kinnitatakse osaliselt komplekteeritud masina vastavust muudele asjaomastele liidu ühtlustamisõigusaktidele:
6. Viited artikli 20 lõikes 1 osutatud harmoneeritud standarditele või komisjoni poolt artikli 20 lõike 3 kohaselt vastu võetud ühtsetele kirjeldustele, mida on kohaldatav, sealhulgas standardi või ühtse kirjelduse kuupäev, või viited muudele tehnilistele kirjeldustele, millele vastavust deklareeritakse, sealhulgas nende kuupäev. Harmoneeritud standardite või ühtsete kirjelduste osalise kohaldamise korral täpsustatakse ELi ühendamisdeklaratsioonis osad, mida kohaldata:
7. Kohustus edastada riigi ametiasutuse põhjendatud taotluse korral asjakohast teavet osaliselt komplekteeritud masina kohta. See hõlmab edastamismeetodit ja ei tohi piirata osaliselt komplekteeritud masina tootja õigusi intellektuaalsele omandile:
8. Avaldus selle kohta, et osaliselt komplekteeritud masinat ei tohi kasutusele võtta enne, kui lõplik masin, millesse see ühendatakse, on tunnistatud käesolevale määrusele vastavaks:
9. Lisateave:

Allkirjastanud (kes ja kelle nimel): ...

(väljastamise koht ja kuupäev):

(nimi, ametinimetus) (allkiri):

⁽²⁾ Vastavusdeklaratsioonile numbri määramine on vabatahtlik.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2023. aasta määrus (EL) 2023/1230, mis käsitleb masinaid ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/42/EÜ ja nõukogu direktiiv 73/361/EMÜ (ELT L 165, 29.6.2023, lk 1).

VI LISA

TOOTMISE SISEKONTROLL

(Moodul A)

1. Tootmise sisekontroll on vastavushindamise osa, millega tootja täidab punktides 2, 3 ja 4 sätestatud kohustusi ning tagab ja kinnitab oma ainuvastutusel, et asjaomane masin või sellega seotud toode vastab käesoleva määruse kohaldatavatele nõuetele.
 2. Tehniline dokumentatsioon
Tootja koostab IV lisa A osas kirjeldatud tehnilise dokumentatsiooni.
 3. Tootmine
Tootja võtab kõik vajalikud meetmed, et tootmisprotsess ja selle seire tagaksid toodetud masina või sellega seotud toote vastavuse punktis 2 osutatud tehnilisele dokumentatsioonile ja käesoleva määruse kohaldatavatele nõuetele.
 4. CE-märgis ja ELi vastavusdeklaratsioon
 - 4.1. Tootja kinnitab CE-märgise igale masinale või sellega seotud tootele, mis vastab käesoleva määruse kohaldatavatele nõuetele.
 - 4.2. Tootja koostab masina või sellega seotud toote iga mudeli kohta artikli 21 kohase ELi vastavusdeklaratsiooni ja hoiab seda koos tehnilise dokumentatsiooniga riigi ametiasutustele esitamiseks alles vähemalt kümme aastat pärast masina või sellega seotud toote turule laskmist või kasutuselevõtmist. ELi vastavusdeklaratsioonist peab olema nähtav, millise masina või sellega seotud toote mudeli kohta see deklaratsioon on koostatud.

ELi vastavusdeklaratsiooni koopia tehakse põhjendatud taotluse korral asjaomasele ametiasutusele kättesaadavaks.
 5. Volitatud esindaja
Tootja kohustusi, mis on sätestatud punktis 4, võib täita tema nimel ja vastutusel tema volitatud esindaja, kui kohustused on volituses täpsustatud.
-

VII LISA

ELI TÜÜBIHINDAMINE

(Moodul B)

1. ELi tüübihindamine on vastavushindamise osa, mille käigus teada antud asutus vaatab läbi masina või sellega seotud toote tehnilise projekti ning kinnitab ja tõendab, et masina või sellega seotud toote tehniline projekt vastab käesoleva määruse kohaldatavatele nõuetele.
2. ELi tüübihindamise käigus hinnatakse masina või sellega seotud toote tehnilise projekti nõuetele vastavust tehnilise dokumentatsiooni läbivaatamise teel ja kavandatavale toodangule iseloomuliku masina või sellega seotud toote näidise ülevaatamise teel (toodangu tüüp).
3. Taotlus ELi tüübihindamise läbiviimiseks

Tootja esitab taotluse ELi tüübihindamise läbiviimiseks ühele enda valitud teada antud asutusele.

Taotluses peab sisalduma järgmine teave:

- a) tootja nimi ja aadress ning kui taotluse on esitanud volitatud esindaja, siis kõnealuse volitatud esindaja nimi ja aadress;
 - b) kirjalik kinnitus, et sama taotlust ei ole esitatud ühelegi teisele teada antud asutusele;
 - c) IV lisa A osa kohane tehniline dokumentatsioon;
 - d) juurdepääs kavandatavale toodangule iseloomuliku masina või sellega seotud toote näidisele (iseloomulike masinate või nendega seotud toodete näidistele). Teada antud asutus võib taotleda täiendavaid näidiseid, kui seda on vaja katsete tegemiseks. Masinate või nendega seotud toodete seeriatootmise korral, kui iga masin või sellega seotud toode kohandatakse konkreetse kasutaja jaoks, tuleb esitada näidised, mis on iseloomulikud erinevatele kasutajatele sobivatele masinatele või nendega seotud toodetele. Kui masin või sellega seotud toode toodetakse eraldi üksusena konkreetse kasutaja spetsiifiliste vajaduste järgi, tuleb esitada põhimudel.
4. ELi tüübihindamine
- Teada antud asutus:
- a) vaatab läbi tehnilise dokumentatsiooni, et hinnata masina või sellega seotud toote tehnilise projekti nõuetele vastavust. Läbivaatamisel ei ole vaja arvesse võtta IV lisa A osa teise lõigu punkte h ja l;
 - b) vaatab selliste seeriatootmises masinate või nendega seotud toodete korral, kus iga masin või sellega seotud toode kohandatakse konkreetse kasutaja jaoks, läbi meetmete kirjelduse, et hinnata nende nõuetele vastavust;
 - c) kontrollib, kas näidis(ed) on toodetud tehnilise dokumentatsiooni kohaselt, ja teeb kindlaks osad, mis on projekteeritud kooskõlas asjaomaste harmoneeritud standardite või komisjoni poolt artikli 20 lõike 3 kohaselt vastu võetud ühtsete kirjelduste kehtivate sätetega, ning osad, mis on projekteeritud kooskõlas muude tehniliste kirjeldustega;

- d) teeb või laseb teha asjakohased ülevaatomised ja katsed, et kontrollida, kas juhul, kui tootja on otsustanud kohaldada asjaomastes harmoneeritud standardites või komisjoni poolt artikli 20 lõike 3 kohaselt vastu võetud ühtsetes kirjeldustes esitatud lahendusi, on neid kohaldatud õigesti;
- e) teeb või laseb teha asjakohased ülevaatomised ja katsed, et kontrollida, kas juhul, kui asjaomastes harmoneeritud standardites või komisjoni poolt artikli 20 lõike 3 kohaselt vastu võetud ühtsetes kirjeldustes esitatud lahendusi ei ole kohaldatud, vastavad tootja kasutatud lahendused, sealhulgas kohaldatud muudes tehnilistes kirjeldustes esitatud lahendused, asjaomastele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele ning kas neid on kohaldatud õigesti.

5. Hindamisaruanne

Teadatut asutus koostab hindamisaruande, kuhu on märgitud punkti 4 kohased toimingud ja nende tulemused. Ilma et see piiraks tema kohustusi teavitavate asutuste ees, avalikustab teadatut asutus nimetatud aruande sisu kas täielikult või osaliselt ainult tootja loal.

6. ELi tüübihindamissertifikaat

- 6.1. Kui tüüp vastab kohaldatavatele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele, väljastab teadatut asutus tootjale ELi tüübihindamissertifikaadi.

Väljastatud uue sertifikaadi, ning kui see on asjakohane, siis uuendatud sertifikaadi kehtivusaeg ei ole pikem kui viis aastat.

- 6.2. ELi tüübihindamissertifikaat peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

- a) teadatut asutuse nimi ja identifitseerimisnumber;
- b) tootja nimi ja aadress ning kui taotluse on esitanud volitatud esindaja, siis kõnealuse volitatud esindaja nimi ja aadress;
- c) sertifikaadiga hõlmatud masina või sellega seotud toote tunnusandmed (tüübinumber);
- d) kinnitus, et masina või sellega seotud toote tüüp vastab kohaldatavatele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- e) kui harmoneeritud standardeid või komisjoni poolt artikli 20 lõike 3 kohaselt vastu võetud ühtseid kirjeldusi on täielikult või osaliselt kohaldatud, siis viited nendele standarditele või ühtsetele kirjeldustele või nende osadele;
- f) kui on kohaldatud muid tehnilisi kirjeldusi, siis viited nendele tehnilistele kirjeldustele;
- g) väljastamiskuupäev, aegumiskuupäev, ning kui see on asjakohane, siis uuendamiskuupäev(ad);
- h) kõik sertifikaadi väljastamisega seotud tingimused.

- 6.3. ELi tüübihindamissertifikaadil võib olla üks või mitu lisa.
- 6.4. Kui tüüp ei vasta kohaldatavatele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele, keeldub teada antud asutus ELi tüübihindamissertifikaadi väljastamisest ning teatab sellest taotlejale, põhjendades keeldumist üksikasjalikult.
7. ELi tüübihindamissertifikaadi läbivaatamine
- 7.1. Teada antud asutus hoiab end kursis üldtunnustatud tehnika taseme muutustega. Kui neist nähtub, et kinnitatud tüüp ei pruugi enam vastata kohaldatavatele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele, otsustab teada antud asutus, kas need muudatused nõuavad täiendavat uurimist. Sel juhul teatab teada antud asutus sellest tootjale.
- 7.2. Tootja teatab ELi tüübihindamissertifikaadiga seotud tehnilist dokumentatsiooni hoidvale teada antud asutusele kõikidest kinnitatud tüübi muudatustest ja kõikidest tehnilise dokumentatsiooni muudatustest, mis võivad mõjutada masina või sellega seotud toote vastavust kohaldatavatele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele või selle sertifikaadi kehtivustingimusi. Sellised muudatused tuleb täiendavalt heaks kiita ja esitada algse ELi tüübihindamissertifikaadi lisana.
- 7.3. Tootja tagab, et tehnika taset arvesse võttes on masin või sellega seotud toode jätkuvalt vastav kohaldatavatele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele.
- 7.4. Tootja peab teada antud asutuselt taotlema ELi tüübihindamissertifikaadi läbivaatamist:
- a) kui kinnitatud tüüpi on muudetud, nagu on osutatud punktis 7.2;
 - b) kui tehnika tase on muutunud, nagu on osutatud punktis 7.3;
 - c) hiljemalt enne sertifikaadi aegumiskuupäeva.
- Punktis c osutatud juhul võib läbivaatamise tulemusel ELi tüübihindamissertifikaadi kehtivust pikendada üksnes siis, kui tootja esitab taotluse kõige varem 12 kuud ja kõige hiljem 6 kuud enne ELi tüübihindamissertifikaadi aegumiskuupäeva. Kui tootja neid tähtaegu ei järgi, võib läbivaatamise tulemusel anda ainult sellise heakskiidu, mis esitatakse algse ELi tüübihindamissertifikaadi lisana, ning sertifikaadi aegumiskuupäevaks jääb algse sertifikaadi aegumiskuupäev.
- 7.5. Teada antud asutus vaatab üle masina või sellega seotud toote tüübi ja vajaduse korral teeb tehtud muudatusi arvestades asjakohased katsed kontrollimaks, kas kinnitatud tüüp on jätkuvalt vastav kohaldatavatele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele. Kui teada antud asutus on veendunud, et kinnitatud tüüp on kohaldatavatele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele jätkuvalt vastav, pikendab ta ELi tüübihindamissertifikaadi kehtivust või väljastab algse ELi tüübihindamissertifikaadi lisa. Teada antud asutus tagab, et läbivaatamismenetlus viiakse lõpule enne ELi tüübihindamissertifikaadi aegumiskuupäeva.

7.6. Kui punkti 7.4 alapunktides a ja b osutatud tingimused ei ole täidetud, kohaldatakse lihtsustatud läbivaatamismenetlust. Tootja esitab teada antud asutusele:

- a) oma nime ja aadressi ning asjaomase ELi tüübihindamissertifikaadi tuvastamist võimaldavad andmed;
- b) kinnituse, et ei ole muudetud kinnitatud tüüpi, nagu on osutatud punktis 7.2, sealhulgas materjale, alakoostete või alakooste, ega asjaomaseid harmoneeritud standardeid või komisjoni poolt artikli 20 lõike 3 kohaselt vastu võetud ühtseid kirjeldusi või muid kohaldatud tehnilisi kirjeldusi;
- c) kinnituse, et ei ole muutunud tehnika tase, nagu on osutatud punktis 7.3, ning
- d) kehtivate tootejooniste koopiad ning fotod, toote märgistuse ja teabe, kui neid ei ole veel esitatud.

Kui teada antud asutus on kinnitanud, et ei ole muudetud kinnitatud tüüpi, nagu on osutatud punktis 7.2, ja ei ole muutunud tehnika tase, nagu on osutatud punktis 7.3, kohaldatakse lihtsustatud läbivaatamismenetlust ja ei tehta punktis 7.5 osutatud kontrollimisi ega katseid. Sellisel juhul pikendab teada antud asutus ELi tüübihindamissertifikaadi kehtivust.

Selle pikendamise seotud kulud on proportsionaalsed lihtsustatud menetluse halduskoormusega.

Kui teada antud asutus leiab, et tehnika tase on muutunud, nagu on osutatud punktis 7.3, kohaldatakse punktis 7.5 osutatud menetlust.

7.7. Kui teada antud asutus jõuab pärast läbivaatamist järeldusele, et ELi tüübihindamissertifikaat enam ei kehti, siis tunnistab ta selle kehtetuks ja tootja lõpetab asjaomase masina või sellega seotud toote turule laskmise.

8. Iga teada antud asutus teatab oma teavitavale asutusele väljastatud või kehtetuks tunnistatud ELi tüübihindamissertifikaatidest ja/või nende lisadest, ja teeb teavitavale asutusele perioodiliselt või tema taotluse korral kättesaadavaks nimekirja sellistest sertifikaatidest ja/või nende lisadest, mille andmisest keelduti, mis peatati või mida muul viisil piirati.

Iga teada antud asutus teatab teistele teada antud asutustele ELi tüübihindamissertifikaatidest ja/või nende lisadest, mille andmisest keelduti, mis tunnistati kehtetuks, peatati või mida muul viisil piirati, ning taotluse korral ka väljastatud ELi tüübihindamissertifikaatidest ja/või nende lisadest.

Komisjon, liikmesriigid ja teised teada antud asutused võivad taotluse korral saada ELi tüübihindamissertifikaadi ja/või selle lisade koopia. Komisjon ja liikmesriigid võivad taotluse korral saada tehnilise dokumentatsiooni ja teada antud asutuse tehtud läbivaatamise tulemuste koopia.

Teada antud asutus säilitab ELi tüübihindamissertifikaadi, selle lisade ja täienduste koopiat ning tehnilist dokumentatsiooni, mis sisaldab tootja esitatud dokumentatsiooni, viis aastat pärast nimetatud sertifikaadi kehtivuse lõppemist.

9. Tootja hoiab ELi tüübihindamissertifikaati, selle lisade ja täienduste koopiat koos tehnilise dokumentatsiooniga riigi ametiasutustele esitamiseks alles vähemalt kümme aastat pärast masina või sellega seotud toote turule laskmist või kasutuselevõtmist.

10. Tootja volitatud esindaja võib esitada punktis 3 osutatud taotluse ning täita punktides 7.2, 7.4 ja 9 sätestatud kohustusi, kui need on volituses täpsustatud.

VIII LISA

TOOTMISE SISEKONTROLLIL PÕHINEV TÜÜBIVASTAVUS

(Moodul C)

1. Tootmise sisekontrollil põhinev tüübivastavus on vastavushindamise osa, millega tootja täidab punktides 2 ja 3 sätestatud kohustusi ning tagab ja kinnitab oma ainuvastutusel, et asjaomane masin või sellega seotud toode vastab ELi tüübihindamissertifikaadis kirjeldatud tüübile ja käesoleva määruse kohaldatavatele nõuetele.
2. Tootmine
Tootja võtab kõik vajalikud meetmed, et tootmisprotsess ja selle seire tagaksid toodetud masina või sellega seotud toote vastavuse ELi tüübihindamissertifikaadis kirjeldatud tüübile ja käesoleva määruse kohaldatavatele nõuetele.
3. CE-märgis ja ELi vastavusdeklaratsioon
 - 3.1. Tootja kinnitab CE-märgise igale masinale ja sellega seotud tootele, mis vastab ELi tüübihindamissertifikaadis kirjeldatud tüübile ja käesoleva määruse kohaldatavatele nõuetele.
 - 3.2. Tootja koostab masina ja sellega seotud toote mudeli kohta ELi vastavusdeklaratsiooni ja hoiab seda riigi ametiasutustele esitamiseks alles vähemalt kümme aastat pärast masina või sellega seotud toote turule laskmist või kasutuselevõtmist. ELi vastavusdeklaratsioonist peab olema nähtav, millise masina või sellega seotud toote kohta see deklaratsioon on koostatud.

ELi vastavusdeklaratsiooni koopia tehakse põhjendatud taotluse korral asjaomasele ametiasutusele kättesaadavaks.

4. Volitatud esindaja

Tootja kohustusi, mis on sätestatud punktis 3, võib täita tema nimel ja vastutusel tema volitatud esindaja, kui kohustused on volituses täpsustatud.

IX LISA

TÄIELIKUL KVALITEEDI TAGAMISEL PÕHINEV VASTAVUS

(Moodul H)

1. Täielikul kvaliteedi tagamisel põhinev vastavus on vastavushindamise osa, millega tootja täidab punktides 2 ja 5 sätestatud kohustusi ning tagab ja kinnitab oma ainuvastutusel, et asjaomane masin või sellega seotud toode vastab selle suhtes kohaldatavatele käesoleva määruse nõuetele.

2. Tootmine

Tootja kasutab asjaomase masina või sellega seotud toote projekteerimiseks, tootmiseks ning lõpptoodangu kontrollimiseks ja katsetamiseks punktis 3 täpsustatud heakskiidetud kvaliteedisüsteemi ning tema suhtes kohaldatakse punktis 4 täpsustatud järelevalvet.

3. Kvaliteedisüsteem

- 3.1. Tootja esitab taotluse asjaomase masina või sellega seotud toote kvaliteedisüsteemi hindamiseks enda valitud teada antud asutusele.

Taotluses peab sisalduma järgmine teave:

- a) tootja nimi ja aadress ning kui taotluse on esitanud volitatud esindaja, siis kõnealuse volitatud esindaja nimi ja aadress;
- b) IV lisa A osa punktides a–g, i, j ja k ning m, n ja o kirjeldatud tehniline dokumentatsioon iga tootmiseks kavandatava masinate või nendega seotud toodete kategooria ühe mudeli kohta;
- c) kvaliteedisüsteemiga seotud dokumentatsioon ning
- d) kirjalik kinnitus, et sama taotlust ei ole esitatud ühelegi teisele teada antud asutusele.

- 3.2. Kvaliteedisüsteem tagab masinate ja nendega seotud toodete vastavuse nende suhtes kohaldatavatele käesoleva määruse nõuetele.

Kõik tootja poolt vastu võetud elemendid, nõuded ja sätted tuleb süstemaatiliselt ja korrektselt dokumenteerida kirjalike tegevuspõhimõtete, menetluste ja juhistena. Kvaliteedisüsteemi dokumentatsioon peab võimaldama kvaliteedikavasid, -plaanid, -käsiraamatuid ja -aruandeid ühtselt tõlgendada.

Eelkõige peab see sisaldama piisavat kirjeldust järgmise kohata:

- a) kvaliteedieesmärgid ja organisatsiooni struktuur, juhatuse vastutus ja volitused seoses projekteerimis- ja tootekvaliteediga;
- b) kohaldatavad tehnilised kirjeldused, sealhulgas standardid, ja kui asjaomaseid harmoneeritud standardeid või ühtseid kirjeldusi, mille komisjon on artikli 20 lõike 3 kohaselt vastu võtnud, ei kohaldata täies ulatuses, siis vahendid, sealhulgas muud tehnilised kirjeldused, mille kasutamisega tagatakse, et masina või sellega seotud toote suhtes kohaldatavad käesoleva määruse olulised tervisekaitse- ja ohutusnõuded on täidetud;
- c) projekteerimise kontrolli ja nõuetekohasuse tõendamise meetodid, protsessid ja süstemaatilised meetmed, mida kasutatakse masina või sellega seotud toote projekteerimisel;
- d) vastavad tootmise, kvaliteedikontrolli ja kvaliteedi tagamise meetodid, protsessid ja süstemaatilised meetmed, mida kasutatakse;
- e) enne tootmist, tootmise ajal ja pärast tootmist tehtavad ülevaatused ja katsed ning nende tegemise sagedus;

- f) kvaliteediaruanded, näiteks ülevaatusaruanded, katse- ja kalibreerimisandmed, asjaomaste töötajate kvalifikatsiooniaruanded jne;
- g) vahendid, mis võimaldavad jälgida nõutud projekteerimis- ja tootekvaliteedi saavutamist ja kvaliteedisüsteemi tulemuslikku toimimist.

3.3. Teada antud asutus hindab kvaliteedisüsteemi, et teha kindlaks, kas see vastab punktis 3.2 osutatud nõuetele.

Teada antud asutus eeldab, et need kvaliteedisüsteemi elemendid, mille puhul järgitakse asjaomase harmoneeritud standardi vastavaid spetsifikatsioone, vastavad nendele nõuetele.

Lisaks kvaliteedijuhtimissüsteemidega seotud kogemustele peab auditirühmas olema vähemalt üks liige, kellel on asjaomase masina või sellega seotud toote valdkonna ja tehnoloogia hindamise kogemus ning kes tunneb III lisas sätestatud kohaldatavaid olulisi tervisekaitse- ja ohutusnõudeid. Auditirühm vaatab läbi punkti 3.1 alapunktis b osutatud tehnilise dokumentatsiooni, et kontrollida, kas tootja on aru saanud III lisas sätestatud kohaldatavatest olulistest tervisekaitse- ja ohutusnõuetest ja on võimeline tegema vajalikke ülevaatusi, et tagada masina või sellega seotud toote vastavus nendele nõuetele.

Otsusest teatatakse tootjale või tema volitatud esindajale.

Teade sisaldab auditi järeldust ning põhjendatud hindamisotsust.

- 3.4. Tootja kohustub täitma heakskiidetud kvaliteedisüsteemist tulenevaid kohustusi ja hoidma süsteemi asjakohase ja tõhusana.
- 3.5. Tootja teatab kvaliteedisüsteemi heaks kiitnud teada antud asutusele kvaliteedisüsteemi igast kavandatavast muudatusest.

Teada antud asutus hindab kavandatud muudatusi ja otsustab, kas muudetud kvaliteedisüsteem vastab jätkuvalt punktis 3.2 osutatud nõuetele või on vaja uut hindamist.

Ta teatab oma otsusest tootjale. Teade sisaldab hindamise järeldusi ning põhjendatud hindamisotsust.

4. Teada antud asutuse vastutusel toimuv järelevalve

- 4.1. Järelevalve eesmärk on tagada, et tootja täidab heakskiidetud kvaliteedisüsteemist tulenevaid kohustusi nõuetekohaselt.
- 4.2. Tootja võimaldab teada antud asutusele hindamiseks juurdepääsu projekteerimis-, tootmis-, kontrollimis-, katse- ja laoruumidele ning annab talle kogu vajaliku teabe, eelkõige:

- a) kvaliteedisüsteemi dokumentatsiooni;
- b) projekteerimist käsitlevas kvaliteedisüsteemi osas ettenähtud kvaliteediaruanded, nagu analüüsitulemused, arvutused, katsed jms;
- c) tootmist käsitlevas kvaliteedisüsteemi osas ettenähtud kvaliteediaruanded, nagu ülevaatusaruanded, katse- ja kalibreerimisandmed, asjaomaste töötajate kvalifikatsiooniaruanded jne.

4.3. Selleks, et tootja säilitaks ja rakendaks kvaliteedisüsteemi, teeb teada antud asutus korrapäraselt auditeid ja esitab tootjale selle kohta auditiaruande.

4.4. Lisaks võib teada antud asutus teha tootja juurde etteteatamata kontrollkäike. Selliste kontrollkäikude ajal võib teada antud asutus vajaduse korral teha või lasta teha katseid, et kontrollida kvaliteedisüsteemi nõuetekohast toimimist. Ta esitab tootjale kontrollkäigu aruande ja katsete tegemise korral ka katsearuande.

5. CE-märgis ja ELi vastavusdeklaratsioon

- 5.1. Tootja kinnitab igale tootele, mis vastab käesoleva määruse kohaldatavatele nõuetele, käesolevas määruses sätestatud CE-märgise ja punktis 3.1 osutatud teada antud asutuse vastutusel selle asutuse identifitseerimisnumbri.
- 5.2. Tootja koostab masina või sellega seotud toote iga mudeli kohta kirjaliku ELi vastavusdeklaratsiooni ja hoiab seda riigi ametiasutustele esitamiseks alles vähemalt kümne aasta vältel pärast masina või sellega seotud toote turule laskmist või kasutuselevõtmist. ELi vastavusdeklaratsioonist peab olema nähtav masina või sellega seotud toote mudel, mille kohta see on koostatud.

ELi vastavusdeklaratsiooni koopia tehakse põhjendatud taotluse korral asjaomasele ametiasutusele kättesaadavaks.

6. Tootja hoiab vähemalt kümne aastat pärast masina või sellega seotud toote turule laskmist või kasutuselevõtmist riigi ametiasutustele esitamiseks alles:
- a) punkti 3.1 alapunktis b osutatud tehnilise dokumentatsiooni;
 - b) punkti 3.1 alapunktis c osutatud kvaliteedisüsteemi käsitleva dokumentatsiooni;
 - c) teabe punktis 3.5 osutatud heakskiidetud muudatuste kohta;
 - d) teada antud asutuse otsused ja aruanded, nagu on osutatud punktides 3.5, 4.3 ja 4.4.
7. Iga teada antud asutus teatab oma teavitavale asutusele kvaliteedisüsteemi heakskiitmise otsustest, mille ta on väljastanud või kehtetuks tunnistanud, ja teeb teavitavale asutusele korrapäraselt või taotluse korral kättesaadavaks loetelu kvaliteedisüsteemi heakskiitmise otsustest, millest kas keelduti, mis peatati või mida muul viisil piirati.

Iga teada antud asutus teatab teistele teada antud asutustele kvaliteedisüsteemi heakskiitmise otsustest, millest keelduti, mis peatati või tunnistati kehtetuks, ning taotluse korral ka kvaliteedisüsteemi heakskiitmise otsustest, mille ta on väljastanud.

8. Volitatud esindaja

Tootja kohustusi, mis on sätestatud punktides 3.1, 3.5, 5 ja 6, võib täita tema nimel ja vastutusel tema volitatud esindaja, kui kohustused on volituses täpsustatud.

—

X LISA

ÜKSIKTOOTE VASTAVUSTÕENDAMISEL PÕHINEV VASTAVUS

(Moodul G)

1. Üksiktoote vastavustõendamisel põhinev vastavus on vastavushindamise osa, millega tootja täidab punktides 2, 3 ja 5 sätestatud kohustusi ning tagab ja kinnitab oma ainuvastutusel, et masin või sellega seotud toode, mille suhtes kohaldatakse punkti 4 sätteid, vastab III lisas sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele.

2. Tehniline dokumentatsioon

Tootja koostab tehnilise dokumentatsiooni ja teeb selle kättesaadavaks punktis 4 osutatud teada antud asutusele. Tehniline dokumentatsioon peab võimaldama hinnata masina või sellega seotud toote vastavust III lisas sätestatud asjaomastele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele ning peab sisaldama riski(de) nõuetekohast analüüsi ja hinnangut. Tehnilises dokumentatsioonis määratakse kindlaks kohaldatavad olulised tervisekaitse- ja ohutusnõuded ja käsitletakse hindamiseks vajalikul määral masina või sellega seotud toote projekteerimist, tootmist ja tööpõhimõtet.

Tehniline dokumentatsioon peab, kui see on kohaldatav, sisaldama vähemalt järgmisi elemente:

a) tootja nimi ja aadress ning kui taotluse on esitanud volitatud esindaja, siis kõnealuse volitatud esindaja nimi ja aadress;

b) tehniline dokumentatsioon tootmiseks kavandatava masina või sellega seotud toote kohta.

Lisaks peab tehniline dokumentatsioon, kui see on kohaldatav, sisaldama vähemalt järgmist:

i) IV lisa A osa punktides a–g nimetatud elemendid;

ii) kvaliteedisüsteemiga seotud dokumentatsioon ning

iii) kirjalik kinnitus, et sama taotlust ei ole esitatud ühelegi teisele teada antud asutusele.

2.1. Tootja hoiab tehnilist dokumentatsiooni asjaomaste riigi ametiasutustele esitamiseks alles vähemalt kümme aastat pärast masina või sellega seotud toote turule laskmist.

3. Tootmine

Tootja võtab kõik vajalikud meetmed, et tootmisprotsess ja selle seire tagaksid toodetud masina või sellega seotud toote vastavuse III lisas sätestatud kohaldatavatele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele.

4. Kontrollimine

Tootja valitud teada antud asutus teeb või laseb teha vastavates harmoneeritud standardites ja/või ühtsetes kirjeldustes sätestatud asjaomased ülevaatomised ja katsed või samaväärsed katsed, et kontrollida masina või sellega seotud toote vastavust III lisas sätestatud kohaldatavatele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele. Sellise harmoneeritud standardi ja/või ühtse kirjelduse puudumisel otsustab asjaomane teada antud asutus, millised katsed tuleb teha.

Teada antud asutus väljastab läbiviidud ülevaatomiste ja katsete kohta sertifikaadi ja kannab või laseb oma vastutusel kanda igale heakskiidetud masinale või sellega seotud tootele oma identifitseerimisnumbri.

Tootja hoiab sertifikaate riigi ametiasutustele esitamiseks alles vähemalt kümme aastat pärast masina või sellega seotud toote turule laskmist.

5. CE-märgis ja ELi vastavusdeklaratsioon
- 5.1. Tootja kinnitab igale masinale või sellega seotud tootele, mis vastab III lisas sätestatud kohaldatavatele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele, artikli 10 lõikes 2 sätestatud CE-märgise ja punktis 4 osutatud teada antud asutuse vastutusel selle asutuse identifitseerimisnumbri.
- 5.2. Tootja koostab kirjaliku ELi vastavusdeklaratsiooni ja hoiab seda riigi ametiasutustele esitamiseks alles vähemalt kümme aastat pärast masina või sellega seotud toote turule laskmist või kasutuselevõtmist. ELi vastavusdeklaratsioonist peab olema nähtav, millise masina või sellega seotud toote kohta see deklaratsioon on koostatud.

ELi vastavusdeklaratsiooni koopia tehakse põhjendatud taotluse korral asjaomasele ametiasutusele kättesaadavaks.

6. Volitatud esindaja

Tootja kohustusi, mis on sätestatud punktides 2.1 ja 5, võib täita tootja nimel ja vastutusel tegutsev volitatud esindaja, kui kohustused on volituses täpsustatud.

XI LISA

OSALISELT KOMPLEKTEERITUD MASINA MONTAAŽIJUHEND

1. Osaliselt komplekteeritud masina montaažijuhendis tuleb kirjeldada tingimusi, mis peavad olema täidetud, et tagada osaliselt komplekteeritud masina nõuetekohane ühendamine masinasse või muusse osaliselt komplekteeritud masinasse või varustusse ning see, et masin või muu osaliselt komplekteeritud masin või varustus koos ühendatud osaliselt komplekteeritud masinaga ei ohusta inimeste tervist ega ohutust, ning kui see on asjakohane, koduloomi, vara ega kui see on kohaldatav, keskkonda.
2. Montaažijuhend peab sisaldama asjakohast teavet, mida tuleb kasutada selle masina või muu osaliselt komplekteeritud masina või varustuse juhendis, millesse osaliselt komplekteeritud masin monteeritakse. Iga montaažijuhend peab, kui see on kohaldatav, sisaldama vähemalt järgmist teavet:
 - a) osaliselt komplekteeritud masina üldkirjeldus;
 - b) osaliselt komplekteeritud masina lõplikku masinasse ühendamiseks, hooldamiseks, remontimiseks ja õige töötamise kontrollimiseks vajalikud joonised, skeemid, kirjeldused ja selgitused;
 - c) hoiatused osaliselt komplekteeritud masina valede kasutusviiside kohta, mida kogemuste põhjal on täheldatud;
 - d) kokkumonteerimise, paigaldamise ja ühendamise juhised, sealhulgas joonised ja skeemid, ning teave kinnitusevahendite kohta ning selle raami või aluse kirjeldus, millele osaliselt komplekteeritud masin paigaldatakse;
 - e) teave müra või vibratsiooni kohta, mida ühendamine tõenäoliselt vähendab;
 - f) teave III lisas sätestatud oluliste tervisekaitse- ja ohutusnõuete kohta, mida osaliselt komplekteeritud masina suhtes kohaldatakse;
 - g) nende tööriistade põhiomadused, millega osaliselt komplekteeritud masin võidakse varustada;
 - h) tingimused, mille korral osaliselt komplekteeritud masin vastab stabiilsusnõudele transportimise, kokkumonteerimise, kasutuselt kõrvaldamiseks lahtimonteerimise, katsetamise või eeldatavate rikete ajal;
 - i) ohutu transportimise, käsitlemise ja ladustamise juhised, võttes arvesse osaliselt komplekteeritud masina ja selle eri osade massi, kui neid tuleb regulaarselt eraldi transportida;
 - j) tegevuskord, mida tuleb järgida õnnetuse või rikke korral; kui blokeerumine on tõenäoline, siis tegevuskord, mida tuleb järgida, et varustus ohutult blokeeringust vabastada;
 - k) nende seadistus- ja hooldustoimingute kirjeldus, mida kasutaja peab tegema, ning ennetavate hooldusmeetmete kirjeldus, mida tuleb võtta konstruktsiooni arvestades;
 - l) ohutu seadistamise ja hooldamise juhised, sealhulgas kaitsemeetmed, mida nende toimingute ajal tuleb võtta;

- m) käitaja tervist või ohutust mõjutavate varuosade tehniline kirjeldus;
- n) selge kirjeldus selle kohta, milline montaažijuhendi versioon vastab osaliselt komplekteeritud masina mudelile.

Kui osaliselt komplekteeritud masin on ette nähtud kasutamiseks III lisa peatükkidega 2–6 hõlmatud masinates, peab montaažijuhend sisaldama ka asjakohast teavet, mida tuleb kasutada nende masinate kasutusjuhendis.

3. Osaliselt komplekteeritud masina montaažijuhend peab sisaldama ELi ühendamisdeklaratsiooni või internetiaadressi või masinloetavat koodi, mis annab juurdepääsu ELi ühendamisdeklaratsioonile.

—

XII LISA

VASTAVUSTABEL

Direktiiv 2006/42/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikkel 2
Artikkel 2	Artikkel 3
Artikkel 3	Artikkel 9
Artikli 4 lõiked 1 ja 2	Artikkel 8
Artikli 4 lõiked 3 ja 4	—
Artikkel 5	Artiklid 10 ja 11
Artikkel 6	Artikkel 4
Artikkel 7	Artikli 20 lõige 1
Artikli 8 lõige 1	Artikli 6 lõige 1 ja artikli 7 lõige 1
Artikli 8 lõige 2	—
Artikkel 9	—
Artikkel 10	Artikli 44 lõige 3
Artikkel 11	Artiklid 43, 44 ja 45
Artikkel 12	Artikkel 25
Artikkel 13	Artikkel 11
Artikkel 14 (ja XI lisa)	Artiklid 26–42
Artikkel 15	Artikkel 5
Artikkel 16	Artiklid 23 ja 24
Artikkel 17	Artikkel 46
Artikkel 18	Artikkel 49
Artikkel 19	—
Artikkel 20	—
Artikkel 21	Artikkel 53
Artikkel 21a	Artikkel 47
Artikkel 22	Artikkel 48
Artikkel 23	Artikkel 50

Direktiiv 2006/42/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 24	—
Artikkel 25	Artikkel 51
Artikkel 26	—
Artikkel 27	—
Artikkel 28	Artikli 54 esimene lõik
Artikkel 29	Artikli 54 teine ja kolmas lõik
I lisa. Üldpõhimõtted ja punkt 1.1.1 (mõisted)	III lisa A osa (mõisted) ja B osa (üldpõhimõtted)
I lisa punktid 1.1.2–1.1.8	III lisa peatükk 1
I lisa punkt 2	III lisa peatükk 2
I lisa punkt 3	III lisa peatükk 3
I lisa punkt 4	III lisa peatükk 4
I lisa punkt 5	III lisa peatükk 5
I lisa punkt 6	III lisa peatükk 6
II lisa A ja B osa	V lisa A ja B osa
III lisa	—
IV lisa	I lisa
V lisa	II lisa
VI lisa	XI lisa
VII lisa A ja B osa	IV lisa A ja B osa
VIII lisa koostoimes artikli 12 lõike 3 punktiga a	VI lisa
VIII lisa koostoimes artikli 12 lõike 3 punktiga b	VIII lisa
IX lisa	VII lisa
X lisa	IX lisa
XI lisa	Artikkel 30

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2023/1231,

14. juuni 2023,

milles käsitletakse erinorme seoses jaekauba, istutamiseks ettenähtud taimede, seemnekartuli, põllumajanduses või metsanduses kasutatud seadmete ja sõidukite teatavate saadetiste sisenemisega Põhja-lirimaale Ühendkuningriigi muudest osadest ning teatavate lemmikloomade mittekaubandusliku liikumisega Põhja-lirimaale

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 43 lõiget 2, artiklit 114 ning artikli 168 lõike 4 punkti b,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Suurbritannia ja Põhja-liri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping ⁽³⁾ (edaspidi „väljaastumisleping“) sõlmiti liidu nimel nõukogu otsusega (EL) 2020/135 ⁽⁴⁾ ning see jõustus 1. veebruaril 2020. Väljaastumislepingu artiklis 126 osutatud üleminekuperiood, mille jooksul kohaldati vastavalt väljaastumislepingu artiklile 127 Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis jätkuvalt liidu õigust, lõppes 31. detsembril 2020.
- (2) Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll (edaspidi „protokoll“) on väljaastumislepingu lahutamatu osa.
- (3) Vastavalt protokollile sätestatakse teatavates selle 2. lisa loetletud liidu õigusaktides normid, mida kohaldatakse eelkõige jaekauba, istutamiseks ettenähtud taimede, istutamiseks ettenähtud *Solanum tuberosum* L. (seemnekartul) mugulate, põllumajanduses või metsanduses kasutatud seadmete ja sõidukite saadetiste Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-lirimaale sisenemisel ning lemmikloomade mittekaubanduslikul liikumisel Põhja-lirimaale.

⁽¹⁾ 27. aprilli 2023. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 9. mai 2023. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 30. mai 2023. aasta otsus.

⁽³⁾ ELT L 29, 31.1.2020, lk 7.

⁽⁴⁾ Nõukogu 30. jaanuari 2020. aasta otsus (EL) 2020/135 Suurbritannia ja Põhja-liri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu sõlmimise kohta (ELT L 29, 31.1.2020, lk 1).

- (4) Täpsemalt sätestatakse teatavates protokollis 2. lisas loetletud liidu õigusaktides normid, mida kohaldatakse teatavate jaekauba saadetiste Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-Iirimaale sisenemisel rahvatervise ja tarbijakaitse eesmärgil, sealhulgas teatavate toodete impordikeelud.
- (5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustes (EÜ) nr 1069/2009 ⁽⁵⁾, (EL) 2016/429 ⁽⁶⁾ ja (EL) 2016/2031 ⁽⁷⁾ sätestatakse normid, mida kohaldatakse teatava loomset või taimset päritolu jaekauba, liitoodete ja istutamiseks ettenähtud taimede, välja arvatud seemnekartul, ning põllumajanduses ja metsanduses kasutatud seadmete ja sõidukite ning seemnekartuli saadetiste Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-Iirimaale sisenemisel, et kaitsta inimeste, loomade ja taimede tervist siseturul, sealhulgas on seal sätestatud nõuded konkreetsete ametlike sertifikaatide kohta, ametliku kontrolli määrad ja teatavate toodete impordikeelud.
- (6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2017/625 ⁽⁸⁾ sätestatakse normid kõigi kolmandatest riikidest liitu sisenevate kaubasaadetiste ametlikuks kontrollimiseks, et tagada nende saadetiste vastavus kõnealuse määruse artikli 1 lõikes 2 osutatud normidele. Täpsemalt nõutakse kõnealuse määruse artikliga 47, et teatavate kaubakategooriate suhtes kohaldataks liitu sisenemisel piiripunktides ametlikku kontrolli. Nii kohaldatakse protokollis alusel määruses (EL) 2017/625 sätestatud norme Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-Iirimaale sisenevate saadetiste suhtes.
- (7) Nõukogu määrusega (EÜ) nr 1005/2008 ⁽⁹⁾ keelatakse importida liitu ebaseaduslikust, teatamata ja reguleerimata kalapüügist saadud kalandustooteid. Selleks et tagada kõnealuse keelu tegelik rakendamine, võib kalandustooteid importida liitu ainult siis, kui nendega on kaasas püügisertifikaat ning on tehtud asjakohased läbivaatamised ja kontrollimised.
- (8) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 576/2013 ⁽¹⁰⁾ sätestatakse loomatervishoiunõuded, mida kohaldatakse lemmikloomana peetavate koerte, kasside ja valgetuhkrute mittekaubanduslikul liikumisel Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-Iirimaale, samuti vastavuskontrollide eeskirjad ja nõue esitada veterinaarsertifikaadi vormis identifitseerimisdokument, mida tuleb kontrollida reisija sisenemispunktis.
- (9) On asjakohane võtta vastu erinormid, mis võtavad arvesse Põhja-Iirimaa eriolukorda. Eelkõige on asjakohane võtta vastu erinormid, milles käsitletakse teatava lõpptarbijatele mõeldud pakendatud jaekauba, teatavate istutamiseks ettenähtud taimede, välja arvatud seemnekartul, ning põllumajanduses või metsanduses kasutatud seadmete ja sõidukite ning seemnekartulite saadetiste Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-Iirimaale sisenemist ning Põhja-Iirimaal turule laskmist ja seal kasutamist, samuti lemmikloomana peetavate koerte, kasside ja valgetuhkrute mittekaubanduslikku liikumist.

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1069/2009, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete tervise-eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1774/2002 (loomsete kõrvalsaaduste määrus) (ELT L 300, 14.11.2009, lk 1).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/429 loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (loomatervise määrus) (ELT L 84, 31.3.2016, lk 1).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta määrus (EL) 2016/2031, mis käsitleb taimekahjustajatevastaseid kaitsemeetmeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 228/2013, (EL) nr 652/2014 ja (EL) nr 1143/2014 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 69/464/EMÜ, 74/647/EMÜ, 93/85/EMÜ, 98/57/EÜ, 2000/29/EÜ, 2006/91/EÜ ja 2007/33/EÜ (ELT L 317, 23.11.2016, lk 4).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta määrus (EL) 2017/625, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise- ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 999/2001, (EÜ) nr 396/2005, (EÜ) nr 1069/2009, (EÜ) nr 1107/2009, (EL) nr 1151/2012, (EL) nr 652/2014, (EL) 2016/429 ja (EL) 2016/2031, nõukogu määruseid (EÜ) nr 1/2005 ja (EÜ) nr 1099/2009 ning nõukogu direktiive 98/58/EÜ, 1999/74/EÜ, 2007/43/EÜ, 2008/119/EÜ ja 2008/120/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 854/2004 ja (EÜ) nr 882/2004, nõukogu direktiivid 89/608/EMÜ, 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ, 91/496/EMÜ, 96/23/EÜ, 96/93/EÜ ja 97/78/EÜ ja nõukogu otsus 92/438/EMÜ (ametliku kontrolli määrus) (ELT L 95, 7.4.2017, lk 1).

⁽⁹⁾ Nõukogu 29. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1005/2008, millega luuakse ühenduse süsteem ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks ning muudetakse määrusi (EMÜ) nr 2847/93, (EÜ) nr 1936/2001 ja (EÜ) nr 601/2004 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 1093/94 ja (EÜ) nr 1447/1999 (ELT L 286, 29.10.2008, lk 1).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 576/2013 lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 998/2003 (ELT L 178, 28.6.2013, lk 1).

- (10) Erinormides tuleks arvesse võtta Ühendkuningriigi kohustust kaitsta Põhja-Iirimaa rahvatervist ja tarbijaid seoses Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-Iirimaa siseneva jaekauba. Seepärast on asjakohane kehtestada erinormid, millega tehakse erand teatavates protokollis 2. lisas ja käesolevas määruses loetletud liidu õigusaktides sätestatud normidest, mis on ette nähtud üksnes rahvatervise ja tarbijate kaitsmiseks, et neid norme ei kohaldataks jaekaubaasadetiste suhtes, mis sisenevad Põhja-Iirimaa Ühendkuningriigi muudest osadest eesmärgiga lasta see kaup Põhja-Iirimaa turule. Kõnealuseid liidu õigusnorme tuleks siiski jätkuvalt täielikult kohaldada jaekauba suhtes, mis imporditakse otse Põhja-Iirimaa muudest kolmandatest riikidest kui Ühendkuningriik, ning sellise jaekauba tootmise ja edasise töötlemise suhtes Põhja-Iirimaa, kuna selline kaup ei kuulu käesolevas määruses sätestatud erinormide kohaldamisalasse.
- (11) On asjakohane selgitada, et protokollis 2. lisas loetletud liidu õigusaktide norme, mida ei ole loetletud käesolevas määruses lisas, kohaldatakse selliste jaekaubaasadetiste suhtes, mis sisenevad Põhja-Iirimaa Ühendkuningriigi muudest osadest, välja arvatud juhul, kui käesolevas määruses on sätestatud erinormid. Kui kohaldatakse käesolevas määruses kohaseid erinorme ning kui kõnealuste erinormide ja liidu õiguse sätete vahel on vastuolu, peaksid need erinormid olema ülimuslikud.
- (12) Lisaks tuleks käesolevas määruses sätestada õigusnormid selliste kirjalike tagatiste kohta, mida Ühendkuningriik peab esitama tagamaks, et käesolevas määruses sätestatud erinormide kohaldamine ei suurenda Iirimaa saarel ohtu loomade või taimede tervisele ega kahjusta Iirimaa saare sanitaarset ja fütosanitaarset staatust ning ei põhjusta suuremat ohtu inimeste, loomade või taimede tervisele siseturul ega suurenda ohtu, et ebaseaduslikust, teatamata või reguleerimata kalapüügist saadud kalandustooded lastakse siseturule, ega mõjuta negatiivselt tarbijakaitsetaset siseturul ega siseturu terviklikkust (kirjalikud tagatised).
- (13) Erinormid peaksid hõlmama jaekaubaasadetiste ametliku kontrolli erimäärasid Põhja-Iirimaa sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatistesse saabumisel ning nõuet, et selliste saadetistega peab kaasas olema üldsertifikaat, kui Ühendkuningriik on esitanud kirjalikud tagatised. Sellised erinormid kohalduvad üksnes siis, kui on täidetud teatavad tingimused, sealhulgas sellise jaekauba vastavus määrustele (EÜ) nr 1069/2009, (EL) 2016/429, (EL) 2016/2031 ja (EL) 2017/625, jaekauba erimärgistamise nõuded ning jaekauba lähetamise ja vastuvõtmisega tegelevate ettevõtjate loetellu kandmise nõue, samuti nõue sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatiste ehitamiseks Põhja-Iirimaa käesolevas määruses sätestatud aja jooksul ning nõue, et kalandustoodete puhul järgitakse ebaseaduslikust, teatamata ja reguleerimata kalapüügist teatamise kohustust, mille liit on kindlaks määranud määrusega (EÜ) nr 1005/2008, kehtestamata Ühendkuningriigile kohustust kohaldada samu sertifitseerimismõndeid ja nendega seotud menetlusi, mis on sätestatud kõnealuses määruses.
- (14) Lisaks on asjakohane kehtestada erinormid selliste Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-Iirimaa toodavate jaekaubaasadetiste kohta, mis koosnevad toidust (välja arvatud loomsed või taimsed tooted või liittooted) ja toiduga kokkupuutuvast materjalist, nii et selliste saadetiste suhtes ei kohaldataks samu sertifitseerimismõndeid nagu loomset või taimset päritolu või liittoodete saadetiste suhtes.
- (15) Käesolevas määruses kohaldamisalasse kuuluvatel juhtudel, kui Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-Iirimaa siseneva jaekauba sertifitseerimist ja kontrolli hõlmavat ametlikku kontrolli vähendatakse ning seetõttu on vaja tagada, et selline jaekaub jääb Põhja-Iirimaa ning andes tarbijatele teavet kõnealuse jaekauba kohta tagada, et see ei kahjusta rahvatervist ja tarbijakaitset siseturul ega siseturu terviklikkust, on asjakohane kehtestada märgistamise erinormid. Need erinormid peaksid tagama tarbijatele sellise teabe ja jaekauba jälgitavuse. Nendega tuleks ette näha ka erinevad nõuded kastide, riiulite ja üksikute toodete märgistamiseks. Kõnealuste erinormide kohaldamisel tuleks arvestada, et märgistusnõuete puhul on vaja kehtestada asjakohased tähtajad, mis vähendavad tarneahelate koormust ja raskusi, ning pidada silmas seda, kui oluline on tagada jaekauba järjepidev liikumine Ühendkuningriigis võttes arvesse Põhja-Iirimaa asukohta Ühendkuningriigi osana.

- (16) On asjakohane näha ette spetsiaalselt kujundatud mehhanismid, mille ainus eesmärk on võimaldada kohaldada käesolevas määruses sätestatud erinorme sellise jaekauba suhtes, mis on pärit muudest kolmandatest riikidest kui Ühendkuningriiki (edaspidi „muu maailma jaekaup“) ning kujutab endast loomset või taimset päritolu tooteid, liittooteid ja kalandustooteid. Esiteks toimiks muu maailma loomset või taimset päritolu või liittoodetest koosneva jaekauba puhul asjakohane mehhanism juhul, kui Ühendkuningriik otsustab kohandada oma norme vastavalt oma riigisisesele õiguskorrale ja kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega. Selleks on vaja kehtestada menetlused kõnealuste normide kohandamiseks juhul, kui Ühendkuningriik peaks otsustama seda võimalust kasutada, ning seada sisse mehhanismid selliste kaupade loetellu kandmiseks ja loetelust välja jätmiseks, samuti muud vajalikud kaitsemeetmed. Kui Ühendkuningriik otsustab oma norme kohandada, võib ta lisada rangemaid tingimusi. Teiseks on kalandustoodete puhul asjakohane võtta arvesse Ühendkuningriigi norme, mis tagavad, et ebaseaduslikust, teatamata ja reguleerimata kalapüügist saadud kalandustooteid Ühendkuningriiki ei impordita.
- (17) On vaja, et istutamiseks ettenähtud taimede, välja arvatud seemnekartul, saadetised ning seadmed ja sõidukid, mida on enne Põhja-lirimaale sisenemist kasutatud põllumajanduses või metsanduses ning mida Ühendkuningriigi muudes osades asuvad põllumajandus- või metsandusettevõtjad lähetavad Põhja-lirimaale vastavatele ettevõtjatele vastuvõtmiseks või selleks, et need seadmed või sõidukid Ühendkuningriigis müüa kohe pärast seda, kui vastavad ettevõtjad on need Põhja-lirimaal vastu võtnud, ei kujuta endast vastuvõetamatut ohtu Iirimaa saare taimetervisele ega siseturule. Seepärast tuleks nende saadetiste sisenemisel Põhja-lirimaale Ühendkuningriigi muudest osadest kohaldada erinorme, millega tagatakse, et need saadetised ei suurenda ohtu Iirimaa saare taimetervisele, ei kahjusta Iirimaa saare fütosanitaarset staatust, ei suurenda ohtu siseturu taimetervisele ega mõjuta siseturu terviklikkust.
- (18) On vaja, et seemnekartulite saadetiste sisenemine Põhja-lirimaale, kui need saadetised on lähetanud Ühendkuningriigi muudes osades asuvad ettevõtjad Põhja-lirimaale ettevõtjatele vastuvõtmiseks või selleks, et need Ühendkuningriigis müüa kohe pärast seda, kui ettevõtjad on need Põhja-lirimaal vastu võtnud, ei kujuta endast vastuvõetamatut ohtu Iirimaa saare taimetervisele ega siseturule. Seepärast tuleks nende saadetiste sisenemisel Põhja-lirimaale Ühendkuningriigi muudest osadest kohaldada erinorme, millega tagatakse, et need saadetised ei suurenda ohtu Iirimaa saare taimetervisele, ei kahjusta Iirimaa saare fütosanitaarset staatust, ei suurenda ohtu siseturu taimetervisele ega mõjuta siseturu terviklikkust.
- (19) Kuna Ühendkuningriigis ei ole marutaudi esinenud väga pikka aega ja *Echinococcus multilocularis*'e nakkuse seire on väga range ning riigisisestes õigusaktides on sätestatud ranged nõuded koerte, kasside ja valgetuhkrute liikumisele Ühendkuningriigi territooriumil ja territooriumile, ei tohiks lemmikloomana peetavate koerte, kasside ja valgetuhkrute mittekaubanduslik liikumine Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-lirimaale ja Iirimaa saarele suurendada ohtu loomade tervisele Põhja-lirimaal ja Iirimaa saarel, samuti ei tohiks selline liikumine kahjustada Iirimaa saare sanitaarset staatust ega suurendada ohtu inimeste ja loomade tervisele siseturul ka siis, kui sellise liikumise suhtes kohaldataks erinorme. Need erinormid peaksid hõlmama ka lihtsustatud identifitseerimisdokumendi ja omaniku või volitatud isiku kirjaliku deklaratsiooni esitamist selle kohta, et kõnealuseid loomi ei viida hiljem mõnda liikmesriiki. Lisaks on asjakohane sätestada, et Põhja-lirimaalt pärit, lemmikloomana peetavad koerad, kassid ja valgetuhkrud, kes reisivad Ühendkuningriigi muudesse osadesse ja pöörduvad seejärel otse Põhja-lirimaale tagasi, oleksid identifitseeritavad üksnes mikrokiibi abil.
- (20) Lisaks tuleks kehtestada asjakohased liidu kaitsemeetmed tagamaks, et käesolevas määruses sätestatud erinormide kohaldamine ei suurenda Iirimaa saarel ohtu loomade või taimede tervisele ega kahjusta Iirimaa saare sanitaarset ja fütosanitaarset staatust, ei põhjusta suuremat ohtu inimeste, loomade või taimede tervisele siseturul ega suurenda ohtu, et ebaseaduslikust, teatamata või reguleerimata kalapüügist saadud kalandustooted lastakse siseturule, ega mõjuta negatiivselt tarbijakaitsetaset siseturul ega siseturu terviklikkust.

- (21) Seega on asjakohane sätestada, et erinorme jaekauba, istutamiseks ettenähtud taimede, välja arvatud seemnekartul, põllumajanduses või metsanduses kasutatud seadmete ja sõidukite ning seemnekartuli saadetiste kohta ning lemmikloomana peetavate koerte, kasside ja valgetuhkrute mittekaubandusliku liikumise kohta hakatakse kohaldama alles siis, kui komisjon on saanud Ühendkuningriigilt asjakohased kirjalikud tagatised ja kontrollinud, kas erinormide kohaldamise tingimused on täidetud. Sellisel juhul tuleks anda komisjonile volitus võtta vastu rakendusaktid, milles sätestatakse erinormide rakendamiseks vajalikud toimumisreeglid, sealhulgas kontrollide sagedus, sertifikaatide näidised, taimetervisealane märgistus ja muud märgistusnõuded.
- (22) On asjakohane nõuda, et komisjon võtaks vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse kaitsemeetmed, et lahendada konkreetseid probleeme, mis tekivad seoses käesolevas määruses sätestatud erinormide toimumisega, kui on tõendeid, et Ühendkuningriik ei võta asjakohaseid meetmeid, et kõrvaldada käesolevas määruses sätestatud tingimuste tõsine või korduv rikkumine.
- (23) Et käesoleva määruse rikkumisele adekvaatselt reageerida, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (EL toimimise leping) artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et peatada mõne või kõigi käesolevas määruses sätestatud erinormide kohaldamine, kui nende erinormide kohaldamise oluline eeltingimus (näiteks sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatiste ehitamine) ei ole täidetud või ei ole enam täidetud või kui Ühendkuningriik jätab käesolevas määruses sätestatud erinormid järjepidevalt täitmata. Sel juhul on asjakohane näha ette ametlik teavitamis- ja konsulteerimismehhanism koos täpselt kindlaksmääratud tähtaegadega, mille jooksul komisjon peaks tegutsema.
- (24) Kui käesolevas määruses sätestatud ja Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-Iirimaale sisenevate jaekaubasaadetiste suhtes kehtestatud erinormide kohaldamine peatatakse, tuleks selliste saadetiste suhtes uuesti kohaldada protokoll 2. lisas ja käesoleva määruse lisas loetletud liidu õigusaktides sätestatud norme.
- (25) Selleks et muuta käesoleva määruse lisasid, eelkõige selleks, et kohandada loetelu liidu õigusaktidest või nende osadest, mille sätetest tehakse erinormidega erand, või selleks, et kooskõlas asjakohaste kriteeriumidega sätestada täiendavad üksikasjad sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatise, ettevõtete loetelu, jälgimismehhanisme ja jaekau-pade märgistamist käsitlevate erinormide toimumise kohta, ning selleks, et komisjon saaks võtta peatamise-meetmeid juhul, kui Ühendkuningriik jätab käesolevas määruses sätestatud normid järjepidevalt täitmata, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas EL toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte.
- (26) Selleks, et tagada tulemuslik ja kiire reageerimine loomade, taimede või inimeste tervisega seonduva ohu suurene-misele, peaks käesolev määrus andma komisjonile võimaluse võtta vastu delegeeritud akte kiirmenetluse korras. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioo-nidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁽¹⁾ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegee-ritud õigusaktide ettevalmistamises võrdväärne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik doku-mendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdi-rühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (27) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamise ühetaolised tingimused, eelkõige seoses ametliku kontrolli erimäärade ja üldsertifikaadiga, sealhulgas selle näidismõnaga, loeteluga kolmandatest riikidest pärit loomset või taimset päritolu kaupadest või liitoodetest, mida võib kasutada sellise jaekauba tootmiseks, mille suhtes tuleks kohaldada käesolevas määruses sätestatud erinorme, ning nende lipuriikide loetelu, kelle laevad tegelevad kalapüügiga, millest saadavate kalandustoodete suhtes tuleks kohaldada erinorme, samuti seoses istutamiseks ettenähtud taimede, välja arvatud seemnekartul, taimetervise näidistõendiga, põllumajanduses või metsanduses

⁽¹⁾ ELTL 123, 12.5.2016, lk 1.

kasutatud seadmete ja sõidukitega ning seemnekartuliga, samuti seoses lemmikloomade reisidokumenti kantava teabega ning asjakohaste eritingimuste ja kaitsemeetmetega, et lahendada käesolevas määruses sätestatud erinormide toimimisega seoses tekkivaid konkreetseid probleeme, kui on tõendeid, et Ühendkuningriik ei võta asjakohaseid meetmeid käesolevas määruses sätestatud tingimuste tõsise või korduva rikkumise kõrvaldamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisolulused. Neid volitusi tuleks teostada Euroopa parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 182/2011⁽¹²⁾ kohaselt.

- (28) Igakülgsetel põhjendatud juhtudel, mis on seotud vajadusega tagada tulemuslik ja kiire reageerimine suurenenud ohule loomade, taimede või inimeste tervisele või tarbijakaitsele, ning kui tungiv kiireloomulisus seda nõuab, peaks komisjon võtma vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.
- (29) Kuna käesoleva määruse eesmärke ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetme ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale
- (30) On asjakohane näha ette ülemineku periood käesolevas määruses sätestatud märgistuse erinõuete kohaldamiseks juba turul oleva jaekauba suhtes,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

1. PEATÜKK

REGULEERIMISESE, KOHALDAMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesolevas määruses sätestatakse erinormid seoses järgmistest saadetistest sisenevate Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-lirimaale:

- a) teatavad jaekauba saadetised, mis lastakse turule Põhja-lirimaal lõpptarbijale;
- b) teatavate istutamiseks ettenähtud taimede saadetised, välja arvatud seemnekartul, ning põllumajanduses või metsanduses kasutatud seadmete ja sõidukite ning seemnekartuli saadetised Põhja-lirimaal turule laskmiseks ja kasutamiseks.

Käesolevas määruses sätestatakse ka erinormid seoses lemmikloomana peetavate koerte, kasside ja valgetuhkrute mittekaubandusliku liikumisega Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-lirimaale.

2. Erandina lirimaa ja Põhja-lirimaa protokoll (edaspidi „protokoll“) 2. lisas loetletud liidu õigusaktides sätestatud normidest, mis on loetletud ka käesoleva määruse I lisas, ei kohaldata neid norme selliste jaekauba saadetiste suhtes, mis sisenevad Põhja-lirimaale Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-lirimaal turule laskmiseks ja mis kuuluvad käesoleva määruse 2. peatüki kohaldamisalasse.

Protokoll 2. lisas loetletud liidu õigusaktides sätestatud norme, mida ei ole loetletud käesoleva määruse I lisas, kohaldatakse selliste jaekauba saadetiste suhtes, mis sisenevad Põhja-lirimaale Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-lirimaale turule laskmiseks, välja arvatud juhul, kui käesolevas määruses on sätestatud täpsemad sätted.

3. Käesolevas määruses sätestatakse ka õigusnormid käesolevas määruses sätestatud erinormide kohaldamise peatamise kohta.

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisoluluste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „saadeti“ – teatav hulk kaupu, mis on hõlmatud sama ametliku sertifikaadi, ametliku kinnituse või muu dokumendiga ja mida veetakse sama transpordivahendiga ning mis on jaemüügi puhul lähetatud sama loetellu kantud ettevõtte poolt Ühendkuningriigi muudesse osadesse kui Põhja-Iirimaa ja mis on tarnitud samasse loetellu kantud ettevõttesse Põhja-Iirimaaal ning mille on istutamiseks ettenähtud taimede, sealhulgas seemnekartuli, ning põllumajanduses või metsanduses kasutatud seadmete ja sõidukite puhul lähetanud Ühendkuningriigi muude osade kui Põhja-Iirimaa ettevõtjad ja mille on vastu võtnud ettevõtja Põhja-Iirimaaal;
- 2) „jaekaup“ – järgmine kaup, mis tarnitakse jaotusterminalides, sealhulgas jaekaupa jaotavates reguleeritud temperatuuriga terminalides, selvehallide jaotuskeskustes, hulgimüügipunktides ja müügikohtades või mis tarnitakse otse lõpptarbijale, sealhulgas tootlustusettevõtjate poolt, tehasesööklates, asutuste tootlustusettevõtjate poolt, restoranide ja muude sarnaste tootlustusettevõtjate ja kaupluste poolt:
 - a) loomsed või taimsed saadused;
 - b) muud taimed kui istutamiseks ettenähtud taimed, mis on loetletud määruse (EL) 2016/2031 artikli 72 lõike 1, artikli 73 ja artikli 74 lõike 1 kohaselt vastu võetud rakendusaktis;
 - c) liittooted;
 - d) muu kui alapunktides a, b ja c osutatud toit;
 - e) toiduga kokkupuutuvad materjalid;
 - f) määruse (EÜ) nr 1069/2009 kohaldamisalasse kuuluvad müügivalmis lemmikloomatoit ja koerte närimiskondid;
- 3) „turule laskmine“ – käesoleva määruse artikli 1 lõike 1 punktides a ja b osutatud kauba ettevõtja poolt valdamine müügi eesmärgil, kaasa arvatud müügiks pakkumine ja muud liiki tasu eest või tasuta üleandmine ning müük, turustamine ja sellise kauba muud liiki üleandmine;
- 4) „lõpptarbijat“ – jaekauba lõpptarbijat, kes ei kasuta seda kaupa äritoimingu ega -tegevusega seoses;
- 5) „muu maailma jaekaup“ – jaekaup, mis koosneb muudest kolmandatest riikidest kui Ühendkuningriik pärit kaubast ja mida imporditakse Ühendkuningriigi muudesse osadesse kui Põhja-Iirimaaale;
- 6) „loomsed saadused“ – inimtoiduks ettenähtud jaekaup, mille hulka kuuluvad:
 - a) loomne toit, sealhulgas mesi ja veri;
 - b) inimtoiduks ette nähtud elusad karbid, elusad okasnahksed, elusad mantelloomad ja elusad meriteod;
 - c) muud loomad, mis on ette nähtud ettevalmistamiseks eesmärgiga neid elusalt lõpptarbijale tarnida;
- 7) „taimsed saadused“ – inimtoiduks ettenähtud jaekaup, mille hulka kuuluvad taimed ja nendest saadud tooted, sealhulgas töödeldud materjal;

- 8) „müügivalmis lemmikloomatoit ja koerte närimiskondid“ – otsemüügiks ettenähtud lemmikloomatoit ja koerte närimiskondid, mis on pakendatud müügivalmis pakenditesse lõpptarbijale kasutamiseks;
- 9) „liittooted“ – inimtoiduks ettenähtud jaekaup, mille hulka kuuluvad nii taimset päritolu kui ka töödeldud loomsed saadused;
- 10) „toit“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002 ⁽¹³⁾ artiklis 2 määratletud toit;
- 11) „ametliku kontrolli erimäär“ – käesoleva määruse artikli 4 lõike 3 kohaselt vastu võetud rakendusaktis sätestatud ametliku kontrolli määr;
- 12) „üldsertifikaat“ – paber kandjal või elektrooniline dokument, millele on alla kirjutatud pädevate asutuste sertifikaati välja andev ametnik jaekauba saadetise kohta ja mis annab kinnituse käesolevas määruuses sätestatud nõuete täitmise kohta;
- 13) „müügipakendis“ – üksik lõpptarbijale või toitlustusettevõtjale valmis kujul esitatav artikkel, mis koosneb pakendist, millesse jaekaup on pakitud enne müüki panemist, olenemata sellest, kas pakend ümbritseb jaekaupa täielikult või ainult osaliselt, kuid igal juhul viisil, mis ei võimalda pakendit avamata või muutmata selle sisu muuta;
- 14) „märgistus“ – silt, kaubamärk, tähis, piltkujutis või muu kirjeldav element, mis on kirjutatud, trükitud, šablooni abil värvitud, märgitud, reljeefselt sisse pressitud või tembeldatud jaekauba pakendile või kinnitatud jaekaupa sisaldavale kastile ning mida ei ole lihtne eemaldada või tuhmistada;
- 15) „kalandustooted“ – kalandustooted määruse (EÜ) nr 1005/2008 artikli 2 punktis 8 määratletud tähenduses;
- 16) „ettevõte“ – äriüksus, mis lähetab või võtab vastu jaekaupa;
- 17) „loetellu kantud ettevõte“ – käesoleva määruse artikli 8 kohaselt loetellu kantud ettevõte;
- 18) „sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatis“ – piiripunkt määruse (EL) 2017/625 artikli 3 punktis 38 määratletud tähenduses ning reisijate sisenemispunkt määruse (EL) nr 576/2013 artikli 3 punktis k määratletud tähenduses, mõlemad vastavad kõnealuste määruste nõutele;
- 19) „sanitaarne või fütosanitaarne staatus“ – määruse (EL) 2016/429 artikli 4 punktis 34 määratletud tervisestaatus või ajakohastatud rahvusvaheliste fütosanitaarmeetmete standardi nr 5 (fütosanitaarterminite sõnastik, 2022, vastu võetud muudetud rahvusvahelise taimekaitsekonventsiooni alusel) kohane taimekahjustajate staatus;
- 20) „piimatooted“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 853/2004 ⁽¹⁴⁾ I lisa punktis 7.2 määratletud piimatooted;
- 21) „liha“ – määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktis 1 määratletud liha;
- 22) „taimetervisemärgis“ – käesoleva määruse artikli 10 või 11 kohaselt ametlikult või ametliku järelevalve all välja antud silt, kaubamärk, tähis, piltkujutis või muu kirjeldav element, mis on kirjutatud, trükitud, šablooni abil värvitud, märgitud, reljeefselt sisse pressitud või tembeldatud ning mida ei ole lihtne eemaldada või tuhmistada ning mis lisatakse istutamiseks ettenähtud taimede, sealhulgas seemnekartuli saadetistele ning põllumajanduses või metsanduses kasutatud seadmetele ja sõidukitele;
- 23) „seemnekartulid“ – istutamiseks ettenähtud *Solanum tuberosum* L. mugulad;

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erireeglid (ELT L 139, 30.4.2004, lk 55).

- 24) „lemmikloomad“ – määruse (EL) nr 576/2013 I lisa A osas loetletud liikidesse kuuluvad lemmikloomad, nimelt lemmikloomana peetavad koerad, kassid ja valgetuhkrud;
- 25) „lemmiklooma reisidokument“ – paberandjal või elektrooniline dokument, mille on välja andnud Ühendkuningriigi pädevad asutused Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-lirimaale sisenevate lemmikloomade mittekaubandusliku liikumiseks.

2. PEATÜKK

ERINORMID TEATAVATE SELLISTE JAEKAUBA SAADETISTE SISENEMISEKS PÕHJA-IIRIMAALE ÜHENDKUNINGRIIGI MUUDEST OSADEST, MIS ON PÄRIT ÜHENDKUNINGRIIGI MUUDEST OSADEST VÕI LIIKMESRIIGIST VÕI MIS ON MUU MAAILMA JAEKAUP, EESMÄRGIGA LASTA NEED TURULE PÕHJA-IIRIMAAL

Artikkel 3

2. peatüki kohaldamisala

Käesolevas peatükis sätestatud erinorme kohaldatakse järgmise jaekauba suhtes:

- a) loomsed või taimsed saadused, taimed, välja arvatud istutamiseks ettenähtud taimed, ning müügivalmis lemmikloomatoit ja koerte närimiskondid;
- b) liittooted;
- c) toit;
- d) toiduga kokkupuutuvad materjalid.

Artikkel 4

Erinormid artikli 3 punktides a ja b osutatud jaekauba saadetiste kohta

1. Artikli 3 punktides a ja b osutatud jaekauba saadetiste Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-lirimaale siseneamise ja seal turule laskmise suhtes kohaldatakse ametliku kontrolli erimäärasid käsitlevaid erinorme ja üldsertifikaati üksnes juhul, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- a) jaekaub on müügipakendis ja sellel on märgistus, kui see on artikli 6 kohaselt nõutav;
- b) jaekaub vastab ühele järgmistest tingimustest:
 - i) see on pärit Ühendkuningriigi muudest osadest kui Põhja-lirimaalt;
 - ii) see on pärit liikmesriigist;
 - iii) tegemist on muu maailma jaekaubaga, mis koosneb kaubast, mille suhtes ei kohaldata määruse (EL) 2017/625 artikli 1 lõike 2 punktides d, e ja g osutatud looma- või taimetervist käsitlevaid norme;
 - iv) tegemist on muu maailma jaekaubaga, mis vastab käesoleva määruse artiklis 9 sätestatud erinormidele;
 - v) kalandustoodete puhul pärinesid need kas
 - Ühendkuningriigi lipu all sõitva kalalaeva püügist, mis lossiti Ühendkuningriigi muudes osades kui Põhja-lirimaal või
 - liikmesriigi või muu kolmanda riigi kui Ühendkuningriigi lipu all sõitva, käesoleva määruse artikli 9 lõike 4 kohaselt vastu võetud rakendusaktis loetletud kalalaeva püügist ja need imporditi Ühendkuningriigi muudesse osadesse kui Põhja-lirimaale;

- c) jaekaup vastab määrustes (EÜ) nr 1069/2009, (EL) 2016/429, (EL) 2016/2031 ja (EL) 2017/625 sätestatud normidele ning kalandustoodete puhul ei ole tegemist ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüüügiga, mille liit on määratlenud määruse (EÜ) nr 1005/2008 kohaldamisel;
- d) jaekaup lastakse turule üksnes Põhja-lirimaal lõpptarbijale;
- e) jaekaup lähetatakse Ühendkuningriigi muudes osades kui Põhja-lirimaal asuvatest loetellu kantud ettevõtetest ja võetakse vastu Põhja-lirimaal asuvate loetellu kantud ettevõtete poolt;
- f) jaekaup esitatakse ametlikuks kontrolliks esimeses Põhja-lirimaale saabumise sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatises kooskõlas määrusega (EL) 2017/625;
- g) Ühendkuningriik on esitanud kirjalikud tagatised järgmise kohta:
- i) käesoleva määruse II lisas esitatud nõuetele vastavas esimeses Põhja-lirimaale saabumise sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatises tehakse jaekauba saadetiste suhtes mõjus ametlik kontroll kooskõlas määrusega (EL) 2017/625, ning
 - ii) tehakse ametlik kontroll, mille tegemist tõendab kontrollikava, ja toimub käesoleva määruse III lisa 1. osas esitatud nõuete kohane jälgimine, mis hõlmab kõnealuse jaekauba liikumist esimesest Põhja-lirimaale saabumise sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatistest loetellu kantud sihtettevõttesse, tagamaks, et need saadetised on ette nähtud üksnes jaemüügiks Põhja-lirimaal asuvates loetellu kantud ettevõtetes ja neid ei viida hiljem liikmesriiki;
- kõnealused kirjalikud tagatised annavad seega liidule kindluse, et ametliku kontrolli erimäärade ja üldsertifikaadi tõttu ei suurene lirimaa saarel oht looma- või taimetervisele, ei avaldu negatiivne mõju lirimaa saare sanitaar- ja fütosanitaarstaatusele, ei suurene oht inimeste, loomade või taimede tervisele siseturul, ei suurene oht, et ebaseaduslikust, teatamata ja reguleerimata kalapüügist saadud kalandustooted lastakse liidu turule, ega vähene tarbijakaitse tase siseturul ega selle terviklikkus;
- h) komisjon on võtnud vastu rakendusakti kooskõlas käesoleva artikli lõikega 3 ega ole võtnud meetmeid kooskõlas käesoleva artikli lõikega 4 ega artikliga 14.

2. Jaekauba saadetistega peab kaasas olema lõikes 1 osutatud üldsertifikaat, mille annavad välja Ühendkuningriigi pädevad asutused. Kõnealune üldsertifikaat tõendab, et saadetises olev jaekaup vastab lõike 1 punktides a–f sätestatud nõuetele.

3. Kui käesoleva artikli lõike 1 punktis g osutatud kirjalike tagatiste tingimused on täidetud ja võttes arvesse komisjoni kontrolli seoses II lisas sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatiste suhtes esitatavate nõuete täitmisega, võib komisjon rakendusaktidega kehtestada ametliku kontrolli erimäärad, nende ametlike kontrollide reeglid ja käesoleva artikli lõikes 1 osutatud saadetiste puhul üldsertifikaadi näidise.

Identsuskontrolli erimäärasid, sealhulgas käesoleva artikli lõike 1 punkti a ja artikli 5 lõike 1 punkti a järgimise puhul, kohandatakse vastavalt sellele, millises ulatuses on eri liiki jaekaup individuaalselt märgistatud.

Kui artikli 6 lõike 1 punktis b sätestatud märgistamisnõuded on täidetud, vähendatakse identsuskontrolli erimäära 8 %-ni kõigist saadetistest.

Kui artikli 6 lõike 1 punktis c sätestatud märgistamisnõuded on täidetud, vähendatakse identsuskontrolli erimäära 5 %-ni kõikidest saadetistest.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 18 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

4. Komisjon jälgib, kuidas Ühendkuningriik kohaldab ametliku kontrolli erimäärasid käsitlevaid erinorme saadetiste puhul ning lõigetes 1 ja 2 osutatud üldsertifikaati.

Kui on tõendeid, nagu liidu inspekteerimisaruanne, andmed veinitoodetega kauplemise mahu kohta, audit või teade määruse (EL) 2017/625 artiklis 131 osutatud ametliku kontrolli teabehaldussüsteemi (edaspidi „ametliku kontrolli teabehaldussüsteem“) või mahepõllumajanduse teabesüsteemi kaudu, mille komisjon on kättesaadavaks teinud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/848⁽¹⁵⁾ artiklile 43 (edaspidi „mahepõllumajanduse teabesüsteem“), et Ühendkuningriik ei võta asjakohaseid meetmeid, millega võidelda käesoleva artikli lõike 1 punktides a–g osutatud tingimuste tõsiste või korduvate rikkumiste vastu, võtab komisjon pärast Ühendkuningriigi nõuetekohast teavitamist ja temaga konsulteerimist vastu rakendusakti, milles sätestatakse asjakohased eritingimused ja meetmed, sealhulgas ajutised või alalised piirangud erinormide kohaldamisel teatavate saadetiste või ettevõtete suhtes, või millega muudetakse käesoleva artikli lõike 3 kohaselt vastu võetud rakendusakti.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 18 lõigetes 2 ja 3 osutatud kontrollimenetlusega.

5. Ühendkuningriigi pädevad asutused võivad otsustada mitte koguda lõive või tasusid lõikes 1 osutatud jaekauba ametliku kontrolli eest.

Artikkel 5

Erinormid artikli 3 punktides c ja d osutatud jaekauba saadetiste kohta

1. Artikli 3 punktides c ja d osutatud jaekauba saadetiste Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-lirimaale sisene mise ja seal turule laskmise suhtes kohaldatakse ametliku kontrolli erimäärasid käsitlevaid erinorme ja üldsertifikaati üksnes juhul, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

a) jaekaub on müügi pakendis ja sellel on märgistus, kui see on artikli 6 kohaselt nõutav;

b) jaekaub vastab ühele järgmistest tingimustest:

i) see on pärit Ühendkuningriigi muudest osadest kui Põhja-lirimaalt;

ii) see on pärit liikmesriigist;

iii) tegemist on muu maailma jaekaubaga, mis koosneb kaubast, mille suhtes ei kohaldata määruse (EL) 2017/625 artikli 1 lõike 2 punktides d, e ja g osutatud looma- või taimetervist käsitlevaid norme ega määruses (EÜ) nr 1005/2008 kalandustoodete suhtes kehtestatud norme;

c) jaekaub lastakse turule üksnes Põhja-lirimaal lõpptarbijale;

d) jaekaub lähetatakse Ühendkuningriigi muudes osades kui Põhja-lirimaal asuvatest loetellu kantud ettevõtetest ja võetakse vastu Põhja-lirimaal asuvate loetellu kantud ettevõtete poolt;

e) jaekaub esitatakse ametlikuks kontrolliks esimeses Põhja-lirimaale saabumise sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatises kooskõlas määrusega (EL) 2017/625;

f) Ühendkuningriik on esitanud kirjalikud tagatised järgmise kohta:

i) käesoleva määruse II lisas esitatud nõuetele vastavas esimeses Põhja-lirimaale saabumise sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatises tehakse jaekauba saadetiste suhtes mõjus ametlik kontroll kooskõlas määrusega (EL) 2017/625, ning

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007 (ELT L 150, 14.6.2018, lk 1).

ii) tehakse ametlik kontroll, mille tegemist tõendab kontrollikava, ja toimub käesoleva määruse III lisa 1. osas esitatud nõuete kohane jälgimine, mis hõlmab kõnealuse jaekauba liikumist esimesest Põhja-lirimaale saabumise sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatistest loetellu kantud sihtettevõttesse, tagamaks, et need saadetised on ette nähtud üksnes jaemüügiks Põhja-lirimaal asuvates loetellu kantud ettevõtetes ja neid ei viida hiljem liikmesriiki;

kõnealused kirjalikud tagatised annavad seega liidule kindluse, et ametliku kontrolli erimäärade ja üldsertifikaadi tõttu ei suurene oht rahvatervisele siseturul ega vähene tarbijakaitse tase siseturul ega selle terviklikkus;

g) jaekaubaga on kaasa üldsertifikaat, mis vastab artikli 4 lõike 3 kohaselt vastu võetud rakendusaktiga kehtestatud näidisele;

h) komisjon on võtnud vastu rakendusakti kooskõlas artikli 4 lõikega 3 ega ole võtnud meetmeid kooskõlas artikli 4 lõikega 4 ega käesoleva artikli lõikega 2 ega artikliga 14.

2. Komisjon jälgib, kuidas Ühendkuningriik kohaldab lõikes 1 osutatud tingimusi nende saadetiste sisenemiseks Põhja-lirimaale Ühendkuningriigi muudest osadest ja turule laskmiseks Põhja-lirimaal.

Kui on tõendeid, nagu liidu inspekteerimisaruanne, audit või ametliku kontrolli teabehaldussüsteemi või mahepõllumajanduse teabesüsteemi kohane teade, et Ühendkuningriik ei võta asjakohaseid meetmeid, millega võidelda käesoleva artikli lõike 1 punktides a–g osutatud tingimuste tõsiste või korduvate rikkumiste vastu, võtab komisjon pärast Ühendkuningriigi nõuetekohast teavitamist ja temaga konsulteerimist vastu rakendusakti, milles sätestatakse asjakohased eritingimused ja meetmed või muudetakse artikli 4 lõike 3 kohaselt vastu võetud rakendusakti.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 18 lõigetes 2 ja 3 osutatud kontrollimenetlusega

3. Ühendkuningriigi pädevad asutused võivad otsustada mitte koguda lõive või tasusid lõikes 1 osutatud jaekauba ametliku kontrolli eest.

Artikkel 6

Jaekauba märgistamine

1. Jaekaup märgistatakse järgmiste nõuete kohaselt:

a) alates 1. oktoobrist 2023 märgistatakse jaekaup IV lisa punktides 2 ja 3 esitatud nõuete kohaselt, välja arvatud järgmine jaekaup, mille peab olema IV lisa punkti 1 kohane individuaalne märgistus:

i) müügiapakendis liha, müügiapakendis lihatooted ja müügi kohas pakendatud liha;

ii) müügiapakendis piim, müügiapakendis piimatooted ja V lisa 1. osas loetletud müügi kohtades pakendatud piimatooted;

b) alates 1. oktoobrist 2024 peab piimal ja piimatoodetel olema IV lisa punkti 1 kohane individuaalne märgistus;

c) alates 1. juulist 2025 peab jaekaubal olema individuaalne märgistus vastavalt IV lisa punktis 1 esitatud nõuetele, välja arvatud V lisa 2. osas loetletud jaekaup, mis märgistatakse vastavalt IV lisa punktides 2 ja 3 esitatud nõuetele.

2. Erandina lõikest 1:

a) individuaalsed kaubad, mida müüakse müügi kohas lahtiselt või kaalu järgi tarbija soovil, sealhulgas individuaalsed kaubad, mida jaemüüja töötleb ja müüb müügi kohas tarbijale otsetarbimiseks, märgistatakse vastavalt IV lisa punktides 2 ja 3 esitatud nõuetele;

b) individuaalsed kaubad, mida pakutakse toitlustusettevõtja poolt, tehasesööklates, asutuste toitlustusettevõtjate poolt, restoranide ja muude sarnaste toitlustusettevõtjate poolt kohapeal otsetarbimiseks, ei pea olema märgistatud.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artiklitega 16 ja 17 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse IV lisa, et kohandada märgistamisnõudeid vastavalt tehnika ja tegevuse arengule.

4. Komisjon jälgib, kas asjakohane jaekaup on märgistatud vastavalt lõikele 1.

Kui on tõendeid, nagu liidu inspekteerimisaruanne, audit või ametliku kontrolli teabehaldussüsteemi või mahepõllumajanduse teabesüsteemi kohane teade, või andmed veinitoodete kaubandusmahtude kohta, et jaekaup ei vasta käesolevas artiklis sätestatud nõuetele või seda leidub liikmesriigi turul, võib komisjon artiklite 16 ja 17 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga muuta IV ja V lisa.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artiklitega 16 ja 17 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta V lisa 2. osas esitatud jaekaupade loetelu vastavalt järgmistele kriteeriumidele:

a) jaekaup lisatakse sellesse loetellu, kui selle jaekauba individuaalne märgistamine ei ole nõutav, kuna piiripunktis ei nõuta enam ametlikku kontrolli vastavalt määrusele (EL) 2017/625;

b) jaekaup jäetakse kõnealusest loetelust välja, kui käesoleva määruse artiklite 4 ja 5 kohaldamisel on nõutav individuaalne märgistamine või kui piiripunktides nõutakse ametlikku kontrolli vastavalt määrusele (EL) 2017/625.

6. Kui komisjon on artikli 9 lõigete 1 ja 3 kohaselt andnud hinnangu, et I lisa loetletud ja tärniga tähistatud liidu õigusaktides või nende osades sätestatud asjakohaseid rahvatervise ja tarbijate teavitamise õigusnorme kohaldatakse Ühendkuningriigi riigisisese õiguse alusel, võib ta võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakti, et muuta V lisa, lisades sellesse jaekauba kategooriad, mida on lubatud märgistada vastavalt IV lisa punktides 2 ja 3 esitatud nõuetele.

Kui Ühendkuningriik ei ole komisjonile teatanud, et tema riigisisese õiguse alusel kohaldatakse liidu õigusakti või liidu õigusakti muudatust, ega ole esitanud vastavaid tõendeid kooskõlas artikli 9 lõikega 5, võtab komisjon kooskõlas artiklitega 16 ja 17 vastu delegeeritud õigusakti, et muuta V lisa, jättes lisast välja asjaomased jaekauba kategooriad.

Artikkel 7

Jaekauba jälgimine

1. Ühendkuningriigi pädevad asutused jälgivad Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-lirimaale sisenevaid jaekauba saadetisi kooskõlas III lisa 1. osas esitatud jälgimisnõuetega.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artiklitega 16 ja 17 vastu delegeeritud õigusakte III lisa 1. osa muutmiseks, et kohandada jaekauba saadetiste jälgimise eesmärgil jälgimisnõudeid tehnika või tegevuse arenguga.

Artikkel 8

Ettevõtete loetellu kandmine seoses jaekauba saadetiste lähetamisega Põhja-lirimaale Ühendkuningriigi muudest osadest ja nende vastuvõtmisega Põhja-lirimaal

1. Ühendkuningriigi muudes osades kui Põhja-lirimaal asuvad ettevõtted lähetavad jaekauba saadetised ja need võtavad vastu Põhja-lirimaal ettevõtted, kes on sel eesmärgil loetletud Ühendkuningriigi pädevate asutuste poolt kooskõlas III lisa 2. osas esitatud ettevõtete loetellu kandmise nõuetega.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artiklitega 16 ja 17 vastu delegeeritud õigusakte III lisa 2. osa muutmiseks, et kohandada artiklite 4 ja 5 kohaldamise eesmärgil ettevõtete loetellu kandmise nõudeid tehnika või tegevuse arenguga.

Artikkel 9

Erinormid muu maailma jaekauba saadetiste kohta

1. Muu maailma jaekaubas, mis koosneb loomset või taimset päritolu kaupadest või liitoodetest, mille suhtes kohaldatakse määruse (EL) 2017/625 artikli 1 lõike 2 punktides d, e ja g osutatud looma- või taimetervist käsitlevaid norme, võib tuua Põhja-Iirimaale Ühendkuningriigi muudest osadest ja lasta Põhja-Iirimaaal turule kooskõlas käesoleva määruse artikliga 4 üksnes juhul, kui:

a) Ühendkuningriik otsustab täita järgmisi nõudeid ja selle tulemusena esitab kirjalikud tõendid selle kohta, et:

i) määrustes (EÜ) nr 1069/2009, (EL) 2016/429, (EL) 2016/2031 ja (EL) 2017/625 ning nende määruste kohaselt vastu võetud komisjoni õigusaktides sätestatud imporditingimusi ja ametliku kontrolli nõudeid kohaldatakse nende kaupade suhtes Ühendkuningriigi riigisisese õiguse alusel, ning

ii) Ühendkuningriik rakendab tulemuslikult punkti a alapunktis i osutatud imporditingimusi ja ametliku kontrolli nõudeid;

b) need kaubad on loetletud lõike 4 kohaselt vastu võetud rakendusaktis.

2. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, võib muu kolmanda riigi kui Ühendkuningriigi lipu all sõitva laeva püütud kalandustooteid, mis on imporditud Ühendkuningriigi muudesse osadesse kui Põhja-Iirimaale, tuua Põhja-Iirimaale jaekaubana Ühendkuningriigi muudest osadest ja neid võib kooskõlas artikliga 4 Põhja-Iirimaaal turule lasta üksnes juhul, kui:

a) Ühendkuningriik otsustab täita järgmisi nõudeid ja selle tulemusena esitab kirjalikud tõendid selle kohta, et:

i) Ühendkuningriigi riigisisese õiguse alusel kohaldatakse imporditingimusi, ametlikku kontrolli ja kontrollinõudeid, millele tagatakse, et määruse (EÜ) nr 1005/2008 artiklis 2 ja selle määruse kohaselt vastu võetud liidu õigusaktides määratletud ebaseaduslikust, teatamata ja reguleerimata kalapiügist saadud kalandustooteid ei impordita Ühendkuningriiki;

ii) Ühendkuningriik rakendab tulemuslikult alapunktis i osutatud imporditingimusi, ametlikke kontrolli ja kontrollinõudeid;

b) asjaomase kalalaeva lipuriik on loetletud lõike 4 kohaselt vastu võetud rakendusaktis.

Kui Ühendkuningriik kavatses kehtestada uusi meetmeid või muuta olemasolevaid meetmeid, mis on seotud käesoleva lõike punkti a alapunktis i osutatud imporditingimuste, ametliku kontrolli ja kontrollinõuetega, teavitab ta sellest viivitamata komisjoni ja esitab teabe selliste meetmete sisu kohta enne kuupäeva, mil ta hakkab neid meetmeid riigisisiseses õiguses kohaldama.

Kui liit kavatses lipuriigi suhtes kehtestada uusi meetmeid, mis mõjutavad käesoleva artikli lõike 4 kohaselt vastu võetud rakendusakti, teavitab ta sellest viivitamata Ühendkuningriiki ja esitab teabe uute meetmete sisu kohta enne kuupäeva, mil kõnealuseid meetmeid hakatakse kohaldama;

3. Selleks et hinnata asjakohasel juhul lõigetes 1 ja 2 osutatud imporditingimuste, ametliku kontrolli ja kontrollinõuete tulemuslikku rakendamist, võib komisjon teha Ühendkuningriigis auditeid ja kontrollimenetlusi, mis võivad hõlmata järgmist:

a) Ühendkuningriigi pädevate asutuste kogu kontrollikava või selle osa hindamine, sealhulgas vajaduse korral inspekteerimis- ja auditeerimisprogrammide läbivaatamine;

- b) hinnang, kas lõigetes 1 ja 2 osutatud imporditingimusi, ametlikku kontrolli ja kontrollinõudeid rakendatakse tulemuslikult osana Ühendkuningriigi riigisisest õigusest;
- c) kohapealsed kontrollid.

Komisjon esitab aruande iga tehtud auditi tulemuste kohta ning teeb aruande kättesaadavaks liikmesriikidele ja Ühendkuningriigile.

4. Kui komisjon on saanud lõigetes 1 ja 2 osutatud kirjalikud tõendid, võib komisjon rakendusaktidega vastu võtta meetmed, milles loetletakse:

- a) loomset või taimset päritolu kaubad või liittooted, mida võib Põhja-Iirimaale tuua jaekaubana Ühendkuningriigi muudest osadest ja mida võib Põhja-Iirimaaal turule lasta, ja nende kolmandad päritoluriigid;
- b) lõike 2 punktis b osutatud lipuriigid.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 18 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

5. Kui komisjon valmistab ette lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud liidu õigusakte või selliste õigusaktide muudatusi, teavitab ta sellest Ühendkuningriiki ja esitab talle nendega seotud teabe.

Ühendkuningriik teavitab komisjoni hiljemalt 15 päeva enne esimeses lõigus osutatud liidu õigusaktide või nende muudatuste kohaldamise kuupäeva sellest, kas kõnealustes liidu õigusaktides või muudatustes sätestatud imporditingimusi, ametlikku kontrolli ja kontrollinõudeid kohaldatakse nende liidu õigusaktide või muudatuste kohaldamise kuupäeval tema riigisisese õiguse osana, ning esitab vastavad tõendid.

Viivitamata kohaldatavate liidu õigusaktide või nende muudatuste puhul teavitab komisjon Ühendkuningriiki võimalikult kiiresti kõnealustest õigusaktidest või nende muudatustest. Ühendkuningriik teatab komisjonile, kas imporditingimusi, ametlikku kontrolli ja kontrollinõudeid kohaldatakse osana tema riigisisest õigusest, hiljemalt kolm päeva pärast kõnealuste õigusaktide või nende muudatuste jõustumise kuupäeva.

Kui Ühendkuningriik ei ole komisjonile teatanud, et tema riigisisese õiguse alusel kohaldatakse liidu õigusakti või selle muudatust, ega ole esitanud vastavaid tõendeid kooskõlas käesoleva lõike teise ja kolmanda lõiguga, võtab komisjon kooskõlas artikli 18 lõigetes 2 ja 3 osutatud kontrollimenetlusega vastu viivitamata kohaldatava rakendusakti, et jätta käesoleva artikli lõike 4 kohaselt koostatud loeteludest välja kaubad, mis on hõlmatud liidu asjaomase õigusakti või selle muudatusega, mida Ühendkuningriigi riigisisese õiguse kohaselt ei kohaldata.

6. Asjakohasel juhul jälgib komisjon, kuidas Ühendkuningriik kohaldab imporditingimusi, ametlikku kontrolli ja kontrollinõudeid, millele on osutatud lõigetes 1 ja 2.

Kui on selliseid tõendeid nagu komisjoni hinnang, lõike 3 kohane kontroll, liidu inspekteerimisaruanne, audit või ametliku kontrolli teabehaldussüsteemi kohane teade, et Ühendkuningriik ei võta asjakohaseid meetmeid, et vältida lõigetes 1 ja 2 osutatud imporditingimuste tõsiste või korduvate rikkumiste vastu, või ei tee mõjusalt kõnealustes lõigetes osutatud ametlikku kontrolli ega täida kontrollinõudeid või et Ühendkuningriik ei kohalda oma riigisisese õiguse alusel mõnda neist imporditingimustest, ametlikest kontrollidest või kontrollinõuetest, võtab komisjon viivitamata vastu kohaldatava rakendusakti, milles sätestatakse asjakohased meetmed, mis võivad hõlmata teatavate kaupade või kolmandate päritoluriikide või teatavate lipuriikide eemaldamist lõike 4 kohaselt koostatud loeteludest.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 18 lõigetes 2 ja 3 osutatud kontrollimenetlusega.

3. PEATÜKK

ERINORMID SAADETISTE KOHTA, MIS SISENEVAD PÕHJA-LIRIMAALE ÜHENDKUNINGRIIGI MUDEST OSADEST JA SISALDAVAD ISTUTAMISEKS ETTENÄHTUD TAIMI, VÄLJA ARVATUD SEEMNEKARTUL, NING PÕLLUMAJANDUSES VÕI METSANDUSES KASUTATUD SEADMEID JA SÕIDUKEID, JA SEEMNEKARTULEID PÕHJA-LIRIMAAL TURULE LASKMISEKS JA KASUTAMISEKS*Artikkel 10***Erinormid saadetiste kohta, mida lähetavad ja müüvad ettevõtjad ning mis sisaldavad istutamiseks ettenähtud taimi, välja arvatud seemnekartul, ja põllumajanduses või metsanduses kasutatud seadmeid ja sõidukeid**

1. Kui Ühendkuningriigi muudest osadest sisenevad Põhja-lirimaale ja lastakse seal turule saadetised, mis sisaldavad istutamiseks ettenähtud taimi, välja arvatud seemnekartul, ning enne Põhja-lirimaale sisenemist põllumajanduses või metsanduses kasutatud seadmeid ja sõidukeid, kohaldatakse nende suhtes erinorme ja taimetervisemärgise nõuet üksnes juhul, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- a) neid saadetisi lähetavad Ühendkuningriigi muudes osades kui Põhja-lirimaal asuvad ettevõtjad, kellele Ühendkuningriigi pädevad asutused on andnud loa ja kelle nad on registreerinud eesmärgiga tagada, et kõnealused saadetised lähetatakse kooskõlas käesoleva määrusega Põhja-lirimaale ettevõtjatele vastuvõtmiseks või koheseks müügiks Ühendkuningriigis pärast seda, kui ettevõtjad on need Põhja-lirimaal vastu võtnud;
- b) istutamiseks ettenähtud taimi, välja arvatud seemnekartul, või enne Põhja-lirimaale sisenemist põllumajanduses või metsanduses kasutatud seadmeid ja sõidukeid sisaldava saadetise iga väikseim kaubeldav ühik kannab taimetervisemärgist, mille on välja andnud ettevõtja Ühendkuningriigi pädevate asutuste ametliku järelevalve all ning mis vastab lõike 3 kohaselt vastu võetud rakendusaktis sätestatud sisule ja näidismõttele;
- c) saadetised, mis sisaldavad istutamiseks ettenähtud taimi, välja arvatud seemnekartul, ning enne Põhja-lirimaale sisenemist põllumajanduses või metsanduses kasutatud seadmeid ja sõidukeid, vastavad määrustes (EL) 2016/2031 ja (EL) 2017/625 sätestatud õigusnormidele nende liitu sisenemise kohta;
- d) saadetised, mis sisaldavad istutamiseks ettenähtud taimi, välja arvatud seemnekartul, ning enne Põhja-lirimaale sisenemist põllumajanduses või metsanduses kasutatud seadmeid ja sõidukeid, lastakse pärast nende Põhja-lirimaale sisenemist turule ja neid võib kasutada üksnes Ühendkuningriigis ning neid ei viida hiljem liikmesriiki;
- e) istutamiseks ettenähtud taimed, välja arvatud seemnekartul, ning enne Põhja-lirimaale sisenemist põllumajanduses või metsanduses kasutatud seadmed ja sõidukeid esitatakse ametlikuks kontrolli esimeses Põhja-lirimaale saabumise sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatises kooskõlas määrusega (EL) 2017/625;
- f) Ühendkuningriigi pädevad asutused on registreerinud määruse (EL) 2016/2031 artikli 65 lõikega 1 ette nähtud registris kõnealuse määruse artikliga 66 ette nähtud korra kohaselt vastaval otstarbel Põhja-lirimaale ettevõtjad, kes võtavad vastu kõnealused istutamiseks ettenähtud taimed, välja arvatud seemnekartul, ning ettevõtjad, kes võtavad vastu kõnealused seadmed ja sõidukid, kui need on esimest korda Põhja-lirimaale sisenenud;
- g) Ühendkuningriik on esitanud kirjalikud tagatised selle kohta, et on kehtestatud ettevõtjate registreerimise ja neile lubade andmise kord, millega tagatakse kõnealuste saadetiste lähetamine käesoleva määruse kohaselt, ja sealhulgas on kehtestatud ametlik menetlus, millega tagatakse saadetiste vastavus käesolevale määrusele ja mittevastavuste käsitlemine, ja et kooskõlas määrusega (EL) 2017/625 tehakse saadetistele, mis sisaldavad istutamiseks ettenähtud taimi, välja arvatud seemnekartul, ning enne Põhja-lirimaale sisenemist põllumajanduses või metsanduses kasutatud seadmeid ja sõidukeid, ametlik kontroll nende esimeses Põhja-lirimaale saabumise sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatises, mis vastab käesoleva määruse II lisas sätestatud nõuetele, ning et kõnealuste saadetiste liikumist alates esimesest Põhja-lirimaale saabumise sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatisest kuni Põhja-lirimaal asuva sihtkohani jälgitakse kontrollitava abil tõendatava ametliku kontrolli raames, et neid saadetisi ei viidaks hiljem liikmesriiki; kõnealused kirjalikud tagatised annavad seega liidule kindluse, et käesolevas artiklis sätestatud erinormide tõttu ei suurene oht taimetervisele Iirimaa saarel, ei avaldu negatiivne mõju Iirimaa saare sanitaarsele ja fütosanitaarsele staatusele, ei suurene oht taimetervisele siseturul ega vähene siseturu terviklikkus;

h) komisjon on kooskõlas käesoleva artikli lõikega 3 võtnud vastu rakendusakti, milles käsitletakse taimetervisemärgise sisu ja näidismuud, ning ei ole peatanud käesoleva lõike punktides a, b ja c osutatud erinormide kohaldamist kooskõlas käesoleva artikli lõikega 4 või kooskõlas artikliga 14.

2. Lõikes 1 osutatud taimetervisemärgisega tõendatakse, et saadetised, mis sisaldavad istutamiseks ettenähtud taimi, välja arvatud seemnekartul, ning enne Põhja-lirimaale sisenemist põllumajanduses või metsanduses kasutatud seadmeid ja söidukeid, vastavad lõike 1 punktides a, c ja d osutatud nõuetele.

3. Kui lõike 1 punktis g sätestatud tingimused kirjalike tagatiste kohta on täidetud, võib komisjon rakendusaktidega kehtestada õigusnormid lõikes 1 osutatud taimetervisemärgise sisu ja näidismuudide kohta.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 18 lõigetes 2 ja 3 osutatud kontrollimenetlusega.

4. Komisjon jälgib, kuidas Ühendkuningriik kohaldab lõigetes 1 ja 3 osutatud erinorme, mis käsitlevad istutamiseks ettenähtud taimede, välja arvatud seemnekartul, ning põllumajanduses või metsanduses kasutatud seadmete ja söidukite saadetisi ning taimetervisemärgist.

Kui on tõendeid, nagu liidu inspekteerimisaruanne, audit või ametliku kontrolli teabehaldussüsteemi kohane teade, et Ühendkuningriik ei võta asjakohaseid meetmeid, millega võidelda käesoleva artikli lõike 1 punktides a–g osutatud tingimuste tõsiste või korduvate rikkumiste vastu, võtab komisjon pärast Ühendkuningriigi nõuetekohast teavitamist ja temaga konsulteerimist vastu rakendusakti, milles sätestatakse asjakohased eritingimused ja meetmed, sealhulgas ajutised või alalised piirangud erinormide kohaldamisel teatavate saadetiste või ettevõtjate suhtes, või millega muudetakse lõike 3 kohaselt vastu võetud rakendusakte.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 18 lõigetes 2 ja 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 11

Seemnekartulisaadetiste erinormid

1. Kui Ühendkuningriigi muudest osadest sisenevad Põhja-lirimaale seemnekartuli saadetised turule laskmiseks, kohaldatakse nende suhtes erinorme ja taimetervisemärgise nõuet üksnes juhul, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

a) neid saadetisi lähetavad ettevõtjad, kellele Ühendkuningriigi pädevad asutused on andnud loa ja kelle nad on registreerinud eesmärgiga tagada, et kõnealused saadetised lähetatakse kooskõlas käesoleva määrusega Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-lirimaale ettevõtjatele vastuvõtmiseks;

b) igal seemnekartulisaadetisel on lõike 2 kohane taimetervisemärgis;

c) seemnekartul vastab lõike 3 kohaselt vastu võetud rakendusakti nõuetele, mis käsitlevad seemnekartuli sisenemist Põhja-lirimaale Ühendkuningriigi muudest osadest ja turule laskmist Põhja-lirimaal;

d) seemnekartul on pärast Põhja-lirimaale sisenemist ette nähtud üksnes turule laskmiseks ja kasutamiseks Ühendkuningriigis ning seda ei viida hiljem liikmesriiki;

e) seemnekartul esitatakse ametlikuks kontrolliks esimeses Põhja-lirimaale saabumise sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatises kooskõlas määrusega (EL) 2017/625;

f) Ühendkuningriik on esitanud kirjalikud tagatised selle kohta, et on kehtestatud ettevõtjate registreerimise ja neile lubade andmise kord, ja sealhulgas on kehtestatud ametlik menetlus, millega tagatakse vastavus käesolevale määrusele ja mittevastavuste käsitlemine, ja et kooskõlas määrusega (EL) 2017/625 tehakse ametlik kontroll seemnekartulisaadetistele nende esimeses Põhja-lirimaale saabumise sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatises, mis vastab käesoleva määruse II lisas sätestatud nõuetele, ning et kõnealuste saadetiste liikumist alates esimesest Põhja-lirimaale saabumise sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatisest kuni Põhja-lirimaal asuva sihtkohani jälgitakse ametliku kontrolli raames, et

neid saadeti ei viidaks hiljem liikmesriiki; kõnealused kirjalikud tagatised annavad seega liidule kindluse, et käesolevas artiklis sätestatud erinormide tõttu ei suurene oht taimetervisele Iirimaa saarel, ei avaldu negatiivne mõju Iirimaa saare sanitaarsele ja fütosanitaarsele staatusele, ei suurene oht taimetervisele siseturul ega vähene siseturu terviklikkus;

- g) komisjon on kooskõlas käesoleva artikli lõikega 3 võtnud vastu rakendusakti ning ei ole peatanud käesoleva artikli lõike 1 osutatud erinormide kohaldamist kooskõlas lõikega 4 või kooskõlas käesoleva määruse artikliga 14.

2. Lõikes 1 osutatud taimetervisemärgise annavad välja Ühendkuningriigi pädevad asutused pärast süstemaatilist ja füüsilist ametlikku kontrolli ning selle trükivad kas kõnealused pädevad asutused või ettevõtjad nende pädevate asutuste ametliku järelevalve all.

Märgis tõendab, et seemnekartulisaadetised vastavad lõike 1 punktides a, c ja d osutatud nõuetele ning lõike 3 kohaselt vastu võetud rakendusaktis sätestatud normidele.

3. Kui lõike 1 punktis f sätestatud kirjalike tagatiste tingimused on täidetud, võib komisjon rakendusaktidega kehtestada normid alljärgneva kohta:

- a) nõuded seemnekartuli sisenemiseks Põhja-Iirimaa Ühendkuningriigi muudest osadest ja kasutamiseks Põhja-Iirimaaal;

- b) lõikes 1 osutatud taimetervisemärgise näidisvorm.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 18 lõigetes 2 ja 3 osutatud kontrollimenetlusega.

4. Komisjon jälgib, kuidas Ühendkuningriik kohaldab lõigetes 1 ja 3 osutatud seemnekartulisaadetiste ja taimetervisemärgise tingimusi.

Kui on tõendeid, nagu liidu inspekteerimisaruanne, audit või ametliku kontrolli teabehaldussüsteemi kohane teade, et Ühendkuningriik ei võta asjakohaseid meetmeid, millega võidelda käesoleva artikli lõike 1 punktides a–f osutatud tingimuste tõsiste või korduvate rikkumiste vastu, võtab komisjon pärast Ühendkuningriigi nõuetekohast teavitamist ja temaga konsulteerimist vastu rakendusakti, milles sätestatakse asjakohased eritingimused ja meetmed, sealhulgas ajutised või alalised piirangud erinõuete kohaldamisel teatavate saadetiste või ettevõtjate suhtes, või millega muudetakse käesoleva artikli lõike 3 kohaselt vastu võetud rakendusakte.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 18 lõigetes 2 ja 3 osutatud kontrollimenetlusega.

4. PEATÜKK

ERINORMID ÜHENDKUNINGRIIGI MUUDEST OSADEST PÕHJA-IIRIMAALE SISENEVATE LEMMIKLOOMADE MITTEKAUBANDUSLIKU LIIKUMISE KOHTA

Artikkel 12

Erinormid lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise kohta

1. Käesolevas artiklis sätestatud erinorme Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-Iirimaa sisenevate lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise kohta kohaldatakse üksnes juhul, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- a) Ühendkuningriik on esitanud kirjalikud tagatised, kinnitades et:

- i) kõnealuste lemmikloomade tõttu ei suurene Iirimaa saarel oht loomade tervisele, ei avaldu mõju saare sanitaarsaatusel, ei suurene oht inimeste ja loomade tervisele siseturul ega vähene siseturu terviklikkus;

- ii) Ühendkuningriigi pädevad asutused tegutsevad mõjusalt, et viia miinimumini lemmikloomade Põhja-lirimaalt liikmesriiki viimise võimalus, ja esitavad selle tõenduseks teabe ametliku menetluse kohta, mille alusel otsustatakse nõuete rikkumise korral võetavate meetmete üle;
 - iii) Ühendkuningriigi pädevad asutused kohaldavad nõudeid, mis on seotud lemmikloomade mittekaubandusliku liikumisega Ühendkuningriiki, et kaitsta sealset lemmikloomade tervisestaatust;
 - iv) Ühendkuningriigi pädevad asutused kontrollivad mõjusalt Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-lirimaale sisenevate lemmikloomade dokumente ja identsust vastavalt punktile f;
 - v) Ühendkuningriigi pädevad asutused rakendavad metsloomadest lõpp-peremeestel *Echinococcus multilocularis*'e nakkuse varajase avastamise ja sellest teatamise süsteemi ning teatavad komisjonile nakkuse avastamisest viivitamata;
 - vi) Ühendkuningriigi pädevad asutused rakendavad marutaudile vastuvõtlikku liiki kuuluvate lemmikloomade ja metsloomade marutaudinakkuse varajase avastamise ja sellest teatamise süsteemi ning Ühendkuningriigi pädevad asutused teatavad komisjonile marutaudi nakkuse kahtlusest või avastamisest viivitamata;
- b) komisjon on vastu võtnud rakendusakti kooskõlas lõikega 4;
- c) lemmikloomad on pärit Ühendkuningriigi muudest osadest kui Põhja-lirimaa ja neid ei viida hiljem liikmesriiki;
- d) lemmikloomad on identifitseeritavad mikrokiibiga, mis vastab määruse (EL) nr 576/2013 II lisas sätestatud tehnilistele nõuetele;
- e) lemmikloomaga peab vastavalt lõikele 4 olema kaasas lemmiklooma reisidokument, paber kandjal või elektrooniline, mille Ühendkuningriigi pädevad asutused on lõike 2 kohaselt valideerinud, ning omanik või volitatud isik esitab allkirjastatud deklaratsiooni selle kohta, et punkti d kohaselt identifitseeritud ja lemmiklooma reisidokumendiga lemmiklooma ei viida hiljem Põhja-lirimaalt liikmesriiki;
- f) Ühendkuningriigi pädevad asutused kontrollivad lemmiklooma dokumente ja identsust, lemmikloomal peab olema kaasas punktis e osutatud lemmiklooma reisidokument ja deklaratsioon, mille omanik või volitatud isik esitab pärast pardalmineku lõppu ja enne Põhja-lirimaale saabumist või esimesel Põhja-lirimaale saabumisel, et tõendada vastavust käesolevas artiklis sätestatud erinormidele; kui kontrollimisel ilmneb mittevastavus, mille kohta on ette nähtud punkti a alapunktis ii osutatud ametlik menetlus, viiakse lemmikloom mittevastavuse lahendamiseks Ühendkuningriigi pädevatele asutustele tema esimeses Põhja-lirimaale saabumise sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatises, mis vastab II lisas sätestatud nõuetele;
2. Lõike 1 punktis e osutatud lemmiklooma reisidokument väljastatakse alles pärast seda, kui Ühendkuningriigi pädevad asutused on nõuetekohaselt kontrollinud, et dokumendi vastavad kanded on täidetud õige ja tõese teabega, mida nõutakse lõike 4 kohaselt vastu võetud rakendusaktis, ja selle dokumendiga tõendatakse vastavust lõike 1 punktides c ja d sätestatud tingimustele.
3. Selliste Põhja-lirimaalt pärit lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise korral, kes ainult reisivad Ühendkuningriigi muudesse osadesse ja pöörduvad seejärel otse Põhja-lirimaale tagasi:
- i) lemmikloomad identifitseeritakse mikrokiibiga vastavalt lõike 1 punktis d sätestatud nõuetele;

- ii) lõike 1 punktides c, e ja f sätestatud nõudeid ei kohaldata;
- iii) määruses (EL) nr 576/2013 sätestatud asjakohaseid nõudeid ei kohaldata.

4. Kui lõike 1 punktis a sätestatud tingimused on täidetud, võib komisjon vastu võetud rakendusaktidega kehtestada normid teabe kohta, mida Ühendkuningriigi muudest osadest Põhja-Iirimaale sisenevate lemmikloomade mittekaubanduslikuks liikumiseks ette nähtud lemmiklooma reisidokument peab sisaldama, sealhulgas lõike 1 punktis e osutatud deklaratsiooni sisu kohta.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 18 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

- 5. Komisjon jälgib, kuidas Ühendkuningriik kohaldab lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud tingimusi.

Kui on tõendeid, nagu liidu inspekteerimisaruanne, audit või ametliku kontrolli teabehaldussüsteemi kohane teade, et Ühendkuningriik ei võta asjakohaseid meetmeid, millega võidelda lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatud tingimuste tõsiste või korduvate rikkumiste vastu, võtab komisjon pärast Ühendkuningriigi nõuetekohast teavitamist ja temaga konsulteerimist vastu rakendusakti, milles sätestatakse asjakohased eritingimused ja meetmed või millega muudetakse lõike 4 kohaselt vastu võetud rakendusakte.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 18 lõigetes 2 ja 3 osutatud kontrollimenetlusega.

5. PEATÜKK

KEELD JA PEATAMINE

Artikkel 13

Käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate kaupade ja lemmikloomade liikmesriiki liikumise või seal turule laskmise keeld

1. Käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluv kaup ei tohi Põhja-Iirimaalt liikmesriiki liikuda ja seda ei tohi liikmesriigis turule lasta.
2. Käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvad lemmikloomad ei tohi Põhja-Iirimaalt liikmesriiki liikuda.
3. Liikmesriigid kohaldavad käesolevas määruses sätestatud erinormide rikkumise korral mõjusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi.

Artikkel 14

2., 3. ja 4. peatükis sätestatud erinormide kohaldamise peatamine

1. Komisjon jälgib tähelepanelikult 2., 3. ja 4. peatükis ning artiklis 13 sätestatud erinormide kohaldamist ning eelkõige seda, kas:
 - a) ametlikult kontrollitakse saadetisi, mis sisaldavad jaekaupa, istutamiseks ettenähtud taimi, välja arvatud seemnekartul, ning enne Põhja-Iirimaale sisenemist põllumajanduses ja metsanduses kasutatud seadmeid ja sõidukeid, seemnekartulit ning lemmikloomi, mis kõik kuuluvad käesoleva määruse kohaldamisalasse;
 - b) kooskõlas III lisas sätestatud nõuetega on kehtestatud piisav ametlik kontroll ja jälgimine, mis hõlmab jaekauba liikumist esimesest Põhja-Iirimaale saabumise sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatisest loetellu kantud sihtettevõttesse, tagamaks, et jaekaup on ette nähtud üksnes Põhja-Iirimaal asuvate loetellu kantud ettevõtete jaoks ja seda ei viida hiljem liikmesriiki;
 - c) järgitakse käesolevas määruses, eelkõige selle artiklites 6 ja 9 sätestatud erinorme.

2. Komisjon jälgib, kas:

a) esimesed Põhja-lirimaale saabumise sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatised vastavad II lisale;

b) liidu esindajatel on pidev ja katkematu juurdepääs asjakohastele andmebaasidele, mida kasutavad Ühendkuningriigi pädevad asutused Põhja-lirimaal käesoleva määrusega nõutava ametliku kontrolli ja jälgimise eesmärgil, sealhulgas ühtse sisseveodokumendi inspekteerimisplatvormile ja muudele asjakohastele andmebaasidele ning teabevahetusele, ning kas Ühendkuningriigi pädevad asutused Põhja-lirimaal täidavad määruses (EL) 2017/625 sätestatud Tracesi kasutamise kohustust.

3. Kui komisjon leiab, et Ühendkuningriik jätab süsteemselt täitmata lõikes 1 osutatud erinormid või et Ühendkuningriik ei täida üht lõikes 2 osutatud tingimustest, teatab komisjon seitsme päeva jooksul Ühendkuningriigile kirjalikult sellest järeldusest ja selle üksikasjalikest põhjustest.

4. Nelja nädala jooksul pärast lõikes 3 osutatud kirjaliku teate kuupäeva alustab komisjon Ühendkuningriigiga konsultatsioone, et lahendada olukord, mis tingis kirjaliku teate esitamise.

5. Kui käesoleva artikli lõikes 3 osutatud kirjaliku teate aluseks olnud olukord ei ole lahendatud käesoleva artikli lõikes 4 osutatud nelja nädala jooksul või kui ühiskomitee otsuse nr 1/2023⁽¹⁶⁾ 2. jao (sellise kauba kindlaksmääramine, mille puhul puudub oht, et kaup liigub edaspidi liitu, ning otsuse nr 4/2020 kehtetuks tunnistamine) vastavad sätted on kõnealuse otsuse artikli 15 lõike 2 kohaselt käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes asjakohastel põhjustel peatatud, võtab komisjon järgneva nelja nädala jooksul kooskõlas artikliga 17 vastu delegeeritud õigusakti, et täiendada käesolevat määrust määrates kindlaks käesolevas määruses sätestatud erinormid, mille kohaldamine peatatakse.

Kui Ühendkuningriik ei täida käesoleva artikli lõike 1 punktis c või lõike 2 punktides a või b sätestatud tingimusi, võtab komisjon kooskõlas artikliga 17 vastu delegeeritud õigusakti, et täiendada käesolevat määrust peatades artiklite 4, 5, 6 ja 9–12 kohaldamise.

6. Kui Ühendkuningriik on lahendanud olukorra, mille tõttu võeti vastu lõikes 5 osutatud delegeeritud õigusakt, võtab komisjon kooskõlas artikliga 17 vastu delegeeritud õigusakti, et täiendada käesolevat määrust määrates kindlaks, milliseid erinorme hakatakse uuesti kohaldama.

6. PEATÜKK

DELEGEERITUD ÕIGUSAKTID JA RAKENDUSAKTID

Artikkel 15

I ja II lisa muutmine

1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesoleva määruse I lisa esitatud loetelu, kui protokollis 2. lisa osutatud liidu õigusaktid või nende osad on vaja välja jätta või lisada.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artiklitega 16 ja 17 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta II lisa sätestatud sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatistele esitatavaid nõudeid, kui see on vajalik ja asjakohane, et võtta arvesse tehnika ja tegevuse arengut, tingimusel et muudatused on kooskõlas käesolevas määruses sätestatud erinormidega.

Artikkel 16

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

⁽¹⁶⁾ ELT L 102, 17.4.2023, lk 61.

2. Artikli 6 lõigetes 3–6, artikli 7 lõikes 2, artikli 8 lõikes 2, artikli 14 lõigetes 5 ja 6 ning artikli 15 lõigetes 1 ja 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 2. juulist 2023. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegerimist pikendatakse vaikumisi sama pikaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament või nõukogu võivad artikli 6 lõigetes 3–6, artikli 7 lõikes 2, artikli 8 lõikes 2, artikli 14 lõigetes 5 ja 6 ning artikli 15 lõigetes 1 ja 2 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 6 lõigete 3–6, artikli 7 lõike 2, artikli 8 lõike 2, artikli 14 lõigete 5 ja 6 ning artikli 15 lõigete 1 ja 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 17

Kiirmenetlus

1. Käesoleva artikli kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub viivitamata ja seda kohaldatakse seni, kuni selle suhtes ei esitata vastuväidet kooskõlas lõikega 2. Delegeeritud õigusakti teatavakstegemisel Euroopa Parlamendile ja nõukogule põhjendatakse kiirmenetluse kasutamist.
2. Nii Euroopa Parlament kui ka nõukogu võivad delegeeritud õigusakti suhtes esitada vastuväiteid artikli 16 lõikes 6 osutatud korras. Sellisel juhul tunnistab komisjon pärast seda, kui Euroopa Parlament või nõukogu teatab oma otsusest esitada vastuväiteid, õigusakti viivitamata kehtetuks.

Artikkel 18

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab alaline taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee, mis on loodud määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 58 lõike 1 kohaselt.

Käesoleva määruse artikli 9 lõike 4 punkti b kohaldamisel abistab komisjoni siiski Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1380/2013⁽¹⁷⁾ artikli 47 kohaselt loodud kalanduse ja vesiviljeluse komitee. See komitee abistab teda ka käesoleva määruse artikli 4 lõike 4 ja artikli 9 lõike 6 kohaldamisel küsimustes, mis kuuluvad üksnes kõnealuse komitee pädevusse.

Nimetatud komiteed on komiteed määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes artikliga 5.

⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1380/2013 ühise kalanduspoliitika kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1954/2003 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2371/2002 ja (EÜ) nr 639/2004 ning nõukogu otsus 2004/585/EÜ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 22).

7. PEATÜKK

ÜLEMINEKU- JA LÖPPSÄTTED

Artikkel 19

Märgistamisnõuete üleminekusätted

1. Enne 1. oktoobrit 2023 Põhja-Iirimaal turule lastud jaekaup ei pea vastama artikli 6 lõike 1 punktis a sätestatud märgistamisnõuetele kuni 31. oktoobrini 2023.
2. Enne 1. oktoobrit 2024 Põhja-Iirimaal turule lastud jaekaup ei pea vastama artikli 6 lõike 1 punktis b sätestatud märgistamisnõuetele kuni 31. oktoobrini 2024.
3. Enne 1. juulit 2025 Põhja-Iirimaal turule lastud jaekaup ei pea vastama artikli 6 lõike 1 punktis c sätestatud märgistamisnõuetele kuni 31. juulini 2025.

Artikkel 20

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 14. juuni 2023

Euroopa Parlamendi nimel

president

R. METSOLA

Nõukogu nimel

eesistuja

J. ROSWALL

I LISA

Loetelu liidu õigusaktidest või nende osadest

Märkus: Artikli 1 lõikes 2 nimetatud loetelus liidu õigusaktidest või nende osadest on tärniga „*“ tähistatud artikli 6 lõikes 6 osutatud rahvatervise ja tarbijateabega seotud õigusaktid või nende osad:

1. *Nõukogu 15. oktoobri 1984. aasta direktiiv 84/500/EMÜ toiduainetega kokkupuutumiseks ettenähtud keraamika-tooteid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta ⁽¹⁾
2. Komisjoni 23. detsembri 1985. aasta määrus (EMÜ) nr 3703/85, millega sätestatakse teatavate värskete ja jahutatud kalade ühiste turustusnormide üksikasjalikud rakenduseeskirjad ⁽²⁾
3. *Nõukogu 21. detsembri 1988. aasta direktiiv 89/108/EMÜ kiirkülmutatud toiduaineid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta ⁽³⁾
4. Nõukogu 21. juuni 1989. aasta määrus (EMÜ) nr 2136/89, milles sätestatakse sardiinikonservide ühised turustusnormid ning sardiinikonservide ja sardiinikonservilaadsete toodete müüginimetused ⁽⁴⁾
5. Nõukogu 9. juuni 1992. aasta määrus (EMÜ) nr 1536/92, millega sätestatakse tuuni- ja pelamiidikonservide ühised turustusnormid ⁽⁵⁾
6. *Nõukogu 8. veebruari 1993. aasta määrus (EMÜ) nr 315/93, milles sätestatakse ühenduse menetlused toidus sisalduvate saasteainete suhtes ⁽⁶⁾
7. *Nõukogu 29. aprilli 1996. aasta direktiiv 96/22/EÜ, mis käsitleb teatavate hormonaalse või türostaatilise toimega ainete ja beetaagonistide kasutamise keelamist loomakasvatuses ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 81/602/EMÜ, 88/146/EMÜ ja 88/299/EMÜ ⁽⁷⁾
8. Nõukogu 26. novembri 1996. aasta määrus (EÜ) nr 2406/96, milles sätestatakse teatavate kalandustoodete ühised turustusnormid ⁽⁸⁾
9. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. veebruari 1999. aasta direktiiv 1999/2/EÜ ioniseeriva kiirgusega töödeldud toitu ja toidu koostisosasid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta ⁽⁹⁾

⁽¹⁾ EÜT L 277, 20.10.1984, lk 12.

⁽²⁾ EÜT L 351, 28.12.1985, lk 63.

⁽³⁾ EÜT L 40, 11.2.1989, lk 34.

⁽⁴⁾ EÜT L 212, 22.7.1989, lk 79.

⁽⁵⁾ EÜT L 163, 17.6.1992, lk 1.

⁽⁶⁾ EÜT L 37, 13.2.1993, lk 1.

⁽⁷⁾ EÜT L 125, 23.5.1996, lk 3.

⁽⁸⁾ EÜT L 334, 23.12.1996, lk 1.

⁽⁹⁾ EÜT L 66, 13.3.1999, lk 16.

10. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. veebruari 1999. aasta direktiiv 1999/3/EÜ ioniseeriva kiirgusega töödeldud toidu ja toidu koostisosade ühenduse loetelu kehtestamise kohta ⁽¹⁰⁾
11. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. veebruari 1999. aasta direktiiv 1999/4/EÜ kohvi- ja siguriekstraktide kohta ⁽¹¹⁾
12. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/36/EÜ inимtoiduks ettenähtud kakao- ja šokolaaditoodete kohta ⁽¹²⁾
13. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/18/EÜ (geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ja nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta) C osa ⁽¹³⁾
14. *Nõukogu 20. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/110/EÜ mee kohta ⁽¹⁴⁾
15. *Nõukogu 20. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/111/EÜ teatavate inимtoiduks ettenähtud suhkrute kohta ⁽¹⁵⁾
16. *Nõukogu 20. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/112/EÜ inимtoiduks ettenähtud puuvilja ja marja mahlade ning teatavate samalaadsete toodete kohta ⁽¹⁶⁾
17. *Nõukogu 20. detsember 2001 direktiiv 2001/113/EÜ inимtoiduks ettenähtud puuvilja ja marja džemmi, -žele ja tsitrusmarmelaadi ning magustatud kastanipüree kohta ⁽¹⁷⁾
18. *Nõukogu 20. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/114/EÜ teatavate toiduks ettenähtud täielikult või osaliselt veetustatud piimakonservide kohta ⁽¹⁸⁾
19. Nõukogu 22. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1035/2001 *Dissostichus* spp. püügidokumentide kehtestamise kohta ⁽¹⁹⁾
20. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. mai 2002. aasta direktiiv 2002/32/EÜ loomatoidus leiduvate soovimatute ainete kohta ⁽²⁰⁾

⁽¹⁰⁾ EÜT L 66, 13.3.1999, lk 24.

⁽¹¹⁾ EÜT L 66, 13.3.1999, lk 26.

⁽¹²⁾ EÜT L 197, 3.8.2000, lk 19.

⁽¹³⁾ EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1.

⁽¹⁴⁾ EÜT L 10, 12.1.2002, lk 47.

⁽¹⁵⁾ EÜT L 10, 12.1.2002, lk 53.

⁽¹⁶⁾ EÜT L 10, 12.1.2002, lk 58.

⁽¹⁷⁾ EÜT L 10, 12.1.2002, lk 67.

⁽¹⁸⁾ EÜT L 15, 17.1.2002, lk 19.

⁽¹⁹⁾ EÜT L 145, 31.5.2001, lk 1.

⁽²⁰⁾ EÜT L 140, 30.5.2002, lk 10.

21. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/46/EÜ toidulisandeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta ⁽²¹⁾
22. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidu-alaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused ⁽²²⁾
23. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta ⁽²³⁾, välja arvatud artikli 32 teine lõik
24. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1830/2003, milles käsitletakse geneetiliselt muundatud organismide jälgitavust ja märgistamist, geneetiliselt muundatud organismidest valmistatud toiduainete ja sööda jälgitavust ning millega muudetakse direktiivi 2001/18/EÜ ⁽²⁴⁾
25. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1831/2003 loomasöötaades kasutatavate söödalisandite kohta ⁽²⁵⁾
26. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1946/2003 geneetiliselt muundatud organismide piiriülese liikumise kohta ⁽²⁶⁾
27. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. novembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 2160/2003 salmonella ja teiste konkreetsete toidupõhiste zoonootilise toimega mõjurite kontrolli kohta ⁽²⁷⁾
28. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. novembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 2065/2003 toidus või toidu pinnal kasutatavate või kasutamiseks mõeldud suitsutuspreparaatide kohta ⁽²⁸⁾
29. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta ⁽²⁹⁾
30. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erieeskirjad ⁽³⁰⁾

⁽²¹⁾ EÜT L 183, 12.7.2002, lk 51.

⁽²²⁾ EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.

⁽²³⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 1.

⁽²⁴⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 24.

⁽²⁵⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 29.

⁽²⁶⁾ ELT L 287, 5.11.2003, lk 1.

⁽²⁷⁾ ELT L 325, 12.12.2003, lk 1.

⁽²⁸⁾ ELT L 309, 26.11.2003, lk 1.

⁽²⁹⁾ ELT L 139, 30.4.2004, lk 1.

⁽³⁰⁾ ELT L 139, 30.4.2004, lk 55.

31. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. oktoobri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 1935/2004 toiduga kokkupuutumiseks ettenähtud materjalide ja esemete kohta, millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 80/590/EMÜ ja 89/109/EMÜ ⁽³¹⁾
32. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. jaanuari 2005. aasta määrus (EÜ) nr 183/2005, millega kehtestatakse söödahiigieeni nõuded ⁽³²⁾
33. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. veebruari 2005. aasta määrus (EÜ) nr 396/2005 taimses ja loomses toidus ja söödas või nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide piirnormide ja nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ muutmise kohta ⁽³³⁾
34. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1924/2006 toidu kohta esitatavate toitumis- ja tervisealaste väidete kohta ⁽³⁴⁾
35. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1925/2006 vitamiinide, mineraalainete ja teatud muude ainete toidule lisamise kohta ⁽³⁵⁾
36. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. septembri 2007. aasta direktiiv 2007/45/EÜ, millega kehtestatakse eeskirjad kinnispakkides olevate toodete nimikoguste kohta, tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 75/106/EMÜ ja 80/232/EMÜ ning muudetakse nõukogu direktiivi 76/211/EMÜ ⁽³⁶⁾
37. Nõukogu 18. septembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1100/2007, millega kehtestatakse meetmed euroopa angerja varude taastamiseks ⁽³⁷⁾, kuivõrd see puudutab turustusnorme käsitlevaid sätteid
38. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise nõuded ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 ⁽³⁸⁾
39. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta otsus nr 768/2008/EÜ toodete turustamise ühise raamistiku kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 93/465/EMÜ ⁽³⁹⁾
40. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1331/2008, millega kehtestatakse toidu lisaainete, toiduensüümide ning toidu lõhna- ja maitseainete lubade andmise ühtne menetlus ⁽⁴⁰⁾
41. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1332/2008, mis käsitleb toiduensüüme ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 83/417/EMÜ, nõukogu määrust (EÜ) nr 1493/1999, direktiivi 2000/13/EÜ, nõukogu direktiivi 2001/112/EÜ ja määrust (EÜ) nr 258/97 ⁽⁴¹⁾

⁽³¹⁾ ELT L 338, 13.11.2004, lk 4.

⁽³²⁾ ELT L 35, 8.2.2005, lk 1.

⁽³³⁾ ELT L 70, 16.3.2005, lk 1.

⁽³⁴⁾ ELT L 404, 30.12.2006, lk 9.

⁽³⁵⁾ ELT L 404, 30.12.2006, lk 26.

⁽³⁶⁾ ELT L 247, 21.9.2007, lk 17.

⁽³⁷⁾ ELT L 248, 22.9.2007, lk 17.

⁽³⁸⁾ ELT L 218, 13.8.2008, lk 30.

⁽³⁹⁾ ELT L 218, 13.8.2008, lk 82.

⁽⁴⁰⁾ ELT L 354, 31.12.2008, lk 1.

⁽⁴¹⁾ ELT L 354, 31.12.2008, lk 7.

42. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1333/2008 toidu lisaainete kohta ⁽⁴²⁾
43. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1334/2008, mis käsitleb toiduainetes kasutatavaid lõhna- ja maitseaineid ning teatavaid lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosi ning millega muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 1601/91, määrusi (EÜ) nr 2232/96 ja (EÜ) nr 110/2008 ning direktiivi 2000/13/EÜ ⁽⁴³⁾
44. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/32/EÜ, 23. aprill 2009, toiduainete ja toidu koostisosade tootmisel kasutatavaid ekstrahente käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta ⁽⁴⁴⁾
45. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiiv 2009/54/EÜ loodusliku mineraalvee kasutamise ja turustamise kohta ⁽⁴⁵⁾
46. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta määrus (EÜ) nr 470/2009, milles sätestatakse ühenduse menetlused farmakoloogiliste toimeainete jääkide piirnormide kehtestamiseks loomsetes toiduainetes ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 2377/90 ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/82/EÜ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 726/2004 ⁽⁴⁶⁾
47. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 767/2009 sööda turuleviimise ja kasutamise kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1831/2003 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 79/373/EMÜ, 82/471/EMÜ, 83/228/EMÜ, 93/74/EMÜ, 93/113/EÜ ja 96/25/EÜ, komisjoni direktiiv 80/511/EMÜ ning komisjoni otsus 2004/217/EÜ ⁽⁴⁷⁾
48. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta ⁽⁴⁸⁾
49. Nõukogu 20. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1224/2009, millega luuakse liidu kontrollisüsteem ühise kalanduspoliitika eeskirjade järgimise tagamiseks, muudetakse määrusi (EÜ) nr 847/96, (EÜ) nr 2371/2002, (EÜ) nr 811/2004, (EÜ) nr 768/2005, (EÜ) nr 2115/2005, (EÜ) nr 2166/2005, (EÜ) nr 388/2006, (EÜ) nr 509/2007, (EÜ) nr 676/2007, (EÜ) nr 1098/2007, (EÜ) nr 1300/2008, (EÜ) nr 1342/2008 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EMÜ) nr 2847/93, (EÜ) nr 1627/94 ja (EÜ) nr 1966/2006 ⁽⁴⁹⁾, kuivõrd see puudutab turustusnorme käsitlevaid sätteid
50. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2010. aasta määrus (EL) nr 640/2010, millega kehtestatakse hariliku tuuni (*Thunnus thynnus*) püügi dokumenteerimise programm ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1984/2003 ⁽⁵⁰⁾

⁽⁴²⁾ ELT L 354, 31.12.2008, lk 16.

⁽⁴³⁾ ELT L 354, 31.12.2008, lk 34.

⁽⁴⁴⁾ ELT L 141, 6.6.2009, lk 3.

⁽⁴⁵⁾ ELT L 164, 26.6.2009, lk 45.

⁽⁴⁶⁾ ELT L 152, 16.6.2009, lk 11.

⁽⁴⁷⁾ ELT L 229, 1.9.2009, lk 1.

⁽⁴⁸⁾ ELT L 309, 24.11.2009, lk 1.

⁽⁴⁹⁾ ELT L 343, 22.12.2009, lk 1.

⁽⁵⁰⁾ ELT L 194, 24.7.2010, lk 1.

51. *Komisjoni 7. juuni 2011. aasta rakendusmäärus (EL) nr 543/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja kõõgiljasektori ning töödeldud puu- ja kõõgilja sektoriga ⁽⁵¹⁾
52. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiiv 87/250/EMÜ, nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, komisjoni direktiiv 1999/10/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, komisjoni direktiivid 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 608/2004 ⁽⁵²⁾
53. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist ⁽⁵³⁾
54. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 608/2013, mis käsitleb intellektuaalomandi õiguskaitses tagamist tollis ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1383/2003 ⁽⁵⁴⁾
55. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 609/2013 imikute ja väikelaste toidu, meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu ning kehakaalu alandamiseks ettenähtud päevase toidu asendajate kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 92/52/EMÜ, komisjoni direktiivid 96/8/EÜ, 1999/21/EÜ, 2006/125/EÜ ja 2006/141/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/39/EÜ ning komisjoni määrused (EÜ) nr 41/2009 ja (EÜ) nr 953/2009 ⁽⁵⁵⁾
56. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013 (millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007) ⁽⁵⁶⁾ II osa II jaotise I peatüki 1. ja 3. jagu
57. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1380/2013 ühise kalanduspoliitika kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1954/2003 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2371/2002 ja (EÜ) nr 639/2004 ning nõukogu otsus 2004/585/EÜ ⁽⁵⁷⁾, kuivõrd see puudutab kalandus- ja vesiviljelustoodete turustusnorme käsitlevaid sätteid
58. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta määrus (EL) nr 251/2014, mis käsitleb aromatiseeritud veiniproduktide määratlemist, kirjeldamist, esitlemist ja märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 1601/91 ⁽⁵⁸⁾
59. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2203 teatavaid inimestele toiduks ettenähtud kaseiini ja kaseinaate käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise ja nõukogu direktiivi 83/417/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta ⁽⁵⁹⁾

⁽⁵¹⁾ ELT L 157, 15.6.2011, lk 1.

⁽⁵²⁾ ELT L 304, 22.11.2011, lk 18.

⁽⁵³⁾ ELT L 167, 27.6.2012, lk 1.

⁽⁵⁴⁾ ELT L 181, 29.6.2013, lk 15.

⁽⁵⁵⁾ ELT L 181, 29.6.2013, lk 35.

⁽⁵⁶⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.

⁽⁵⁷⁾ ELT L 354, 28.12.2013, lk 22.

⁽⁵⁸⁾ ELT L 84, 20.3.2014, lk 14.

⁽⁵⁹⁾ ELT L 314, 1.12.2015, lk 1.

60. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta määrus (EL) 2015/2283, mis käsitleb uuendtoitu, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1169/2011 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 258/97 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1852/2001 ⁽⁶⁰⁾
61. *Nõukogu 15. jaanuari 2016. aasta määrus (Euratom) 2016/52, millega kehtestatakse toidu ja sööda radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärad tuumaavarii või muu kiirgusliku avariolukorra puhul ning tunnistatakse kehtetuks määrus (Euratom) nr 3954/87 ja komisjoni määrused (Euratom) nr 944/89 ja (Euratom) nr 770/90 ⁽⁶¹⁾
62. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007 ⁽⁶²⁾
63. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2019/4, mis käsitleb ravimsööda tootmist, turuleviimist ja kasutamist, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 183/2005 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 90/167/EMÜ ⁽⁶³⁾
64. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2019/6, mis käsitleb veterinaarravimeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/82/EÜ ⁽⁶⁴⁾
65. *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määruse (EL) 2019/787 (milles käsitletakse piiritusjookide määratlemist, kirjeldamist, esitlemist ja märgistamist, piiritusjookide nimetuste kasutamist muude toiduainete esitlemisel ja märgistamisel, piiritusjookide geograafiliste tähiste kaitset ning põllumajandusliku päritoluga etüülalkoholi ja destillaatide kasutamist alkoholsetes jookides ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 110/2008) ⁽⁶⁵⁾ II peatükk ja I peatükk, kuivõrd sellega on keelatud sünteetilise alkoholi ja teatavate värvainete kasutamine
66. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1241, 20. juuni 2019, mis käsitleb kalavarude ja mereökosüsteemide kaitsmist tehniliste meetmete abil ning millega muudetakse nõukogu määrusi (EÜ) nr 1967/2006, (EÜ) nr 1224/2009 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EL) nr 1380/2013, (EL) 2016/1139, (EL) 2018/973, (EL) 2019/472 ja (EL) 2019/1022 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 894/97, (EÜ) nr 850/98, (EÜ) nr 2549/2000, (EÜ) nr 254/2002, (EÜ) nr 812/2004 ja (EÜ) nr 2187/2005 ⁽⁶⁶⁾, kuivõrd see puudutab sätteid, milles käsitletakse mereorganismide miinimumsuurusi, mis ühtlasi on turustuskõlblikud miinimummõddud
67. *Komisjoni 6. septembri 2022. aasta delegeeritud määrus (EL) 2022/2292, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2017/625 seoses toiduloomade ja teatavate inimtoiduks ettenähtud toodete saadetiste liitu toomise nõuetega ⁽⁶⁷⁾

⁽⁶⁰⁾ ELT L 327, 11.12.2015, lk 1.

⁽⁶¹⁾ ELT L 13, 20.1.2016, lk 2.

⁽⁶²⁾ ELT L 150, 14.6.2018, lk 1.

⁽⁶³⁾ ELT L 4, 7.1.2019, lk 1.

⁽⁶⁴⁾ ELT L 4, 7.1.2019, lk 43.

⁽⁶⁵⁾ ELT L 130, 17.5.2019, lk 1.

⁽⁶⁶⁾ ELT L 198, 25.7.2019, lk 105.

⁽⁶⁷⁾ ELT L 304, 24.11.2022, lk 1.

II LISA

Nõuded sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatiste suhtes

Põhja-Iirimaa sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatiste struktuursed ja inimressursid peavad olema sellise suutlikkuse ja võimekusega, mis vastab käesoleva määrusega nõutud ametlikuks kontrolliks esitatud jaekauba laadile ja hulgale.

Kõnealused ressursid peavad olema ka sellise suutlikkuse ja võimekusega, mis vastab määruse (EL) 2017/625 kohaselt nõutud ametlikuks kontrolliks esitatud selliste loomade ja kaupade laadile ja hulgale, mis ei kuulu käesoleva määruse kohaldamisalasse.

1. OSA

Sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatiste tegevus

Minimumnõuded sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatiste suhtes	Ajakava
Piisav arv sobiva kvalifikatsiooniga töötajaid vastavalt määruse (EL) 2017/625 artikli 64 lõike 3 punktile a.	1. oktoobriks 2023
Sobiv taristu ametliku kontrolli toimingute teostamiseks vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2019/1014 ⁽¹⁾ artikli 3 lõigetele 1–6, 11, 12 ja 13.	
Sobivad vahendid ametliku kontrolli toimingute teostamiseks vastavalt rakendusmääruse (EL) 2019/1014 artikli 4 lõike 1 punktidele c ja d ning artikli 4 lõigetele 2 ja 3.	
Tehnika ja seadmed, mida on vaja süsteemi Traces ning asjakohasuse korral andmete ja teabe käitlemiseks ja vahetamiseks vajalike muude elektrooniliste teabehaldussüsteemide tulemusliku toimimise jaoks vastavalt määruse (EL) 2017/625 artikli 64 lõike 3 punktile f.	
Ametlikud kontrollid on teostatud, sealhulgas identsus- ja füüsilised kontrollid.	
Sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatised peavad olema töökorras lemmikloomade ametliku kontrolli teostamiseks vastavalt määruse (EL) nr 576/2013 artiklile 34 ning nõuetele mittevastavate lemmikloomade kontrolliks, nagu on ette nähtud käesoleva määruse artikli 12 lõike 1 punktis f.	

⁽¹⁾ Komisjoni 12. juuni 2019. aasta rakendusmäärus (EL) 2019/1014, millega kehtestatakse piiripunktide, sealhulgas kontrollikeskuste miinimumnõudeid käsitlevad üksikasjalikud eeskirjad ning piiripunktide ja kontrollipunktide loetlemise vorm, kategooriad ja lühendid (ELT L 165, 21.6.2019, lk 10).

2. OSA

Lõplike sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatiste ehitamine

Miinimumnõuded sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatiste suhtes	Ajakava
Vastavus delegeeritud määruse (EL) 2017/625 artiklis 64 sätestatud nõuetele.	1. juuliks 2025
Vastavalt määrusele (EL) 2017/625 teostatakse ametlikku kontrolli, sealhulgas identsus- ja füüsilist kontrolli sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatistes.	

Ühendkuningriik peab 31. juuliks 2024 esitama komisjonile eduaruande sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatiste lõpuleviimise kohta ja pärast seda iga kolme kuu järel senikaua, kuni käesoleva lisa nõuded on täidetud.

Ühendkuningriik ja komisjon peavad tegema koostööd elektroonilise sertifitseerimise osas.

III LISA

Nõuded jälgimise ning ettevõtete loetellu kandmise kohta, millele on osutatud artiklites 7 ja 8

1. OSA

Jälgimisnõuded

1. Põhja-lirimaa pädev asutus jälgib Põhja-lirimaale Ühendkuningriigi muudest osadest sisenevaid jaekauba saadetisi alates esimesest Põhja-lirimaale saabumise sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatistest kuni sihtettevõtteni vastavalt komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/1666 ⁽¹⁾ artikli 2 lõikele 1, lõike 2 punktidele b ja c, artikli 2 lõikele 3 ning artikli 3 lõigetele 2–5.
2. Jaekauba saadetised peavad olema pitseeritud Ühendkuningriigi pädevate asutuste poolt või nende vastutusel ning pädevad asutused peavad tagama, et saadetised on terved ning neid ei ole rikunud Põhja-lirimaale esmase saabumise sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatise ja sihtettevõtte vahel.

Ühendkuningriigi pädevad asutused peavad avaldama saadetiste pitseri numbri. Kõnealune number peab olema kantud käesoleva määruse artikli 4 lõikes 1 ja artikli 5 lõike 1 punktis g osutatud üldsertifikaati ning määruse (EL) 2017/625 artiklis 56 osutatud ühtsesse sisseveodokumenti.

Põhja-lirimaa pädevad asutused peavad esimeses Põhja-lirimaale saabumise sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli rajatises pitseri numbri kinnitama või selle vastavusse viima. Saadetise uuesti pitseerimise korral tuleb pitseri uus number ühtsesse sisseveodokumenti kanda.

3. Sihtkohas asuva ettevõtte eest vastutav ettevõtja peab kahe päeva jooksul alates jaekauba saadetise Põhja-lirimaale saabumise kuupäevast teavitama kõnealusel ettevõttes ametliku kontrolli tegemise eest vastutavat Põhja-lirimaa pädevat asutust selliste saadetiste saabumisest.

2. OSA

Ühendkuningriigi muudes osades kui Põhja-lirimaal jaekauba saadetisi lähetavate ettevõtete ja Põhja-lirimaal selliseid saadetisi vastu võtvate ettevõtete loetelu

1. Ühendkuningriigi pädevad asutused peavad koostama loetelu ettevõtetest, kes on saanud Ühendkuningriigi muudes osades kui Põhja-lirimaal ja Põhja-lirimaal jaekauba saadetiste lähetamiseks või tarnete vastuvõtmiseks loa, ja seda loetelu ajakohastama vastavalt üldsusele kättesaadavatele menetlustele, mida tuleb samuti ajakohastada.
2. Ühendkuningriigi pädevad asutused peavad tagama, et punktis 1 osutatud lähetavad ja vastu võtavad ettevõtted teevad käesolevas määruses sätestatud nõuete järgimiseks kõnealustes ettevõtetes riski- ja teabepõhiseid kohapealseid kontrole. Kõnealuste kohapealsete kontrollidega tagatakse, et jaekaub on ette nähtud jaemüügiks üksnes Põhja-lirimaal ja et kõnealust jaekaupe ei viida hiljem liikmesriiki.

⁽¹⁾ Komisjoni 24. juuni 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/1666, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2017/625 tingimuste osas, mis on vajalikud teatavate kaupade saadetiste veo ja saabumise jälgimiseks teel liitu saabumise piiripunkti liidus asuvasse sihtettevõttesse (ELT L 255, 4.10.2019, lk 1).

3. Punktis 2 osutatud riski- ja teabepõhiste kohapealsete kontrollidega tehakse muu hulgas kindlaks ettevõtete vastavus IV lisa esitatud nõuetele, ning eelkõige tuleb nimetatud kontrollide abil kindlaks teha, kas jaekaup vastab artikli 6 lõikes 1 sätestatud märgistamisnõuetele, võttes arvesse kõnealuste ettevõtete varasemat nõuetele vastavust ja sellise jaekauba mahtu, millel ei ole artikli 6 lõike 1 punktide a ja b kohast individuaalset märgistust.

Eespool nimetatud kohapealsed kontrollid hõlmavad IV lisa punkti 2 kohaselt kasti tasandil märgistatud jaekauba ja ettevõtte riiulitel välja pandud jaekauba visuaalset kontrolli ning asjaomase jaekauba kaasas oleva üldsertifikaadiga seotud vastavate dokumentide ja sihtettevõtte sisenemisdokumentide läbivaatamist.

Iga kolme kuu järel kuni 30. juunini 2025 peab Ühendkuningriik esitama Euroopa Komisjonile aruande ja punkti 2 kohaselt tehtud kohapealsete kontrollide tasandi ja tulemuste kohta.

4. Kui Ühendkuningriigi pädevatel asutustel on põhjust kahtlustada käesolevas määruses sätestatud nõuete tõsisemaid või korduvaid rikkumisi, siis jätavad nad sellise ettevõtte viivitamata välja punktis 1 osutatud ettevõtete loetelust.
5. Punktis 1 osutatud ettevõtete loetelu tehakse komisjonile ja Põhja-Iirimaa pädevatele asutustele viivitamata elektrooniliselt kättesaadavaks.

IV LISA

Märgistamisnõuded

1. Individuaalsed märgistused

Märgistus peab olema pakendile kinnitatud silmatorkavas kohas ja sellisel viisil, et see oleks kergesti nähtav, selgelt loetav ja kustutamatu. Seda ei tohi mingil viisil peita, varjata, kahjustada või katkestada muu teksti- või kujundlike elementidega või muu segava materjaliga.

Märgistus peab sisaldama järgmisi sõnu: „Not for EU“.

2. Kasti tasandi märgistused

Märgistus peab olema jaekauba sama müügipakendi väikseimal pakendil.

Märgistus peab olema pakendile kinnitatud silmatorkavas kohas ja sellisel viisil, et see oleks kergesti nähtav, selgelt loetav ja kustutamatu. Seda ei tohi mingil viisil peita, varjata, kahjustada või katkestada muu teksti- või kujundlike elementidega või muu segava materjaliga.

Märgistus peab sisaldama järgmisi sõnu: „Not for EU“.

3. Riiuli tasandi märgid ja postrid

Märk sõnadega „Not for EU“ peab asuma lõpptarbijatele jaekaupa pakkuva ettevõtte riiulitel hinnasildi või samaväärses sildi juures.

Jaekauba lähedusse peab olema nähtavalt asetatud piisaval arvul postreid, millega antakse tarbijatele teavet selle kohta, et kõnealune jaekaup on ette nähtud lõpptarbijatele üksnes Põhja-Iirimaa ja seda ei tohi hiljem viia liikmesriiki.

V LISA

Artikli 6 lõikes 1 osutatud jaekaupade loetelu

1. OSA

Müügipakendis piim ja piimatooted, mida on vaja märgistada vastavalt artikli 6 lõike 1 punkti a alapunktile ii:

- 1) pastöriseeritud piim,
- 2) pastöriseeritud koor,
- 3) hapukoor,
- 4) rõõsk koor,
- 5) pastöriseeritud petipiim,
- 6) pastöriseerimata (toor)juust,
- 7) kohupiim / kodujuust.

2. OSA

Teatavad jaekaubad, mida vastavalt artikli 6 lõike 1 punktile c ei ole vaja individuaalselt märgistada

1. Järgmised jaekaubad, kui need on pika säilimisajaga liittooted, mis vastavad komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2021/630 ⁽¹⁾ artikli 3 lõikes 1 sätestatud nõuetele:
 - a) kondiitritooted (sh kompvekid), šokolaad ja muud kakaod sisaldavad toiduvalmistised;
 - b) pasta, nuudlid ja kuskuss, mida ei ole lihatootega segatud ega täidetud;
 - c) leiva- ja saiatooted, koogid, küpsised, vahvlid, kuivikud, röstitud leiva- ja saiatooted jms röstitud tooted;
 - d) kalaga täidetud oliivid;
 - e) kohvi-, tee- ja mateekstraktid, -essentsid ja -kontsentraadid, tooted nendest ekstraktidest, essentsidest või kontsentraatidest või kohvist, teest või matest; röstitud sigur jm röstitud kohviasendajad, ekstraktid, essentsid ja kontsentraadid nendest;
 - f) lõpptarbija jaoks pakendatud puljongitooted ning lõhna- ja maitseained;
 - g) lõpptarbija jaoks pakendatud toidulisand, mis sisaldab väikeses koguses loomseid tooteid, kaasa arvatud glükosamiini, kondroitiini või kitosaani;
 - h) liköörid ja kordialid.

⁽¹⁾ Komisjoni 16. veebruari 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/630, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2017/625 teatavate kaubakategooriate osas, mis on vabastatud piiripunktides tehtavast ametlikust kontrollist, ning muudetakse komisjoni otsust 2007/275/EÜ (ELT L 132, 19.4.2021, lk 17).

2. Jaekaubad, mille suhtes ei kohaldata määruse (EL) 2017/625 artikli 44 kohaselt piiripunktides ametlikku kontrolli, nt konserveeritud puu- ja köögivili, jahu, maitseained, äädikas, seemned, pähklid, paismais, kreekerid, krõpsud, ketšup, tomatisupp, kuivatatud maitsetaimed, külmutatud friikartulid, teekotid, kuivatatud teeled ja kohv.
3. Järgmised taimsed jaekaubad, välja arvatud juhul kui liidu õigusnormide kohaselt nõutakse fütosanitaarsertifikaati:
- a) ananassid;
 - b) kookspähklid;
 - c) durianid;
 - d) banaanid;
 - e) datlid.
4. Määruse (EL) nr 1308/2013 kohaldamisalasse kuuluvad jaekaubad, välja arvatud juhul, kui nende suhtes kohaldatakse piiripunktides ametlikku kontrolli vastavalt määrusele (EL) 2017/625:
- a) teravili;
 - b) riis;
 - c) suhkur;
 - d) oliiviõli ja lauaoliivid;
 - e) töödeldud puu- ja köögivili;
 - f) vein;
 - g) džemm;
 - h) maapähklivõi;
 - i) külmutatud herned;
 - j) vahtrasiirup.
-

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET